

هذه نسخة الجليل والمجدة الجليل من وقف حضرت مولانا صاحب الخزانة
ساحب ذيل الجود والاحسان من مؤلف مصابيح المقاصد بانوار العنابة
مفتوح معاهد المراسد بمفتاح الكفاية جامع محاسن العلم والعلم حائز نجاة
الأكمل والآ وهو غناء دار السعادة الحاصل بشير وفقه الخبير المريد والبر الكثير
من هو على كل شيء قدير حرره النعمان السجدة
محمد امين المعتمد باوقاف الخزانة
عمارة

الم يرضك الرحمن في سورة الضحى
فحاشاك ان ترضي وفيها سعدت
من كتب العبد الرجي شفاء
سيد الكونين الحاجي بشير ناظر
الحمد للشريفين
سنة ١٢٨٥

الملك قد دخل في حفظ عبد
الحاجي بشير اغاء دار السعادة الشرف
سنة ١٢٨٥
والف

٨٧

مشکاة برضا ضیائی حمد و ثنای حضرت رب
 عظیم خورشید جهان افروز مشارق و
 مغارب و مصباح ذکا ذکای نجات و تسلیم جناب
 رسول کریم ماه کینی ذوزمطالع مقاصد و مطالب
 و لمعه نابلس فزای مبارق رضیه و تکریم آل و اصحاب
 لازم التفخیم بنجم هدایت بروز سبهر جمله مآرب
 قبله قدن صکره بود و جھله تمهید مقدمات
 اعدار اول نور که سلطان البر و البحر حنة
 الایام و الدهر محی السنة السنه حامی
 الشریعة النبویة اعظم السلاطین
 اکرم الخواقین عون الاسلام غوث
 المسلمین الملک المعین روایات محمد
 واعطافه السلطان المتواتر احادیث
 عدله و انصافه السلطان ابن السلطان

زبور سند اورنگ سلاطین کزین
 علم افزا خسته بشرع نبی مرسل
 مخفزدوده فرخنده آل عثمان
 یک قلم و کن عالم سند من و امان

کھر با عظمت کسره فاروق
 یعنی همام رسول النقیین احمد خان

خلد الله سبحانه و تعالی علی العالمین سلطانه و انار
 علی الخافقین برهانه حضرت نوری منصل اوقات غزیه این
 کتاب رضای خدای متعال و منشیت معظمت
 امور دین و تحصیل معارف و کماله صرف ابد و ب شرف

کمال العلوم سوی القرآن مشغله
 الا الحیث و الا الفقه فی الدین

مؤداسیحه همواره کتب شریفه تفاسیر و احادیث
 کثیره لا غنای اولمغین نیز اعظم احادیث نبویه نک
 مشارق بینه المبارقی اولان تألیف کزین شرف
 رهینک ترجمه سی منظور هما بونوری اولد فده
 شاه رعنا ی عباراته اباس اولان جامع لغیرت
 رومیا نه بیجا بیج وادای شکن بر شکنی هیچ اندر هیچ
 اولوب نرا و آرنکاه اعتبار اولمد یعنی اجلدن مانند
 نه پاره درویشان بی بجل موقوف زاویه تغافل فیلو ب
 شریف عبقری طراز اسبق فام بیان ابله مرفوع پیشگاه
 شوکت پناه سعادت دستکار هری اولمق بایده بو عبد
 ضعیف مضطرب الاحواله فرمان قضا توان و امر مستحکم
 الاذعان شرف فیه صدور اولمغین امتنا لا اله الا الله
 برید نوشتی تعبیر ابله طرازنده ساد و حوری بسند کسانک
 اوزره خیاط متفکره سوزن سپیه تار قلمی درکار ابد و ب
 مبارق الازهار ده کشیده سلک بیان اولان فایده
 فوائدی فاشش ادآمی روزمره ابله آرایش دواج دیباج
 شاه زبیده اندام کلام اینکمن برایه صدور سطور اولان
 احادیث شریفه نک تحت اللفظ معنای لطیفی افاده اولمکفا
 اولنوب تفصیل مؤدای مقامه سلسله کر کبر کلامه
 فاصله سکوت مناسب کورلدی لکن الفاظ مترجمه بی

بعضی ترک ابله تعبیر • قلیل المفاد و غیر التقرير
 اولد بغدن ما عدا ادا می مراده کمال ابجاز التزام
 اولمغین • زباده تفهیم ابجاب ایدن موافقت
 مفهوم منبغی تکلفات منشیانه دن عاری الفاظ
 سیره ابله قالب حسن بیانه افراغ اولوب اصل
 معنایه خلل کلامک اوزره اساطین علمای دین •
 رحمه الله علیهم اجمعین حضرتانک قلمزن نعین اولد قلمی
 شرد ملی ما اکن جراحه اتهام اولمشدر • چشم آشنای انصاف
 اولان اولیا نعم کثیره الا عطا فک الطاف شامه
 الا کن فلندن در خواست مستمندانه در که **مصراع**
 وعین الرضا عن کل عیب کلید • مفادی پیش نهاد ادب **شعر**

و خبر خصال المرء من معایب | و حسن اخلاق الرجال من السالح
 مصداقی اوزره مواقع عثراتی لشکانه دویجی بکران
 خانه کسته عنانه حمل اولوب بهفوات
 سیره سنی حمل علی الصلاح • وزلات کبیره سنی
 نکاشته کلک اصلاح ایدر لر **بیت**
 ازان طرف نپذیرد کمال و نقصان | وزین طرف شرف روزگار باشد

رباعی

من معترفم که کار من جمله خطاست | معذوم ازانکه بر بشر سهو رواست
 ای منصف اگر توان در اصلاح کوشش | در عیب نظر کن کی عیب خداست

قطعه

راهبری همت نشانه دوران ایلد | ایلدی تائب کیت خا بود ابد سیر
 عون باری به نوکل ابیوب قیلم شروع
 رب لیسر لا تعسر رب نعم بالبحیر

البسات الاول

ابو هريرة رضي الله عنه من آمن بالله ورسوله و أقام
 الصلوة وصام رمضان كان حقاً على الله أن يدخله
 الجنة ما جرت في سبيل الله أو جلس في أرضه التي ولد
فيها راوی حدیث شریف ابو هریره رضی الله عنه
 حضرت زیددر • بخاری علیہ رحمۃ الہاری تخریج الیمشدر
 الله اعلم معنای لطیفی بودر که • شول کج که الله
 و رسولہ ایمان کتور • وصلاۃ مداوم و رمضان
 صائم اول • الله عظیم الشانک فضل و کرم
 لایق اولور اول کس بی جنته ادخال و درجه سنی عالی
 ایتک کرک فی سبیل الله هجرت ایتسون کرک مسقط
 رأسی اولان وطن اصلبندہ اونورسون • ہجرت
 و جلوس بیندہ تجنیر بو حدیث شریفک مکہ مکرمہ فتحہ فکرم
 شرفاقت صدور اولماسند دلالت ایدر • زبر اقبل
 الفتح مدینہ منورہ یہ ہجرت مؤمنینہ دین ابدی • صلوة
 و صومک و جوبی اغنی و فقرایہ علی العموم اولوب
 اسمار اوزره صلوتہ مستفت و صومہ دخی بحسب
 الاماک صعوبت اولمغین عظیم شامدینہ
 تنبیہ و مداومت تخریص ایچون تخصیص بالذکر اولدی

الحديث

زید بن خالد الجعفی رضي الله عنه من اوى صالة
فهو صال ما لم يعرفها راوی حدیث شریف زید بن خالد
 رضی الله عنه حضرت زیددر • بخاری و سلم رحمہما الله
 اتفاقاً تخریج الیمشدر • الله اعلم معنای لطیفی بودر که

شول که بر ضا که بولوب کند و به ضم ایلسته یعنی بهایدن
بر منابع اولش حیوانی بولوب اخذ ایلسته مادامکه انی
تعریف و نذا ابتدر ب صاحب طلب ایلیمه آثم در
شمس الائمة السخلو انی علیه الرحمة بیور مشرکه
ادنا ی تعریف عند الاخذ صاحبته تسلیم ایتک
اوزره بر قاج آدمی اشهاد ایتکدر بومرنبه تعریف کافیدر

الحديث

ابن عباس رضی الله عنه **من ابتاع طعماً فلا یبعه**
حتى یستوفیه راوی حدیث شریف ابن عباس
رضی الله عنه حضرت زید بن بحاری و مسلم رحمهما الله
انفاقی تخریج ایتکدر در الله اعلم معانی لطیفی بودر که
شول که ما کولات قسمن اشترای ایت
نافض ایتد که آنی آخره بیع ایتسون

الحديث

عبد الله بن عمر رضی الله عنه **من ابتاع خذلاً**
بعد ان تو بر فتمها للذی باعها الا ان یشرطها
ومن ابتاع عبداً فله للذی باعه الا ان یشرط
المبتاع مسلم علیه الرحمة ابن عمر رضی الله عنه حضرت زید بن
تخریج ایتکدر در الله اعلم معانی شریفی بودر که شول که
نخل اشترای ایلسته تا بیر اولند قد نصکره یعنی وضع مخصوص اوزره
آشیلند قد نصکره حاصل اولان ثمری انی بیع ایدن که
ایچوندر مکر که مشتری جن مباحه ده ثمری ایلده معاً الورم
دبو شرط ایلیمه و شول که که عبد اشترای ایلسته آنوک
مالی بیع ایدن که ایچوندر مکر که مشتری اول
عبدی مالی ایلده معاً الورم دبو شرط ایلیمه

الحديث

عائش رضی الله عنها **من ابتلی من هذه البنات**
بشي فاحسن اليهن كن له شتر من النار بخاری
و مسلم رحمهما الله انفاقی حضرت عائش رضی الله عنها
تخریج ایتکدر در الله اعلم مال معانی شریفی بودر که
شول که که شوبات جنسندن بر بنجه سنده مبتدا
اول سپه سالارده احسان ایلسته یعنی بشت و جهله
انفاق و اطعام و کفویت ترویج ایلده اکرام ایلسته اول
که ایچون اندر جهنمندن برده اولور لر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من ابتاع به علة لم يشرع به**
سبه مسلم رحمه الله ابو هريرة رضي الله عنه حضرت زید بن
تخریج ایتکدر در الله اعلم معانی شریفی بودر که شول
کجه بی که اعمال سببه سی و با خود اعمال صالحه ده تقصیری
یوم اخونده امثالندن کبر و البقوسه انک شرف نسبی
اکا فائده و بر مز سوء عمل بر نقصاندر که شرف نسب انی
جبر ایلده مز زیرا اخونده مراتب رفیعته به بلوغه سبب اعمال
صالحه در صاحب المبارک علیه الرحمة سانحه خاطر
فیض معاطری اولان اشتباه و اندفاعی زیب صفحه بیان
ایدوب مراد من جهة الدنيا شرف نسبه
بخود حدیث شریف صراط اوزره ناخوه محمولدر دبو توفیق ایتکدر

الحديث

انس رضي الله عنه **من انتم عليه خيراً وجبت له**
الجنة ومن انتم عليه شراً وجبت له النار انتم
شهداء الله في الارض انتم شهداء الله في الارض

انتم شهداء الله في الارض مسلم رحمه الله
 انس رضي الله عنه حضرت ترمذی تخریج ایل شد
 الله اعلم معنای شریفی بود که شول میت که سزائک
 اوزرینه خیر ایل ثنا اید سز یعنی خصال حمیده ایل
 انصافه شهادت اید سز انکیچون جنت واجب اولور
 وشول میت که سزائک اوزرینه سز ایل ثنا اید سز
 یعنی سوز حاله شهادت اید سز انکیچون نار واجب
 اولور سز روی ارضه اللهک شاد لرینر لاجل
 التکید اوج کره نکرار بوردیلر شیخ مظهر علیه الرحمه
 قید ایدوب معنای حدیث ثنا افعال میت مطابق اولور
 دیکدر یوخسه مطلق ثنا جنت و حجه استحقاقی موجب
 دیکدر میشس امام نووی علیه الرحمه اطلاقه
 حمل ایدوب حدیث اخر ایله تأیید ایل شد
 مبارق الازهار ده تفصیلی رقمزده کلک بیاندر

الحديث
 انس رضي الله عنه من احب ان يسأل عن شيء
 فليتبأل فلا تسألوني عن شيء الا اخبركم ما دلت
 في مقامی بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقاً انس
 رضي الله عنه حضرت ترمذی تخریج ایل شد در الله اعلم
 معنای شریفی بود که شول که برشی دن سوال
 ایتکی سوسه سوال ایلسون بکا برشی دن سوال ایتکی سوز
 الا سزه خبر ویرم بود وقت مقامده ثابت اولد یغم مدته
 یعنی بوساعته بن منبرده ایکن هر نه سوال ایدر سوز
 خبر ویرم برکون بعد الظهر خطبه ده قیامتک امور
 عظامدن ذکر ایدر کلامی اثناده شرفیافته ورود اول شد

الحديث
 سهل بن سعد رضي الله عنه من احب ان ينظر الى رجل
 من اهل النار فليتنظر الى هذا يعني رجلاً كان يقاتل المشركين
 وقتل في الاخير نفسه بخاری علیه الرحمه سهل بن سعد
 حضرت ترمذی تخریج ایل شد در الله اعلم معنای شریفی بود که
 شول که اهل نار دن بر شخصه نظر ایتکی سوز شو
 آده نظر ایلسون منافقین زمان نام بر شخص بد فرجام
 ایدیکه دعوائی اسلام ایدوب مشرکین ایله مقاتله ایدردی
 حضرت سید الانام علیه الصلوة والسلام نور نبوت ایل
 سرنوشتن مشاهد بوبرب سببی ظهور ایتزدن مقدم
 اهل نار اید وکن خبر ویردیلر مرسوم قلم نویسندگان آثار
 اولد یعنی اوزره اثنای کارزارده زحمتک اولوب
 جراحاتی المندن کند وی قتل ایتکی معجزه باهره نبوی
 ظاهر اولدی غزوه خیبرده شرفیافته ورود اول شد

الحديث
 ابو موسى وعائشة رضي الله عنهما من احب لقاء الله
 احب الله لقاءه ومن كره لقاء الله كره الله
 لقاءه مسلم علیه الرحمه ابو موسی و عائشه رضي الله عنهما
 تخریج ایل شد در الله اعلم مال معنای شریفی بود که
 شول که لقاء الله محبت ایله حق تعالی اول مؤمنه
 ملاقی اولمغی سور یعنی افاضه فضل واحسان و اکثار عطا
 ایدر معنای محبت مؤمن حالت نزاعده رضوان و جنت
 ایلد تبشیر اولوب مؤمنه حیاندن زیاده محبت ایدر دیکدر
 وشول که که آفرینش تعالی کر به کورس حق تعالی انی
 رحمتدن بعید ایدر کفار کند ورا بچون اعداد اولان

عقوبت عقبايي حالت نزعه مشاهده ايدوب موتي که کور زلزل
کرامت من طرف الله رحمت نبعيد و نعمت و غذائي کوسرک معيسته
خلاصه محبت و کرامت عند النزع حاصل اولور اهل سعادت اول حاشيه
مقام کورب آرزو مند سرعت وصول اولفين موده جياتن زيا
محبت ايد حق تعالى دخی مظهر نعم نسيم ايدر اهل شفا
مصابرين کورب انجام کاره واقف اولفين موندن کرامت
ايدر حق تعالى دخی رحمتن بعيد ايدر کذافي الهروي
امام نووي عليه الرحمه نک قلزن تخرير اولد قلري معنای بيع
التعبير مبارق الازله رده کذارش پذير تقرير در

الحديث

ابو هريره رضي الله عنه من احبس في سبيل الله
سبيل الله ايماناً بالله وتصديقاً بوعده فان شبعه
وربه وروثه وولده في ميزانه يوم القيامة بخاري عليه الرحمه
ابو هريره رضي الله عنه حضرت تلمذن تخرنج ايشدر
الله اعلم معنای شريفی بودر که شول که في سبيل الله
جهاد ابچون آت بسله الله ايمان کتورب و وعده
تصديق اينديکي حالده تحقيق اول آنک طويحه بدیکی
وابچدی وروث و بولي مقداری ثواب اول که نک
يوم قيامته ميزانسه وضع اولور

الحديث

مفسر بن عبد الله بن نافع رضي الله عنه من احب
فهو خا طي سلم عليه الرحمه معمر بن عبد الله رضي الله عنه
حضرت تلمذن تخرنج ايشدر الله اعلم معنای شريفی
بودر که شول که احکام ايله يعني وقت غلاده ثواب
بشر و بهايی اشتر ايدوب زباده بهايه فروخت

ايديم ديو اذخار ايله اول که خطا ايد بچدر بر روايته
ملعوندر يعني درجه ابراردن طرد اولمشدر

الحديث

عائشه رضي الله عنها من احب في امرنا هذا
ليس فيه فهو رد بخاري وسلم رحمهما الله اتفاني
حضرت عائشه رضي الله عنها دن تخرنج ايشدر
الله اعلم معنای شريفی بودر که شول که امر د بنزده
بر نسته احداث ايله کتاب دستن سند اول نسته مودود و باطله

الحديث

ابن مسعود رضي الله عنه من احسن في الاسلام
فلا يؤخذ بما عمل في الجاهلية ومن اساء في الاسلام
اخذ بالاول والاخر بخاري وسلم رحمهما الله اتفاني
ابن مسعود رضي الله عنه حضرت تلمذن تخرنج ايشدر
الله اعلم معنای شريفی بودر که شول که دين اسلامه
احسان ايله يعني خالص اولوب و ياخود و فائده
اسلام او زره ثابت اولسه زمان جاهليتده ارتکاب
اينديکي افعال ايله مواخذه اولنمز و شول که
اسلامه اساءت ايله يعني فاسد الاعتقاد اولوب
وياخود عباداً بالله تعالى مرتد اولسه اول
واخر ايله مواخذه اولور يعني جاهليت و
اسلامه ارتکاب اينديکي اساءت ايله مواخذه اولور

الحديث

ابو هريره رضي الله عنه من اخذ اموال الناس
بريد اداها اداها الله عنه ومن اخذها
بريد ائلاها ائلاها الله بخاري عليه الرحمه ابو هريره

رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر • الله اعلم معنی شریفی
بودر که • شول کجه که ناسک اموالنی علی طریق الدین
و یا وجه اخرا یله اخذ ایلمه انک اداسنی مراد ایدر
اولد یغنی حالده حق سبحانه و تعالی انک رزقن توسیع
ایدوب ادایه قدرت احسان ایدر • و یا خود مراد
دعا خیر اوله بو تقدیر جه معنی حق تعالی ادایه اقدار
ایلمسون دیک اولور • و شول کجه که ناسک اموالنی
اخذ ایلمه انک افنی مراد ایدر اولد یغنی حالده حق تعالی انک
اموالنی انلاف ایدر • یا خود مراد دعا و عله اوله •

الحديث

سعيد بن زيد رضي الله عنه من اخذ شبرا من الارض
ظلماً طوقه الى سبع ارضين بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقى سعيد بن زيد رضي الله عنه دن تخریج ایلمشدر •
الله اعلم معنی شریفی بودر که شول کجه که دنیا ده
بر کجه نکت بر قارش برین الیه ظلم اید یجی اولد یغنی
حالده اول ارض بدی قات بره وار بنجه اول ظالمک
کردنه طوق اولنور • یا خود مانند طوق
لعتت کردن بندی اولسون دیک اولور •

الحديث

ابن عمر رضي الله عنه من اخذ من الارض شبرا
بغير حق حشف به يوم القيامة الى سبع ارضين
بخاری و مسلم رحمهما الله ابن عمر رضي الله عنه دن تخریج
ایلمشدر • الله اعلم معنی شریفی بودر که • شول کجه که
بر کجه نکت بغير حق بر قارش برین الیه انکله خشف
اولنور قیامت کوننده بدی قات بره وار بنجه یا خود

معنی بدی قات بره دک خشف اولسون دیک اوله

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من ادرك ركعة من الصلوة
فقد ادرك الصلوة بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقى
ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ایلمشدر • الله اعلم
معنی شریفی بودر که شول کجه که صلوتدن بر رکعت
ایر شسه تحقیق فضیلت صلاانه ایر شمش اولور • مراد
جماعت ثوابنی احراز ایدر دیکدر یوخسه حقیقته
صلاانک کلینه ایر شمش اولماز • صاحب
المبارق علیه الرحمه تحقیق مقام ایلمشدر •

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من ادرك ماله بعينه
عند رجل افلس او ان فدا فليس فهو حق
به من غيره بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقى ابو هريرة
رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر • الله اعلم معنی
شریفی بودر که شول کجه که عینی ايله ماله ایر شسه
رجل مفلس یا ننده یا انسان مفلس یا ننده اول کجه ماله
غیر بدن احقر • یعنی بر آدم مفلس قینه اولن مالی نکت
عینه ظفر بول • اخذ ایدر غمایه داخل اولماز • امام
شافعی رحمه الله ظاهر حدیث ايله عمل ایدوب بایع
افلاسی ظاهر اولان مشتری یا ننده عینی ايله مالنی بول
فسخ عقد ایدوب مبعی اخذ ایدر دیشش امام اعظم
رحمه الله بپور مشرک بایع ایچون فسخ و اخذ بوقدر • مکدر
غرا بکدر • حدیث شریف عقد با بخاره محمولدر کتب فقهیه ده ایضاً ایلمشدر •

الحديث

سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه **من ادعی الی غیر**
ابیه و هو یسلم انه غیر ابیه فاجتنب علیه حرام بخاری
 و سلم رحمهما الله اتفاق سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه
 تخریج ابی شد در الله اعلم معنای شریفی بود که شول
 کلمه که بر اجنبی به بابا مدر دیو دعوی نسب ابیه
 حال بود که تحقیق بیور اول ادم بابا سی دکلدر پس اول
 کلمه جنت حرامدر یعنی بو فعلک فاعلی دخول جنتدن
 ممنوعدر بو فعل جا بینه موجود اولوب فدا کثیره
 مؤدی اولمغین شد بدانی الزجر بو عبارت ایله تعبیر
 اولندی حرام قوی ایله منع ابد فهم اولمغین بعضیله تاویل
 ایدوب مستحل ایسه کافر اولور دیشلر امام نووی علیه الرحمه
 بیور شد که معنا فائزین اولین ایله داخل اولمز دیکلدر

الحديث
 ابو هريرة رضي الله عنه **من اراد اهل المدينة بسوء**
اذا به الله كما يذوب الملح في الماء بخاری و مسلم
 رحمهما الله اتفاق ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ابی شد در
 الله اعلم معنای شریفی بود که شول که اهل
 مدینه به بدخواه اولوب اساره مراد ایسه حق تعالی
 اول کسه بی هلاک ایدر صوده طوز ایدیکی کسه

الحديث
 عدی بن حاتم رضي الله عنه **من استطاع منكم**
ان يستتر من النار ولو بشق تمرة فليفعل بخاری
 و سلم رحمهما الله اتفاق عدی بن حاتم رضي الله عنه دن
 تخریج ابی شد در الله اعلم معنای شریفی بود که
 نزدن شول کسه که ناردن نستره قدر اوله اگر بارم

خوبایله اولور سه ده نصف ابسون زیر صدقه هر نه قدر قلیل
 ایسه ده روز قیامتده اتش دوزخه پرده اولور ناردن استنا
 محو ذنوبدن کنایه در خلاصه معنای صدقه ایله ذنوبی محو اینکه قادر
 اولان کسه نصف ابسون دیکلدر نصف
 اوزرینه حق و ترغیب ضمننده وارد اولشد

الحديث
 جابر رضي الله عنه **من استطاع منكم ان يتق الله**
فليفعل مسلم عليه الرحمه جابر رضي الله عنه دن تخریج ابی شد
 الله اعلم معنای شریفی بود که نزدن شول کسه که بر
 مؤمن قزنده استنا ایصال نفعه قدر اوله اول
 کسه ابلسون یعنی الدن کلدیکی خیری دریغ ابلسون

الحديث
 عدی بن عميرة رضي الله عنه **من استعمل منكم على عمل فليمتن**
مخبطا فما فوقه كان غلوا باقی به يوم القيامة
 مسلم عليه الرحمه عدی بن عمیره رضي الله عنه دن
 تخریج ابی شد در الله اعلم معنای شریفی بود که نزدن
 شول کسه بی که بر عمله استخدا ایدرز اول کسه جاده
 استقامندن عدول ایدوب بر ایکنه و با انک فوقنده
 بر ادنی شی بزدن کتم و اخفا ابیه اول شی مکنوم کردنه
 و در قدر بکلوب یوم قیامتده انکله کلور غمال بت مالی
 امانت تخریص و خیانتدن تحذیر ضمننده وارد اولشد
 و اول خدمت کافر استعمالی جائز اولمد و غنة اشارت وارد

الحديث
 ابن عباس رضي الله عنه **من استمع الى حديث يوم**
وهم له كارهون او بفرون منه صب في آذنيه آلامك

یوم القیامة بخاری علیه الرحمہ ابن عباس رضی اللہ عنہ
تخریج ابی شد در اللہ اعلم معنی شریفی بود کہ شول
کمر کہ بر فوکت کلامی اصفا ایسه حال بود کہ اول قوم
اندن اگر اه ابی بجیل در با خود اندن فرار ابی بجیل در توجیه
ساعتی اندکی اجل دل دکت و کلد یکن استنبوب
تنفر ایدر اول استراق سمع ایدن ادکت فو لظریه
فور شون دو کیلور با خود مراد دعا علیه اوله یعنی
بوقوله استماع کلام ایدن ادکت فو لظریه قیامت
کونده فور شون دو کلسون دکت اولور محتملہ کہ بو
وعید خلفت سوز بنی لاجل النہیہ
استماع ایدن تا ملر حقنہ وارد اول شد

الحديث
عائشہ رضی اللہ عنہا من استلم فلیسلم
فی کیل معلوم ووزن معلوم الی اجل معلوم
بخاری و مسلم رحمہما اللہ اتفاقی عائشہ رضی اللہ عنہا دن
تخریج ابی شد در اللہ اعلم معنی شریفی بود کہ شول
کمر کہ مہوہ دہ عقد سلم ایسه کیل معلوم ویا وزن معلوم
اجل معلوم دکت سلم ایسون سلمہ تعیین اجل معلوم
لازم در لکن ہر شی کیل ووزن مخصوص دکلدر بعضی
ذراع و تقداد ایہ معلوم اولور زیرا غرض
مسلم بہک مقدارین بیکلدر تفصیلی کتب فقہیہ دہ ذکر اول شد

الحديث
ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ من اشار الی احیہ مجد یدق
فان الملائکۃ تلعنہ وآن کان احاہ لابیہ وامہ
بخاری علیہ الرحمہ ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ دن تخریج ابی شد

اللہ اعلم معنی شریفی بود کہ شول کہ بر مؤمن فرزند
الہ قتل ابی اشارت ایسه تحقیق ملکہ اکا لعنت ایدر
اگر اشارت الیہ لا یون فرزندانی اولور دہ یعنی بو فعل
مسکری لطیفہ ایہ دخی ایسه حادہر ملکہ لعنت ایدر

الحديث
ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ من استری طعاما فلا بیعہ
حتی یحاکلہ مسلم علیہ الرحمہ ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ دن
تخریج ابی شد در اللہ اعلم معنی شریفی بود کہ شول
کمر کہ مکایلہ طعام استرا ایسه دور کیل ابند کچہ
انی بیع ابیسون موزونات قسمندہ دخی حکم بولیدر
مجازفہ استرا اولنہ کیل ووزن شرط
دکلدر تفصیلی کتب فقہیہ دہ تحقیق اول شد

الحديث
ابن مسعود رضی اللہ عنہ من استری محفلة
فردھا فلیردھا معها صاعا بخاری و مسلم رحمہما اللہ
اتفاقی ابن مسعود رضی اللہ عنہ دن تخریج ابی شد در
اللہ اعلم معنی شریفی بود کہ شول کمر کہ
محفلة استرا ایدوب صاغد قد نصکرہ بالیہ رد ایسه
اول سود دن عوض بر صاع خزما ایہ معار رد ایسون
محفلة شد یدفا ایہ شاة و بفر مقولہ سی لجمی کول
اولان دیشی حیوانہ دیر لکہ صاحبی بر قاج کون رب
ایدوب صاغز کہ ممہ لری ملو اولوب مشتری
کورد کدہ سود لو صا یوب رغبت ایلیہ قلہ لبن عیبی ایہ رد اولنہ
صاغدن سودک بعضی با یع بعضی مشتری ملکنہ حادث اولوب عدم
تمیزہ بلاء عیبی و یا فیمشی رد ممنع اولغین سودک قلہ و کثر تنہ

نظر اولمیب قطع خصوصت ایچون بر صاع خرمادیرسون
 دیو امر اولندی • امام شافعی رحمه الله ظاهر حدیث
 ایله عمل ایدوب محفده ده خیاری اثبات ایلدی •
 ابو حنیفه رحمه الله نفی ایدوب فاعندوا علیه بمنزل
 ما اعتدی علیکم نص کر بمنزل استفاد اولان اصله
 مخالف اولمغین متروک العمل در دیو یور مشر •
 تفصیلی اصول فقہ شریفه ابضاح اولمشدر • یا خود
 تحریم ربان اول واردا اولمشدر که بومشملو
 معاملات جائز ایدی صکره نسخ اولندی •

الحديث
 ابو هريرة رضي الله عنه من اطاعني فقد اطاع الله
 ومن عصاني فقد عصي الله ومن اطاع اميري
 فقد اطاعني ومن عصي اميري فقد عصاني مسلم
 عليه الرحمه ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ایلمشدر •
 الله اعلم معنای شریفی بودر که شول که بکا اطاعت
 ایلمه تحقیق الله عظیم الشانه اطاعت ایلمشدر • وشول
 کسه که بکا عاصی اولسه تحقیق الله عظیم الشانه عاصی
 اولور وشول کسه که امیریه اطاعت ایلمه تحقیق بکا
 عاصی اولور وشول کسه که امیریه عاصی اولسه تحقیق بکا عاصی اولور •

الحديث
 ابو هريرة رضي الله عنه من اطاعني في بيت قوم
 بغیر اذ هم فقد حل له ان يفتقوا عنقه مسلم
 عليه الرحمه ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ایلمشدر •
 الله اعلم معنای شریفی بودر که شول کسه که بر قوم
 سدود الباب اولان منزله بلا اذن شکاف

در بجه دن و بار فرجه دن نظر ایلمه تحقیق اول قوم ایچون صلا
 اولور نظر ایدن آدمک کوزین جقارمن و رود حدیث مبالغه زجره مجولدر

الحديث
 ابو هريرة رضي الله عنه من اعنق رقبة مؤمنة
 اعنقه الله بكل ارب منها اربا منه من النار بخاری
 وسلم رحمهما الله اتفاق ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج
 ایلمشدر • الله اعلم معنای شریفی بودر که شول که
 بر مؤمن نول آزاد ایلمه حق تعالی اول عبد معتقک هر عضو
 مقابله سنده معتقک اول عضونی نارودن آزاد ایدر •

الحديث
 ابو هريرة رضي الله عنه من اعنق شقيقا من مملوك
 فعليه خلاصته في ماله فان لم يكن له مال قوم المملوك
 فبئمة عدل ثم استسعى غير مشقوق عليه بخاری مسلم
 علیهما الرحمه ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ایلمشدر •
 الله اعلم معنای شریفی بودر که شول کسه که مملوک
 مشرک کن کند و نصیبی آزاد ایلمه اغنیادن ایلمه شریکی
 حصه سنده اصابت ایدن قیمتی دخی و یروب اول عبدی
 کلیت ایلمه قید رقیبتن آزاد ایلک اوزرینه لازم اولور •
 اگر قدرتی بوغیر مملوک مزبور قیمت عادله ایلمه تقویم اولور •
 اول حصه به اصابت ایدن قیمت ایچون کندودن
 سعایت طلب اولور • اوزرینه قیمت عادله
 زیاده ایلمه مشقت تحمیل اولمشدر یعنی حالده •

الحديث
 ابن عمر رضي الله عنه من اعنق عبدا مئنا وبينه وبين
 قوم عليه في ماله فبئمة عدل لا وكس ولا شطط ثم

عَنْ عَلِيٍّ بْنِ كَثَانَ مَوْسَى بخاری و مسلم رحمهما الله
ابن عمر رضی الله عنه دن تخریج ابی شریح الله اعلم
معنای شریعی بود که شول که کند و ابله آخر بینده
اولان قوی از ادایه اول قول انک اوزرینه قیمه عادله
ایله تقدیر اولنوب زیاده و نقصان اولنوب بعده عنقه حکم
اولنور اگر حصه سنی از ادایه کن اغنیان ایله
شریک آخرک حصه سنی اصابت ایدن مبلغی ادایه الزام اولنور
اگر قدرتی یوغیر مملوک مزبور دن سعایت طلب اولنور

الحديث

جابر رضی الله عنه **من اعتمر رجلاً عسری له ولعقیبه**
فقد قطع قوله حقاً فيها وهي لمن اعتمر ولعقیبه
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقی جابر رضی الله عنه دن
تخریج ابی شریح الله اعلم مال معنای شریعی بود که
شول که بر کسبه برشی تملیک ایدوب مدّة العمر سنک
وعقبک ایچون اولسون دیسه تحقیق اول ادک قولی
حققی غلبت ابدیکی شیده قطع ایدر اول شئی هبه اولن
ادک بعده اولادینک ملکی اولور عسری بر آدم بر منزل
تملیک ایدوب سن جبانده اولد فیه منصرف اول فوتکدن
صکره بنه بنم اولسون با وارثلر مک اولسون دیکدر
تفصیلی کتب فقهیه ده ذکر اولن شد

الحديث

ابو عبس عبد الرحمن بن جبر رضی الله عنه **من اعتمر**
قدماه في سبيل الله حرمه الله على النار بخاری
علیه الرحمه ابو عبس رضی الله عنه دن تخریج ابی شریح
الله اعلم معنای شریعی بود که شول که نک که

فی سبیل الله ای قدری غبار اولد اوله یعنی طلب
رضای باری تعالی ده بور یسه الله تعالی اول کس به
نار جهنمه حرام ایدر طریق حج و غزا و طلب علم
و حضور جماعت راه طلب رضای خدا در

الحديث

ابو هریره رضی الله عنه **من اغتسل ثم أتى الجمعة**
فصلی ما قدر له ثم انصت حتى يفرغ من خطبته
ثم يصلي معه غفر له ما بينه وبين الجمعة الاخرى وفضل
لمنعة أيام مسلم علیه الرحمه ابو هریره رضی الله عنه دن
تخریج ابی شریح الله اعلم معنای شریعی بود که شول
کس که جمعه کونی بعد الغسل جامع شریفه کلوب نا فله
مقدار اولد یعنی قدر نماز قبله قدر نضکره اتمام خطبه به دکت
سکوت ایدوب صکره امام ایله فرض جمعه به ادایه یسه
اون کونلک خط سیه نامه عصیانته فلم عفو و غفران کسبه
قیلنور درگاه رافت پناه کبر بادن درخواست مستمندان
کبار دخی فرین عفو اوله بوسعاده نفع تحصیل
لبافت شروط مذکوره نک اکماله و ابله در

الحديث

ابو هریره رضی الله عنه **من اغتسل يوم الجمعة**
غسل الجنابة ثم راح فكانما قرب بدنة ومن راح
في الساعة الثانية فكانما قرب بقرة ومن راح
في الساعة الثالثة فكانما قرب كبشاً أقرن ومن
راح في الساعة الرابعة فكانما قرب دجاجة
ومن راح في الساعة الخامسة فكانما قرب
بهيمة فاذا خرج الامام حضرت الملائكة يستمعون الذكر

بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقاً ابوهریره رضی الله عنه دن
تخریج ابمشدر • الله اعلم معنای شریفی بود که
شول کسه که جمعه کوئی غسل جنابت کبی اغتسال
ابدوب صکره جمعه به کسه بر دوه نصف ابمش کبی در
وشول کسه که ابمشجی ساعده کسه بر صغر نصف ابمش
کبیر • وشول کسه که او جشی ساعده کسه بر بوک
بو بنوزلی قوج نصف ابمش کبیر • وشول کسه که دورنجی
ساعده کسه بر تاوق نصف ابمش کبیر • وشول
کسه که بشنجی ساعده کسه بر بمورطه نصف ابمش کبیر
پس فجن امام مبره صعود و خطبه به شروع ایدر کسه ثواب
اولان ملائکه کرام حاضر اولوب خطبه بی استماع ایدر
اول وقت کلن اعلک اجر بن ثبت جریده حسنات اتمزل
علی قول امام خطبه دن صکره کتب ایدر • بو مقاده مراد
ساعات بنجومی دکلدر • فجر جمعه دن وقت خطبه به دن
بش نس تقدیر اولوب هر قسمه علی وجه التقرب بر عت
تسمیه اولمشدر • خلاصه ساعت اولی ده جمعه به حاضر
اولان ادم ایل ساعت خامسه ده حاضر اولان آدمک
اجر و ثواب جهنمه ثفاونی دوه نصف ابمش
ادم ایل بمورطه نصف ابمش آدم کبیر •

الحديث

سلمان رضی الله عنه من اغتسل يوم الجمعة
وتطهر با استطاع من طهر ثم اذهب من
من طيب ثم راح فلم يفرق بين اثنين فصلى ما كتب
له ثم اذا خرج الامام انصت غفر له ما بينه وبين الجمعة
الاخرى بخاری علیه الرحمه سلمان رضی الله عنه دن

تخریج ابمشدر • الله اعلم معنای شریفی بود که
شول کسه که جمعه کوئی غسل ابدوب قدرتی مرتبه ازاله
دنس ایدر کد نصکره رواج طیبه دن ادهان و مس
ایله بعده جمعه به کسه یکی آدمک بینی تفریق ابمش
یعنی اکثاف ناسی پایال ایدر کت ارارندن کجیوب
سهولت اولان محله طورب نوافل دن مقدر اولدی
مرتبه ناز قلص صکره فجن امام خطبه به شروع ایدر سکوت
ابدوب استماع ایله اول کسه ابچون ایکی جمعه
میننده اولان کت اهری مغفرت اول نور •

الحديث

وأيبل بن حجر رضی الله عنه من اقتطع ارضا ظالما
لفي الله وهو عليه غضبان مسلم علیه الرحمه وایبل
بن حجر رضی الله عنه دن تخریج ابمشدر • الله اعلم
معنای شریفی بود که • شول کسه که بر آدمک
برین اخذ ایله ظالم اولدی یعنی حالد به یعنی بغیر حق ظلم
اخذ ایله اول کسه حق تعالی به ملاقی اولور حال بوکه
حق تعالی اندن اعراض ایدر یعنی بعد الموت مظهر عقاب و کفر عذاب اولور

الحديث

ابو امامه ایاس بن ثعلبه الحارثی رضی الله عنه من اقتطع
حق امری مسلم بمینه فقد اوجب الله له النار
وحرم علیه الجنة فقال له رجل وآن كان شيئا يسيرا
بارسول الله قال وان كان قضيبا من اراك
مسلم علیه الرحمه ابو امامه رضی الله عنه دن تخریج ابمشدر
الله اعلم معنای شریفی بود که • شول کسه که بر
مسلمک حقی کا ذبا بین ابمشکله اخذ ایله تخفیف حق تعالی

انکچون جهنمی اثبت ایدوب کا جنتی حرام ایدر بر آدم
سوال ایدیکه یا رسول الله شئی قلیل البسه ده بو عقا به
مستحق اولور می سفاد تله بیوردیکه اگر شجر مسواکک بر بود اخی البسه

الحديث

سفیان بن ابی زهیر رضی الله عنه من افتنی کلبا لا یغنی
عنه زرعاً ولا ضرعاً نقض من عمله کل يوم فیرا ط
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفانی سفیان رضی الله عنه دن
تخریج ایشدر • الله اعلم معنای شریفی بودر که
شول کسه که کوپک بلسه مزروعات و حیواناتی
حفظ جهنم دن اکا نفی اولما • اول کسه نک
حاصل اوله جن عملکک اجوندن هر کون بر قراط
ناقض اولور • بو حدیث شریف تهدیده مجموعدر

الحديث

جابر رضی الله عنه من اکل البصل والثوم والکراث
فلا یقرین مسجدنا فان الملائكة تتأذى مما تأذى منه
بنو آدم مسلم علیه الرحم جابر رضی الله عنه دن
تخریج ایشدر • الله اعلم معنای شریفی بودر که
کسه که صوغان و صرماق و براسه اکل ایسه مسجد یزه
قریب اولسون یعنی دهان کنده ایله کلمسون تحقیق
ملکله متأذی اولور بنی آدمک متاذی اولدنی شیدن

الحديث

جابر رضی الله عنه من اکل ثوماً وبصلًا فلیعتزلنا
او لیعتزل مسجدنا و لیقع فی بیتة بخاری و مسلم
رحمهما الله اتفانی جابر رضی الله عنه دن تخریج ایشدر
الله اعلم معنای شریفی بودر که شول کسه که صرماق

و یا صوغان اکل ایسه بزودن عزلت ابلسون یا مسجد یزه
عزلت ابلسون منزله او تورسون علی وجه المبالغة
نأکید ایدوب منزله فعود ایله امر ایدیلر

الحديث

سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه من اکل سبع
ثمایت مما بین لآبئیهما حین یصبح لم یضره ستم
حتى یبشی مسلم علیه الرحم سعد بن ابی وقاص
رضی الله عنه دن تخریج ایشدر • الله اعلم معنای
شریفی بودر که شول کسه که مدینه نک فرما سندن
صباحه داخل اولدنی وقتده یدی دانه اکل
ایسه تا اخشاه دکن اکا زهر ضر ایلندر

الحديث

انس و ابو هريرة رضی الله عنهما من اکل من هذه الشجرة
فلا یقرین مسجدنا بخاری و مسلم رحمهما الله اتفانی
انس و ابو هريرة رضی الله عنهما دن تخریج ایشدر
الله اعلم معنای شریفی بودر که شول کسه که شوشجره دن
یعنی صرماق دن اکل ایسه مسجد یزه قریب اولسون

الحديث

ابو هريرة رضی الله عنه من امسک کلبا فانه
ینقص کل يوم من عمله قیراط الا کلب صرث او
ما شیه بخاری و مسلم رحمهما الله اتفانی ابو هريرة
رضی الله عنه دن تخریج ایشدر • الله اعلم معنای
شریفی بودر که شول کسه که کوپک بلسه تحقیق عملکک
اجوندن هر کون بر قیراط اکسور • الا مزروعات
و حیواناتی حفظ ایدن کلبی امساک ایله اجر ناقص

اولماز • صید ایچون اساک اولان کلب
دخی بویله در روایه اخواده الاکل صید وارد اولمشدر

حدیث
ابوهریره رضی الله عنه **من انظر معسراً او وضع**
له اطله الله تحت ظل عرشه يوم لا ظل الا ظله
مسلم علیه الرحمه ابوهریره رضی الله عنه دن تخریج
ایلمشدر • الله اعلم معنای شریفی بودر که شول کسه که
فقیر اولان مدیوننه مهلت ویرسه یا خود دینندن
بر مقدارین ایچگون حظ و تنزیل ایلمسه • حق تعالی اول
کمه بی عرش اعلانک کوکمه سی التنده سایه نشین ایدر
شول کونده که کوکمه بو قدر الا انک کوکمه سی وار در

حدیث
ابوهریره رضی الله عنه **من اتفق زوجین فی سبیل**
الله دعاه خزنة الجنة كل خزنة باب ای قل لهم
فقال ابو بکر بارسول الله ذاک الذی لا توی علی
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم **انی لارجوان**
انکون منهم بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاق ابوهریره
رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر • الله اعلم معنای
شریفی بودر که • شول کمه که فی سبیل الله دینار و درهم
و یا اسب و ثیاب مقوله سندن ایکی صنف نسنه
اتفاق ایلمسه • و یا خود مراد و جوه خیره کثرت اتفاق
عادت ایلمسه دیکدر • اول کسه خزنة ابواب جنت
تعظیم ایدوب یا فلان کل دیوهربری کند و جانیبنده
اولان باب فوز انتساب دعوت ایدر حضرت ابی بکر
رضی الله عنه انک ریز رشک اولوب بارسول الله

بو بوله آدم اوزرینه هلاک یوقدر دیدی • رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم حضرت ترمی رنجه باش زلال بشارت
اولوب یا ابابکر تحقیق رجایدرم که سندخی
اول فرقه جلیله دن اوله سن بیور دیر

حدیث
ابن عباس رضی الله عنه **من بدل دینه فقتلوه**
بخاری علیه الرحمه ابن عباس رضی الله عنه دن
تخریج ایلمشدر • الله اعلم معنای شریفی بودر که شول
کمه که دینی تبدیل ایلمه یعنی مرند اولسه مزان قتل ایدر

حدیث
عثمان رضی الله عنه **من بنی لله مسجداً یبغی به وجه**
الله بنی الله له مثله فی الجنة بخاری علیه الرحمه
عثمان رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر • الله اعلم معنای
شریفی بودر که • شول ادم که الله ایچون مسجد بنا ایلمه
انک سیمی بله حق تعالی نک رضای شریفی طلب ایدر
اولد یعنی حالده • یعنی بر آیی رضای باری شایسته
ریادن عاری • مسجد بنایدن آدم ایچون الله
عظیم الشان جنتده اکامائل منزل احسان ایدر

حدیث
ابوهریره رضی الله عنه **من تاب قبل طلوع**
الشمس من مغربها تاب الله علیه مسلم علیه الرحمه
ابوهریره رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر • الله اعلم معنای
شریفی بودر که • شول کمه که افتاب مغربدن طلوع ایتزدن
مقدم توبه ایلمسه حق تعالی انک توبه سنی قبول ایدر

حدیث

ابو هريرة رضي الله عنه من ردی من جبل فقتل نفسه
 فهو في نار جهنم يترد في فيها خالدًا مخلدًا فيها ابدًا
 ومن تحشى ستمًا فقتل نفسه فسمته في يده يتحساه
 في نار جهنم خالدًا مخلدًا فيها ابدًا ومن قتل نفسه
 بحمد يده فحمد يده في يده يتوجأ بها في بطنه في نار جهنم
 مسلم عليه الرحمة ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج المشرور
 الله اعلم معنی می شربنی بود که شول کلمه که کند و بی
 طاعت غدن آتوب هلاک ایله اول کسه نار جهنمه اتیلور
 انده خالد و مخلد اولد یعنی جهنم دن ابدی و شول کلمه که
 زهر ایدوب کند وی هلاک ایله زهری انده نار جهنمه
 تخرع ایدر انده خالد و مخلد اولد یعنی جهنم دن ابدی و شول
 کلمه که آله جارحه ایله کند وی ضرب ایدوب هلاک
 ایله اول حدیده انده انکله قارننی قطع و دن ایدر
 نار جهنمه ابدی یعنی بو صورتلر ایله نفسنی قتل ایدن آدم
 جهنمه بو نوع عذابلر ایله معذب اولور اهل ایمان مخلد فی
 النار اولماز لکن بو مقوله انما می مرکب اولسیرک خلوقی
 حلال اعتقاد ایند کلمی صورتده در با خود جهنمه طول مکثلر دن
 کما به در خلود و تا بید ایله تا کید نشد ایدر ایچوندر

الحديث

بريد بن الحبيب رضي الله عنه من ترك صلاة العصر
 فقد حبط عمله بخاري و مسلم رحمهما الله اتفاني بریده
 رضي الله عنه دن تخریج المشرور الله اعلم معنی می
 شربنی بود که شول کلمه صلاة عصری ترک ایله
 تحقیق اول کلمه نکت عملی حبط اولور یعنی اول کونده فائز
 اولد یعنی عمالت ثوابی ناقص اولور حبوط ایله تعبیر تهید ایدر ایچوندر

الحديث
 سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه من تصبى بسم
 ترايت عجوة لم يضرة ذلك اليوم سم ولا سحر
 بخاري و مسلم رحمهما الله اتفاني سعد رضي الله عنه دن
 تخریج المشرور الله اعلم معنی می شربنی بود که شول کلمه که
 علی الصباح خرمانک اعلا سندن بدی دانه خرما اکل
 ایله اول کون اکا زهر و سحر ضرر ایلمز

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من تصدق بعدل ثمرة
 من كسب طيب ولا يقبل الله الا الطيب فان
 الله يقبلها بيمينه ثم يبيعها لصاحبها كما يربى احدكم
 فله حتى يكون مثل الجبل بخاري و مسلم رحمهما الله اعلم
 ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج المشرور الله اعلم
 معنی می شربنی بود که شول کلمه که کسب حلال
 خرما مقدار می تصدق ایله حق تعالی قبول ایلمز الا حلال
 قبول ایدر تحقیق حق تعالی اول صدقه بی قرین حسن
 قبول ایدر صکره اول صدقه بی صاحبی ایچون تر بی ایدر
 یعنی اجر فی تضعیف ایدر سندن برکوز طای آت
 تر بی ایدر کبی حتی اول صدقه طایغ کبی اولور زیاده نفهم
 ایچون ضرب مثله تخصیص بالذکر اولندی خلاصه
 عند الله قرین حسن قبول اولان صدقه مانند دانه خرما
 قبل ایله ده فمثل الاهی ایله طایغ کبی عظیم اولوب
 روز قب مسته کفه میزانه وضع اولنور

ابو هريرة رضي الله عنه من نظرت في بيتي ثم مضى

الی بیت من بیوت الله لیقضی فی ربه من فی البیت
 کانت خطوتاه احداهما تحط خطیئة والاخری ترفع
 درجه مسلم علیه الرحمہ ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ دن
 تخریج الیئم شد • اللہ اعلم معنای شریفی بود کہ
 شول کہ منزلندہ کند و بی کمال طهارت ایلہ تطہیر
 ایدوب صکرہ صاحب شریفی دن برینہ ذابضدن برادر ابوجہ
 خطوہ جناب عزیمت اولسہ ہر ابی قدم نک برے
 خطیئہ سن خط ایدوب بر درجہ سن رفع ایدوب

الحديث

عبد بن الصامت رضی اللہ عنہ من تعار من
 اللیل فقال لا اله الا الله وحده لا شریک له
 له الملك وله الحمد وهو على کل شیء قدير الحمد لله
 وسبحان الله والله اکبر ولا حول ولا قوة الا
 بالله ثم قال اللهم اغفر لی اودعا سنجب له
 فان توتنا وصلى قبلت صلوة بخاری علیہ الرحمہ
 عباده رضی اللہ عنہ دن تخریج الیئم شد • اللہ اعلم
 معنای شریفی بود کہ شول کہ خوف لیلہ
 بیدار اولوب لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملك
 وله الحمد وهو على کل شیء قدير الحمد لله وسبحان الله
 والله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله دید کہ نصکرہ
 اللہم اغفر لی دیر پا خود دعای اخرا ایلہ دست
 بازی برداشتنہ در کاه رافت پناہ کبریا ایلہ
 تبر دعای مستطابی ہدف اجابتہ اصابت ایدوب
 و اگر ابدست الوب رنن دبا فلدن نماز فیلرہ قرین جبر قول

الحديث

ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ من توتنا فاحسن الوضوء
 ثم اتی الجمعة فاستمع وانصت غفر له ما بین
 و بین الجمعة و زیادہ ثلاثہ ایام ومن مس الحصى
 فقد لغا مسلم علیہ الرحمہ ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ دن
 تخریج الیئم شد • اللہ اعلم معنای شریفی بود کہ شول
 کہ کہ آداب سنن و فی ایضہ رعایت ایلہ ابدست
 الوب صکرہ جمعہ یہ کلہ خطبہ یہ توجیہ سمع اذغان ایدوب
 سکوت ایلہ انکیچون اول جمعہ ایلہ جمعہ اخری بینندہ
 اولان کناہ ایلہ اوزرینہ زیادہ اولان اوج کونک کناہی
 مغفرت اولور • بو خلا لہ بر خردہ طاش مس ایلہ
 تحقیق لغو ایدوب یعنی صوب صوابدن عدول ایتیش اولور
 لایت اولان قلب وجوارح ایلہ خطبہ یہ اقبالدر

الحديث

عثمان رضی اللہ عنہ من توتنا فاحسن الوضوء
 خرجت خطابه من جده حتى تخرج من تحت
 اظفاره مسلم علیہ الرحمہ عثمان رضی اللہ عنہ دن
 تخریج الیئم شد • اللہ اعلم معنای شریفی بود کہ شول
 کہ کہ شرط مسنون اوزرہ ابدست السہ خطاری جمیع
 جمدن جفا رحتی طرفی التذن جبقوب کیدر

الحديث

ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ من توتنا فلبس تنیر ومن
 سبخر فلیوز بخاری علیہ الرحمہ ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ دن
 تخریج الیئم شد • اللہ اعلم معنای شریفی بود کہ شول
 کہ کہ ابدست السہ استنار ایلسون یعنی بورندہ
 اولان فضلاتی نفس ایلہ اخراج ایلسون و شول

کمه که طاش ايله استنجا ايلسه نکت ايلسون

الحديث

عثمان رضي الله عنه من نوضاً نحو وضوئي هذا
ثم قام فركع ركعتين لا يحدث فيهما نفسه غفر له
ما تقدم من ذنبه قاله حين نوضاً ثلاثاً ثلاثاً بخاري
وسلم رحمهما الله اتفاقاً عثمان رضي الله عنه دن
تخرنج ايلمشدر الله اعلم معاني شريفي بودر که
شول كمه که بنم شوا بدست الديغم کبی بدست الـ
صکره قالقوب ایکی رکعت ناز قبلسه عکله عجی زک
ایله کشته آتام صغیره سی قرین مغفرت اولور
حضرت خواجه عالم صلی الله علیه وسلم بدست الدقه
اعضاء شریفه رین او برکوه غسل ایدکی وقتده ایراد ایلشد

الحديث

سهل بن سعد رضي الله عنه من توکل له ما بين رحليه
وما بين الحية توکلت له بالجنة بخاري عليه الرحمه
سهل بن سعد رضي الله عنه دن تخرنج ايلمشدر
الله اعلم معاني شريفي بودر که شول كمه که ایکی
ایاغی ما بیننی و ایکی جگه سی ما بیننی بنم ایچون محافظه به
تکفل ایلـ یعنی فرجینی زنادن و اغزانی اکل حرام
وکلمات خشن و اثمادن حفظ ایلـ بن
اول كمه ایچون جنته دخوله صامن اولورم

الحديث

ابن عمر رضي الله عنه من جاء منكم الجمعة
فليغتسل بخاري وسلم رحمهما الله اتفاقاً ابن عمر دن
تخرنج ايلمشدر الله اعلم معاني شريفي بودر که

شول كمه که نزدن جمعه به کله غسل ايلسون
جمهور علماء استنجا به ذاهب اولمشدر

الحديث

عثمان رضي الله عنه من جهر جيش العسرة
فله الجنة بخاري عليه الرحمه عثمان رضي الله عنه دن
تخرنج ايلمشدر الله اعلم معاني شريفي بودر که
شول كمه که جيش عسرتی تجهيز ايلسه یعنی تبوک
غزاه شمشیر بسته عزیمت اولان مجاهدین دین
نصرت فرینک ثباب و سلاح و زاد راهنه اعانت
ايلسه جنت انک ایچوندر بو حدیث بشارت نوید
رسیده صماخ سامعه اصحاب کرام اولد قده حضرت
عثمان رضي الله عنه اون بیک دینار بیک گاه نبوت
پناه ایشار اینمکن سنجیده معیار نظر قبول اولوب
غفر الله لک یا عثمان ما اسررت وما اعلنت دیو تشریف دعوا
اجابت آیات ايله مظهر نوازشش و التفات بیوردیلر

الحديث

زيد بن خالد رضي الله عنه من جهر غازي ياتي سبيل
الله فقد غزا ومن خلف غازي ياتي ايله بخير فقد
غزا بخاري وسلم رحمهما الله اتفاقاً زيد بن خالد
رضي الله عنه دن تخرنج ايلمشدر الله اعلم
معاني شريفي بودر که شول كمه که فی سبيل الله
بر غازي تجهيز ايلـ یعنی مهام سفرین اعداد و مال
و ثياب ايله اداد ايلـ تحقيق اولک غزاه ایش
اولور ایچون اجر غزا حاصل اولور و شول كمه که بر
غازي به خلف اولوب اهل و عیالینک مشیت امورینی

الترام حسن وجهه ادای خدمت فقام المسم
تحقیق اول کلمه غزائش اولور انکچون اجر غزائش اولور

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من حج فلم يرفث ولم يفسق**
رجع كيوم ولدته أمه بخاری علیه الرحمه ابو هريره
رضی الله عنه دن تخریج ابمشدر الله اعلم معانی
شریفی بودر که شول کلمه که طلبا لمصان الله تعالی
حج ایلمه بسی جماع و شتوه دار فحشیات ایلمه تکلم
ایلمه و حد استقامتن خروج ایلمه انا سندن
طوغد یعنی کونه مشابه اولد یعنی حالده خالیاً عن الذنوب
وطنه رجوع ایدر و یا خود افعال حمدن بو کیفیت فایغ اولور

الحديث

سورة بن جندب والمغيرة بن شعبة رضي الله عنهما **من**
حدث عني بحديث وهو يري انه كذب فهو واحد
الكاذبين مسلم علیه الرحمه سمره ومغيرة رضي الله
عنهما دن تخریج ابمشدر الله اعلم معانی شریفی
بودر که شول کلمه که بندن بر حدیث روایت ایلمه
کذب و افترا ایدیکین بلدیکی حالده اول کسه ایکی کاذب
بر بسی در یا کاذبینک بر بسیدر مفتری و ناقل اعتباری
ایلمه صیغه تنبيه اوزره روایت اولندی کثرت
تقلد اعتباری ایلمه صیغه جمع اوزره روایت اولندی

الحديث

عثمان رضي الله عنه **من حفر بر رومة فله الجنة**
بخاری علیه الرحمه حضرت عثمان رضي الله عنه دن
تخریج ابمشدر الله اعلم معانی شریفی بودر که

شول کلمه که بر روم بی صلاح و وقف ایلمه حجت انکچون حضرت
عثمان رضي الله عنه بر مزبوری اشتراید و بی سبیل الله وقف ایلمه

الحديث

ابو الدرداء رضي الله عنه **من حفظ عشر آيات**
من اول سورة الكهف عصم من الدجال مسلم
علیه الرحمه ابو الدرداء رضي الله عنه دن تخریج ابمشدر
الله اعلم معانی شریفی بودر که شول کلمه که سورة کهف
اولندن اون آیت شریفه حفظ ایلمه شتر دجالدن عصمت اولور

الحديث

نابیه بن ضحاک رضي الله عنه **من حلف بكلمة غير الاسلام**
كاذبا فهو كما قال بخاری مسلم رحمهما الله اتفاقاً بی ضحاک
رضی الله عنه دن تخریج ابمشدر الله اعلم معانی شریفی بودر که شول کلمه که
ملت اسلامیه دن غیر می دبان سازه دن برینه کاذب اولد یعنی حالده بیان
ایلمه پس اول کسه دیدیکی کی در ظاهر حدیث دلالت ایدر که بر مسلم
اگر شوفعی بشکرسم بودی اوله یم دیمه بس انی ائله کافر اولور
عند الحنفیه کافر اولماز حدیث شریفی تمهیده حمل ابمشدر
تفصیلی مبارق الازهار ده مذکور در

الحديث

ابن مسعود رضي الله عنه **من حلف على مال امرئ**
مسلم بغير حقه لقي الله وهو غضبان ثم قرأ علينا
رسول الله صلى الله عليه وسلم مصداق من كتاب الله
ان الذين يشرون بعهده الله وايمانهم ثمنا
فليدا الى آخر الآية بخاری مسلم رحمهما الله اتفاقاً
ابن مسعود رضي الله عنه دن تخریج ابمشدر
الله اعلم معانی شریفی بودر که شول کلمه که بر مسلمانک

ما لني بغير حق اخذ وبالفن سندن دفع ايچون بين الميسه
حق تعالى به ملاقي اولور حال بو كه حق تعالى اندن اعراض
ايد بجبر يعني بعد الموت كفتار عقاب وسزوار عذاب
اولور بعده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتي
كتاب الله دن صدق حديثه دال اولان ان الذين لشرو
بعهد الله واما نهم ثمتا قيدا نظم كر بني الى آخر الآية
قوات بورد بورد پوراوي رضي الله عنه نقل ايلدي

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من حلف على بين واعي عهده
خير منها فليكفر عن ميسه ثم ليفعل الذي هو خير
بخاري ومسلم رحمهما الله اتفاقا ابو هريرة رضي الله عنه
تخرج ايشدر در الله اعلم مال معاني شريفي بودر كه
شول كم كه بر نسته اوزرينه بين ايدوب غير بس
اندن خير لو كور كفتارت بين ايدوب اول فعل خيري
ايشسون مثلاً بر كم بدر به سويليم دبو بين الميسه
سويلك خبر لو ايدكي نايان اولمغين لازمدر كه كفتارت
ايدوب سويليه مفاد حديث كفتارت قبل الحنث اولمغني اقتضا
لكن امام اعظم رحمه الله حديث اخرايه استدلال
ايدوب كفتارت بعد الحنث واجب اولور بو حديثه
وارد اولان ثم واو معانسه در ترتيب اراده اولنماشد
دبو توجه ايشدر كتب فقهيه ده ابصاح اولنشد
وبو مقامه بين ايله مراد على طريق المجاز مقسم عليه در
ذكر كل اراده بعض قبيلند در امام هر وي عليه الرحمه
تحقيق مقامه بروفق مرام بسط كلام ايشدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من حلف فقال في حلفه باللات
والعزى فليقل لا اله الا الله بخاري ومسلم رحمهما الله اتفاقا
تخرج ايشدر در الله اعلم معاني شريفي بودر كه شول كم كه
بين ايشه بمينده لات وعزى حقيقون ديسه يعني
بين بالله برينه بو ايكي صنم معروف حقيقون ديسه بس
اول كم كلمه شهادتي سويلسون يعني انري معبود اولوق
اوزره بين ايشه كافر اولور تجدد ايمان ايشون ديكدر

الحديث

ابن عمر وابو هريرة رضي الله عنهما من حمل علب
السلح فليس من بخاري ومسلم رحمهما الله اتفاقا
ابن عمر وابو هريرة رضي الله عنهما دن تخرج ايشدر در الله اعلم
معاني شريفي بودر كه شول كم كه اوزرينه سلاح ايله حمله ايشه بزدن ديكدر
يعني بو فعل سخل ايشه سببندن ديكدر سخل دكل ايشه معني ستمز
ايله عمل ايدنردن ديكدر ديكث اولور

الحديث

جابر رضي الله عنه من خاف ان يقوم من اخر
الليل فليوتر اوله ومن طمعه فليوتر اخر
الليل فان صلاة اخر الليل شهودة وذلك
افضل مسلم عليه الرحمه جابر رضي الله عنه دن تخرج
ايشدر در الله اعلم معاني شريفي بودر كه شول
كم كه اخرايله عقيباً مدن خوف ايشه يعني ثلث
اخيره بيدار اوله جفته يقيني اولماسه صلوته وزي اول
ليده ادا ايشون اكر اخرايله قائم اولمغه اتيد
وار ايسه وزي اخرايله ادا ايشون زيرا اخرايله
قبلان نماز شهود ملائكة رحمة واول وقت افضلدر

ابو هريرة رضي الله عنه **من خرج من الطاعة وفارق الجماعة فمات مات ميتة جاهلية ومن قاتل تحت راية عمية بغضب لعصبة او بدعوى الى عصبة او بنصر عصبة قتل فقتله جاهلية ومن خرج على امتي يضرب برها و فاجرها ولا يتحاشى من مؤمنها ولا يفي لذي عهد بها فليس مني ولست منه** مسلم عليه الرحمة ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج المشرقة الله اعلم المعاني شریفی بود که شول کمه که طاعت اما دن خروج وعسکر دن مفارقت ایلسه یعنی بادشاه اسلامه عاصی اولوب جاده اطاعت دن خروج و کرپوه لج و خصامه ولوج ایلسه پس گرفتار سر بنجه شیر اجل اولسه مینه جاهلیه کجه فوت اولور یعنی ضلالت اوزره جان ویرر و شول کمه که تحت رایه عمیه ده مقاتله ایلسه تعصبا غصب یا تعصبا دعوت و یا تعصبا نصرت ایدر اولدنی حالده پس خلال جنگده قتل اولسه انک قتل سی قتل اهل جاهلیه کبیر یعنی بونلر دخی ضلالت اوزره جان ویرن شرمه شرمه دن در آیت عمیه دن مراد شول سنجارغ اربا بیدر که بصیرت لری حقیقت حالی مشاهده یه قادر اولیوب حق و باطلی فرق و تمیز ایتدین علی العیا مجرده تعصبا غصب ایدر و شول کمه که اتم اوزرینه خروج ایلسه صالح و طالحی ضرب ایدوب مؤمنلر دن تحاشی و اهل ذمت و فایتمیوب ماللرین اخذ و کند و اربن قتل ایلسه پس اول کمه بدن دکدر بند اخی انلر دن دکلم انلر قطع الطريق اشقیاسیدر که بر موجب سلب کلمه

اول طائفه غیر خائفه به مسلم اطلاق لایق دکدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من دخل دار ابی سفيان فهو آمن ومن القى السلاح فهو آمن ومن اغلق بابا فهو آمن** قاله يوم فتح مكة بخاري و مسلم رحمهما الله اتفاقا ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج المشرقة الله اعلم المعاني شریفی بود که شول کمه که دار ابی سفيان داخل اولسه امیندر و شول کمه که سلاح بر اغلوب مباشر حرب اولمیه امیندر و شول کمه که سد باب ایدوب منزلنده متواری اولور امیندر يوم فتح مكة ده شرفیافته ورود اولشدر تفصیلی کیت سر و آثار ده نکاشته خامه نویسنده کان اخبار در

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من دعا الى هدى كان له من الاجر مثل اجور من تبعه لا ينقص ذلك من اجورهم شيئا ومن دعا الى ضلالة كان عليه من الاثم مثل اثام من تبعه لا ينقص ذلك من اثمهم شيئا** مسلم عليه الرحمة ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج المشرقة الله اعلم المعاني شریفی بود که شول کمه که ناسی طریق هدایت دعوت ایلسه یعنی اعمال صالحه به سوق و ارشاد ایلسه اول کسه ایچون اجر جزیل حاصل اولور اکا تابع اولندر کتساب ایندکی اجور جزیله مشلول اول اجور بونلرک اجورندن بر شئی نقصان ایلمز و شول کسه که ناسی ضلالت دعوت ایلسه یعنی انواع اثم ارتکابنه سوق ایلسه

کنیدن آنک اوزرینه اولور اکا تابع اولندرک انامی
مشلول اول اثم المکرک انامذن برشی نقصان ایلمز

الحديث

ابو مسعود عقبه بن عمرو والافضاری رضی الله عنه
من دل علی خیر فله مثل اجرنا علیه مسلم علیه الرحمه
ابو مسعود رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر الله اعلم
معنا شریفی بودرکه شول کلمه که بر آدمی خیره دلالت
ایله اول خیری ایستلین آده حاصل اولان ثواب مشلول
دلیل اولان کلمه بچون دخی اجر و ثواب حاصل اولور

الحديث

ابن عباس رضی الله عنه **من رای من امیره شیئا**
یکره فلیصبر علیه فانه من فارق الجماعة فمات
فیته جاهلیة بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقیه
ابن عباس رضی الله عنهما دن تخریج ایلمشدر الله اعلم
معنا شریفی بودرکه شول کلمه که امیرندن یعنی پادشاه
اسلامدن برشی مکروه کورسه آنک اوزرینه صبر ایلمسون
تحقیق شول کلمه که عسکر امیردن مفارقت ایلمسه فوت
اولدقده مبیته جاهلیه در یعنی مفارقت حسبیه حکم
بغاته داخل اولوب ضلالت اوزره جان و یر حکم
سلطانی به کلمه انقیاد لزو منه اشارتدر لکن امرای
اطرافک خلاف شرع حرکاتی کورلدکده موجب شرعی
اجر اولمچون عقبه علیه سلطانی به انها اینک لازمدر

الحديث

ابن عباس رضی الله عنه **من رای منکم رؤیا**
فلیقصها عبرتیه کان یقول له لا صحابه بخاری و مسلم

رحمهما الله اتفاقیه ابن عباس رضی الله عنه دن تخریج
ایلمشدر الله اعلم معنا شریفی بودرکه شول
کلمه که سزدن رؤیا کورسه اول رؤیای نقل ایلمسون
بن النکچون تعبیر ایلمرم اصحاب کرامه لاجل
الشفقة توجه خطاب ایلموب بیورمشدر

الحديث

ابو سعید رضی الله عنه **من رای منکم منکر**
فلیغیره بیده فان لم یستطع فلینه
فان لم یستطع فلیقلبه وذلک اضعف الایمان
مسلم علیه الرحمه ابو سعید رضی الله عنه دن تخریج
ایلمشدر الله اعلم معنا شریفی بودرکه سزدن
شول کلمه که رضا الله محالف بر فعل منکری کورسه
الی ایله تغیر و ازاله ایلمسون اگر قادر اولمازسه لسانی ایلمن
ونهی ایلمسون اگر بو مرتبه به قادر اولمازسه قلبی ایلم
رد و انکار ایلمسون قلب ایلمه انکار ثمره ایمانک زیاده ضعیفیه

الحديث

ابو سعید و ابو قتاده السحاری بن ربیع رضی الله عنهما
من رانی فقد رای الحق بخاری علیه الرحمه
ابو سعید و ابو قتاده رضی الله عنهما دن تخریج
ایلمشدر الله اعلم معنا شریفی بودرکه شول کلمه که
بنی رؤیاده کورسه تحقیق رؤیای صادق کوردی

الحديث

ابو هریره رضی الله عنه **من رانی فی المنام فسیر**
فی البقعة او لکانا رانی فی البقعة لا یمثل الشیطان
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقیه ابو هریره رضی الله عنه دن

تخریج ایلمشدر در الله اعلم معنای شریفی بود که شول
کمه که بنی روپاده کورس قریباً بنی یقطه ده کورس
یعنی دارا خنده شرف دیدارم ایله فریر العین اولور خود
حال یقطه ده بنی کورمش کبر اولور شیطان بنم ایله مثل ایلمز

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه من رأني في المنام فقد رأيته
فان الشيطان لا يتمثل بخلق لا يتمثل في صورته
بجاري وسلم رجمها الله اتفاقاً ابوهريرة رضي الله عنه دن
تخریج ایلمشدر در الله اعلم معنای شریفی بود که شول
کمه که بنی روپاده کورس تحقیق بنی کورس یعنی مشاهیر
ایندیکی بنم مثلاً در تحقیق شیطان بنم ایله مثل اولماز
لا يتمثل في صورته صد بینه بجاری علیه الرحمة نفرد ایلمشدر
بور وایت اوزره معنای تحقیق شیطان بنم صورته مثل اولماز دکلدر

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه من سأل الناس اموالهم تكثرا
فانما هي حمير قليل من قليل من اولئك تكثروا مسلم عليه الرحمة
ابوهريرة رضي الله عنه دن تخریج ایلمشدر الله اعلم
معنای شریفی بود که شول کمه که احتیاجی بوغیکن
مجرد تکثر مال ایچون ناسدن جره و سوال ایسه اول مال
ناردن بر فطعه در یعنی سبب عقاب و عذاب در کک اول
سوالی کا هیجه ایلسون کک هر بار سوال ایلسون و یا خود
مالدن سوال ایندیکی کک شئی قلیل کک شئی کثیر اولسون
و یا خود فطعه ناردن کک قلیل طلب ایلسون کک کثیر
طلب ایلسون خلاصه فوت بوم مالک اولکن کک ایچون
سوال حرامدر مستحق عقاب اولور

الحديث

صفية بنت ابي عبيد رضي الله عنها من سأل عافاً
لم تقبل له صلاة اربعين ليلة مسلم عليه الرحمة
صفية رضي الله عنها دن تخریج ایلمشدر الله اعلم معنای
شریفی بود که شول کمه که ضایع اولمش نسبی عافان
سوال ایدوب قولنی تصدیق ایسه فرق کونک نازی قبول
اولماز یعنی ثوابی ثبت جرده حسنات اولماز یا خود مراد
اجری تصنیف اولمز دیکت اوله عواف و کاهن مسروق
و ضایع اولمش نسبه لردن خبر و پرندره درلر رمال مقوله سی دخی
بوزمه ذممه دن عد اولن بعید دکلدر سوز لر بنی تصدیق منهیدر

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه من سأل الله في ذبي كل صلاة ثلاثاً وثلاثين
ثلاثاً وثلاثين وكبر الله ثلاثاً وثلاثين فتلك تسعة
وتسعون قال تمام المائة لا اله الا الله وحده لا شريك له
له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير غفرت له خطاياه
وان كانت مثل زبد البحر مسلم عليه الرحمة ابوهريرة رضي الله عنه دن
تخریج ایلمشدر الله اعلم معنای شریفی بود که شول
کمه که هر صلاة مکتوبه دن فراغ عقبنده او توز اوج کره
سبحان الله و اتوز اوج کره الحمد لله و اتوز اوج کره
الله اکبر ديس من حيث المجموع طقسان طقوز در
تمام مائة لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك
وله الحمد وهو على كل شيء قدير ديس اول کمه ایچون
خطا لر می مغفرت اولنور اگر در با کو بیکی مثلکو ایسه ده
یعنی هر نه قدر کثیر الا نام ایسه ده فرین مغفرت اولور

الحديث

النس رضي الله عنه من سره أن يسيط له في رزقه
وَيَسِّرَ لِي أَرْزُقَهُ فَلْيَصِلْ رَحْمَةً بخاري ومسلم
 رحمهما الله اتفاقا في النس رضي الله عنه دن تخرج ايلشدر
 الله اعلم معنای شریفی بود که شول کس بی که
 انکچون وسعت رزق و تاخیر اجل مسرور ایدر
 یعنی رزق بی سبط و عسری مزید اولدین استر
 صله رحم ایلسون علی قول مراد برکت رزق و بقای
 ذکر جمیلدر با خود بطریق المبالغه صله رحم حث و ترغیب
 معرضه شریفه صدور اولشدر صله رحم مجرد کشتی
 مسقط رأسی ولا دباری زیارت مخصوص دکلدر سلام و کلام
 و کرم و انعام ابله اقربا بی شاد کام ایتکله دخی حاصل اولور

الحديث
 ابو قتادة السحار بن ربعي رضي الله عنه من سره ان يجني من كرب
يوم القيامة فليقتل عن معسر أو يضع عنه مسلم
 عليه الرحم ابو قتادة السحار رضي الله عنه دن تخرج
 ايلشدر الله اعلم معنای شریفی بود که شول کس بی
 حق تعالی بوم فیا منک شدندن نجات و برکت
 مسرور ایدر یعنی روز هول انکیزر سنا خیزده
 پیام بشارت نجات ابله سند آری سر بر سر و اوق
 و بیدر فقیر اولان مد یوننه مهلت و برسون بخود
 دینندن بر مقدارین تنزیل ایلسون یعنی با غشلا سون

الحديث
 ابو هريرة رضي الله عنه من سره ان ينظر الى رجل من
 اهل الجنة فليتنظر اليه اذا قال لرجل قال دلني على عمل اذا
 عملته دخلت الجنة قال تعبد الله لا تشرك به شيئا

وتقيم الصلاة المكتوبة وتؤتي الزكاة المفروضة
وتصوم رمضان فقال والذي نفسي بيده لا ازيد على
 هذا شيئا ابدا ولا انقص منه بخاري ومسلم رحمهما الله
 اتفاقا ابو هريرة رضي الله عنه دن تخرج ايلشدر
 الله اعلم معنای شریفی بود که شول کس بی که اهل
 جنتدن بر آدمه با نفع مسرور ایدر شو آدمه نظر ایتسون
 بر مرد عاقبت محموده اشارت بوردیلر که حضور
 سعادتمند زانوشین مسلت اولوب یا رسول الله
 بنی بر عمل فوز انتسابه دلالت ابله که فحن انی ایشلم جنته
 داخل اولورم دبو اشک ریز نیاز ایدی حضرت خواجه
 عالم صلی الله تعالی علیه وسلم توجیه خطاب مستطاب
 ایدوب الله عظیم الشانه عبادت ابله برشی تشریک
 ابله و اوقات خمس بی وزکات مفروضه بی ادا ابله
 و شهر رمضان صائم اول دبو بورد قلدنه اول مرد آگاه
 قسم بالله ایدوب شول الله حقیچون که بنم قسم
 انک بد قدرنده در امور مذکوره اوزرینه ایدر شری
 زیاده و آندن برشی نقصان ایتهم دیدی

الحديث
 ابو ذر و ابو هريرة رضي الله عنهما من سلك طريقا
 يلتمس فيه علما سهل الله له به طريقا الى الجنة
 بخاري عليه الرحم ابو ذر و ابو هريرة رضي الله عنهما دن
 تخرج ايلشدر الله اعلم معنای شریفی بود که شول
 کس که بر طریقه سلوک ایلسه انده علم شریفی طلب ایدی
 اولدنی حالده الله عظیم الشان طلب علم سببی
 ابله اول کس ایچون طریق جنتی اسان ایدر

الحديث

سَمِعَ بَنُ الْأَكْوَعِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ **مِنْ سَلِّ عَلَيْنَا**
السَّيْفِ فَلَيْسَ مِنْ سَلَّمَ رَحِمَهُ اللَّهُ سَلَّمَ بَنُ الْأَكْوَعِ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دَن تَخْرُجُ إِلَيْكَ • اللَّهُ أَعْلَمُ
 مَعْنَى شَرِيفِي بُوَدْرَكَمْ • شَوْل كَمْ • كَمْ أَوْزِيرِي قَبْلُ
 بِحَقَارَةٍ سَتَمَزَّ إِلَهُ عَالِ أَوَّلِدُونَ دَكَلَر •

الحديث

أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ **مِنْ سَمِعَ رَجُلًا يَنْشُدُ صَلَاةَ**
فِي الْمَسْجِدِ فَلْيَقُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْبِكْ فَإِنَّ الْمَسَاجِدَ
لَمْ يَنْهَ لَهَا سَلَّمَ عَلَيْهِ الرَّحْمَةُ أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دَن
 تَخْرُجُ إِلَيْكَ • اللَّهُ أَعْلَمُ مَعْنَى شَرِيفِي بُوَدْرَكَمْ • شَوْل
 كَمْ • ابْتَسَمَ كَمْ بِرَأْدَمِ ضَائِعِ ابْتَدَأَ شَيْءٌ رَفَعَ صَوْتَهُ
 مَسْجِدَهُ طَلَبَ أَيْدَر • اللَّهُ دِيرِ مَسُونِ دِيرِ سَوِيلَهُ سَنَ
 بَعْنَى مَطْلُوبِكُمْ نَائِلِ أَوَّلِيهِ سَكْ دِيرِ بَدْعَا أَيْلَسُونَ •
 تَحْقِيقُ مَا جَدُّ بَوَلَكْ أَيْحُونَ بِنَا أَوَّلَهَا مَشْدَر •

الحديث

جَوْرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ **مِنْ سَنَ فِي الْإِسْلَامِ سَنَةً**
حَسَنَةً فَلَهُ أَجْرُهُ وَأَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ بَعْدِهِ مِنْ غَيْرِ
أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَجْرِ هَمِّ شَيْءٍ • **وَمِنْ سَنَ فِي الْإِسْلَامِ**
سَنَةً سَيِّئَةً كَانَ عَلَيْهِ وَزْرُهُ وَوَزْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا
مِنْ بَعْدِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَجْرِ هَمِّ شَيْءٍ
 سَلَّمَ عَلَيْهِ الرَّحْمَةُ جَوْرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دَن تَخْرُجُ
 إِلَيْكَ • اللَّهُ أَعْلَمُ مَعْنَى شَرِيفِي بُوَدْرَكَمْ • شَوْل
 كَمْ • كَمْ أَسْلَمَهُ بِرَسَنَةٍ حَسَنَةٍ بَعْنَى بِطَرِيقَةِ مَرَضِيَّةٍ
 شَرَعِيَّةٍ وَضَعُ وَاحِدَاتِ أَيْلَسَ أَوَّلِ عَمَلِكْ أَجْرِي أَيْلَسَ أَجْرُكَ

وَأَوَّلَ طَرِيقَتِهِ عَمَلُ أَيْدَلِكْ أَجْرِي دَنِي فَوْتَنَدَ نَصْرَهُ
 أَيْلَسَ أَجْرُكَ أَيْلَسَ أَيْلَسَ أَيْلَسَ أَيْلَسَ أَيْلَسَ أَيْلَسَ
 حَالَهُ • وَشَوْل كَمْ • كَمْ أَسْلَمَهُ بِرَدْعَتِ سَيِّئَةٍ
 أَحْدَاثِ أَيْلَسَ أَوَّلِ بَدْعَتِكْ كَمَا هِيَ أَيْلَسَ أَوْزِيرِي دَن
 وَأَوَّلِ بَدْعَتِ سَيِّئَةٍ أَيْلَسَ عَمَلُ أَيْدَلِكْ وَزِيرِي دَنِي أَيْلَسَ
 أَوْزِيرِي دَن فَوْتَنَدَ نَصْرَهُ أَيْلَسَ أَيْلَسَ أَيْلَسَ أَيْلَسَ
 أَوَّلِدَغْنِي حَالَهُ • خَلَا صَهْ أَسْلَمَهُ بِدْعَتِ حَسَنَةٍ
 أَحْدَاثِ أَيْلَسَ أَدَمِ تَأْجُورِ أَوَّلِدَغْنِي مَاعِدَا أَثَرِي
 أَفْتَقَا أَيْدَلِكْ أَجْرِي دَنِي أَلِي قِيَامِ السَّاعَةِ دَفْتَرِ
 حَسَنَاتِهِ بَارِئُورِ مَعَ هَذَا أَيْلَسَ أَجْرِي دَنِي نَقْصَانِ
 تَرْتَبِ أَيْلَسَ • بَدْعَتِ سَيِّئَةٍ أَحْدَاثِ أَيْلَسَ دَنِي
 بُوَحْسَابِ أَوْزَرِهِ مَتَحَلِّ بَارِ أَوْزَارِ أَوَّلُور •

الحديث

عَابَسَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ **مِنْ سَنَ • فَلْيَصُمْ وَمِنْ**
سَنَ • فَلْيَفْطِرْ • بَعْنَى يَوْمِ عَاشُورَاءَ • سَلَّمَ عَلَيْهِ الرَّحْمَةُ
 عَابَسَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دَن تَخْرُجُ إِلَيْكَ • اللَّهُ
 أَعْلَمُ مَعْنَى شَرِيفِي بُوَدْرَكَمْ • شَوْل كَمْ • يَوْمِ عَاشُورَاءَ
 دِيرِ صَائِمِ أَوَّلِسُونَ دِيرِ سَهْ أَفْطَارِ أَيْلَسُونَ •
 صَوْمِ رَمَضَانِ مَقْدَمِ يَوْمِ عَاشُورَاءَ صَوْمِ فَرْضِ أَيْلَسَ
 بَعْدَهُ فَرْضِيَّتِي نَسَخَ أَوَّلُنُوبِ أَيْلَسَ سَائِرِهِ كَبِي أَوَّلِدَغْنِي
 بَيَانِ ضَمْنِهِ شَرَفِ بَاقِيَةِ وَرُودِ أَوَّلِ مَشْدَر •

الحديث

أَبْنُ عَسْرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ **مِنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فِي الدُّنْيَا**
لَمْ يَتَبَّ مِنْهَا حُرْمَتُهَا فِي الْآخِرَةِ • بَخَارِي عَلَيْهِ الرَّحْمَةُ
 أَبْنُ عَسْرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دَن تَخْرُجُ إِلَيْكَ • اللَّهُ أَعْلَمُ

عَرَبِيٌّ كَوْنِي

معنای شریفی بود که شول کلمه که دنیا ده خمر ایچسه صکره اندک
توبه ایلمسه حتی بو کیفیت ایله فوت اولسه اخرتده خمر جنتدن
محروم اولور و عید شدیدی متضمن اولان احادیث شریفه

الحديث

ابوسعید رضی الله عنه **من شرب النبيذ منكم**
فليس شربة زبيبا فزدا او تمرا فزدا او بئرا فزدا مسلم
علیه الرحمه ابوسعید رضی الله عنه دن تخریج ایلمشد
الله اعلم معنای شریفی بود که شول کلمه که
نمید ایچسه پس اول کلمه ایچسون پاکیزه زبیب الی
حالده یا خود یا کز نم اولدیغی حالده یا خود یا کز بسر
اولدیغی حالده نمید بونلردن بری صوبیله اصله قد
حاصل اولان شربت دیر خلاصه مفهوم بونلر منفرد
اصلنمش ایسه شرب جائز مخلوط ایسه جائز دکدر
امام مالک و امام احمد حنبل رحمهما الله عدم جوازین ذاب
اولوب ائمه حنفیه رحمهم الله توجیه ایدوب
مادامکه مشته اولمیه لا باسدر زیرا منفردا حلال اولان
شی مخلوطا دخی حلال اولور شرب خلیطدن
نهی شدت نمیده محمولدر دیشلر

الحديث

ام سلمه رضی الله عنها **من شرب في اناء من داب**
او فضة فانه يجر في بطنه نارا من جهنم مسلم علیه
الرحمه ام سلمه رضی الله عنها دن تخریج ایلمشد
الله اعلم معنای شریفی بود که شول کلمه که النون
و یا کمنش قایدن صوابچه قارنده صد اویر جهنمدن
النش اوانی زرو سبدن اکل و شربک

حرمی بیانده شرفی فته صد و اولمش

الحديث

ابوهریره رضی الله عنه **من شهد الجنازة**
حتى يصلى عليها فله قيراط ومن شهد بها حتى تدفن
فله قيراطان قبل و ما القيراطان قال مثل الجبلين
العظيمين بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا ابوهریره
رضی الله عنه دن تخریج ایلمشد الله اعلم معنای
شریفی بود که شول کلمه که جنازه به حاضر اولسه
تا اول متینک اوزرینه نماز قبله پس اول کسه ایچون
بر قیراط اجر وارد و شول کلمه که تا دفن اولنجه حاضر
اولسه ایچون ایکی قیراط اجر وارد ایکی قیراط
منفرد در دو سوال اولسه قد ایکی جبل عظیم مثلی مبرور دیر

الحديث

عبادة بن الصامت رضی الله عنه **من شهد**
ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله حرم الله
عليه النار مسلم علیه الرحمه عبادة بن الصامت
رضی الله عنه دن تخریج ایلمشد الله اعلم
معنای شریفی بود که شول کلمه که تحقیق وحدانیت
باری تعالی به و رسالت سید الانبیا محمد المصطفی
علیه الصلاة والسلام شهادت ایلمسه یعنی
علی شروط اقرار و تصدیق ایلمسه حق تعالی اول کسه
نار جهنمی حرام ایدر بو حدیث شریف بعض عصاة
مؤمنینک تعذیبته دال اولان نصوصه مخالف
کور نمکین علماء دین بینهمالی توفیق ایلمشد
صاحب المبارق علیه الرحمه مراد تخریم خلود در ربوبی

جهنمه محله اولماز دیکدر دیو قلن تقرر اولمشدر

الحديث

عبادة بن الصامت رضي الله عنه من شهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له وان محمدا عبده ورسوله

وان عيسى عبد الله ورسوله وكلمته القاها الى مريم وروح منه والجنة والنار حق ادخله الجنة

على ما كان من العمل بخاري ومسلم رحمهما الله اتفقا في عبادة بن الصامت رضي الله عنه دن

تخریج ابمشدر الله اعلم معنای شریفی بودر که شول که که شهادت ایلله تحقیق الله عظیم

الشان واحددر انکچون شریک پو قدر و تحقیق حضرت محمد المصطفی علیه السلام اللهمک عبد ورسولیدر

و تحقیق عیسی علیه السلام اللهمک عبد ورسولیدر و کلمه سیدر انی مریمه القا ایلمشدر و من طرف الله

روحدر و جنت و جهنم حقدر الله عظیم الشان اول که بی جنته ادخال ایدر کرک طاعت کرک

معصیت هر نه عمل اوزرینه اولد یعنی حالده کرک مستحق ثواب و کرک مستحق عذاب اولسون

بو وجهله اقرار و تصدیق ایدن مؤمن موحد داخل جنت اولور کبار مانع دخول اوله مرکن عفو و عذاب

امری مشبه الله مفوضدر دیرسه عفو ایدوب قبل العذاب ادخال ایدر دیرسه بعد العذاب ادخال

ایدر معتزله خذلام الله کبیره سالب ایمان اولور زعمیده خلافت ذهاب اولمشدر در تلخیص النصایح

نام تألیفک فصل رابعده بومسحت طویل الذبک

خلاصه سی تحریر و اهل سنت طرفدن و برین جواب شانی تقریر اولتمغین تفصیلدن اجماله عدول اولمشدی

حضرت عیسی علیه السلام کلمه طلاقیه هنوز کهواره نشین ایلکن وقت مخصوصدن مقدم تکلم ایلدی کی اجله دهر مبالغه

کلمه نسیمه اولمشدر یا خود فرمان خداوند جان اوزن ایلد من غیر آب پانهاده عالم شهود اولد یعنی ایچوندر

لفظه جلالة اضافتی لاجل العظیمدر روح ایلد تعبیر حق تعالی انکله احیای اموات ایلد بکنه بناء در

یا خود نفخ روح ایلد وجود پذیر اولد قلرینه اشارتدر

الحديث

ابو هريرة و ابوب رضي الله عنهما من صام رمضان ثم اتبعه ستا من شوال كان كصيام الدهر

مسلم عليه الرحمة ابو هريرة و ابوب رضي الله عنهما دن تخریج ابمشدر الله اعلم معنای شریفی بودر که

شول که که رمضان شریفی صائم اولد قد نصکره سنة شوالی دخی صائم اولد صیام دهر کبی اولور

یعنی بر سنة ده ایام عید و تشریقدن ماعد اعلی الاستمرار صائم اولان که نک کسب ایلدی کی اجر و ثواب کبر ثواب نائل اولور

الحديث

ابو سعيد رضي الله عنه من صام يوما في سبيل الله بعد الله وجهه عن النار سبعين خريفا بخاري

ومسلم رحمهما الله اتفقا في ابو سعيد رضي الله عنه دن تخریج ابمشدر الله اعلم معنای شریفی بودر که

شول که که رضاء الله تعالی بر کون صائم اولد حق تعالی اول که نک بوزینی جهنمدن تمشش

یبللن بول بعد ایدر یعنی نجات و بر

الحديث

ابو موسى رضي الله عنه **من صلى البردين دخل الجنة** بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقاً ابو موسى رضي الله عنه دن تخریج ایشدر • الله اعلم معنای شریفی بودر که • شول کسه که صلاه فجر و صلاه عصری مداومت اوزره وقت مختارده ادا ایسه جنته داخل اولور • صباح وقت غفلت و عصر وقت مشغله اولمغین تخصیص بالذکر اولندیکه بوا یکی وقت مداومت ایدن اوقات ساره یه دفر رعایت اید

الحديث

عثمان رضي الله عنه **من صلى العشاء في جماعة فكأنما قام نصف الليل ومن صلى الصبح في جماعة فكأنما صلى الليل كله** مسلم علیه الرحمه عثمان رضي الله عنه دن تخریج ایشدر • الله اعلم معنای شریفی بودر که شول کسه که صلاه عشاء بی جماعت ایل ادا ایسه نصف اللیل دکن عبادت ایل اشتغال ایش کبی در • و شول کسه که صلاه صبحی جماعت ایل ادا ایسه کجه نکت کلینی نماز فتمش کبی در

الحديث

جندب بن عبد الله رضي الله عنه **من صلى صلاة الصبح فهو في ذمة الله فلا يطلبنكم الله من ذمة بشئ فانه من يطلبه من ذمة بشئ يدره ثم يكتب على وجهه في نار جهنم** مسلم علیه الرحمه جندب بن عبد الله رضي الله عنه دن تخریج ایشدر

الله اعلم بآل معنای شریفی بودر که • شول کسه که خلوص ایل صلاه صبحی ادا ایسه دنیا و اخرتده امان الهیه اکامکرده ایل تعرض ایلک • امان الهیه اولان کسه تعرض ایدر کوز مستحق عقاب اولور سیکز • تحقیق نشان بودر که غضب باری تعالی دن فرار ایل نجات حیزا مکانه دکلدر • تضرع الهی اکا ایشور صکره انی بوزی اوزرینه نار جهنم دوتشر تفصیل شریحه مذکور

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من صلى صلاة لم يقرأ فيها بآثم القرآن فهي خداج هي خداج هي خداج** مسلم علیه الرحمه ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ایشدر • الله اعلم معنای شریفی بودر که • شول کسه که نماز قبله سوره فاتحه یه فرأت ایسه اول نماز نافله لاجل انکاید اوج کره اعاده بوردیلر • خداج کسر خاء معجمه ایل نافه ولدنی وقت نسا جدن اول الفا ایشمه دیرلر • نقصان کنایه در

الحديث

انس رضي الله عنه **من صلى صلاتنا واستقبل قبلتنا واكمل ذبحت فذلك المسلم الذي له ذمة الله وذمة رسوله فلا تخفروا الله في ذمة** بخاری علیه الرحمه انس رضي الله عنه دن تخریج ایشدر • الله اعلم معنای شریفی بودر که • شول کسه که بزم نماز من کبی نماز قبله • و قبله مزه استقبال ایسه و ذبح ایند بکزی کل ایسه • اول کسه اول مسلر که الله و رسولی نکت امانی انک ایشدر پس حق تعالی نکت عهدی امانده اولان آدم حقنه زاله ایشدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من صلى على واحدة**
صلى الله عليه عشر مسلم عليه الرحمة ابو هريرة
رضي الله عنه دن تخرنج ايلمشدر الله اعلم معنای
شریفی بود که شول که بنم اوزریمه برکزه صلوات
کتور حق تعالی اکا اون رحمت ایدر یعنی اون
خطبه سن حظ وعفو ایدر با اون درجه اعطا ایدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من صلى في ثوب فليخالف بين طرفيه**
بخاری علیه الرحمة ابو هريرة رضي الله عنه دن تخرنج
ايلمشدر الله اعلم معنای شریفی بود که شول که
و کلامک واسع ثوب ایچنده نماز قبله ایکی طرفنک
اورنه سن مخالف ایلسون یعنی وضع معروف اوزره
صانع طرفنی صول اوموزنه وصول طرفنی صاغ اوموزنه تعلیق
ايلسون بویله ایندکجه انکشاف عورت احتمالندن این اولمزه

الحديث

أم حبيب رضي الله عنها **من صلى في يوم ثنتي عشرة**
سجدة تطوعا بني له بيت في الجنة مسلم رحمه الله
أم حبيب رضي الله عنها دن تخرنج ايلمشدر الله اعلم
معنای شریفی بود که شول که برکونده تطوعا اون
ایکی رکعت نماز قبله ایکیچون جنت ده بریت بنا اولنور

الحديث

عمران بن حصين رضي الله عنه **من صلى قائما**
فهو افضل ومن صلى قاعدا فله نصف اجر القائم
ومن صلى نائما فله نصف اجر القاعد بخاری علیه الرحمة

عمران رضي الله عنه دن تخرنج ايلمشدر الله اعلم معنای
شریفی بود که شول که نمازی ایام اوزرنده قبله
اول نماز افضلدر و شول که او تور یعنی پرده قبله
ایکیچون قائما نماز قبلن ادمک اجر بنک نصفی حاصل اولور
و شول که او پور کن قبله یعنی بالی اوزریمه طهارت
نماز قبله ایکیچون قاعدا نماز قبلن ادمک ثوابنک نصفی
حاصل اولور بوحديث شریف صلاة نافلة به محمولدر
و بعضیدر مفر من معذوره محمولدر دیشدر بوبابده بیانه
مقتضی تفصیلات و حال اضطراری عده صلاتنک جواز
عدم جوازنه دایر کلمات شروع مشارق الانوارده
مفادیرا حقه تحقیق نامی محول علما در

الحديث

ابن عباس رضي الله عنه **من صور صورة فان الله**
معذبه حتى ينفخ فيها الروح وليس بنافخ فيها ابدا
بخاری علیه الرحمة ابن عباس رضي الله عنه دن تخرنج
ايلمشدر الله اعلم معنای شریفی بود که شول که
دنی روح صورن تصویر ایلسه تحقیق الله عظیم الشان اکا
عذاب ایدر بیدر حتی اول تصویره روح و برنجبه دکت
حال بوکه انده روح و برکمه قادر دکلدر ابداد حدیث شریف
ابدی عذاب استحقاقنی بیانددر با استحقاقه محمولدر
اما اشجار و ازهار مقوله سنی تصویر لا باسدر

الحديث

ابن عمر رضي الله عنه **من ضرب غلاما له حدا**
لم يأته او لطمه فان كفارة ان يعتقه مسلم علیه الرحمة
ابن عمر رضي الله عنه دن تخرنج ايلمشدر الله اعلم معنای شریفی

بود که شول که عید ملوک کنی جرم ناکرده ابله اتهام
ایدوب بی ایجاب موجب ضرب ایسه یا طلبا بنجه
اورسه انک کفارتی اول عبدی ازاد ایملکدر
اما جرمی مقداری تأدیب رخصت ویرلشد

الحديث

النس ومعاذ بن جبل رضي الله عنهما **من طلب**
الشهادة صادقا أعطيها ولو لم نصبه مسلم
عليه الرحمه النس ومعاذ رضي الله عنهما دن تخریج ایملشدر
الله اعلم معنای شریفی بود که شول که صادق
اولد یعنی حالد فی سبیل الله شهید اولمغنی طلب ایسه
اکا شهادت ثوابی وریلور اگر شهادت اصابت ایتهی ایسه ده

الحديث

سعيد بن زيد رضي الله عنه **من ظلم قيدا**
من الارض طوفه الله من سبع آرضين بخاری
وسلم رحمهما الله اتفاقی سعید رضي الله عنه دن تخریج
ایملشدر در الله اعلم معنای شریفی بود که شول که
پردن بر قارش مقداری مسلم ایسه اول بری حق لغالی بدی
فایت پردن انک کردنه طوف کبی ایدر یعنی بغیر
حق بر قارش بر غصب ایدن آدم بو عذاب گرفتار
اولور ذکر ی قریباً مردور ایتمشدر

الحديث

ثوبان رضي الله عنه **من عاد مريضاً لم يزل في حرفة**
الجنة مسلم رحمه الله ثوبان رضي الله عنه دن تخریج
ایملشدر در الله اعلم معنای شریفی بود که شول که
خسته خاطرین صورسه جنت مبهوسنی دوشور مکدن

لائل اولمز عباد ده مریض اشرف عبادت
ووسيلة جنت در آجتنا ثمار جنت دخول اشارندر

الحديث

النس رضي الله عنه **من عال جار بنين حتى تبلغ**
جاء يوم القيامة انا وهو بكذا وضمت اصابعه بخاری
عليه الرحمه النس رضي الله عنه دن تخریج ایملشدر
الله اعلم معنای شریفی بود که شول که ایکی
صغیره قزلی بالغ درجه بلوغ اولنجه زبیه ایدوب
ما کولات وطلبوسانی امرنده قدر معروفه مراعات
ایسه اول آدم قیامت کونده کلور بن واول که شولک
کبی اولد یعنی حالد یعنی بکا مصاحب و مقارن اولد یعنی
حالد کلور اول آدمک کمال تقریبه اشارت ایدوب
مبارک بر مقلین بری برینه ضمت ایدیلر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من عرض عليه ربحان فلا**
يرده فانه خفيف المحمل طيب الريح مسلم عليه الرحمه
ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ایملشدر در الله اعلم
معنای شریفی بود که شول که اکا ربحان عرض
اولسه رد ایملسون زیرا ربحانک کونورم سی خفیفدر
قبیل المنه در طیب الراحه در یعنی هدیه قلید
نافعه در رد اولسه مهندي مستأذی اولور

الحديث

عقبة بن عامر رضي الله عنه **من علم الرمي ثم تركه فليس**
من مسلم عليه الرحمه عقبة رضي الله عنه دن
تخریج ایملشدر در الله اعلم معنای شریفی بود که

شول که اوق اتق بلیه صکره زک ایلسه
بزدن دکدر یعنی ستمز ایله عمل ایدلردن دکدر

الحديث

عائشة رضي الله عنها من **عشر** أرضاً ليست
لا حد فيها حق بخاری علیه الرحمه عائشه رضي الله عنها
تخریج ایلشد در الله اعلم معنای شریفی بودر که شول
آدم که برارضی معمور ایلسه اولیمه ارضی که ملک ملک
اولسه اول آدمک ملک اولور لکن امام اعظم
فتنه اذن امام شریطدر

الحديث

عائشة رضي الله عنها من **عمل** عملاً ليس عليه امرنا
نور در مسلم علیه الرحمه عائشة رضي الله عنها دن
تخریج ایلشد در الله اعلم معنای شریفی بودر که شول
کمه که دینزه مخالف فعل احداث ایلسه اول فعل محدث مردود

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من **غدا** الى المسجدا وراح
اغدا الله له في الجنة نزلا كلما غدا وراح بخاری
ومسلم رحمهما الله اتفاقی ابو هريرة رضي الله عنه دن
تخریج ایلشد در الله اعلم معنای شریفی بودر که
شول کمه که صلی الصبح ویا بعد الزوال مسجده کت
یعنی صبح و مساده مسجده ملازمت و جماعت ایله
ادای صلاتی عادت ایلسه حق تعالی اول کمه ایچون
جنتده ضیافت آماده ایدر هر صبح و اخشا بده
مسجده کتد کچه خلاصه برادم هر نه وقت مسجده داخل اولسه
حق تعالی اکا اجر جزیل اعطایدوب نعم نعيم ایله مغتنم ایدر

رب العالمين اكرم الابرار من در اجر محسنی ضایع ایلدر

الحديث

ابن عمر و ابو هريرة رضي الله عنهما من **عشر** أرضاً ليست
منا مسلم علیه الرحمه ابن عمر و ابو هريرة رضي الله
عنهما دن تخریج ایلشد در الله اعلم معنای شریفی بودر که
شول کمه که بزم ایچون خیر مراد ایلسه بزدن دکدر

الحديث

ابن عمر رضي الله عنه من **قائه** صلاة العصر
فكانما ورايهم وماله مسلم علیه الرحمه ابن عمر
رضی الله عنه دن تخریج ایلشد در الله اعلم معنای
معنای شریفی بودر که شول کمه بی که صلاة عصر
فوت ایلسه اهل و مالنده نقصان اولمش کبی در
یعنی صلاة عصری زک ایله حاصل اولان خسران
اهل و مالی ضایع اولمش آدمک خسرانده مشاهددر
لاجل التفهيم تشبيه اولمشدر بوخسری الحقیقه
فانت ثوابك خسرانی اذن زیاده در

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من **قرب** عن اخيه كربة
من **كرب** الدنيا قرب الله عنه كربة من **كرب** يوم
القيامة مسلم علیه الرحمه ابو هريرة رضي الله عنه دن
تخریج ایلشد در الله اعلم معنای شریفی بودر که
شول کمه که مؤمن فردا شک و نیا شد تکریدن
برادنی شد تنی کشف ایلسه یعنی مالاً و بدناً اعانت
وامداد ایدوب برالنی دفع ایلسه حق تعالی اول
که نک شد ایدوم قیامتدن برعظیم شد تنی

کشف ایدر یعنی روز رستخیزک غموم هول انگیزند
رهبان را اولوب مسند از دوز سر رسدست اولور

الحديث

ابو موسی الاشعری رضی الله عنه **من قال تكون**
کلمة الله علیها فهو فی سبیل الله بخاری
و مسلم رحمهما الله اتفقا فی ابو موسی رضی الله عنه دن
تخریج ایلمشدر الله اعلم معنای شریفی بودر که
شول کلمه که اعلا کلمة الله ایچون مقاتله ایلم
انجق اول کلمه مجاهد فی سبیل الله در بوخه مجرد
اخذ غنیمت و اظهار جلالت داعیه سیه روبراه
فرمیت اولدر فائز اجر غزات اوله مز

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من قال انا خير من بولس**
بن متى فقد كذب مسلم عليه الرحمة ابو هريرة رضي الله
عنه دن تخریج ایلمشدر الله اعلم معنای شریفی بودر که
شول کلمه که بن بولس بن متى علیه السلام دن خیرلویم دیسه
تحقیق بلان سویلر یعنی قوه صبرده نفسی اول نبی ذیشان
ترجیح ایدن آدم کافرا اولور بومقامده کذب کفردن
کنایه در لفظ انا حضرت خضر کائنات علیه السلام
راجع اولد یعنی تقدیرجه معنا دیکت اولور که شول
کلمه که بنی نبوتده بولس علیه السلام اوزرینه تفصیل
ایلمه تحقیق کذب ایدر زیرا انبیاء عظام علیهم السلام
مرتبه نبوتده متاویه الاقدامدر انجق تفصیل درجات اعتباری ایلمدر

الحديث

سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه **من قال حين يسمع**

المؤذن وانا اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له
وان محمدا عبده ورسوله رضيت بالله رباً ومحمد
رسولاً وبالله اسلام ديناً غفر له ذنبه مسلم عليه
الرحمة سعد رضي الله عنه دن تخریج ایلمشدر
الله اعلم معنای شریفی بودر که شول کلمه که اذان
مؤذن ابشتدیکي وقتده بودعای شریفی تخریر اولد یعنی
وجه اوزره اوقیس ایچون کنایه مغفرت اولور

الحديث

جابر رضي الله عنه **من قال حين يسمع النداء**
اللهم رب هذه الدعوة التامة والصلاة القائمة
آيت محمد الوسيلة والفضيلة وابعثه مقاماً
محموداً الذي وعده حلت له شفاعتي يوم القيامة
بخاری علیه الرحمة جابر رضي الله عنه دن تخریج
ایلمشدر الله اعلم معنای شریفی بودر که شول
کلمه که اذان ابشتدیکي وقت بودعای شریفی وجه
مذکور اوزره اوقیس ایچون بوم فب مده شفاعتم واجب اولور

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من قال حين يصبح وحين**
يمسي سبحان الله بجمده مائة مرة لم يأت أحد يوم
القيامة بأفضل مما جاء به الا أحد قال مثل ما قال
اوزاد عليه بخاری و مسلم رحمهما الله اتفقا فی ابو هريرة
رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر الله اعلم معنای
شریفی بودر که شول کلمه که صبح و اخشام داخل
اولد یعنی وقتده یوزکره سبحان الله و بجمده دیسه
بوم قیامتده اندن افضل ثواب تسبیح ایلمه براحد کلمه

آل شول آدم کلور که انک دیدی مشکو دیش
اولا با انک اوزرینه زیاده ایتش اوله

الحديث

ابو ایوب الانصاری رضی الله عنه **من قال لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملك وله الحمد وهو على کل شیء قدير عشر مرات کان ممن اعتق اربعة النفس من ولد اسمعيل بخاری ومسلم رحمهما الله اتفاقاً**
ابو یوب انصاری رضی عنه الباری حضرت تکریدن تخریج
ایلمش در الله اعلم معنای شریفی بود که شول
که که اولن کره لا اله الا الله وحده لا شریک له
له الملك وله الحمد وهو على کل شیء قدير دیه اولاد
اسمعيل علیه السلام دن دورت نفس ازاد ایتش
کبی اولور اولاد اسمعيل وجه تخصیص بالذکر کما شرفه بنا در

الحديث

ابو هريرة رضی الله عنه **من قال لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملك وله الحمد وهو على کل شیء قدير في يوم مائة مرة كانت له عدل عشر رقاب وکُتبت له مائة حسنة ومحبت عنه مائة حسنة وکان من خیر من الشیطان یوم ذلک حتی یمشی ولم یأت احداً بافضل مما جاء به الا رجل عمل اکثر منه**
ومن قال سبحان الله وجمده فی یوم مائة مرة حطت خطایاه وآن کان من مثل زبد البحر
بخاری ومسلم رحمهما الله اتفاقاً ابو هريرة رضی الله عنه دن تخریج ایلمش در الله اعلم معنای شریفی بود که شول که که کونده یوز کره لا اله الا الله وحده

لا شریک له له الملك وله الحمد وهو على کل شیء قدير دیه
اون قول ازاد ایتش کبی ثواب نایل اولور وایکچون
یوز حسنه یازیلور واندن یوز کاه محو اولور و
ایکچون اول کون تا خسته دک شیطان دن حرز اولور
یعنی شتر شیطان دن حفظ ایدر وبرا حد بوندن افضل
ثواب ایله کفر آل شول آدم کلور که اندن زیاده حسنه
ایلمش اوله و شول که که کونده یوز کره سبحان
الله وجمده دیه خطا لر حط اولور اگر دریا کو بی مشکو
ایسه ده یعنی هر نه قدر کثیر الا نام ایسه ده قرین عفو اولور

الحديث

طارق بن اشیم رضی الله عنه **من قال لا اله الا الله وكفر بالعباد من دون الله حرم ماله ودمه وحسابه على الله** مسلم علیه الرحمه طارق بن اشیم رضی الله عنه دن تخریج ایلمش در الله اعلم معنای شریفی بود که شول که که کلمه توحیدی دیه والله دن غیر می عبادت اولن ان شیدی قلبی ایله انکار ایسه یعنی شرک دن بری ایله انک مالی وقائی حرام اولور و انک حسابی اخرنده الله عظیم الشان اوزرینه در دنیا ده اسلامه حکم اولنوب بغیر حق تعرض اولماز احوال خفیه سنه حق تقالے اعلم در

الحديث

ابو هريرة رضی الله عنه **من قام رمضان ايماناً واحتساباً غفر له ما تقدم من ذنبه** بخاری علیه الرحمه
ابو هريرة رضی الله عنه دن تخریج ایلمش در الله اعلم معنای شریفی بود که شول که که شهر رمضان

ایماناً و احتساباً با قائم اولسه یعنی نو ابنی تصدیق و خلاص
ایدیچی اولد یعنی حالد ه کجه لرترا دیچی ادا و با عبادت اهل احبا
ایله اول کسه ایچون کجش کنا هری زین مغفرت اولور

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه من قام ليلة القدر ايماناً
واحساباً غفر له ما تقدم من ذنبه ومن صام رمضان
ايماناً واحساباً غفر له ما تقدم من ذنبه ورواية القليشي
ومن يقيم ليلة القدر بخاري عليه الرحمة ابوهريرة
رضي الله عنه دن تخرنج ابلشدر الله اعلم معنای
شريفی بودر که شول کسه که ليلة قدری احيا ايله ايماناً
واحساباً اول کسه ایچون کجش کنا هی مغفرت اولور
وشول کسه که ايماناً واحساباً بشهر رمضان صائم
اولسه کجش کنا هی ایچون مغفرت اولور ورواية القليشي
ومن يقيم ليلة القدر واقع اولشدر

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه من قتل دون ماله فهو
شهيد مسلم عليه الرحمة ابوهريرة رضي الله
عنه دن تخرنج ابلشدر الله اعلم معنای شريفی
بودر که شول کسه که مالی بانه قتل اولسه شهيددر
يعني بغیر حق مالنی الموقصدی ايله اطالة دست تعرض
ابدين ظلمه دن مالنی محافظه ایچون جنک ایدوب
قتل اولسه شهيددر دون دوندر قرب معناسه در

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه من قتل في سبيل الله فهو شهيد
ومن مات في سبيل الله فهو شهيد ومن مات

في الطاعون فهو شهيد ومن مات في البطن
فهو شهيد ومن غرق فهو شهيد مسلم عليه الرحمة
ابوهريرة رضي الله عنه دن تخرنج ابلشدر
الله اعلم معنای شريفی بودر که شول کسه که فی سبیل
جھصا د سببی ايله قتل اولسه اول کسه شهيددر وشول
کسه که فی سبیل الله مرض سببی ايله فوت اولسه
اول کسه شهيددر وشول کسه که طاعون سببی ايله فوت
اولسه اول کسه شهيددر وشول کسه که مرض اسهال و
استسقا سببی ايله فوت اولسه اول کسه شهيددر
وشول کسه که غرق اولسه اول کسه شهيددر یعنی
بوطر بقله رهرو عالم بقا اولندر علی مراتبهم فائز لصاب
نواب شهادت اولور شهيد اوج نوعد تفصیلی شروح
مشارق الانوارده مفاد السنة اقدم جهابذة علمای ستوده اثاردر

الحديث

ابو قتادة رضي الله عنه من قتل قتيلاً له عليه
بينة فله سلبه بخاري ومسلم رحمهما الله
التفا في ابو قتادة رضي الله عنه دن تخرنج ابلشدر
الله اعلم معنای شريفی بودر که شول کسه که
غزاده برکافری قتل ايله قتل ابد بکینه شادی
اولسه اول مقتولک سلبی ایچوندر یعنی اوزرنده
اولا ثواب وسلاحی وآنی ویدکی قتل ایدن آدمکدر

الحديث

عبد الله بن عمر رضي الله عنه من قتل معاهداً
لم ينج رايحة الجنة وإن رايحها توجب من سيرة
اربعين عاماً بخاري عليه الرحمة عبد الله بن عمر

رضی الله عنه دن تخریج ابمشدر • الله اعلم معنای
شریفی بود که • شول کسه که معاہدہ اولان کا فری
قتل ایلسه اول کسه رایحه جنتی شتم ایدہ مز حال بوکہ
رایحه جنت فرق بیللق بولیدن بولنور یعنی استشمام
اولنور • عدم وجدان رایحه جنت عدم دخولن کماہ در
بوحدیث شریف مستحل ایلہ تاویل اولمشدر • یعنی
حلال اعتقادی ایلہ قتل ابتدای ایلہ داخل اولمز بخود
حقیقہ موقوفہ اهل جنت استشمام ابتدای رایحه دن محروم
اولور دیکدر • معاہدہ کیمدر در کنت فقہہ دہ مذکور در

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من قتل وزغة في اول
ضربة فله كذا وكذا حسنة ومن قتلها في الضربة
الثانية فله كذا وكذا حسنة لدون الاولى وان
قتلها في الضربة الثالثة وله كذا وكذا حسنة لدون
الثانية مسلم عليه الرحمة ابو هريرة رضي الله عنه دن
تخریج ابمشدر • الله اعلم معنای شریفی بود که • شول
کسه که وزغہ دید کلری جانوری ضربہ اولی دہ قتل
ایلسه انجیون بوز حسنة وارد • وشول کسه کہ
انی ضربہ ثانیه دہ قتل ایلسه اول کسه ایچون بتمش
حسنة وارد • ضربہ اولی دہ حاصل اولان حسنة دن
آزدر • وشول کسه کہ انی ضربہ ثالثہ دہ قتل
ایلسه اول کسه ایچون ضربہ ثانیه دہ حاصل اولان حسنة دن
نقصان ثواب وارد • ابو هريرة رضي الله عنه
کاتہ کتبت اجری فراموش ایدوب کذا وکذا لفظی
ایلہ تعبیر ابمشدر • جابر رضي الله عنه دن روایت

اولان حدیث شریفده وجه مذکور اوزره گذارش
پذیر تقریر اولمغین تخریر اولمشدر • وزغہ سام ابرص
دید کلری جانور ک کو چکی در زکیده کو چک کلر دیر
حضرت ابراهیم علیه السلام ناره الفا اولنذده
جميع حیوانات اطفال و اخلاصه سعی ایدوب کلر
اشغال و ابغاده سعی ایدر دی • سوء حبستی
سیی ایلہ شایسته قتل و اعدام اولمشدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من قذف مملوكه وهو
برئ مما قال جلد يوم القيامة الا ان يكون كما قال
بخاري ومسلم رحمهما الله اتفاق ابو هريرة رضي الله
عنه دن تخریج ابمشدر • الله اعلم معنای
شریفی بود که • شول کسه که عبد مملوکه زنا ایلہ
شتم ایلسه حال بوکہ اول قول افندیسی دیدیکی
تهمت زنادن برئ اول • قیامت کوننده اول
کسه حد قذف ضرب اولنور • مکر که اول
عبد افندیسی دیدیکی کبی متهم اوله

الحديث

ابو مسعود عقبة بن عمرو الا انصاري رضي الله عنه
من قرأ بالآيتين من سورة البقرة في ليلة كفتاه
بخاري ومسلم رحمهما الله اتفاق ابو مسعود رضي الله
عنه دن تخریج ابمشدر • الله اعلم معنای
شریفی بود که • شول کسه که سورة بقرہ نک اخر ندیم
کبجه دہ الکی آیه اوقب • اکا کفایت ایدر • یعنی قیام
بلدن معنی در • و شرور و افاتی اول کسه دن دفع ایدر

آیتین ابله مراد الی اخر السوره امن الرسول نظم کر می در

الحديث

الرَّبِيعُ بْنُ مَعُوذٍ عَنْ عَفْرَاءَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا **مَنْ كَانَ**
اصْبَحَ صَائِمًا فَلَيْتَمَ صَوْمُهُ وَمَنْ كَانَ **اصْبَحَ مَفْطَرًا فَلَيْتَمَ**
بَقِيَّتُهُ يَوْمَهُ بَخَارِي وَمَسْمُوحَتُهُمَا اللَّهُ اتَّفَقَا فِي رَبِيعِ بْنِ
مَعُوذٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا دُونَ تَخْرِيجِ ابْنِ شَرَبٍ اللَّهُ أَعْلَمُ
مَعْنَى شَرِيفِي بُوْدَرُكَ شَوْلُ كَمْ كَيْ صَائِمٌ أَوْلَدَ بَنِي
حَالِدَهُ صَبَاحَهُ دَاخِلَ أَوْلَدَ بَنِي صَوْمَتِي تَامَ ابْنُ سَوْنٍ
وَشَوْلُ كَمْ كَيْ مَفْطَرٌ أَوْلَدَ بَنِي حَالِدَهُ صَبَاحَهُ دَاخِلَ أَوْلَدَ
اِمَّاكَ اِيْدُوبَ بَقِيَّتُهُ يَوْمِي تَامَ ابْنُ سَوْنٍ اِمَّا اَوَّلَ
وَجُوبَ اِمَّا ثَانِي اِسْتِحْبَابَ اِيْجُونْدَرُكَ زِيْرَا بَقِيَّتُهُ
يَوْمِي اِمَّا كَ وَاجِبَ دَكَلْدَرُكَ صَوْمَ رَمَضَانَ فَرَضِي
اَوَّلَ دُونَ مَقْدَمِ صَوْمِ عَاشُورَا وَفَرْضِ اَوْلَدَهُ شَرِيفَتُهُ وَرُوْدُ

الحديث

ابو سعيد رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ **مَنْ كَانَ اعْتَكَفَ فَلْيَرْجِعْ**
إِلَى مُعْتَكِفِهِ فَإِنَّ رَأْيَتَهُ هَذِهِ اللَّيْلَةُ وَرَأْيَتِي أَسْبَحُ
فِي مَاءٍ وَطِينٍ بَخَارِي وَمَسْمُوحَتُهُمَا اللَّهُ اتَّفَقَا فِي ابْنِ سَعِيدٍ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دُونَ تَخْرِيجِ ابْنِ شَرَبٍ اللَّهُ أَعْلَمُ
مَعْنَى شَرِيفِي بُوْدَرُكَ شَوْلُ كَمْ كَيْ مُعْتَكِفٌ اَوَّلَ شَيْءِي
اعْتِكَافَ اِيْتِدَبِي مَوْصِفُهُ رَجُوعَ ابْنِ سَوْنٍ زِيْرَا بِنِ
لَيْلَةٍ فِدْرِي عَشْرًا خَيْرُهُ كُورْدَمَ وَاوْنَتَمَ وَكَنْدَمِي
مَارَ وَطِينَهُ سَاجِدَ اَوْلَدَ بَنِي حَالِدَهُ بَلْدَمَ اِيْخُودَمَعَا
عَالَمَ رُوْبَادَهُ كُورْدَمَ دِيْكَ اَوْلَدَ بُوْجِدِي شَرِيفِ شَهْرِ
رَمَضَانَ كَيْ بَكْرِي بَرِيْجِي كُونِي شَرِيفَتُهُ وَرُوْدُ اَوَّلَ شَرَبٍ
اصْحَابِ كَرَامِ عَشْرًا وَاسْطَى اعْتِكَافَ اِيْدُوبَ يَوْمَ مَرْبُودَهُ

هر کس چغوب مکانه گنبدی تکرار اعتکاف ابله
امرايدوب ليله فدری عشر اخيره طلب ايد بکر ديو بيو رد بکر

الحديث

ابو هريرة رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ **مَنْ كَانَ عَنْده مَظْلَمَةٌ لَّا خِيَةَ**
مِنْ عَرَضِهِ اَوْ شَيْءٍ فَلْيَتَحَلَّلْهُ مِنْهُ الْيَوْمَ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاكُونَ
دِيْنَارًا وَلَا دِرْهَمًا اِنْ كَانَ لَهُ عَمَلٌ صَالِحٌ اَخَذَ مِنْهُ بِقَدَرِ
مَظْلَمَتِهِ وَاِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ حَسَنَاتٌ اَخَذَ مِنْ سَيِّئَاتِ
صَاحِبِهِ فَحُلَّ عَلَيْهِ بَخَارِي عَلَيْهِ الرَّحْمَةُ ابو هريره رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ دُونَ تَخْرِيجِ ابْنِ شَرَبٍ اللَّهُ أَعْلَمُ مَعْنَى شَرِيفِي
بُوْدَرُكَ شَوْلُ كَمْ كَيْ اَنْكَ يَانْدَهُ مَظْلَمُهُ اَوَّلَهُ بَرِ
مُؤْمِنِكَ عَرْضَتَنَ وَبِأَشْيَ أَخْرَدَنَ اِيْعْنِي بِرَمُؤْ مِنْ
فَرْدَ اَسْتَنَ ظَلَمَ اِيْلَهُ عَرْضَتِي كَسْرَ وَبَا مَالِي بَغِيْرَ حَقِّ اَخَذَ اِيْكَلَهُ
بِسْ اَوَّلَ مَظْلُومَتَنَ دِيْنَادَهُ اِسْتِحْلَالَ ابْنِ سَوْنٍ شَوْلُ
كُونَدَنَ اَوَّلَ كَيْ دِيْنَارًا وَدِرْهَمًا بُولْمَازَ اَكْرَا اِيْجُونِ عَمَلِ صَالِحِ
وَارَا اِيْلَهُ اَنْدَنَ ظَلَمِي مَقْدَارِي اَخْذَ اَوَّلَ لُورَ وَاَكْرَا
اَنْكَ اِيْجُونِ حَسَنَاتِ بُوْغِيْسَهُ اَوَّلَ مَظْلُومَتِ سَيِّئَاتِنَ
اَنْكَ اَوَزَرِيْنَهُ بُوْكَلُورَ خَلَا صَهْ ظَلَمَ اِيْدَنَ اَوْدَمَ دِيْنَادَهُ
اَكْبَنَ مَظْلُومِي اَرَصَا اِيْدُوبَ اِسْتِحْلَالَ ابْنِ سَوْنٍ
بُوْخَ يَوْمِ قِيَامَتِهِ حَسَنَاتِي وَاَرَا اِيْلَهُ ظَلَمِي مَقْدَارِي
اَخْذَ اَوَّلَ لُوبَ بُوْغِيْسَهُ اَوَّلَ مَظْلُومَتِ سَيِّئَاتِي اَكَا تَحْمِيلَ اَوَّلَ لُورَ

الحديث

ابو هريرة رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ **مَنْ كَانَ لَهُ اَرْضٌ فَلْيَزِعْهَا**
اَوَّلَ يَمْنِهَا اَخَاهُ فَإِنَّ ابْنِي فَلْيَمْسِكْ اَرْضَهُ بَخَارِي
وَمَسْمُوحَتُهُمَا اللَّهُ اتَّفَقَا فِي ابْنِ سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دُونَ
تَخْرِيجِ ابْنِ شَرَبٍ اللَّهُ أَعْلَمُ مَعْنَى شَرِيفِي بُوْدَرُكَ

شول که که انکچون ارض اولسه اول ارضی زراعت
ایلسون یا خود انکله انتفاع ایتمک ایچون بر فرزنداشنه
ویرسون اگر اول آدم عاریه قبولدن امتناع ایدرس
یا خود صاحب ارض زراعتدن و یا اخره لاجل الانتفاع
اعطایتمدن ایا ایدرس ارضی امساک ایلسون
وجه ثانی به کوره امساک ایله امر توینج ایچوندر

الحکایت

ابن عمر رضی الله عنه **من کان حالفاً لم یحلف**
بالله اولی صحت بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاق
ابن عمر رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر در الله
اعلم معنای شریفی بودر که شول که که بین ایدگی
اولسه حلف بالله ایلسون یا خود سکوت ایلسون
الله عظیم الشانک غیر ایلمیندن نهی سیاقنده
وارد اولمشدر زیرا حلف مخلوف بهی غایت تعظیم
اقتضای ایدر حقیقه عظیم الشان مخصوصه

الحکایت

انس رضی الله عنه **من کان ذریع قبل الصلوة**
فلیعده بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاق انس رضی الله
عنه دن تخریج ایلمشدر در الله اعلم معنای شریفی
بودر که شول که که صلاوة عید دن مقدم اضحیه سنی
ذریع ایتسه اعاده ایلسون یعنی صبح اولماز تکرار قوربان
ایلسون زیرا شهرلی به کوره وقتی بیرام نماز نذکره در

الحکایت

سبرة بن معبد الجهنی رضی الله عنه **من کان عنده**
شیء من هذه النساء اللاتی یتمنعن فلیخل سبیلها

مسلم علیه الرحمة سبرة بن معبد الجهنی رضی الله عنه دن
تخریج ایلمشدر در الله اعلم معنای شریفی بودر که
شول که که انک یا ننده شونکاح متعه ایله اولان
خا تو نردن بر بشر اولان انک سبیلنی تخلیه ایلسون
متعه اجل معلومه دکت موقت نکاحه دیر لر خبر غرضندن
مقدم مباح ایدی بوم خبرده حوام اولدی بعده بوم فتح
مکه ده مباح اولمشیدی اوج کوند نصکره تحریم ایدی ایله
حوام اولدی علای اهل سنت نکاح متعه نک حرمته
اجماع و اتفاق ایلمشدر در انجوت ووافض خذلم الله از کتاب ایدر لر

الحکایت

عبد الرحمن ابی بکر رضی الله عنه **من کان عنده**
طعام اثنين فلیذهب بثالث ومن کان عنده
طعام اربعة فلیذهب بخمس بسا دس او کما قال
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاق عبد الرحمن رضی الله عنه دن
تخریج ایلمشدر در الله اعلم معنای شریفی بودر که
شول که که باننده ایکی آدم کفایت مقداری طعام
اوله اوج آدم ایله کنسون و شول که که باننده دوت
آدم کفایت ایدر طعام اوله بشن الی آدم ایله کنسون
یعنی ایکی آدم کفایت ایدن طعام ایله اوج آدم دخر
سه نله جوع ایدر کذلک دوت آدم کافی اولان
طعام دخی بشن الی آدم و ایدر فقرای اهل صفه یی اصحاب
کرام تو زینج بورد قلزنده شرف نده ورود
اولمشدر او کمال قال لفظی شکرت را ایدر

الحکایت

ابن عمر رضی الله عنه **من کان فی حاجة اخیه**

37
كان الله في حاجته بخاري عليه الرحمة

ابن عمر رضي الله عنه دن تخریج ایشدر الله اعلم
معنای شریفی بود که شول که بر مؤمن قرضش
حاجتی قضا ایشکه سعی ایل الله عظیم الشان
اول کسه نک حاجتن قضا ایدر

الحديث

جابر رضي الله عنه **من كان له شرك في ربة**
او نخل فليس له ان يبيع حتى يؤذن شره فان رضي
أخذ وان كره ترك بخاري ومسلم رحمهما الله

اتفاق جابر رضي الله عنه دن تخریج ایشدر
الله اعلم معنای شریفی بود که شول که انک
بر منزله یا بر نخله حصه سی اول احد شرکین کند
حصه سنی بیع ایشکه مراد ایل تا شرکینه اعلام ایشکه
انک ایچون حصه سنی صاتمق یوقدر بعد اعلام دیر
اول حصه بی السون دیمز الماسون بومقامده
نفی نهی معنای در که اهر تزییه محمولدر زیرا
قبی شرکینه ضرر توهمی اعتبار ایلدر کاه اولور که
ضرر ترتب ایلز تفصیلی کتب فقهیه ده مذکوردر
خلاصه قبل اعلام بیعی مکر و هدر لایق اولان اول امرده
شرکینه عرض ایدوب رغبت ایدر دریغ ایشکه

الحديث

ابو سعيد رضي الله عنه **من كان معه فضل ظهر فليعد**
به على من لا ظهر له ومن كان له فضل من زاد فليعد به
على من لا زاد له مسلم عليه الرحمة ابو سعيد رضي الله
عنه دن تخریج ایشدر الله اعلم معنای شریفی بود که

شول که انکه بیه قدر حاجتن فضل ظهری اوله
انکه عوده ایلسون ظهری اولیان کس ایچون
یعنی زیاده دوه سی اولسر ظهیر اولیان پیاده لری دوه
بندروب اعانت ایلسون وشول که انک ایچون
قدر کفایه زادندن فضل شئی اوله زادی اولیان کس
احسان ایلسون خلاصه قدر حاجتن زیاده جنس
مرکوبات و قسم ناکولانه مالک اولسر پیاده و محتاج
اولان ناکاملری ارکاب و اطعام ایل
شرائط حسن مواساة مراعات ایلسون

الحديث

اسماء بنت ابی بکر رضي الله عنها **من كان معه هدي فليقيم**
على احرامه ومن لم يكن معه هدي فليحلق مسلم
عليه الرحمة اسماء رضي الله عنها دن تخریج ایشدر الله
اعلم معنای شریفی بود که شول که انکه معا هدی
اولوب سوق ایلسه نفسی احرامی اوزرینه قائم ایلسون
احرامه حرام اولان اشیادن بر شئی ایچون حلال ایلز
علی شروط افعال محمد فارغ اولوب سوق ایشکی هدی بیع ایشکه
کس که انکه معا هدی اولسه افعال عمره و نضکره حلال
اولسون یعنی احرادن جیقوب بعده حج ایل احرام بند
اولسون عام حجة الوداعه شرف اینه وودا ایشدر
بوسله حجاج ذوی الایها بدن عارف و قایق مناسک
اولنره معلوم و کتب فقهیه ده مرقوم اولغین مالک
ایضا هدی مقال سوق اولنندی

الحديث

ابو بكرة رضي الله عنه **من كان منكم ما دحاخاه**

لا محالة فليقل حسب فلان والله حسيبه ولا
از کی علی الله احد احسب کذا وکذا ان کان بعلم
ذاک بخاری و مسلم رحمهما الله ابو بکره رضی الله عنه دن
تخریج ابی شدر الله اعلم معنی شریفی بود که
سزدن شول که که بر مؤمن نزد اشنی مدح بگوید که مدحند
لا بد اولدینی حالد جزم و تحقیقه بنا بتمیوب بن فلان ظن
ایدرم حقیقت حالنی الله بگوید عند الله بر احدک تقوا سلبه
قطع ایدرم شوبله شوبله ظن ایدرم دیسون اگر مدح ابتدکی
اوصاف ابله موصوف اولدین بلبور خلاصه
مدح داعی منافع مقوله سر بر شنی ظهور ایتد کچه کک
حققه زمره برداز مدایج اولبوب اقتضا ایتدکی صورته
مدوحی اولان ادکات محسنات احوالی جزم کرده بقینی
ایسه ده لایق اولان ظن و کانه مبتنی توریه دایهام ابله ادای اهرام ایتد

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من كان منكم مصليا بعد الجمعة
فليصل بعد ما اربعا مسلم عليه الرحمة ابو هريرة رضي الله
عنه دن تخریج ابی شدر الله اعلم معنی شریفی بود که
شول که که بعد الجمعة نماز قبله جمعه دن صکره دور
رکعت فیسون صلاة جمعه دار مساک تفصیل کتب فقهیه ده مذکور

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من كان يؤمن بالله واليوم
الآخر فادأ شهد امرأ فليتكلم بخير أو ليسكت
مسلم عليه الرحمة ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ابی شدر
الله اعلم معنی شریفی بود که شول که که الله عظیم
الشان و یوم آخره مؤمن اوله یعنی قیامت اوله احوال

38
و اهل الوالی تصدیق ایلیم فچن مشوره و ندیر کبی امور ده
وامر آخده حاضر اولد خیر ابله تکلم ایسون یا خود سکوت ایسون

الحديث

فضالة بن عبيد رضي الله عنه من كان يؤمن
بالله واليوم الآخر فلا يأخذن آلاما مثل
مسلم عليه الرحمة فضالة رضي الله عنه دن تخریج ابی شدر
الله اعلم معنی شریفی بود که شول که که الله عظیم
الشان و یوم آخره مؤمن اوله مبايعاتده بر شنی اخذ ایسون
الامشلی مثل ابله اخذ ایسون یعنی ربا جاری اولان
معاملاتده بیع و شرای زیادده ابله ایسون مفاضله دن
نهی در کتب فقهیه ده تفصیل و ابصاح اولمشدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من كان يؤمن بالله واليوم
الآخر فليصل رحمه بخاری علیه الرحمة ابو هريرة رضي الله
عنه دن تخریج ابی شدر الله اعلم معنی شریفی
بود که شول که که الله عظیم الشان و یوم آخره
مؤمن اوله صله رحم ایسون مفاد حدیث شریف
قطیعه مترتبه اولان شدة عقوبتدن عدم خوفه بناء
فاطمه الرحم کو با مؤمن اولما زدیکه است رتدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من كان يؤمن بالله و
اليوم الآخر فليكرم ضيفه ومن كان يؤمن بالله و
اليوم الآخر فليكرم جاره ومن كان يؤمن بالله و
اليوم الآخر فليقل خيرا أو يصمت بخاری و مسلم
رحمهما الله اتفاق ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ابی شدر

الله اعلم معنای شریفی بود که شول کلمه که الله عظیم
الشان و یوم آخره مؤمن اوله سا فرزه اکر ام ایسون
و شول کلمه که الله عظیم الشان و یوم آخره مؤمن اوله
قو کثره اکر ام ایسون و شول کلمه که الله عظیم
الشان و یوم آخره مؤمن اوله خیر سو ایسون یا خود سکوت
ایسون سا فرزه اکر ام کورد که بشاشت وجه اظهار
ایدوب طعانی تعجیل و بنفس مقام خدمت دامن اهتمام تشبیه

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من لا يرحم لا يرحم** بخاری و مسلم
رحمهما الله اتفاقا تخریج ابی یوسف و ابو هريرة رضي الله عنه
روایت ایدر که حضرت مخدوم افاق در شمار بعثت
لانتم مکارم الاخلاق صلی الله علیه وسلم بر کون امام
حسن رضي الله عنه حضرت تکرین مظهر مراحم و اشفاق ایدوب
تقبیل ایستادی حضار کرامدن افرع بن حابس کورد که
متعجبانه سوف کلام ایدوب اون اولاد دم دار اندون
برین بوس اینک اولما مشدر دید که ده بو حدیث شریفی
بیوردیلر الله اعلم معنای لطیفی بود که شول کلمه که
اولادینه شفقت ایلیمه رحمت اولنمز جویر رضي الله عنه دن
مروی من لا یرحم الناس لا یرحمه الله حدیث شریفی فرینه سلیم
تعمیم مراد اولند که معنای اهل رحمتدن اولیان رحمت اولنماز دیک

الحديث

عمر رضي الله عنه **من لبس الحرير في الدنيا لم يلبس في الآخرة** بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا
حضرت عمر رضي الله عنه دن تخریج ابی یوسف و ابو هريرة رضي الله عنه
اعلم معنای شریفی بود که شول کلمه که دنیا ده حریر لابس

اول که اخذ ده جنت حریر بنی کبر نوب ایتدین نوب
اولور مظهر عقاب اولور نوب اولور حکدن
خارجدر اندر ایچون لبس حریر جائز در

الحديث

بریده بن الحصیب رضي الله عنه **من لبس**
بالثوب شير فهو كمن غمس يده في لحم الخنزير ودمه مسلم
علیه الرحمه بریده رضي الله عنه دن تخریج ابی یوسف و ابو هريرة رضي الله عنه
الله اعلم معنای شریفی بود که شول کلمه که زرد شیر ایلیم
او بنا سه اول کلمه لحم و دم خنزیره الی صوفش کبیر
و بالحم و دم خنزیری اکل اینمش کبیر زرد شیر طو که
دیکلری لعب مشهور در اول ملوک ساسان
شا بور بن اردشیر وضع و ایجاد ایلمش زرد او بنان
کسته مجوسی احبایه سعی اینمش اولور بالاتفاق
حاکم در شطر نجد اختلاف اولنوب امام اعظم رحمه الله
حرمتنه ذاهب اولمشدر امام شافعی مکر ویدر ویشدر کذا فی الهدای

الحديث

جابر رضي الله عنه **من لقي الله لا يشرك به شيئا**
دخل الجنة ومن لقيه يشرك به دخل النار
مسلم رحمه الله جابر رضي الله عنه دن تخریج ابی یوسف و ابو هريرة رضي الله عنه
الله اعلم معنای شریفی بود که شول کلمه که حق تعالی به
علاقی اولد برشی ابله شریک ایتدیک حالد جهنمه داخل اولور
و شول کلمه که حق تعالی به مشرک اولد یعنی حالد ملکا اولد
جهنمه داخل اولور یعنی فائز نصاب شرف ایمان اولان
مرد موحد جهنمه داخل اولور مشرک اولنر ابدی جهنمه اولور

الحديث

جابر رضی الله عنه **من لم یجد نعلین فلیلبس**
خفین ومن لم یجد ازارا فلیلبس سراویل مسلم
 علیه الرحمه جابر رضی الله عنه دن تخریج ابی شذر • الله اعلم
 معنای شریفی بود که شول محرم که که نعلین بولسه
 مستنی کیسون • و شول که که ازار بولسه طوئی کیسون
 امام احمد رحمه الله ظاهر حدیث ابی عمل ابی دویب جواز نه
 ذاهب اولی شذر • امام اعظم رحمه الله ماداکمه خفین
 وضع مخصوص معروف اوزره قطع و سراد بی شق بند کچه
 جائز اولما ز دیوب حدیث اخرا بید استدلال ابی شذر •

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من لم يدع قول الزور والعمل به**
فليس لله حاجة في ان يدع طعامه وشرابه بخاری
 علیه الرحمه ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ابی شذر •
 الله اعلم معنای شریفی بود که شول صائم ادم که قول
 زوری و فواحش دن مقتضای قول زور ابی عملی ترک
 ایتیه اول که طعام و شرابی ترک ایتکه حق تعالی بچون
 حاجت بوقدر • یعنی شول صائم که اقوال کاذبه و فواحش
 ترک ایتیه صومی قرین حسن قبول اولمز • نفی حاجت
 عدم حسن قبول دن کنایه در • خلاصه صوم دن غرض کسر
 شهوة و قهر نفس آماره در مجر دایام ساره و دهباح
 اولان نشیدن امساک ابی دویب جمیع احیانده حرام
 اولان جمیع اشیا بی زکاب ایدن دیک صومی قرین حسن قبول اولمز

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من مات من امتي لا يشرك بالله**
شيئا دخل الجنة وإن سرق بخاري عليه الرحمه

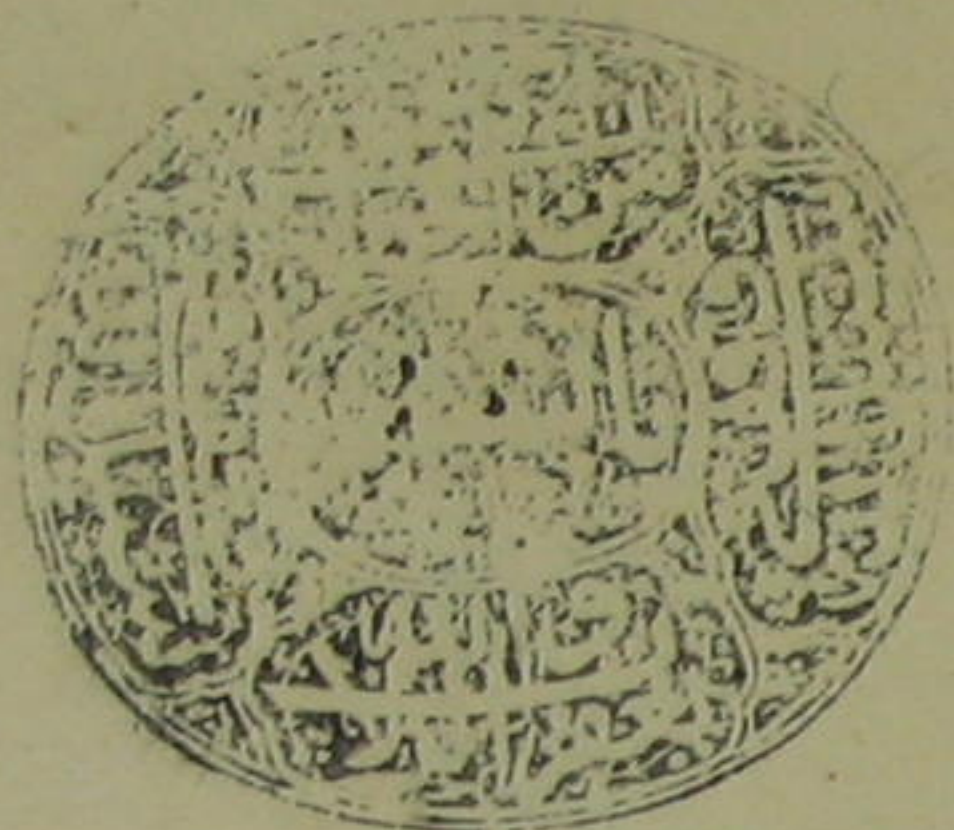
ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ابی شذر • الله اعلم معنای
 شریفی بود که • بنم امتهم شول که که فوت اول
 الله عظیم الشان بر شئی ابی شریک ایتدیکی حالدی یعنی
 مؤمن موحد اولوب ایمانی اوزره ثابت اولدیغی حالدی
 فوت اولسه جنته داخل اولور اگرنا و سرقه ایتش سیم بوحید
 شریف اهل سنته دلیله که اتمام کبیره مانع دخول جنت اولماز

الحديث

عائشة رضي الله عنها **من مات وعليه صيام صام**
عن وليه بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا فی عائشه
 رضي الله عنها دن تخریج ابی شذر • الله اعلم معنای
 شریفی بود که شول که که فوت اولوب اوزرنده
 صوم بورجی اولسه اندن بدل ولی میت صائم اولور
 یعنی انچه صائم اولسه جائز در لازم دکلدر • امام احمد
 امام شافعی رحمهما الله ظاهر حدیث ابی عمل ابی دویب
 جواز نه ذاهب اولدیله باقبیری لا بصوم احد عن احد
 حدیثی ابی استدلال ابی دویب بو مقامده صیامی اطعام
 ابی تاویل ایندیله • ولی میت فقرایی اطعام ابی میتک
 ذمندن اول صوم ساقط اولور کویا ولی میت صائم اولمز
 کی اولور دیدیلر • مقدار طعام صدقه فطرده اولدیغی کبیر
 ولایتده معتبر مطلق قرابندر • بعضیلر عصبوبست
 و بعضیلر ارثدر دیدیلر • خلاصه میتک و ارثی مقدار معین ابی
 فقرایی اطعام ابی میتک ذمنده قتان صوم ساقط اولور دیکلدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من مات ولم يغز ولم**
يحدث نفسه يغزومات على شعبة من نفاق

مسلم علیه الرحمه ابو هريره رضي الله عنه دن تخریج ایلشد
الله اعلم معنای شریفی بود که شول کلمه که فوت اولسه
غز ایلسمه و غز ایله نفسی تخریج ایلسمه یعنی نولیدی
بنده بر غز ایلیدم دیلمه و با خود آله غزایی اعدا ایلسمه
نفاق دن بر قطعه اوزرینه فوت اولور یعنی جهنم دن
تخلف ایدن منافقین صفتی اوزره فوت اولمغله انره مشابه اولور

الحديث

ابن مسعود رضي الله عنه **من مات وهو يدعو**
من دون الله ندأ دخل النار بخاری و مسلم
رحمهما الله اتفاقی ابن مسعود رضي الله عنه دن تخریج
ایلشد در الله اعلم معنای شریفی بود که شول
کلمه که الله عظیم الشان مثل و عدیل دعوا ایلدی
حاله فوت اولسه یعنی مشرک بالله اولسه جهنمه
داخل اولور مخلد قالور کفار حقن لفظ دخول ایلله
وارد اولان احادیث شریفه خلود دن کنا به در

الحديث

عثمان رضي الله عنه **من مات وهو يعلم انه لا اله الا**
الله دخل الجنة مسلم رحمه الله عثمان رضي الله عنه دن
تخریج ایلشد در الله اعلم معنای شریفی بود که
شول کلمه که فوت اولسه حال بوکه اله بو قدر الا الله
عظیم الشان وارد ایلسمه یعنی وحدانیت باری
تعالی به جز ما معتقد اولسه جنه داخل اولور پیغمبر
علیه السلام رسالتی حکما مذکور در تحت علمده
داخلدر وحدانیت باری به جز ما معتقد اولان
انسان کامل رسالت سید المرسلین البته تصدیق ایدر

الحديث

ابو هريره رضي الله عنه **من منح منحة غدت بصدقة**
وراحت بصدقة صبواهما وغبواهما مسلم رحمه الله
ابو هريره رضي الله عنه دن تخریج ایلشد در الله اعلم
معنای شریفی بود که شول کلمه که بر کسیه منحه اعطا
ایلسمه یعنی سودی ایلله انتفاع ایلله دیو عاریتی ناکه و شاة
مقوله سی بر حیوان و برسه اول منحه صبا حله صدقه
ملکین اولدیغی حالده اخشا مله صدقه به ملکی اولدیغی
حالده اول نهار و لیلده منحه کسر میم ایلله ناکه و شاة
مقوله سندن سودی صا غیلور بر حیوانی سود دن
انتفاع ایلله که نصیره کبر و صاحبیه و بر ملک اوزره عاریت
اعطا ایلسمه دیرلر خلاصه معنای صبا ح و اخشا مله اول
منحه نك سودن انتفاع اولد فجه صاحبیه صدقه نوالی حاصل اولور

الحديث

عمر رضي الله عنه **من نام عن حربه من الليل**
او عن شيء منه فقراه ما بين صلاة الفجر وصلاة الظهر
كتب له كانه قراه من الليل مسلم رحمه الله عمر
رضي الله عنه دن تخریج ایلشد در الله اعلم معنای
شریفی بود که شول کلمه که قرائت و یا صلوات دن
کجه لوده کند و به وظیفه استدی عبادتک کلیندن
و با خود بعضیندن غفلت ایلسمه صبا ح نمازی ایلله اولور
بیننده انی اوقیه کجه دن وقت معینده
اوقیتش کبی ایلکچون نواب باز یلور

الحديث

عائشة رضي الله عنها **من نذر أن يطيع الله فليطعه**

و من نذر ان يعصى الله فلا يعصيه بخاري عليه الرحمه
عائشه رضي الله عنها دن تخریج ايشاء در الله اعلم
معنی شریفی بود که شول کس که الله عظیم الشانه
اطاعت ایتکه نذر ایلسته اوزرینه ایفاء نذر واجب اولور
وشول کسه که الله عظیم الشانه غصبان ایتکه نذر ایلسته
اوزرینه ایفاء نذر حرام اولور

الحديث

خولة بنت حكيم رضي الله عنها من نزل منزلا ثم قال
اعوذ بكلمات الله التامات من شر ما خلق لم يضره
شيء حتى يدخل من منزله ذلك مسلم عليه الرحمه
خولة بنت حكيم رضي الله عنها دن تخریج ايشاء در
الله اعلم معنی شریفی بود که شول کس که بر منزل
نزول ایلسته بعده بود عاء شریفی اوقیت کابر شریفی
ایلمز تا اول منزل دن رحلت اید نجه حفظ الیهده اولور

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من لسي وهو صائم فاكل او
شرب فليتم صومه فانما اطعمه الله وسقاه بخاري
ومسلم رحمهما الله اتفاق ابو هريرة رضي الله عنه دن
تخریج ايشاء در الله اعلم معنی شریفی بود که
شول کس که صائم اولد یعنی حالده صومنی اونیدوب
اکل ایلسته یا صوابجه اول کسه صومنی تام ایلسون
تحقیق الله تعالی انی اطعم واستقا ایدر خلاصه ناسیا اکل وشرب مقرر دکلدر

الحديث

عائشه رضي الله عنها من نزل من الحساب عذاب
بخاري ومسلم رحمهما الله اتفاق عائشه رضي الله عنها دن

تخریج ايشاء در الله اعلم معنی شریفی بود که
شول کس که حسابده مناقش اولنه یعنی قیل و کثیر
زکات اولنموب یوم قیامتده جمیع اعمال دن سوال
اولنه عذاب اولنور یا خود عذاب مؤذی اولور

الحديث

عمر رضي الله عنه من نزع عليه لعذب ما نزع عليه
بخاري عليه الرحمه عمر رضي الله عنه دن تخریج ايشاء در
الله اعلم معنی شریفی بود که شول میت که اوزرینه
نوحه اولنه یعنی رفع صوت ایل بکا و اوصاف و اهیة
ایلمز تا اولنه اول میت اوزرینه اولان نوحه سببی ایلسته
معذب اولور یا مدت نوحه ده معذب اولور
حدیث شریف وصیت مینه محمولدر یعنی عادت اهل
جاهلیه کبی بعد الموت بنم اوزرینه و آب معروف
اوزره رفع صوت ایل بکا و نوحه اید کیوز دیو وصیت
ایند کی صورتده معذب اولور بوخه امری
بو غلبکن آخر ک نوحه سی موجب عذاب دکلدر

الحديث

جابر رضي الله عنه من تجرم الرقيق تجرم النخیر
مسلم عليه الرحمه جابر رضي الله عنه دن تخریج ايشاء در
الله اعلم معنی شریفی بود که شول کس که
رفقندن محروم اولسه رفقندن حاصل اولان خیر دن محروم اولور

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه من يدخل الجنة يعم
لابيوس لا تبلى ثيابه ولا يفنى شبابه مسلم عليه الرحمه
ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ايشاء در

43
الله اعلم معنای شریفی بود که شول کسی که جنة داخل
اوله نعمت جنت اكا اصابت ایدر محتاج اولم شدت
کورم ز ثباتی اسکیزه و یکتکی فنا بولماز

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من يرد الله به خيرا يصيب**
من بخاري عليه الرحمة ابو هريرة رضي الله عنه دن
تخریج ایلشد **الله اعلم معنای شریفی بود که**
شول کسی که حق تعالی اكا انواع خیر مراد ایلسه آنی
صاحب مصیبت قبله خیر اجلی ایچون یعنی ذنوب دن
نظیر ایچون مبتلا ایدر که بولقریبله نائل اجر جزیل اوله
زیرا مصائبه ابتلا طلب الهی در انسان
انک سببی الیه امراض مهلكه ذنوب دن شفا بولور

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من يرد الله به خيرا يفقهه**
في الدين بخاري ومسلم رحمهما الله التفاني ابو هريرة
رضي الله عنه دن تخریج ایلشد **الله اعلم**
معنای شریفی بود که شول کسی که حق تعالی اكا خیر
کثیر مراد ایلسه احکام شرعیه به عالم ایدر بنوع العلم
اولوب الفاظ قلیله دن معانی کثیره استخراج ایدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من كثر على معسر ليس الله**
عليه في الدنيا والاخرة ومن ستر مسلما ستره الله
في الدنيا والاخرة والله في عون العبد ما كان
العبد في عون اخيه ورواية القضا عی
ومن ستر على اخيه مسلم عليه الرحمة ابو هريرة

رضي الله عنه دن تخریج ایلشد **الله اعلم معنای**
شریفی بود که شول کسی که معسر اولان مدیوننه تبسیر ایلسه
مطالبه دینده تا خیر ایتمکه و یا تصدق و یا ابرار ایتمکه حق تعالی
اول کسی اوز رینه تبسیر ایدر و نباده زرقن نو سبع
و شد اند دن حفظ ایتمکه و اخرا تده حسابی اسان ایتمکه
و شول کسی که بر مسلمانک عیوبنی ستر ایلسه حق تعالی دنیا
و آخر تده انک عیوبنی ستر ایدر مادام که بر عیب برزق نشک
عونده در حق تعالی اول عبدک عوننده در بقول که
عجز حالی الیه بر آدم اعانت ایلیه انک حقنه ظهور لطف
باری بطریق الاولی ظاهر در روایة قضای ده من ستر علی اخیه واقع ایلشد

الحديث

جابر رضي الله عنه **من يصعد النخلة ثنية المرافاة**
بحط عنه ما حط عن بني اسرائيل مسلم عليه الرحمة
جابر رضي الله عنه دن تخریج ایلشد **الله اعلم معنای**
شریفی بود که شول کسی که ثنية المرافاة بوقیثنه صعود
ایلسه تحقیق اندن کنا هر می حط اولور بنی اسرائیلدن کنا هر
حط اولد یعنی کبی انرا مر موسی علیه السلام مخلفت ایند کبری
اجلدن خطاری عظیم اولمغین حط ذنوبده غایت مبالغه
بنائشیل اولنشد **ثنية المرافاة** مکرمه ایله مدینه منوره
مینده حدیبیه بولنده بر موصفت اسمیدر که صعودنده
صعوبت و طریقنده مشقت اولوب اعدایه قریب
اولمغین اكا صعود سبب حط ذنوب ایدوکن یا ضمنده ایدو بولنشد
ومن الاستفهامية

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **من أصبح منكم اليوم صائما قال**

ابوبکر انا قال من تبع منكم اليوم جنازة قال ابوبکر
 انا قال من اطعم منكم اليوم **سكن** قال ابوبکر انا
 قال من عاد منكم اليوم مریضا قال ابوبکر انا قال رسول الله
 صلی الله علیه وسلم ما اجتمعن فی امری الا
 دخل الجنة **مسلم** علیه الرحمة اخراج ابی بکر
 اعلم معنی شریفی بود که ابوبکر رضی الله عنه روایت
 اید که پیغمبر علیه السلام توجیه خطاب مستطاب
 اید و بزدن بگویند کیم صائم اولدی دیو سوال بوردن
 حضرت ابی بکر رضی الله عنه بن صائم اولدم بار رسول الله
 دیدی پس بزدن بگویند کیم جنازه اید کندی دید کلزنده
 حضرت ابی بکر رضی الله عنه بن کندی بار رسول الله دیدی
 پس بزدن بگویند کیم بر فقیری اطعام ایددی دید کلزنده حضرت
 ابی بکر رضی الله عنه بن اطعام ایددم بار رسول الله دیدی
 پس بزدن بگویند کیم خسته خاطرین صورتی دید کلزنده
 حضرت ابی بکر رضی الله عنه عاده کلام اید و ب
 اول شرفی دخی بن احراز ایددم بار رسول الله دیدی حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم بوردید که خصال مذکوره
 علی الترتیب برکونده برکده بولندی الآجسته داخل
 اولدی قاضی رحمه الله دیر که معنی بلا محاسبه جسته
 داخل اولور دیکدر و الا مطلق دخول بجون مجرایمان کفایت ایدر

الحديث
 جابر رضی الله عنه من رجل یفقد منا یفقد السخو
فیشرب و یسقینا قاله حین دنا من ماء من ميا العرب
 بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا جابر رضی الله عنه دن
 تخریج ابی بکر در الله اعلم معنی شریفی بود که

47
 بکدر اول آدم که بزدن مقدم کید و ب صوصایع
 اولما پیچون مدرایله حوضی اصلاح ایلید کند و ابی بکر
 بزی دخی اسفا ایلید میاه عربدن بر صویه قریب
 اولد قلدی وقت شرف فته و رود اولشدر

الحديث
 سلمة بن الاکوع رضی الله عنه من قتل الرجل یعنی
 عبدا من المشرکین قالوا ابن الاکوع قال له سلمة
اجمع مسلم علیه الرحمة سلمة رضی الله عنه دن تخریج
 ابی بکر در الله اعلم معنی شریفی بود که رجل مهودی
 یعنی مشرکین طرفدن کلن جاسوسی کیم قتل ایددی
 ابن الاکوع قتل ایددی دیدید مقتولک جمیع سببی
 انکیچوندر دبو بوردید هو ازان غراسنده جاسوس مقتولک
 ثواب و سلاجنی ابن الاکوع حکم اید که شرف فته و رود اولشدر

الحديث
 جابر رضی الله عنه من لکعب بن الاشرف فانه
قد اذى الله ورسوله بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا
 جابر رضی الله عنه دن تخریج ابی بکر در الله اعلم
 معنی شریفی بود که اشرف او غنی کعبی قتل
 او بچون کیم ضامن اولور تحقیق اول کافر الله عظیم الشانک
 و سترینه و رسولنه اذیت ایددی اول لعین بی دین
 شرای بهوددن ایدی کیفیت قتل و اعدامی
 کتب سیرده مرسوم نسیم تفصیلدر

الحديث
 الس رضی الله عنه من باخذ منی هذا من باخذ بحقه
 یعنی سبفا فاخذ ابو دجانه قاله یوم احد مسلم علیه الرحمة

النس رضى الله عنه دن تخریج ایلمشدر • الله اعلم
معناى شریفی بودر که حضرت سرور عالم صلی الله علیه
وسلم یوم اُحدده مبارک یدکر بیلرینه برنشیر
عدو تد میرالوب بوسیفی بدن کیم اخذ ایدرد بوزمره
مجاہدین فوز انتسابه توجیه خطاب مستطاب ایند کلزده
هر کس بسط ید اید ایدوب طلبکار اولدیلر حق ایلم
کیم اخذ ایدرد بوا عاده کلام اید بیکت جمله تاخر ایدوب
شجعان اصحاب کرامدن ابود جانه رضى الله عنه زین دست
اجهنا دایمکن مفاد زبان کلک بخاری ایل سیر اولدین
اوزره اول تیغ بیدریغ ایلم بزم رزم شورانگیزده مرست
سلا صاف شهادت اولنجه اواره اقداح کفاح ایلدی

الحديث

النس رضى الله عنه من یزدهم عن **عنه** اوله **الجنة** قاله
سبع مرات یوم اُحدده مسلم علیه الرحمه النس رضى الله
عنه دن تخریج ایلمشدر • الله اعلم معناى شریفی بودر که
شد کینی بزدن کیم رد ایدرجنت ایلکچوندر یوم اُحدده
بو حدیث شریفی یدی کره عاده بوزمره بوزمره
صحایف سیره تفصیل ولفظین طی منوال مقال مناسب کورلدی

الحديث

عثمان رضى الله عنه من **یشتری** بزروره **فتکون**
دلوه فیهما **کد** **لای** **المسلمین** بخاری علیه الرحمه عثمان
رضی الله عنه حضرت تکرندن تخریج ایلمشدر • الله اعلم
معناى شریفی بودر که کیم صائون الور روم قبوسنی که
توغه سی انده مسینک توغه لری کبی اوله یعنی فی سبیل
وقف ایلمیه حضرت عثمان رضى الله عنه اولوزلش بیک

در همه اشترایدوب وقف ایلدی • بو حدیث
شریف وقف سقایه جوازنه دلیدر

الحديث

النس رضى الله عنه **من یظر لنا ما صنع ابو جهل**
قاله یوم بدر فانطلق الیه ابن مسعود رضى الله عنه
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفقا فی النس رضى الله عنه دن
تخریج ایلمشدر • الله اعلم معناى شریفی بودر که بکدر که بزم
ایچون واروب ابو جهل نه ایلمش کوره یوم بدرده بوزمره
پس ابن مسعود رضى الله عنه واروب کشتگان بدرارنده
غلطیده خاک و خون ذلیل وزبون کورب کاشنه قلم
نویسندگان اثار اولدین اوزره علف تیغ تلف ایلدی

الباب الثاني

ابن عباس رضى الله عنه ان **ابا کما کان** **بعوذ بها**
اسمعيل **واسحق** **اعوذ بكلمات الله التامة** **من كل**
شیطان و دابة **ومن كل عين لائمه** **کان** **يقوله** **للحسن**
والحسين رضى الله عنهما حين كان يعوذ بها راوی
حدیث شریف ابن عباس رضى الله عنه حضرت بیدر
بخاری علیه الرحمه اخرج ایلمشدر • الله اعلم معناى
لطیفی بودر که تحقیق جد اعداکوز حضرت ابراهیم
علیه السلام اسمعيل واسحق علیهما السلام بودعا ایلم
تعوذ ایدردی **حسن** **وحسين** رضى الله عنهما به
تعوذ ایند کلری محل شرف افنه اورود اولمشدر

الحديث

ابن عمر رضى الله عنه ان **ابرا** **البر** **ان یصل** **الرجل**

ابن و دایه بعد از آن بولی **الآب** را وی حدیث شریف
 ابن عمر رضی الله عنه حضرت تلمیذ در **مسلم** رحمه الله
 اخراج ایلمشدر **الله اعلم** معنای لطیفی بود که
 تحقیق احسانک افضل کیشی بابا سی غیبزدن صکره
 بابا سی دوستی صله ایلمشدر **یعنی حسن** معامله
 ابدوب قطع سر رشته دوستی ایتمشدر

الحديث

النس رضی الله عنه **ان ابراهیم بنی وانه مات**
فی الندی و ان له لظرفین تکملان رضاعه فی الجنة
 راوی حدیث شریف النس رضی الله عنه حضرت تلمیذ در
مسلم رحمه الله اخراج ایلمشدر **الله اعلم** معنای
 لطیفی بود که تحقیق ابراهیم بنم او غلدر تحقیق
 رضیع اولدینی حالد فوئت اولدی تحقیق انکچون ایکی
 دایه وار در جنت مدّة رضاعن تکمیل ایدر **تفصیلی**
 شرح مشارفده ارایش صحایف بیاند

الحديث

ابو هريرة رضی الله عنه **ان ابراهیم بنی اباه**
یوم القيامة علیه الغبرة والقرّة بخاری علیه الرحمه
 ابو هريرة رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر **الله اعلم**
 معنای شریفی بود که تحقیق ابراهیم علیه السلام
 قیامت کوننده بابا سنی غبره وقرّه و زرنده آلوده
 اولدینی حالد کورر مراد سواد وجه و سوء هیأتی بیاند
 غبره یوقارودن منخط اول غبار قرّه یردن قالدان غباره یرر

الحديث

عائشة رضی الله عنها **ان بعض الرجال الى الله تعالى**

الآلة الخصم راوی حدیث شریف حضرت عائشه
 رضی الله عنها در بخاری و **مسلم** رحمه الله اتفاقاً
 اخراج ایلمشدر **الله اعلم** معنای لطیفی بود که
 تحقیق رجالت الله تعالی به زیاده مبعوضی شدید
 الخصومه اولاند **یعنی** کافر لدر که حق تعالی اموالته
 احب ایتد یکنی انکار ایلمشدر

الحديث

جابر رضی الله عنه **ان ابليس بضع عرشه على الماء**
ثم بيعت سراياه فاذا نائم منه منزلة أعظمهم
فنته بجي أحدهم فيقول فعلت كذا وكذا فيقول
ما صنعت شيئاً ثم بجي أحدهم فيقول ما تركت
حتى فرقت بينه وبين امرأته فيذنيه منه ويقول نعم
انت راوی حدیث شریف جابر رضی الله عنه
 حضرت تلمیذ در **مسلم** رحمه الله اخراج ایلمشدر
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق ابليس
 تختنی صوا و زرنیه وضع ایدر صکره عکرنی
 ان فی اضلال انکچون کوندر **لشکر** شیطانی
 ابليس منزله جهنمه زیاده قریب اولانی فنته یونند
 اعظمی در اول زمره ذیمه دن بری کلوب شویله شویله
 ایلمشدر دبو قلوب ناسه القا ایتد یکی وسوس
 شیطانی بی نقل و تقریر ایدر **ابليس** انک افعالی
 تخفیف و استخفار ابدوب عظیم شئی ایلمشدر
 دیر صکره اول زمره دن بری دخی کلوب در که بن
 آدمی ترک ایتدم ناعورتی ایله بیننی تفریق ایتد کجه
 بس ابليس اول شیطانی کند ویه تفریب ایدر

ملی سن امر عظیم البشدرک دیونش ایدر

الحاكم

ابو موسیٰ الاشعری رضی اللہ عنہ **اِنَّ ابْوَابَ الْجَنَّةِ**
تَحْتَ ظِلِّ الشَّيْطَانِ راوی حدیث شریف
 ابو موسیٰ رضی اللہ عنہ حضرت نمیدر بخاری و مسلم
 رحمہما اللہ اتفاقی اخراج البیہرہ در اللہ اعلم معنای
 لطیفی بود کہ تحقیق جنت قبولی غزائک قیلجلدیک
 کو کہ می التذہ در بو حدیث شریف فضیلت جہادہ دلیل قاطعہ

الحمد لله

انس رضی اللہ عنہ **ات** ابی و **اباک** فی النار قاله
 لرجل سألہ ابن ابی **راوی** حدیث شریف انس
 رضی اللہ عنہ حضرت ترمذی **مسلم** رحمہ اللہ اخراج المفسر
 اللہ اعلم معنی لطیفی بود کہ **تحقیق** بنم بابام و **نک**
باباک ناردہ در **برکت** کلوب **بابام** فندہ در دیو
 سوال اینکہ شرف فتنہ ورود او **مفسر**

الحكمة

ابن عمر رضی اللہ عنہ **ان احب اسماء الی اللہ**
عبد اللہ وعبد الرحمن راوی حدیث شریف
ابن عمر رضی اللہ عنہ حضرت ترمذی در مسلم رحمۃ اللہ
اخراج ابی شد اللہ اعلم معنای لطیفی بود کہ
تحقیق اسم بکبرک زیادہ سو کلو سی اللہ عظیم الشان
حضرت ترمذی عبد اللہ وعبد الرحمن در بواکی اسم
عبد اللہ احب اسمی اولدینی بر لفظہ جلالہ
وبری رحمن لفظہ اضافت لری سببی ایلہ در

الحديث

ابو ذر رضی اللہ عنہ ان احب الکلام الی اللہ
سبحان اللہ و بحمده راوی حدیث شریف ابو ذر رضی اللہ
عنه حضرت زید م سلم علیہ الرحمہ اخراج الیہ شد اللہ اعلم
معنای لطیفی بود کہ تحقیق اللہ عظیم الشان مخلوقات
کلامتک زیادہ سو کلوسی سبحان اللہ و بحمده کلمہ لریدر

الحديث

ابن مسعود رضي الله عنه ان احدهم بجمع خلقه
في بطن امه اربعين يوما ثم يكون علقه مثل ذلك
ثم يكون مضغه مثل ذلك ثم يرسل الله اليه الملك
فينفخ فيه الروح ويؤمر اربع كلمات يكتب رزقه واجله
وعمله ونفقته اوسعيده فوالذي لا اله غيره ان احدهم
ليعمل بعمل اهل الجنة حتى ما يكون بينه وبينها الا ذراع
فيسبق عليه الكتاب فيعمل بعمل اهل النار فيدخلها وان
احدهم ليعمل بعمل اهل النار حتى ما يكون بينه وبينها الا ذراع
فيسبق عليه الكتاب فيعمل بعمل اهل الجنة فيدخلها

راوی حدیث شریف ابن مسعود رضی اللہ عنہ حضرت تکرید
بخاری و مسلم رحمہما اللہ اتفاقاً اخراج اہل شریعت
اللہ اعلم معنی لطیفی بود کہ تحقیق نردن ربکوزن
مادہ خلقیہ سی کہ اجزاء اصلیہ بدن انسانہ اناسی
رحمہندہ فرق کونندہ جمع اولور اندن صکرہ علقہ اولور
یعنی اویشمشقان پارہ سی اولور فرق کوندن صکرہ
مضغہ اولور یعنی جینمشات پارہ سی اولور فرق
کوندن صکرہ حق تعالی بر ملک ارسال ایدوب اندہ
روح نفخ ایدر و امر اولور کہ دورت قصصہ بازہ اولو
رزقنی ثانی مدت حیاتی ثانی علی رابعاً تقسیم

سعيد ميديار يا زره شول الله حقيچون كه ان دن غيري آله
 بو قدر تحقيق نردن بر كنز اهل جنت عمل ايشلر كند و
 ايله جنت بيننده قالمز آلا بر ذراع قالور يعني زياده
 قريب اولور پس شقاوت كتابي وزينه غالب اولور اهل
 نار عمل ايشلر ب ناره داخل اولور و تحقيق نردن
 بر كه اهل نار عملن ايشلر تا انكه جهنم بيننده بر
 ذراع قالور سعادت كتابي وزينه غالب اولور اهل جنت
 عملن ايشلر ب جنت داخل اولور بو حديث شريف
 معنای تحت اللفظی بود که ذکر اولندی • بو بابده رب
 صحیف بیان اولامباحث کتب عفا بدده ایراد اولمشد

الحديث

ابن عباس رضي الله عنه ان احق ما اخذتم عليه
 اجر **كتاب الله** راوی حدیث شریف ابن عباس
 رضي الله عنه حضرت ترمیدر بخاری رحمه الله اخراج
 ایشلر • الله اعلم معنای شریفی بود که • تحقیق
 اجر آله یغفر لک اجره احق اولانی کتاب الله در
 امام شافعی و امام مالک بو حدیث شریفی نمسک
 ایدوب تعلیم قرانه اخذ اجرتی تجوز ایشلر در
 امام اعظم عدم جواز نه ذاهبدر

الحديث

عمران بن حصين وجابر رضي الله عنهما ان اخا
 لكم **قد مات فقوموا فصلوا عليه** راوی حدیث
 شریف عمران وجابر رضي الله عنهما در مسلم
 رحمه الله اخراج ایشلر • الله اعلم معنای لطیفی
 بود که • تحقیق نردن بر مؤمن فرزند ایشلر آخرت

انتقال ایلدی قالک نازنی قبلک • بو حدیث شریف
 سبب ورودی بود که حبشه پادشاهی ملک بخاشی
 ایمانه کلتشیدی • انجمن کند و دیاری خلقدن کتم و اخفا
 ایدردی فوت اولدقه رسول الله صلی الله علیه وسلم
 حضرت ترمیدی نور نبوت ایلد مشهید ایدوب اصحابه نازین قبلد بیدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه ان اخضع اسم عند الله
نستى مالك الا ملاك راوی حدیث شریف
 ابو هريره رضي الله عنه حضرت ترمیدر • مسلم رحمه الله
 اخراج ایشلر • الله اعلم معنای لطیفی بود که •
 تحقیق عنده الله اسلمک زیاده بر امری اول شخصک
 اسمیدر که کند و یه مالک الا ملاک اسم اوله

الحديث

انس رضي الله عنه ان اخوانكم قد قتلوا وانهم
 قالوا اللهم بلغ عنا نبينا انا قد لقيناك فرضيت
عنا ورضينا عنك راوی حدیث شریف انس
 رضي الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاتی
 اخراج ایشلر در • الله اعلم معنای لطیفی بود که •
 تحقیق نردن فرزند ایشلر کوز قتل اولدیلر و تحقیق آنلر
 دبدیلر که باری بزدن نبیره تبلیغ ایلد شونی که تحقیق
 بزرگامانی اولدق سن بزدن راضی اولدک
 و بزرگامان راضی اولدق

الحديث

جابر رضي الله عنه ان اخوف ما اخاف على
 امتي **عمل قوم لوط** راوی حدیث شریف جابر رضي الله عنه

مسلم رحمه الله اخرج ابوشذر . الله اعلم مغای
لطیفی بود که . تحقیق بن زیاده نور قد یغی
امم اوزرینه قوم لوط عسلی در

الحديث

ابو سعید رضی الله عنه ان ادلی اهل النار عذابا
بیتعل بنعلین من نار یغلی دماغه من حرارة نعلیه
راوی حدیث شریف ابو سعید رضی الله عنه حضرت زید
مسلم رحمه الله اخرج ابوشذر . الله اعلم مغای
لطیفی بود که . تحقیق اهل ناری عذاب جهنم
اوناسی شول که در که ابا غنه ناردن ابکی نعل
کیسیر . اول نعلینک حارندن دماغی قنار

الحديث

ابو هریره رضی الله عنه ان ادلی مقعد احدکم من
الجنة ان یقول لا تمیتنی فبقول له هل تمیت فبقول
نعم فبقول له فان لك ما تمیت ومثله مع
راوی حدیث شریف ابو هریره رضی الله عنه در
مسلم رحمه الله اخرج ابوشذر . الله اعلم مال
معنای لطیفی بود که . تحقیق نردن برکوک جنتن ملک اقلی
تمنی ابتدکی شی مقداری وشی در حق تعالی اول مرد بهشتی به مره
بعد اخوی تمنی ایله دیر اولدخی تمنی ایدر . پس انکچون در که مرادک
اوزره اولدی نعم بابتی دیر . پس حق تعالی انکچون
ببورر که تمنی ایند کلک شر وانک
مشی مع تحقیق سنک انکچون در

الحديث

ابن مسعود رضی الله عنه ان ارواح المؤمنین طیر خضر

نعلین فی شجر الجنة بهذا ذكره الاقليشتر واختصره والرواية
ان ارواحهم في جوف طير خضر لها قناديل معلقة
بالعرش تسرح من الجنة حيث شاءت ثم تأتي
الى تلك القناديل فاطلع اليهم ربهم اطلاقه فقال بل
تستهنون شيئا قالوا اي شيء استهينى ونحن
تسرح من الجنة حيث شئنا ففعل بهم تلك
مرات فلما رأوا انهم لن يتركوا من ان يستلوا
قالوا يا رب زيدا ان ترد ارواحنا في اجسادنا
حتى نقفل في سبيك مرة اخرى فلما رأى ان ليس
لهم حاجة تركوا . راوی حدیث شریف ابن مسعود
رضی الله عنه حضرت زید . مسلم رحمه الله اخرج
ابوشذر . الله اعلم مال مغای لطیفی بود که . تحقیق
شهید انک روحی بشیل فوشدر جنت افا جند
ساکن اولور . اقلیشتر بویلر روایت واختصار ابتدکی
روایت اخرا ده بویلر واردا اولمشدر که . تحقیق
ارواح شهید البشیل فوش ايجنده در اندر انکچونم غرته
اصلمش قد بلر واردر که استبانه لیدر . جنتن
دبلد کلدی برلده کزوب صکره استبانه لیدر کلور
الله عظیم الشان المده نوجیه نظر احسان ابدوب
دخی بر سنه استرمی سرد بوبورر . اندر دخی بار بنه
دخی نه اسنبه لم که جنات عالیا نمده مغنم نعم فصل
واحسانک اولمشدر دبلد بکمر ابوشذر در
اوج گره بود جمله مظهر شرف خطاب اولور پس کورر که سنو لک
نمک اولما زل بارنی دیر زک روحی بیزی بدیلر بزه اعطا ابی سنک
مره اخوی طریق رصاده غزا و جهاد ابدوب

نگار شهید اوله لم دیرلر پس جناب حق شایسته اعطا
حاجتری اولدغین کورب حاللری اوزره ترک اولورلر

الحديث

ثوبان رضی اللہ عنہ **ان اسمی محمد الذی سمانی برألی**
روای حدیث شریف ثوبان رضی اللہ عنہ در مسلم
رحمہ اللہ اخراج ایشلدر اللہ اعلم معنای لطیفی بودر که
تحقیق بنم اسم محمد در اوله اسم که الهم بنی الکلمه تسبیہ ابتدای

الحديث

ابن مسعود رضی اللہ عنہ **ان الله انزل الناس عذابا**
یوم القيمة عند الله المصورون روای حدیث شریف
ابن مسعود رضی اللہ عنہ حضرت لیدر بخاری و مسلم
رحمہما اللہ اتفاقا اخراج ایشلدر اللہ اعلم معنای
لطیفی بودر که تحقیق ناسک اشدی عذاب جهنم
عن اللہ قیامت کوننده مصورلر در بو حدیث شریف
تهدید اکیده مجملدر خلاصه معنای مصورلر عذاب شدیده سخت اولورلر

الحديث

عائشہ رضی اللہ عنہا **ان اصحاب هذه الصور**
یَعْدُونَ یَوْمَ القيمة و یقال لهم احبوا ما خلقتم روای
حدیث شریف حضرت عائشہ رضی اللہ عنہا در
بخاری و مسلم رحمہما اللہ اتفاقا اخراج ایشلدر
اللہ اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق بو صورلر اصحاب
قیامت کوننده معذب اولورلر وانلره دینلور که خلق
ایند گلر صورلری احباید کوز یعنی باید و فکر
صورلره جان و یرک دیو تعجیزا امر اولور

الحديث

سعد بن ابی وقاص رضی اللہ عنہ **ان اعظم المسلمين**
فی المسلمین جرأ من سأل عن شئ لم یحرم علی ان یس
محرم من اجل مسئلة روای حدیث شریف سعد بن
ابی وقاص رضی اللہ عنہ حضرت لیدر بخاری و مسلم
رحمہما اللہ اتفاقا اخراج ایشلدر اللہ اعلم معنای
معنای لطیفی بودر که بن المسلمین اعظم جرایم ابله
محرم شول کدر بر نسه دن سوال ابله که ناس
اوزرینه حرام اولما شیدی انک سوالی سیر ابله حرام
اولدی بو حدیث شریف حکمت شمولک سبب و روای
شروح شارح شریفه ده مفاد اقسام
نخاریر علمای کرام اولمغین تفصیل اولندی

الحديث

عمران بن حصین رضی اللہ عنہ **ان اقل سألنی**
الجنة النساء روای حدیث شریف عمران بن حصین
رضی اللہ عنہ در مسلم رحمہ اللہ اخراج ایشلدر
اللہ اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق خنده ساکن
اقلی خاتونلر در تفصیلی شروحده مذکوردر

الحديث

انس رضی اللہ عنہ **ان اقواما خلقا بالمدينة**
ما سکن شعبا ولا وادیا الا و هم معاً حبسهم
العذر روای حدیث شریف انس رضی اللہ عنہ در
بخاری رحمہ اللہ اخراج ایشلدر اللہ اعلم معنای
لطیفی بودر که تحقیق قوملر که اردیزده مدینه ده قالدیلر
بزر طلع و بر دره کجک الا اندر بزمه بلیه ایدی زیرا
انلری عذر الیقودی غزوه بنوکه عزیزیت بیورد قلرنده

اصحاب بدن بعضی اعذار مانده سببی بده مرافت اندوه
مدینه ده قالمشرایدی تشریف نده انری نسی ایدو
بیور دیز که اگر چه فایز شرف مرافت اوله مدبر
اما ثوابه استحقاقه بزمه مشترک در

الحديث

ابو موسی الاشعری رضی الله عنه **ان الاشعریین اذا**
ارملوا فی الغزو او قتل طعام عیالهم بالمدينة جمعوا ما
کان عندهم فی ثوب واحد ثم اتوا بنسوة منهم
فی اناء واحد بالسویة فثم منی وانا منهم راوی حدیث
شریف ابو موسی الاشعری رضی الله عنه حضرت ندر
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقی اخراج ابمشرد
الله اعلم معنی لطیفی بود که تحقیق اشعریه جنگ
غزاه بعضی بیک از قدری دو کس و با مدینه ده
عیال بیک طعامی از قاسه بانه طعامی اولند بر ثوب
جمع ایدوب بپند زده علی السویة تقسیم ایدر ل
بند بربست نمی اند دهم قبله مزبوره رجالی نک اخلا
که به لری و صف نده بیور مشرد

الحديث

ابو ذر رضی الله عنه **ان الاکثرین هم الاقلون الا**
من قال بالمال هكذا وهكذا راوی حدیث
شریف ابو ذر رضی الله عنه در بخاری رحمه الله
اخراج ابمشرد الله اعلم معنی لطیفی بود که
تحقیق عالم دنیا ده کثیر الاموال اولند آخونده ثواب
جهنمه از اولور لالا شول که که نصف مال ایدو شول
شول اینه یعنی بیشترین و بس رنده فقر ایدو وجه

الله بذل واعطاه تفصیر است اتمیه

الحديث

ابو هریره رضی الله عنه **ان الایمان بان رزاقی البیت**
کما تارز الحیة الی حجرها راوی حدیث شریف
ابو هریره رضی الله عنه حضرت ندر بخاری رحمه الله
اخراج ابمشرد الله اعلم معنی لطیفی بود که
تحقیق الایمان مدینه به منضم اولور بیان اینه منضم
اولد یعنی کبی امام هر وی علیه الرحمه وجه تشبیهی بیان ابمشرد

الحديث

جابر وعائشه رضی الله عنهما **ان البیت الذی فیہ**
القنور لا یدخله الملائكة راوی حدیث شریف جابر
وعائشه رضی الله عنهما در بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقی اخراج ابمشرد الله اعلم معنی لطیفی
بود که تحقیق شول خانه ده که دنی روح صور لری اوله
اول خانه به ملائکه رحمت داخل اولما زل

الحديث

ابن عمر وعائشه رضی الله عنهما **ان التلبیة**
تجتم فواد المریض وتذهب ببعض الحزن راوی
حدیث ابن عمر وعائشه رضی الله عنهما در بخاری
و مسلم رحمهما الله اتفاقی اخراج ابمشرد الله اعلم
معنی لطیفی بود که تحقیق تلبیة خسته نک کو کلن
راحت ایدر و بعض خزن کیدر تلبیة دن مراد
آر پی و با کبکی بشور لر آنک صوبیدر
غالبا اطباء نک استعمال بند کدی آر پی جلابی قبلند

الحديث

النعمان بن بشير رضي الله عنه ان الحلال بين وان
 الحرام بين وبينهما مشبهات لا يعلمهن كثير من
 الناس فمن اتقى المشبهات استبرأ لدينه وعرضه
 ومن وقع في المشبهات وقع في الحرام كالراعي
 يرعى حول الحمى يوشك ان يرتفع فيه الا وان لكل
 ملك حمى الا وان حمى الله محارمه الا وان من
 الجسد مضغة اذا صلحت صلح الجسد كله واذا فسدت
 فسد الجسد كله الا وهي القلب راوى حديث شريف
 نعمان رضي الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله
 اتفاقا في اخراج البشدر • الله اعلم معاني لطيفي
 بود که تحقیق حلال ظاهر و اشکار در • و حرام دخی
 ظاهر و اشکار در • و حلال و حرام ما بینده اولان
 مشبهاتند • ناسک اکثری مشبهاتی بلهوب حذر
 ایتزل • شول کم که مشبهاتند اتفاقا و اجتناب
 ابلیه • دینی و عرضی حفظ و حما به ایدر • و شول کسه که
 مشبهاتند احتراز ایتیه حرامه واقع اولور • و تعصیر نوع خفا
 اولعین لاجل التوضیح مثل ضرب ایدر • و بوردیلر که شول راعی کیدر که
 حیواناتن قوری اطرافده اولور در • قریب اولور که قورینک
 ایچنده اولانی اولور در • آگاه اولک که هر بادشاهت
 قور بسی وارد در • و آگاه اولک که الله عظیم
 الشانک قور بسی حرام اولور در • و آگاه اولک که
 جسد انسانیده برأت باره سی وارد در • اگر صالح
 اولور • جسد دخی صالح اولور • فاسد اولور •
 جسد دخی فاسد اولور • آگاه اولک که اولانت
 باره سی قلب در • حاصل مفهوم بود که حلال و حرامی

شرع مطهر بیان ایتلدر • موجب عمل اولور
 مشبهاتند احتراز اولور • و برک که قلبی پاک اولور
 جمله عصوی دخی پاک اولور • زیرا جسد انسانی قلبه تا بعد

الحديث

ابن عباس رضي الله عنه ان الحمد لله حمده وسنعه
 من بهمة الله فلا مضل له ومن يضل الله فلا مادي له
 واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له
 وان محمدا عبده ورسوله اما بعد قاله حين جاءه
 ضئاد الازدي فقال يا محمد اني ارقى من هذه الریح وان
 الله يشفي علي يدي من شاء فهل لك راوى
 حديث شريف ابن عباس رضي الله عنه در
 مسلم رحمه الله اخرج البشدر • سب ورودی
 بود که ضئاد از دی دیرلر برک • و ایدی مجابینه
 رقیه او قور دی • بر کون مکة به کلدی سفهای قریش یا ضئاد
 حاشا محمد سود از ده اولور • و ایلده دیدلر •
 اولدخی بینگاه نبوت پناه علیه السلام کلوب
 با محمد سکا بعضی نه اوقیه بم عارضه مرصدن خلاص
 اولور سکت • تحقیق الله عظیم الشان بنم یدلمیه
 دلد و کنه شفا احسان ایدر دبدکده • فخر کائنات
 علیه افضل الصلوات حضرت نوری بو حدیث شریفی
 بوردیلر • الله اعلم معانی لطیفی بود که • تحقیق حمد
 الله تعالی ابجوتدر بزا کاکا حمد ایدرز • و دخی اندن
 یار دم طلب ایدرز • شول کسه به که الله تعالی
 هدایت ابلیه کسانه اضلال ایدر • و شول کسه به که
 افتاده و ادنی ضلال ابلیه کم اکا هدایت ایدر •

و دخی شهادت ایدرم که اللهم دن غیری آله یوقدر
 واحد در شرکی یوقدر و تحقیق محمد عبد و رسولید
 بو کلامی سکتی انجانی انما نضکره خطاب آخره
 شروع مراد ایدوب اما بعد بیوردیدر بو کلام صحت
 انجام هدایت پیغمبی ضما و استماع ایتدکه ده یا محمد
 بو کلمات در رباری اعاده بیور مکرر جا ایدرم منزل
 علم و حکمت در یا سکنک اورته سنه و اصل اولش من
 مبارک الکزی و برکت سزه اسلام اوزره
 بیعت ایدهیم دیوب مسلمان اولدی

الحديث

ابو سعید رضی الله عنه **ان الدنيا مخلوقة محضرة**
وان الله متخلفكم فيها فناظر كيف تعملون
 راوی حدیث شریف ابو سعید رضی الله عنه در
 مسلم علیه الرحمه تخریج ایلشد الله اعلم معنی
 لطیفی بودر که تحقیق دنیا طنلو و حسن المنظر در
 تحقیق حق تعالی سزی دنیا خلیفه قبلدی نه کیفیت ایل
 عمل ایدر سز ناظر در یعنی تحت یدیکزده اولان اموال فی
 الحقیقه سزک دکدر اول مالی تصرفده حق تعالی
 سزی و کلا منزله سنده قبلشد نه کیفیت
 ایله تصرف ایدر سز نظر ایدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **ان الدين بدأ غريباً**
وسجد كما بدأ فظوبى للغرباء راوی حدیث
 شریف ابو هريرة رضي الله عنه در مسلم رحمه الله
 اخراج ایلشد الله اعلم معنی لطیفی بودر که

تحقیق دین اسلام ابتدا ظهور رنده غریب ایدی
 از کسسه قبول ایدردی یا خود مراد اهل دین بدایت
 اسلامه غربا ایدر خلق انگری انکار ایدوب خطه
 ایتزدی اخر زمانده دخی اولیه غریب اولسه کر کدر
 دیکت اوله پس ایدی ابو لکله غریب اچوندر یعنی اهل دین
 غریب لری نقصان دکدر بلکه کمالدر آخونده سبب عزت ایدر

الحديث

عائشة رضي الله عنها **ان الرجل اذا غرم حدث**
فكذب و وعد فا خلف راوی حدیث شریف
 عائشة رضي الله عنها در بخاری و مسلم رحمه الله
 انفائی اخراج ایلشد در الله اعلم مال معنی
 لطیفی بودر که تحقیق چئن برکت دیون اولسه
 ادابه تفصیرنده بسط نمید معذرت ایلد کذب ایدی
 و فلان وقتده ویرهیم دیو و وعد ایدوب عدم
 قدرت حسیله و فایه امکان اولمچون خلف
 ایدی کذب و خلف وعد صفات ذمیه دن
 اولوب دین بولره ملجی اولمغین احقر ازه تنبیه
 ضمنتده شرف فنه و رود اولشد

الحديث

ابن مسعود رضي الله عنه **ان الرجل لبصدق**
حتى يكذب صدقاً ويكذب حتى يكذب كذاباً
 راوی حدیث شریف ابن مسعود رضي الله عنه در
 مسلم رحمه الله اخراج ایلشد الله اعلم معنی
 لطیفی بودر که تحقیق شول کسه که راست گفتار و
 ستمراً اقوالنده صدق ایدر تا شو غایبه دکت که دیون

صدیقینده کتب اول نور و شول که دروغ کوی اول
دانا اولانده کذب ایدر حتی اسمی ملائجه دفرینه باز بولور

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه **ان الرجل ليعمل الزمان**
الطويل يعمل اهل الجنة ثم يختم له عمله بعمل اهل النار
وان الرجل ليعمل الزمان الطويل يعمل اهل النار
ثم يختم له عمله بعمل اهل الجنة راوی حدیث شریف
ابوهریره رضی الله عنه در مسلم رحمه الله اخراج
ایلمشدر الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق
برکس مدت مدید اهل جنت عملن ایشدر صکره
اهل نار عملی ابله ختم اول نور و تحقیق برکسه مدام اهل
نار عملن ایشدر صکره اهل جنت عملی ابله
نختم اول نور نظر اعتبار خاتمه کاره در

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه **ان الرحم تنج من الرحمن**
فقال الله من وصلك وصلته ومن قطعك
قطعت راوی حدیث شریف ابوهریره رضی الله عنه در
بخاری رحمه الله اخراج ایلمشدر الله اعلم معنای
لطیفی بود که تحقیق رحم رحماندن کوکدر یعنی رحم
اسم رحمانه ایکی اغاجک کوکلر بک طمراری بربره
صرمش یعنی کی صرمشدر زیرا رحم لفظنک
حروفی رحمانده موجود در ورحمان ورحم رحمتدن
مشقدر پس حق تعالی رحمه خطاب ایدوب
بیوردیکه هرکیم سنی وصل ایدر سه بن انی قریبه و
رحمتنه واصل ایدرم و شول که که سنی قطع

ایلمیه بندخی اندن اعراض ایدوب نظر رحمتم منقطع
ایدرم بو حدیث شریف اقربا ایله حسن معامله
و معاشرته تنبیه صفتنده شرفا فته و رود اولمشدر
شجنت اغاج کوکس در لر

الحديث

عائشة رضي الله عنها **ان الرضا عة تحرم ما تحرم**
الولادة راوی حدیث شریف حضرت عائش
رضی الله عنها در بخاری علیه الرحمه اخراج ایلمشدر
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق ارضاع
حرام ایدر شول سنه بی ولادت حرام ایدر
خالون دوغرد یعنی اوغلنه نکاح ابله وارمن حرام
اولد یعنی کی افرلدیکی معصومه دخی نکاحله وارمن
حرامدر تفصیلی کتب فقهیه ده مذکور در

الحديث

أم سلمة رضي الله عنها **ان الروح اذا قبض تبعه**
البصر راوی حدیث شریف ام سلمه رضی الله
عنها در مسلم رحمه الله اخراج ایلمشدر
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق روح
قبض قبض اولنه کوز قابض روحه نظر ایدوب
قالور مینک کوزی آجق قالد بغنک وجهی بودر

الحديث

ابوبكره رضي الله عنه **ان الزمان قد استدار**
كهيئة يوم خلق الله السموات والارض السنة
اثني عشر شهرا منها اربعة حرم ثلثة منوالبات
ذو القعدة وذو الحجة والمحرم ورجب مضر الذي

بن حمادی و شعبان راوی حدیث تریف
 ابو بکره رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله
 اتفاقا اخراج ایشود در الله اعلم معنی لطیفی
 بود که تحقیق زمان کند و هبانی کبی دور ابدی
 یعنی سنه وضع اوله عودت ایلدی شول بیات
 اوزرینه که حق تعالی سماوات وارضی خلق ایتدی
 کونده اول وضع اوزره ایدی و بولکلامی تأیید اید
 بود دبر که بریل اون ابکی آیدر اندن دورت ایمی شهر
 حمره یعنی اول دورت ایده قال حمره اوجی
 بری برین متعابد که ذی القعدة ذی الحجه محرّم
 دور دخی مضر قبله سنه منسوب اولان شهر حمره
 حمادی الاخره ایلد شعبانک ارا سنه کلو شهر
 رجبی مضر قبله سنه اصاف بود دقلربک و جوی
 بود که اول قبله ایا لیس شهر رجبیه زیاده تعظیم ایدردی
 بوحیث تریفک سبب رودی شروع مشارق تریفده مذکور

الحديث

حدثني بن أبي الغفاري رضي الله عنه ان الساعه
 لا تكون حتى تكون عشر ايات خسف بالشرق
 وخسف بالمغرب وخسف بجزيرة العرب والدخان
 والدجال ودابة الارض وبأجوج وماجوج وطلوع
 الشمس من مغربها ونار تخرج من فم عدن رجل
 الناس لم يذكروني هذا الحديث العاشره وهي في غيره
 نزول عيسى بن مريم راوی حدیث تریف حذیفه
 رضی الله عنه در مسلم رحمهما الله اخراج ایشود
 الله اعلم معنی لطیفی بود که تحقیق قیامت قائم

اولما حتی اون علامت ظاهر اولد قیمة اول مشرقه بریر
 خسف اولور ایکنی مغربده بریر خسف اولور اوچین
 جزیره عربده بریر خسف اولور دور دخی دخاندر که مشرق
 ایلد مغرب اراسی فرق کون دخاله مملو اولور بشخی
 خروج دجالدر البخی خروج دابة الارض در بدخی خروج
 یا جوج و ما جوجدر سکر بخی کونشک مغربدن طلوع ایدر
 طغوز بخی عدن دیاری نهایتدن براتش جفوب خلق
 سورد او بخی علامت بوحیث تریفده ذکر اولندی
 غیریده مذکور در که عیسی علیه السلام نزولی در
 علایم مذکور هک تفصیلی اکثر ناسک مسموعی و ملغین
 میدان بیانده کیت خام به ارخار غان اولندی

الحديث

المغيرة بن شعبان رضي الله عنه ان الشمس والقمر
 آيتان من آيات الله لا ينكسفان لموت احد ولا حياة
 فاذا رأيتما فادعوا الله واصلوا حتى تهلك راوی
 حدیث تریف مغیره رضی الله عنه حضرت تریدر بخاری
 و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخراج ایشود در الله
 اعلم معنی لطیفی بود که تحقیق آیی و کونش الله
 عظیم الشانک علامتدن ابکی علامتدر کسمه نک
 موتی ایچون و حیاتی ایچون طونما زلر پس فچنگه کونشی
 طونمش کوره نرنا آچلنجه دعا ایدوب دخی نماز قیامت
 دعا و نماز ایلد امر و جوب ایچون دکلدر استجاب
 ایچوندر پیغمبر علیه السلام او غنی ابراهیم و نوح
 و فاطم ایتدی کون کونش طونمشدی بعض کسمه
 بو کیفینک وقوعی موت ابراهیم نسبت ایتد کلرین

استماع بود قلنده شرفیافت و رود اولمش در

الحديث

جابر رضی الله عنه **ان الشجر يكون تسعا وعشرين**
راوی حدیث شریف جابر رضی الله عنه در مسلم
رحمه الله اخراج ابمشدر الله اعلم معانی لطیفی
بودر که تحقیق آی کا بهیجه بکرمی طقوز اولور

الحديث

جابر رضی الله عنه **ان الشيطان اذا سمع**
الله بالصلاة ذهب حتى يكون مكان الروحاء
راوی حدیث شریف جابر رضی الله عنه در مسلم
رحمه الله اخراج ابمشدر الله اعلم معانی لطیفی
بودر که تحقیق شیطان قباله ان آوازی اشسته
بجوب کیدر حتی روحا دبد کلدی مکانه اولور
روحا مدینه منوره به قریب او توز النی میل مضاری بر محاکات ائمه

الحديث

جابر رضی الله عنه **ان الشيطان قد ليس**
ان يقبض المصلون في جزيرة العرب ولكن
في التراب بنهم راوی حدیث شریف جابر رضی
الله عنه در مسلم رحمه الله اخراج ابمشدر الله اعلم
معانی لطیفی بودر که تحقیق شیطان جزیره عربه نوبل
کند و به عبادت ائمه لاندن یعنی بت پرست او ملارندن
نابوس اولدی لکن بینلنده القای فتنه دن نابوس
اولدی جزیره عرب اطرافنی بحار و انهار محیط اولان
ممالک دبر لر بصره و عدن و امثالی کبه

الحديث

النس رضی الله عنه **ان الشيطان يجري من**
ابن آدم مجرى الدم راوی حدیث شریف النس
رضی الله عنه حضرت ابمشدر بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقا اخراج ابمشدر الله اعلم معانی لطیفی
بودر که تحقیق شیطان بنی آدم دن جریان ایدر
طمرده قان کزدیکی کبی یعنی نیجه عروق انسانیه
قان دائم الجریان ایسه و ساوس شیطانیه دخی
قلوب دن منفک اولمز یا خود شیطان جسم لطیف
ناری اولوب طمر لوده جاری اولان قان دن دخی
الطف اولمغله قانه نفوذ ایدوب ببله جریان
ایدر و قلب و اصل اولوب و سوسه ایدر

الحديث

حذیفة رضی الله عنه **ان الشيطان يسجل**
الطعام ان لا يذكر اسم الله عليه وانه جاء
بهذه البحار ييسجل بها فاخذت بيدها
فجاء بهنذا الاعرابي يسجل به فاخذت بيده
والذي نفسي بيده ان يده في يدي مع بدنها
راوی حدیث شریف حذیفة رضی الله عنه در
مسلم رحمه الله اخراج ابمشدر الله اعلم
معانی لطیفی بودر که تحقیق اوزرینه اسم الله
ذکر اولنمیان طعامی شیطان حلال عد ایدر
یعنی برکت بسمله ایلد ابتدا ایندن طعام ال صونسه
شیطان دخی ال صونر تحقیق شوقز جغز ایلد کلدی
حلال اعتقاد ایدوب یک ایچون بن اول قزک
الن طوئدم و دخی شواعرابی ایلد کلدی بن اول اعزینک

السن طوتم اول الله حيقون كه بنم تقسم انك
يد قدر تنده در تحقيق شيطانك الى المده
اول جاريه نك الى ايله بيله بوندر بسمله ايله ابتدا
ايتمدن طعام ال صوند ير شيطان دخی فرصت
بولوب ال صوندی نووی رحمه الله بومشدر كه
بر طعام بسم الله دیدن ابتدا اولن شيطان
حقیقه اول طعام دن اكل ایدر بعضیدر دیشدر كه
مراد اول طعامك برکتی کیدر دیکدر ادا ب اكله
بسمله ايله ابتدا سنون ایدوكن بیان ضمننده بومشدر

الحديث

ابن مسعود رضي الله عنه ان الصدق يهدي
الى البر وان البر يهدي الى الجنة وان الرجل
ليصدق حتى يكتب صديقا وان الكذب يهدي
الى الفجور وان الفجور يهدي الى النار وان الرجل
ليكذب حتى يكتب عن الله كذابا راوي حديث

شريف ابن مسعود رضي الله عنه حضرت تيريد
بخاري وسلم رحمهما الله اتفاقا اخراج ابلشدر
الله اعلم معنای لطيفی بودر كه تحقيق صدق
يعني طوغری سويلر ايو لكه ايرشدر و تحقيق ابوك
جنة ايرشدر و تحقيق بر ك كه صادق اولوب
دائما طوغری سويلر حتى ديوان صدق بقیده كت اولنور
و تحقيق كذب فجوره ايرشدر و تحقيق فجور
ناره ايرشدر و تحقيق بر ك كه كذاب اولوب
دائما بلان سويلر حتى عن الله كذاب بازيلور

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه ان العبد ليتكلم بالكلمة
من رضوان الله لا يلقى لها بالاً لا يرفع الله بها درجاً
وان العبد ليتكلم بالكلمة من سخط الله لا يلقى لها
بالاً يهوي بها في جهنم راوي حديث شريف
ابو هريرة رضي الله عنه حضرت تيريد بخاري رحمه الله
اخراج ابلشدر الله اعلم مال معنای لطيفی بودر كه
تحقيق عبد مؤمن الله عظيم الشانك راضي
اولد يعني كلمان بر سوز سويلر حال بو كه اول كلامك
عظيم شاننه توجه خاطر ايتوب جزوای ظن ایدر
لكن حق تعالى اول سوز سببی ايله اول قولك در جانی
رفیع ایدر و تحقيق قول جناب بارينك راضي
اولد يعني كلمان بر سوز سويلر حال بو كه اول سوزك
قبا بجنه ملتفت اوليوب جزوای قبا س ایدر
لكن اول سوز سببی ايله جهنمه دوشدر

الحديث

ابو سعيد رضي الله عنه ان العبد ليتكلم بالكلمة
ينزل بها في النار ابعد ما بين المشرق والمغرب
راوي حديث شريف ابو سعيد رضي الله عنه
مسلم رحمه الله اخراج ابلشدر الله اعلم معنای
لطيفی بودر كه تحقيق قول بر سوز سويلر كه اول سوز سببی
ايله ناره نزول ایدر اوله ناره كه فخری مشرق ايله مغرب
ما بیندن بعیددر يعني رضا الله مخالف سوز
سويلر آدم جهنمه کیدر حفظ لسانه نبيه ضمننده
وارد اولان احاديث شريفه دندر حكما و بشدر كه
قولن اكي اولوب لسان بر اولفده حكمت بودر كه

کشر یکی سوزی د بکلیوب بر سوبلیه
یعنی مکش را اولیوب حفظ لسانه مقید اوله

الحديث

ابوهريرة وابن عباس رضي الله عنهما **ان العین حق**
راوی حدیث شریف ابوهریره و ابن عباس رضی الله
عنهما در بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخرج البشدر
الله اعلم معنی لطیفی بود که تحقیق اصابت عین
حقدر یعنی کوز د کجک واقعدر بعض آدمک کوزنده
بر حالت ستمیه وارد که تدقیق نظرایست که منظوری
اولان نسنه بی هلاک ایدر اولمقوله شخص بد نظر
اختلاط ناسدن منع اولمنق لازمدر

الحديث

ابی بن کعب رضي الله عنه **ان الغلام النزي قتل**
الخضر طبع كافرًا ولو عاش لأراهق أبو طغيا ناكرا
راوی حدیث شریف ابی رضی الله عنه در
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخرج البشدر
الله اعلم معنی لطیفی بود که تحقیق شول و کلا
قتل ابدی شقاوت اوزره کافر خلق اولمشدی
اگر صاغ قاله کند و کفرندن ماعد ابوین دخی کفره
تقریب ایدردی یعنی اول او غلامه علاق
محبت باباسن و اناسن کافر ایدردی

الحديث

ابن عمر رضي الله عنه **ان الفتنة مهنا من حيث**
يطلع قرن الشيطان قال الصغاني مؤلف
هذا الكتاب هذا حدیث سمعته من النبي عليه السلام

في المنام قاله وهو بشير الى المشرق راوی حدیث شریف
ابن عمر رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقا اخرج البشدر الله اعلم مال معنی لطیفی
بود که تحقیق فتنة یعنی بین المسلمین اختلاف و حروب
مشرق طرفنده در مؤلف کتاب امام صفانی رحمه الله
بشدر که بن عالم مناده جناب رسالت پناه
علیه السلام دن اشتمدم بو حدیث شریفی ادا
ایدوب مشرق طرفنده اشارت ایدردی

الحديث

انس رضي الله عنه **ان الكافر اذا عمل حسنة**
اطعم بها طعمة من الدنيا واما المؤمن فان الله
يدخر له حسنة في الآخرة وبعقبه رزق في الدنيا
على طاعة راوی حدیث شریف انس
رضی الله عنه در مسلم رحمهما الله اخرج البشدر
الله اعلم معنی لطیفی بود که تحقیق کافر ابولک
اشل نصیب دنیاده استیفا ایدر نعم اخرویة
نصیبی بو قدر اما مؤمن بر ابولک اشل الله
عظیم الشان انک حسنانن اخرنده انبجون
اوخار ایدر و دنیاده طاعتی اوزرینه رزقنی ابرشدر
یعنی مؤمن ابشدر کی حسنة مقابله سنده دنیاده
مرزوق اولد بغندن ماعد اول حسنة اوخار اولنوب
اخرنده دخی اجر می ش بدده اولنور

الحديث

ابن عمر و ابوهريرة رضي الله عنهما **ان الكريم**
ابن الكريم ابن الكريم يوسف بن يعقوب

بن اسحق بن ابراهیم راوی حدیث شریف
 ابن عمر و ابو هريره رضی الله عنهما در بخاری رحمه
 اخراج ایش در الله اعلم معانی لطیفی بود که
 تحقیق کریم ابن کریم ابن کریم یوسف بن یعقوب
 بن اسحق بن ابراهیم حضرت تلمیذ اکریم ناس کبیر
 دیو سوال اول سده بود مشهور در زیر اشرف
 نبوت و علم تعبیر رؤیا و جمال و عفت و اکرم اخلاق
 و ریاست دنیا و دین حضرت یوسفه جمع اول شد

الحديث

وانله بن الاسفح ان الله اصطفى كنانة من ولد
 اسمعيل واصطفى قريشا من كنانة واصطفى من
 قريش بنی هاشم واصطفاني من بنی هاشم
 راوی حدیث شریف وانله رضی الله عنه در مسلم
 رحمه الله اخراج ایش در الله اعلم معانی لطیفی
 بود که تحقیق الله عظیم الشان اولاد اسمعيل
 كنانة قبله سن اختیاری ایلدی و اندون قریشی تختیار
 ایلدی و قریش بنی هاشم اختیاری ایلدی
 و بنی هاشم بنی اختیاری ایلدی

الحديث

انس رضی الله عنه ان الله امرني ان اقرأ
 عليك لم يكن الذين كفروا قاله لابي بن كعب
 فقال لابي سماني قال نعم فبكي راوی حدیث شریف
 انس رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمه الله
 اتفاقا اخراج ایش در الله اعلم معانی لطیفی
 بود که حضرت فخر کائنات علیه افضل الصلوات

ابی بن کعب رضی الله عنه حضرت تلمیذ توحیه خطاب
 ایدوب یوردیلر که تحقیق الله تعالی لم یکن الذین کفروا
 سورة کریم سن سنک اوزر که قرائته بکا امر ایلدی
 یعنی اداب قرآنی بدن تعلیم ما مور اولدک تار که
 سندخی کما یبغی وجه سنون اوزر تعلیمه قادر اولد
 ابی رضی الله عنه جناب کبریا بنی اسم ایلدی ذکر
 ایلدی یا رسول الله دیو سوال ایلدی کده بلی ذکر ایلدی
 یوردیلر ابی رضی الله عنه کمال سرور ندن با خود
 ادای شکرده عجز و قصور دن خوفه بنا بکا ایلدی
 بو سورة کریم به تخصیصک وجهی و تقییبی
 یوندره قصر اتمه نک حکمتی شروع مشارفده مرسوم قلم بیاند

الحديث

ابو الدرداء رضی الله عنه ان الله بعثني اليكم
 فقبلتم كذبت وقال ابو بكر صدق وواساني
 بنفسي وماله فهل انتم تاركون لي صاحبي راوی
 حدیث شریف ابو الدرداء رضی الله عنه در
 بخاری رحمه الله اخراج ایش در الله اعلم
 معانی لطیفی بود که تحقیق الله تعالی بنی سزه
 کونردی سز بکا کذب ابتدک دید بکوز ابو بکر
 تصدیق ایلدی و نفس و مالی ایل بکا مواسات
 ایلدی یعنی مالا و بدنا اعانت ایلدی پس ایلدی
 بنم خاطر می چون صاحبی ترک ایتزمی سز یعنی
 ابو بکر می آزرده اید جاک معامله بی ترک ایدک
 سب و رودی اولد که بر کون حضرت ابی بکر ایل
 حضرت عمر رضی الله عنهما ار اسنده بر امر جزوی صدور

ابن شیبہ حضرت عمرہ خطاب ایدوب بو حدیث شریفی بورڈ

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **ان الله تعالى لا يمتني**
عما حدثت به انفسها ما لم تكلم به او تفعل به راوی
حدیث شریف ابو هريرة رضي الله عنه در بخاری
و سلم رحمهما الله اتفاقا اخرج ابوشامه
الله اعلم معانی لطیفی بود که تحقیق الله عظیم
الشان عفو ایدوب کجای بنم اتمم ایچون شول
نسه دنکه نفسله انکله محدث اولدی
یعنی قبايح اعمالدن خاطر لرنه خطور ایدن وساوس
شیطانیه بی عفو ایلدی • مادامکه لسانه کتور میله
ویا البشیه ل • مجرّد افعال قبیحه خاطره کلک ابله
موآخذ اولنمازلر فولاً و فعلاً اثری ظهور ایلد کچه
تفصیلی شرح مثرقده مذکور در

الحديث

ابو الدرداء رضي الله عنه **ان الله جزء القرآن**
ثلثة اجزاء فجعل قل هو الله احد جزءا من اجزاء
القرآن راوی حدیث شریف ابو الدرداء رضي الله
عنه در • سلم رحمهما الله اخرج ابوشامه
الله اعلم معانی لطیفی بود که تحقیق الله عظیم الشان
قرآنی اوج جزءه تقسیم ایلدی • قل هو الله احد
سوره سن اجزاء مزبوره دن بر جزء فیلدی • پس
برک • بوسوره کریمه بی اوفیه قرآنک اوج
بلو کندن بر بلو کن او قیمنش قدر نامل اجر اولور •
بعصید دیشدر که اوج جزءه تقسیم حکمتی بود که

قرآن کریم اوج قسم اوزره در قصص و احکام و صفات
الله سوره اخلاص صفات سلبيه و ثبوتیه و اهم مهمات
دینیة دن اولانوجه الوهیتی مشتمل اولدی ایچون تقسیم ثلثه نک برسید

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **ان الله حبس عن مكة الفيل**
وسقط عليها رسوله والمؤمنين وانها لم تحل لاحد كان
قبلي وانها احلت لي ساعة من نهار وانها لا تحل
لاحد بعدي فلا يفرضها ولا يجتلي شوكتها ولا تحل
سقطها الا منشد ومن قبله قيل له فبئس
النظر انما ان يفدي واما ان يقيد قال العباس
الا الا ذخر بارسول الله فانما يجعله في قبورنا وبوننا فقال عليه
السلام **الا الا ذخر** فقام ابوشامه رجل من اهل اليمن
فقال الكتوبالي بارسول الله فقال **الكتوبالي شاه**
راوی حدیث شریف ابو هريرة رضي الله عنه در
بخاری و سلم رحمهما الله اتفاقا اخرج ابوشامه
الله اعلم معانی لطیفی بود که تحقیق الله عظیم الشان
مکه دن اصحاب قبلی منع ایلدی • و رسولنی و مؤمنینی
مکه اوزرنه تسلیط ایلدی • تحقیق بندن اول کسبه
مکه ده قان دوکوب جنک اینک حلال اولدی تحقیق
بکا کونک بر ساعتده حلال اولدی مراد فتح کونی واقع
اولان قتل لدر بند نصره دخی برکسبه مکه ده اراقه دوم
وقال حلال اولمز پس ایلدی مکه حرمده اولان حیوانات
صيد ایلد نفیر اینک • و دخی باش دکنسین یعنی نباتات
و اشجار ربی قطع اینک • برک • حرم شریفده برسنه دوغرم
بولن آدم الوب فالدر من حلال اولمز مکه مکه مشد اولد

یعنی صاحبین بولمچون نذا ایلیه و حرمه برک قتل اولسه
ولی مقتول مجتهد در دیر دیر دیت السون دیر
قصاص ایلسون عبا س رضی الله عنه ایتدی بار رسول
الله اذخاوتی حرام اولسون زیرا بر قبور و بیوتی انکه
اوررز بیغیر علیه السلام یور دیر که اذخاوتی حرام
اولسون اذخا کسر همره و کسر خاء معجمه ایل طیبه الراحه
براونک اسمیر بواشاده ایلای یمنه ابوشاه
نام کمنه قیام ایدوب بار رسول الله بو حدیث ثریفی
بنم ایچون یازسونلر دیدی بیغیر علیه السلام ابی شاه
ایچون یازک دیوا امر ایلدی حرم ثریفه قطعی منهی
اولان اشجار غرس ایلد حاصل اولان دکلدر
خدای بئن اشجار و نباتدر

الحديث
ابو سعید رضی الله عنه ان الله حرم الخمر فمن اذکره
هذه الآية وعنده منها شيء فلا يشرب ولا يبيع
راوی حدیث شریف ابو سعید رضی الله عنه در
مسلم رحمه الله اخرج ایلمشدر الله اعلم
معنا لطیفی بودر که تحقیق الله عظیم الشان
خمری حرام ایلدی شول کسبه که بوایه ثریفه ایلشه
وبانده خمر دن برشی بولنه ایچسون و صائمسون
یا بها الذین امنوا انما الخمر والميسر والانساب
والالزام رجس من عمل الشيطان فاجتنبوه
آیه ثریفی نازل اولد فده خمرک حرم تنصیح ایدوب
بو فقه ایلش مؤمنین من بعد ایچسون و صائمسون دیونل ایلدی

الحديث

عائشه رضی الله عنها ان الله خلق الجنة وخلق
النار فخلق لهذه اهلها وهذه اهلها راوی حدیث
شریف عائشه رضی الله عنها در مسلم رحمه الله
اخرج ایلمشدر الله اعلم معنا لطیفی بودر که
تحقیق الله عظیم الشان جنت و جهنمی خلق ایلدی
جنت ایچون اهل خلق ایلدی و جهنم ایچون اهل
خلق ایلدی سبب ورودی بودر که انصار دن
برینک برکوک معصوم سی وفات ایتدی حضرت
عائشه استماع ایلد که نه موتلی اول معصوم که
جنت قوشلردن بر فوشدر دپور شک ایلدی بیغیر
علیه السلام اول وقت بو حدیث ثریفی یور دیر

الحديث
ابو هريرة رضي الله عنه ان الله خلق الخلق حتى
اذا فرغ منهم قامت الرحم فقالت هذا مقام العائذ بك
من القطيعة قال نعم اما رضى ان اصل من وملك
واقطع من قطعت قالت بلى قال فذا لك ملك
ثم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اقروا
ان نسئتم فهل عسىتم ان توليتم ان تفسدوا
في الارض وتقطعوا ارحامكم اولئك الذين لعنهم
الله فاضيمهم واعمى ابصارهم راوی حدیث شریف
ابو هريرة رضي الله عنه در بخاری و مسلم رحمه الله
انفاقی اخرج ایلمشدر الله اعلم معنا تحت اللفظ
بودر که تحقیق الله عظیم الشان جمیع موجودات
خلق ایلدی بعد الفراغ رحم قیام ایدوب دیدر که
باری شو مقام قطع رحم ایدردن سکا صفا حق مقادر

حق تعالی نعم دیو جواب و یروپ بیور دیکه یارحم رخصر دلمسو نمکه
شول کسه که حق تعالی رعایت ایدوب سکا و اصل اوله بندنی حتم
ایله اکا و اصل اولورم و شول کسه که سنی قطع ایلیه بندنی
رحمت اندن قطع ایدم رحم راضیم باری دیدی پس
حق تعالی سنک ایچون اوله اولسون دیدی یعنی علاقه قرآنه
رعایت و صلح رحم ایدلری و اصل سعادت رحمت و قطع علاقه ایدلری
مجبور نظر مر حمت ایده یم دیدی بوند لفره رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم بیور دیکه قاطع الرحم اولور
مظهر غضب الهی اید و کله دلیل استرا به کوزه فسل
عسیتیم آیه شریفین الی آخره قرآت ایلتک نظم کر بکت
معنای منیفی نفاس بر شریفه ده کشیده سلک بیان
اولمغین ایراد اولندی بو حدیث شریف رعایت
صلح رحم و علاقه قرآنه حث و ترغیب و قطع رحم و
عقوق اقرار بدن کمال تحذیر بابنده وارد اولشد

الحديث
عائشة رضي الله عنها ان الله خلق للجنة اهلها
وهم في اصلااب ابا نهم وخلق للنار اهلها خلقها
لهم وهم في اصلااب ابا نهم راوی حدیث شریف
عائشة رضي الله عنها در مسلم رحمه الله اخراج
ایلمشدر الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق
الله عظیم الشان جنت ایچون اهل خلق ایدلی
انلرک اهل جنت اوله لری منعین اولدی حال بوکه
انلر بابالری صلبنده ایدیلر و جهنم ایچون اهل خلق
ایدلی حال بوکه انلر بابالری صلبنده ایدیلر یعنی
ازل ازالده اهل جنت و جهنم منعین اولشد

الحديث
ابو سعيد رضي الله عنه ان الله خير عبدين
الدنيا وبين ما عنده فاختار ذلك العب
ما عنده الله راوی حدیث شریف ابو سعید رضي الله
عنه در بخاری و مسلم رحمه الله اتفاقا اخراج
ایلمشدر الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق
الله عظیم الشان بر قولن مخبر ایدلی طول عمر
و متاع دنیا ایدلر نعم اخرویه مابینده اول قول نعم
اخرویه لی اختیار ایدلی بو حدیث شریفی مزاج
سعادت لری شکست ایکن منزه صعود ایدوب
بیور شددر مراد شریف لری طول عمری اختیار
ایتمیوب غم کشتن لری جنان اید بکن ایچون حضرت
ابی بکر رضي الله عنه متفطن اولوب بکا ایلمشدر

الحديث
عائشة رضي الله عنها ان الله رقيق يحب
الرفق ويعطي على الرفق ما لا يعطي على العنف
و ما لا يعطي على ما سواه راوی حدیث شریف
عائشة رضي الله عنها در مسلم رحمه الله
اخراج ایلمشدر الله اعلم معنای لطیفی بودر که
تحقیق الله عظیم الشان رفیق عبادن رفیق ایلی
یعنی لبر و سهولت مراد ایدر یا خود معنی بعضی بعضی
رفق اید بکنی سوره یکا اوله و رفقه اعطا اید بکنی اجر و ثواب
عنفه و یرمز و رفقت غیر لری افعاله دخی و یرمز
رفق و ملائمت اخلاق حسنه دن اید بکن یا ضمنده وارد اولشد

الحديث

ثوبان رضی الله عنه **ان الله زوى الى الارض**
فرايت مشارقها ومغاربها وسبيلك
امني ما زوى لي منها راوی حدیث شریف ثوبان
 رضی الله عنه در مسلم رحمه الله اخرج المحدث
 الله اعلم معنی لطیفی بود که تحقیق الله عظیم
 الشان بنم ایچون ارضی جمع ابدی دور ب بریره
 کتوردی بندخی ارضت مشرقی و مغربی کوردی
 یقینده بنم اتم مالک اولور یا خود بنم اتمک ملکی
 بالغ اولور بنم ایچون جمع اولوب کوسترین ارضه

الحديث

جابر بن سمره رضی الله عنه **ان الله سمي المدينة**
طابة راوی حدیث شریف جابر رضی الله عنه در
 مسلم رحمه الله اخرج المحدث الله اعلم معنی
 لطیفی بود که تحقیق الله عظیم الشان مدینه به طابه شمه ابدی

الحديث

الس رضی الله عنه **ان الله عن لعذب بها**
نفس لغني راوی حدیث شریف الس رضی الله
 عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخرج
 المحدث الله اعلم معنی لطیفی بود که
 تحقیق الله عظیم الشان شواذک نفس
 ایند یکی عذابن غنی در سبب ورود اولدر که
 بر کون پیغمبر علیه السلام طریق حجه بر پیرناوانی
 کوردیکه ایکی او علی قولتغه کیرمش بیاده کلک
 صغف و لغب ابله کیده بور سبب ارتکاب کلفت
 مشقتی سوال ایند کلر نده بیاده حجه کلمه نذر اینشدی

ایفای نذر ایچون بوز حمتی ارتکاب ابدی دیر
 ایفا نذر استطاعت ابله مفروض اولمغین سوار اولسون
 امر ایدوب بو حدیث شریفی بیوردیلر

الحديث

ابو قتاده الحارث بن ربعی رضی الله عنه **ان الله**
قبض ارواحكم حين شاء ورؤا عليكم حين شاء
بابلال قم فاذا ان الناس بالصلوة راوی حدیث
 شریف ابو قتاده رضی الله عنه در بخاری رحمه
 الله اخرج المحدث الله اعلم معنی لطیفی بود که
 تحقیق الله عظیم الشان نرک روح کوزی قبض
 ابدی دبلدی وقت یعنی نرذن حس و حرکتی
 رفع ایدوب میت کی ابدی نودن کنایه در
 و دخی اول روحی نرک اوزر بکزه رد ابدی
 دبلدی وقت حالت بیداری دن عبارتدر بابلال
 قاتل نامه اذان اونی نماز ایچون سبب
 ورودی اولدر که پیغمبر علیه السلام عودت سفرده اصحاب
 کوام ابله کلور کن بر کجه احتشادن بور بوب ثلث اخیره برتر
 قوتش لیدی جمله سرستغرق نوم اولوب صباح نمازی
 وقتی کچدی بیدار اولد فده بو حدیث شریفی بور صباح نمازی
 جماعت ابله قضا ابدی رسول کرم صلی الله علیه وسلم حضرت بنک
 قلب لری بیدار اولوب مستغرق خواب اولماقی خاصه
 لازم لری ایکن بو حالتک وقوعی امت مرحومه به کیفیت خست
 قضا صلاقی تعلیم حکمتی ایچون صورت پذیر مرآت ظهور اولدی

الحديث

عبد الله بن عمر رضی الله عنه **ان الله قد برأها من ذلك**

بَعْنِي اسْمَاءُ بِنْتُ عَمِيْسٍ امْرَاةُ اَبِي بَكْرٍ رَاوِي حَدِيث
 شَرِيف عَبْدَ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دُرُوسٌ رَحِمَهُ اللَّهُ اخْرَاجَ
 ابْنُ شَرَرٍ • اللَّهُ اعْلَمُ مَعْنَى لَطِيفِي بُوْدُرُكُم • تَحْقِيقُ
 اللَّهُ عَظِيمُ الشَّانِ اسْمَاءُ بِنْتُ عَمِيْسٍ كِهْ حَضْرَتِ ابِي بَكْرٍ
 خَا تُوْنِي دُرُوسٌ • ابُو بَكْرٍ خَا طَرِيْقَهْ كَلَنَ سَنَدَنَ دُرُوسِ
 قِيْلَدِي • سَبَبُ وِرُوْدِي اَوْلَدُرُكُم • بَرَكُونِ حَضْرَتِ
 ابِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَا نَهْ سَنَدَهْ خَا تُوْنِي اسْمَاءُ يَانَنَدَهْ
 بَنِي هَاشِمِيْنَ بَرَقَاجِ كَسَنَدِي اَوْتُوْر كُوْرُوْبِ خَا طَرِيْقَهْ
 دُوْنَكُمُنْ بِغَيْرِ عَلِيٍّ سَلَمَهْ نَقْلَ اَيْلَدِكُمَهْ بُوْ حَدِيثِ شَرِيفِي بُوْرُوْدِي

الحديث

زَيْدُ بْنُ اَرْقَمٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اَنَّ اللَّهَ قَدْ صَدَّقَكَ
 قَالَهُ لَمَّا حِينَ تَرَلَتْ سُوْرَةَ الْمُنَافِقِيْنَ وَتَدَكَاكَ الْخَبْرُ
 رَسُوْلُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُوْلُ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ اَبِي
 لَا تَنْفَقُوا عَلٰى مَنْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللَّهِ حَتّٰى يَنْفَقُوْا وَقُوْلُهُ
 لَنْ رَجَعْنَا اِلَى الْمَدِيْنَةِ لِيَخْرُجَنَّ الْاَعْرَاضُ مِنْهَا اِلَا ذَلِ رَاوِي
 حَدِيثِ شَرِيفِ زَيْدِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَضْرَتِ اَبِي بَكْرٍ • بَخَارِي
 وَمُسْلِمٌ رَحِمَهُمَا اللَّهُ اتَّفَقَا فِي اخْرَاجِ ابْنِ شَرَرٍ دُرُوسٌ
 اللَّهُ اعْلَمُ مَعْنَى لَطِيفِي بُوْدُرُكُم • تَحْقِيقُ اللَّهُ عَظِيمُ
 الشَّانِ سَنِي تَصَدِيقِ اَيْلَدِي سُوْرَةُ الْمُنَافِقِيْنَ نَازِلِ
 اَوْلَدِ بَعْنِي وَتَقْتَدَهْ زَيْدُ بْنُ اَرْقَمَهْ تُوْجِيْهَ خَطَابِ اَيْدُوْبِ
 بُوْرُوْمَشَرُّدُرُوسِ تَفْصِيْلِي بُوْدُرُكُم رُبُوسِ الْمُنَافِقِيْنَ عَبْدَ اللَّهِ
 بَنِي اَبِي كَنْدَهْ وَفُوْمَنَهْ دِيْشِيْدِيْ كِهْ بِغَيْرِ كِهْ يَانَنَدَهْ اَوْلَانَدَهْ
 سَنَدَهْ دُرُوسِ حَتّٰى مَتَفَرَّقَ اَوْلُوْبِ طَاغُسُوْمَلَرِ مَدِيْنَهْ
 وَارِدِ بَغْرَزَدَهْ عَزِيْزِ قَوْمِ اَوْلَانَدَهْ ذَلِيْلِ اَوْلَانِي اخْرَاجِ اَبِي
 عَزَّتِ اَيْلَدِكُمَهْ دُوْنِي مَرَادِ اَيْدُوْبِ ذَلْتِي حَاشَا مَفْخَرِ كَانَتِي

عَلَيْهِ السَّلَامُ حَضْرَتِ نَسَبِ اَيْتَمَشِيْدِي • بُوْ سُوْزِي
 زَيْدُ بْنُ اَرْقَمِ اَيْتَمَشِيْدُوْبِ رَسُوْلُ اللَّهِ خَبَرُوْرُوْدِكُمَهْ
 مَذْكُوْرِ عَبْدَ اللَّهِ اِنْكَارِ وَزَيْدِيْ تَكْذِيْبِ اَيْتَمَشِيْدِي
 تَشْرِيفَلَرِ مَذَهْ سُوْرَةُ الْمُنَافِقِيْنَ نَازِلِ اَوْلُوْبِ زَيْدِيْ
 صَدَقَ كَلَامِي ظَاهِرًا وَلَمْعِيْنَ بُوْ حَدِيثِ شَرِيفَلَرِ
 جَبِيْرَهْ بِنْدِ خَا طَرِ كَسِيْرِ زَيْدِ اَوْلَدِ اَيْلَدِي

الحديث

شَدَادَتِ اَوْسِ اَنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْاِحْسَانَ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ فَاِذَا قُتِلْتُمْ فَاخْرِسُوا بِالْقِتْلَةِ
 وَاِذَا دُبِحْتُمْ فَاخْسِنُوا الدَّبْحَ وَلِيَحْمَدَ اَحَدُكُمْ شَفْرَةً
 وَلِيُبْرِحَ ذِيْ بَحْتِهْ رَاوِي حَدِيثِ شَرِيفِ شَدَادِ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَضْرَتِ اَبِي بَكْرٍ • مُسْلِمٌ رَحِمَهُ اللَّهُ اخْرَاجَ
 ابْنُ شَرَرٍ • اللَّهُ اعْلَمُ مَعْنَى لَطِيفِي بُوْدُرُكُم • تَحْقِيقُ
 اللَّهُ عَظِيمُ الشَّانِ هَرُوشِيْ اَوْزَرِيْنَهْ اِحْسَانَ اَيْتَمَشِيْ
 اَمْرَا اَيْلَدِي قُتْنِ بَرَكِيْ شَرْعَلَهْ قَتْلِ اَبِي رَسُوْلِيْ قَتْلِكُمَ
 آسَانِ اَخْبَارِ اَيْدِيْ وَفُجْنِ بَرَسَنَدِيْ بُوْغَزَلَرِ
 اَنْبِيْخِيْ آسَانِ وَجَهْلَهْ ذِيْجِ اَيْدِيْ كُوْزِ سَزْدَنِ بَرَكُوْزِ
 بِجَا غَنِيْ كَسِيْنِ اَيْتَمَشُوْنِ وَذِيْجِهْ سَنَدَهْ رَا حَت
 اِبْصَالِ اَيْتَمَشُوْنِ • حَاصِلِ مَعْنَا كَرَكِ شَرْعًا قَتْلِ وَكَرَكِ
 حَيَوَانَاتِيْ ذِيْجِ اَقْنَضَا اَيْلَدِكُمَهْ مَهْمَا اَمْكَنَ اَلْمِيْ اَزْوَْرِنِ
 سَنَدَهْ اَيْلَدِيْ قَتْلِ وَذِيْجِ اَيْدِيْ قَتْلِ وَذِيْجِهْ اَذِيْتِ اَيْتَمَشِيْ

الحديث

ابُوْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اَنَّ اللَّهَ كَتَبَ عَلَى ابْنِ اٰدَمَ
 حِفْظَهُ مِنَ الْاِزْنَانِ اَوْرَكَ ذَلِكَ لَا مَحَالَةَ فَرَأَى الْعَيْنَيْنِ
 النَّظْرَ وَرَأَى اللِّسَانَ النُّطْقَ وَالنَّفْسَ تَتَنَبَّهِيْ

والفرج **يصدق ذلك** أو يكذب به راوی حدیث
 شریف ابو هریره رضی الله عنه در بخاری و مسلم
 رحمهما الله اتفاقا اخرج ابی شذر • الله اعلم
 معنای لطیفی بود که • تحقیق الله تعالی بنی آدم اوزرینه
 زنادن بر نصیب یا زدی • یعنی حواس خلق ابد که
 انک سببی ابد لذت زنایی ببلور لر • البته اکا ابرشور
 پس ابدی کوزک زناسی با مقدر • انک زناسی
 سو بکدر • نفس زنایی منی و میل ایدر فرج کاه اولو
 نفسی تصدیق ایدوب زنایه دعوت ایدر • و کاه نکذیب
 ایدوب منع ایدر • بو حدیث شریف و رودی غالب
 عموم اوزرینه دکلر خواص حق اولئزنا و مفده ماتندن معصومدر

الحديث

عائشة رضي الله عنها ان الله لا يحب الفحش و
 التفحش راوی حدیث شریف عائشه رضی الله
 عنها در • مسلم رحمه الله اخرج ابی شذر • الله اعلم
 معنای لطیفی بود که • تحقیق الله عظیم الشان
 فحشی سوز • یعنی اخلاق ذمیه بی سوز • و
 تفحش سوز • یعنی فحشانی خوی ابدی نی سوز

الحديث

عبد الله بن عمر رضي الله عنه ان الله لا يقبض
 العلم انتزاعا ينتزعه من الناس ولكن يقبض العلم
 يقبض العلماء حتى اذا لم يترك عالما اتخذ الناس
 رؤسا جملها لا يتفلوا فقلوا بغیر علم فقلوا
 واصلوا راوی حدیث شریف عبد الله رضی الله عنه در بخاری
 و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخرج ابی شذر • الله اعلم معنای لطیفی بود که • تحقیق الله

علمی انتزاع اینکله قبض ایلز اوله علم که انی ناسدن انتزاع ایدر
 وکن علمای قبض سببی ایله علمی قبض ایدر • یعنی علمی صدور
 ناسدن محو و یا سمایه رفع اینکله قبض ایلز علمایه موت ایله انتزاع کلمه
 علم دخی منقرض اولور • حتی یمن الله تعالی دنیا ده عالم ترک ایلیمه یعنی
 علما باجمله منقرض اولدقه • ناسس جا بلدی رؤس اتخا ایدر لر
 پس انمرس تل دینه دن سوال اولور لر بغیر علم جواب
 ویردوب هم کند ولری ضال اولوب هم ناسی اضلال ایدر لر
 خلاصه معنی مطالع الاسرا ده تفصیل اولمشدر

الحديث

ابو موسى الأشعري رضي الله عنه ان الله لا ينالم
 ولا ينبغي له ان ينالم بخفض القسط ورفعه • رفع
 الیه عمل الليل قبل عمل النهار وعمل النهار
 قبل عمل الليل حجاب النور لو كشفه لاحرق
 سجات وجهه ما انتهى إليه بصره من خلقه

راوی حدیث شریف ابو موسی رضی الله عنه در
 مسلم رحمه الله اخرج ابی شذر • الله اعلم معنای
 المنظری بود که • تحقیق الله عظیم الشان اولوماز
 اینکچون اولومس دخی لایق دکلر • یعنی نوم و غفلت
 طاری اولمه دن مترهدر • میزان اعمال عبادی
 ایندر رو بوجلد • بعضدر رزقک تغلیل و تکثیر ندن
 کنایه در دیشدر • ملکر اعمال عبادی عرض ایدر لر
 یکجه عملن کوندز عملندن اول • و کوندز عملن کجه
 عملندن اول • الله عظیم الشانک حجابی نور غفلت
 و کبر یاددر • اگر اول حجابی کشف ایددی عظم ذلت باری
 مخلوقات دن بصری محیط اولد یعنی نسلری یقایدی

بصر اهل سنت فتنه ثابت اولان سکر صفات
ثبوتیه نکت بریدر کورکت معنای نهایت حقیقت
کورمه سی مخلوق کبی کوز ایله و کدر مال کلام شده
تجلی ذات باری یک ده ثبوت مقادیر بود
جميع مخلوقات فانی و مضمحل اولور دی و بکدر
حجاب ایله مستور اولوق جسمک خاصه سید
رب العالمین جسم و جسمانی دکلر بو مقادیر حجاب مخلوقات
سید در جناب حق اضافه فتی ادنی ملاک ایچوندر

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه ان الله لا ينظر الى صوركم
واموالكم ولكن ينظر الى قلوبكم واعمالكم راوی حدیث
شریف ابوهریره رضی الله عنه در مسلم
رحمه الله اخراج ایلمشدر الله اعلم معنای لطیفی
بودر که تحقیق الله عظیم الشان ترک سیر
مرضیه دن خالی صورتلر کوزه و خیردن عاری مالر بکزه
نظر ایلمز قلوب بکزه واعمال بکزه نظر ایلمز

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه ان الله لا ينظر الى من يجير ازاره
بظرا راوی حدیث شریف ابوهریره رضی الله عنه در
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخراج ایلمشدر
الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق الله عظیم الشان
توجیه نظر مرحمت ایلمز شول کسبه که اظهار کبر
ایچون فتنان اوزن کیه علما دیشدر کدر قدر چندن
زیاده اوزون الثواب بکمت اظهار تکبر ایچون المذنبی
حاله بیه مکر و پدر ثواب حکمن مستثنی در

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه ان الله لا ينظر الى قلوبكم
كعب عنده فوق عرشه ان رحمته سبقت غضبه
راوی حدیث شریف ابوهریره رضی الله عنه در بخاری
رحمه الله اخراج ایلمشدر الله اعلم معنای لطیفی بودر که
تحقیق الله عظیم الشان وقت که ازل از الود مخلوقات
تقدیر استدی فوق العرش علم ازلی ثابت اولدیکه
تحقیق بنم رحمتم غضنم اوزرینه غالب اولدی سعت
رحمت رحمانی بیان ضمننده وارد اولمشدر

الحديث

عائشة رضي الله عنها ان الله لم يأمرنا ان نسر
الحجارة والطين راوی حدیث شریف حضرت
عائشه رضی الله عنها در بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقا اخراج ایلمشدر الله اعلم معنای لطیفی
بودر که تحقیق الله عظیم الشان بزه امر ایتمدی طاعتی
و طهر اغنی سز اینک اوزره سبب ورود اولدیکه
بر کون حضرت عائشه رضی الله عنها دیواره پرده
اصمشدی فخر کائنات علیه السلام کوردکده اول
برده بی هنک ایدوب بو حدیث شریفی بوردیلر دیواره
نیزین ایچون پرده اصمق مکر و پدر مکر دفع حرور دیچون اولد

الحديث

عائشة رضي الله عنها ان الله لم يعنى معناه ولكن
بمعنى معلوم راوی حدیث شریف عائشه
رضی الله عنها در مسلم رحمه الله اخراج ایلمشدر
الله معنی می لطیفی بودر که تحقیق الله عظیم الشان

بنی معنی اولد یغم حالد کوندر مدی یعنی امت اوزرنه
ایشی کوچ اید یچی اولد یغم حالد کوندر مدی لکن خلقه
آسان و جهله نعیم اید یچی اولد یغم حالد کوندر مدی

الحديث

ابن مسعود رضی اللہ عنہ **ان الله لم يهلك قوما**
او يعذب قوما فجعل لهم سلا و ان القردة و
الخنزير كانت قبل ذلك راوی حدیث شریف
ابن مسعود رضی اللہ عنہ در مسلم رحمہ اللہ اخراج
ایم شد در اللہ اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق اللہ
عظیم الشان بر قومی ہلاک ایلدی و با خود مسخ ایل
عذاب ایلدی تاکہ اندر بچون عالمہ نسل قالہ یعنی
فخر ایلہ ہلاک و مسخ ایلہ عذاب ایلدی قومی نسل
عالمہ باقی قومدی تحقیق مہمون و خنزیر لر اول قومک
ہلاکدن اول واریدی سبب ورود اولدر کہ
مہمون و خنزیر عذاب مسخ ایلہ ہلاک اول قومک
نسل نمیدر دیو بر کسہ سوال ایلد کہہ بو حدیث شریفی بوردیلر

الحديث

ابو ہریرہ و النعمان بن مقرن رضی اللہ عنہما **ان الله**
ليؤتي هذا الدين بالرجل الفاجر راوی حدیث شریف
ابو ہریرہ و نعمان رضی اللہ عنہما در بخاری رحمہ اللہ
اخراج ایم شد در اللہ اعلم معنای لطیفی بودر کہ
تحقیق اللہ عظیم الشان دین اسلامی محکم ایلر
رجل فاجر سببی ایلہ خیبر غزا سندہ دعوائی اسلام
ظاہری ایدن فجار دن بری کفار ایلہ زیادہ جنگ
واظہار جلد است و اثبات شجاعت ایتدی

مع ہذا پیغمبر علیہ السلام انک حقنہ اہل نار و رد بو
خبر ویر مشیدی و اتفاقا اول معرکہ وہ وجود نیہ اصابت
ایدن زخمیدن مضطرب اولوب کندوبی ہلاک ایتدی
اول وقت بو حدیث شریف شرف یافتہ ورود اولدی

الحديث

انس رضی اللہ عنہ **ان الله ليرضى عن العبد**
ان يأكل الاكلة فيحمده عليها او يشرب الشرية
فيحمده عليها راوی حدیث شریف انس رضی اللہ
عنہ در مسلم رحمہ اللہ اخراج ایم شد در اللہ
اعلم مآل معنای لطیفی بودر کہ تحقیق اللہ عظیم
الشان راضی اولور شول عبد دن کہ اکل و شرب
فارغ اولد قد نصکرہ حمد ایلہ سنون اولان
بودر کہ بعد الطعام اخفا ایلہ حمد ایلہ تاکہ اول سفرہ
طعام رغبت لوک واریسہ قطع بد ایتبہ

الحديث

ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ **ان الله ليضحك**
من رجلين و برؤي يضحك الله الى رجلين
يقتل احدهما صاحب ثم يدخلان الجنة
راوی حدیث شریف ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ در
بخاری و مسلم رحمہما اللہ اتفاقا اخراج ایم شد در
اللہ اعلم معنای لطیفی بودر کہ تحقیق اللہ عظیم
الشان ایکی کسہ دن راضی اولور
با خود نظر رحمت ایلہ نظر ایدر اولہ ایکی کسہ کہ
احدہما افری قتل ایدر صکرہ ایکی سردخی
جنتہ داخل اولور نہ کیفیت ایلہ اولور دیو صحابہ

گرام سوال ایند کله نده پیغمبر علیه السلام بیوردی که
بر مؤمنی بر کافر شهید ایدر بعده اول کافر دخی
شرف اسلام ایله مشرف اولوب غزاده شهید
اولور اکیسردخی شرف شهادت ایله جنته
داخل اولور لر. **صحت** کیفیات نفایه دن
اولوب رب العالمین حقنده مستحیل اولغین
لازمی اولان محبت و رضا ایله تأویل اولمشدر.

الحديث

ابو موسی رضی الله عنه **ان الله یعلمی للظالم**
فاذا اخذه لم یفلت ثم قرأ وکذک اخذ ربک
اذا اخذ القری و هی ظالمه ان اخذه الیم شدید
راوی حدیث شریف ابو موسی رضی الله عنه در
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقاً اخراج البشدر
الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق الله عظیم
الشان ظالم ایچون مهلت ویرر انا مجتک
انی اخذ ایدر اطلاق ایلمز یعنی مؤاخذه ایند که
بر کس عذابدن خلاص ایده مز. بو حدیث شریفی
مظلومه تسلیت و ظالمه وعید مقرره بی بیان ضمیمه
ایراد بیورب بعده ذکر اولان آیه شریفه ی
قراءت ایلدیلر. معنای اعجاز نمونی تفاسیر
شریفه ده مرسوم قلم بیان اولغین تقریر اولمندی

الحديث

جابر رضی الله عنه **ان الله ورسوله حرام**
الخمیر والمیتة والخزیر والاصنام قاله عام الفتح و
هو بکته. راوی حدیث شریف جابر رضی الله عنه در

بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقاً اخراج البشدر
الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق الله ورسوله
ومیتة وخنزیر و اصنامک یعنی حرام ایلدیلر. بو حدیث
شریف فتح مکة سه سی کند ول مکة ده ایکن
شرف فتنه و رود اولمشدر.

الحديث

ابو هريرة رضی الله عنه **ان الله ورسوله**
بصفة قائمکم وبعذر انکم قاله للانصار. راوی
حدیث شریف ابو هريرة رضی الله عنه در
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقاً اخراج البشدر
الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق الله ورسوله
سری تصدیق ایدر لر. واعذار کوزی قبول ایدر لر
بو حدیث شریفی انصاره توجه خطاب مستطاب
ایدوب بیوردیلر. سبب ورودی اولدر که
فتح مکة کونی هر کیم دارابی سفیان داخل اولور سه این
اولور بیورمشدریدی. بو کلام شفقت مدارکوش گذار
انصار اولد فده پیغمبر اقرارب و عشا برینه میل ایلدی
تورقارز که مکة ده مکث ایدوب سعادت مقارنتدن
محروم اولور زد یوتماستف ایند کلری انوار و حیل
پر تو انداز ضمیر الهام بذبر لی اولوب بو حدیث
شریفی سرد و بیاندن صکره بیوردیلر که خاطر کوزه
خطور ابدن معنایندن صدور اینک احتمالی بو قدر
بن مزک دیار کوزه امر حقله مهاجرت البشدر
جایانده ده و فاقه نصکره ده سزدن مفارقت ایتمزم
یعنی بعد الانتقال جد مطهرم دخی اول خاک پاکده

متواری اولور دیوانضاره تسلیم بخش اولدی

الحديث

ابوموسی رضی الله عنه **ان الله یبسط یدہ باللیل لیتوب مِیسئ النہار ویبسط یدہ بالنہار لیتوب مِیسئ اللیل حتی تطلع الشمس من مغربہا** راوی
حدیث شریف ابوموسی رضی الله عنه در
مسلم رحمہ الله اخراج ایشدر • الله اعلم
حال معنای لطیفی بودر که • تحقیق الله عظیم الشان کجہ دہ و کونزده
عصا ندن توبہ بی قبول ایدر تا کونش مغرب دن طلوع ایدر بجہ دکت • بسط ید
قبول توبہ ایچون استعاره در کذا فی روضہ الازہار • خلاصہ
تا کونش مغرب دن طلوع ایدر بجہ دکت باب توبہ مفتوحہ
من اولماز کذا فی مطالع الانوار • اہل تحقیق قلن
تقریر اولدی قلمی معنی تحفہ الاسرار دہ مذکور در

الحديث

ابوہریرہ رضی الله عنه **ان الله یبعث رجلاً من الیمین الین من الحجر فلا تدع احداً فی قلبہ مثقال حبۃ و بروی ذرۃ من ایمان الّا یبصقہ** راوی حدیث شریف ابوہریرہ رضی
الله عنه در • مسلم رحمہ الله اخراج ایشدر •
الله اعلم معنای لطیفی بودر که • تحقیق الله عظیم
الشان قیامت قریب اولد قہ بمن جانندن
بر روز کار کوندر حور بدن ملائم قلبندہ بر جہ اغری
و بر روایتہ ذرہ اغری ایمانی اولانی ترک ایشدر
روحنی قبض ایدر • ذرہ قرنجہ نک غایت کوجکینہ
دبر • ایمان زیادہ و نقصان قبول ایتز مراد ثمرات

و انا ریدر • حور بدن ملائم تعبیر ندن مراد نبوی جناب
ارحم الراحمینک مؤمندرہ کما رفقہ معاملہ لطفن بیاندر

الحديث

عائشہ رضی الله عنها **ان الله یحب الرفق فی الامر کلہ** راوی حدیث شریف عائشہ رضی الله عنها
بخاری و مسلم رحمہما الله الفتاوی اخراج ایشدر •
الله اعلم معنای لطیفی بودر که • تحقیق الله
عظیم الشان رفق سور جمیع امور دہ

الحديث

سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه **ان الله یحب العبد التقی الغنی الخفی** راوی حدیث شریف
سعد رضی الله عنه در • مسلم رحمہ الله اخراج
ایشدر • الله اعلم معنای لطیفی بودر که • تحقیق
الله عظیم الشان کما بدن اجتناب ایدن
غنی و خفی قولنی سور • یعنی برک • غنای نفس
و یا خود غنای مالہ مالک اولوب کند و بی معصیدن
صیانت و عبادت ایچون اختیار کونشہ عزلت ایشدر
محبوب خدا در • بر روایتہ خاف خفی نقطہ سز ذکر ایشدر
بولقد بر جہ معنا ضعیفہ مرحمت ایدن قولنی سور دکت اولور

الحديث

ابوہریرہ رضی الله عنه **ان الله یحب العطاس و یکرہ التثاؤب فاذا عطس فحمد الله فحق علی کل مسلم سمعہ ان یشمت** راوی حدیث شریف
ابوہریرہ رضی الله عنه در • بخاری رحمہ الله اخراج ایشدر •
الله اعلم معنای لطیفی بودر که • تحقیق الله عظیم الشان

اقصره بی سور و استغنی کر به کور و چن بر کسه قصود
 الحمد لله ذلیله اشیدن مسلمان بر حکمت الله و بک
 فرض اولور بعضیله فرض کفایه در دیشل
 امام شافعی قنده سندر عطفه عند الله
 سوکلو اولمغه سبب بودر که مشامی آچوب
 و مانعه حقیقت ابراث ایتمکن کدر نفسی از الاید
 مؤمن ایچون قوت عبادته معین اولور استغنی
 کر به اولمغه سبب بودر که نقل بدن حاصل اولوب
 طبیعت فور ابراث ایدر اکثر با کثرت اکدن اولور مذموم

الحديث
 ابن عمر رضی الله عنه ان الله یبذل المؤمن
 فیضه علیه کنفه و بستره و یقول اعرف ذنب کذا
 اعرف ذنب کذا فیقول نعم ای رب حتی قرره
 و رای فی نفسه انه هکک قال سترتها علیک
 فی الدن و انا اغفرها لک الیوم فیعطی کتاب
 حسنه و اما الکافر و انما یقول فیقول
 الا شهادت هو لاء الذین کذبوا علی ربهم الا لعنة
 الله علی الظالمین راوی حدیث شریف ابن عمر
 رضی الله عنه حضرت تلمیذ بخاری و مسلم
 رحمهما الله اتفاقا اخرج ابمشدر الله اعلم
 معنای لطیفی بودر که تحقیق الله عظیم الشان
 بر مؤمن قولنی موقف عرصانده قرب کرامت
 تقرب ایدر و بین الخلاق رسوای ائمه دن حفظ
 ایدوب بیورر که فدان کناهی فدان کناهی بیورر
 اول عبد مؤمن دخی بیورم یارنی دیو ذنوبه معترف

اولور و کندی هلاک اولد یعنی حالده کور جناب
 ارحم الراحمین کمال فضل و کرمی علیه بیورر که با قول بن سناک
 کناهرک دنیا ده ستر ایدم بو کون دخی مغفرت
 ایدرم پس حسنی دفری کا اعطی اولور انا کافره
 و منافعده انبیا و ملائکه و مؤمنلردن حاضر اولدورلر که
 بوئلر اندر که رب العالمینی تکذیب ایدر ۳ گاه
 اولک که اللهک لعنتی ظالمدر اوزرینه در

الحديث
 ابو هريرة رضي الله عنه ان الله يرضي لكم ثلث
 و تكبره لكم و يروي و يخط لكم ثلثا فيرضي لكم ان تعبده
 و لا تشركوا به شيئا و ان تعصوا بحسب الله جميعا
 و لا تفرقوا و ان تناصحوا من ولاه الله امرکم و يكره لكم
 قبل و قال و كثرة السؤال و اضاعة المال راوی
 حدیث شریف ابو هريرة رضي الله عنه در
 سلم رحمه الله اخرج ابمشدر الله اعلم
 مال معنای لطیفی بودر که تحقیق الله عظیم الشان
 اوج نسه بی سزه امر ایدر و اوج نسه دن سزی نهی
 ایدر اولامر ایدر که الله عبادت ایدوب عبادته
 رب العالمینه برشی شریک کنورمیه سز ثابا قرآن
 کریم اعتصام و اتباع ایدوب مضمون منبغی ابدمنتک
 اول سز اجتماع و اتفاق ایدوب منفرد اولمیه سز
 یعنی بهود و نصاری کبی امر دهنده اختلاف ائمه سز
 ثالثا و البیده اتباع ایدره سز یعنی با دست هر اطاعت
 و انقیاد ایدر و عاده اولوب امرینه مخالفت ائمه سز
 نهی ایدر کبی امور ک اولی عیوب ناسی تحس ایدوب

بهوده قبل و قال ابته من ابتهجسی ناسدن جرد سوال
ابته من و یا خود مالا یعنی دن سوال ابته من و ابتهجسی
اسراف و تبذیر ایلد اصاعت مال ابته من

الحديث
عمر رضی اللہ عنہ **ان الله يرفع بهذا الكتاب**
اقواما و يضع به اخرين راوی حدیث شریف عمر
رضی اللہ عنہ در **مسلم رحمہ اللہ** اخراج ابته من
اللہ اعلم معنای لطیفی بود کہ **تحقیق اللہ عظیم الشان**
قرآن کریم ایمان کنورب موجب عمل اید ملک در حسن
رفع ایدر احکام قرآنیہ بہ امثال ابته من ک
قدر و مرتبہ این وضع ایدر یعنی الجقدر

الحديث
ہشام بن حکیم بن خزام رضی اللہ عنہ **ان الله يعذب**
الذين يعذبون الناس في الدنيا راوی حدیث
شریف ہشام رضی اللہ عنہ در **مسلم رحمہ اللہ**
اخراج ابته من **اللہ اعلم معنای لطیفی بود کہ**
تحقیق اللہ عظیم الشان عذاب ایدر شول کمرہ
دنیا وہ بغیر حق ناسی تعذیب ایدر

الحديث
ابو سعید رضی اللہ عنہ **ان الله يقول لاهل الجنة**
يا اهل الجنة فيقولون بئسك ربنا وسعدك
اني بئسك فيقول هل رضيتم فيقولون وما لنا لا نرضى
بارب و قد اعطينا ما لم نعط احدًا من خلقك
فيقول الا اعطيكم افضل من ذلك فيقولون بارب
وانى شئ افضل من ذلك فيقول اهل الجنة رضوا

فلا استخط عليكم بعده ابدا راوی حدیث شریف
ابو سعید رضی اللہ عنہ در **مسلم رحمہ اللہ**
اتفاق اخراج ابته من **اللہ اعلم معنای لطیفی**
بود کہ **تحقیق اللہ عظیم الشان اہل جنتہ یا اہل**
جنت دبو توجیہ خطاب سخطاب ایدر اندر دخی
بئسک ربنا و سعد بک و انخر کلمہ فی بد بک دبو جواب
با صوابہ مبادرت ایدر **پس جناب حق پور** کہ
نر رضی اولد بکرمی اندر دخی دیر کہ یار بی نجہ را رضی
اولمہ لم کہ **تحقیق مخلوقان دن بر احدہ اعطا ابته من**
نعم نعمی کمر فضل و احسان کلمہ بڑہ اعطا ابدک بوذن دخی
افضل نسنہ اعطا ایدہ ہمی دبو تلطف پور دقدہ یار بی
بوذن افضل نسنہ وار دد دبو استعجاب ایدر
پس حق تعالی پور کہ سزہ رضامی ازال ایدہ ہم بوذن
ابد سزہ غضب ابته من جعل اللہ من اولئک السعداء
الذین مالوا شرف الرضا والبقاء

الحديث
ابن عباس رضی اللہ عنہ **ان الذي حرم شربها**
حرم بيها یعنی الخمر راوی حدیث شریف ابن عباس
رضی اللہ عنہ در **مسلم رحمہ اللہ** اخراج ابته من
اللہ اعلم مال معنای لطیفی بود کہ **تحقیق شول شئی کہ**
ابجہنی حرام ابدی صانہ سنی دخر حرام ابدی
یعنی حرمک ابجہنی و صانہ سنی اللہ تعالی حرام ابته من

الحديث
ام سلمہ رضی اللہ عنہا **ان الذي يشرب في**
انار الفضة فانا نخرج في بطنه نار جهنم راوی

حدیث شریف ام سلمه رضی اللہ عنہا در بخاری و مسلم
رحمہما اللہ اتفاقاً اخراج ابیہ شد در اللہ اعلم معنای
لطیفی بود کہ تحقیق شول کہ کوشش قایدن صو
و با خود بر غیر نشانی بجہ جہنم اتشی انک قارندہ
صدور در تار جہنم صدور در سرستارہ طریقیہ در
کاتہ جہنم اتشی تخرج اتشی اولور اوائی سید
اکل و شری کار نہی ایچون وارد اولمش در

الحديث

ابو الدرداء رضی اللہ عنہ **ان المؤمن لا یکون**
شہداً ولا شفعاً یوم القيمة راوی حدیث شریف
ابو الدرداء رضی اللہ عنہ در مسلم رحمہ اللہ اخراج
ابیہ شد در اللہ اعلم معنای لطیفی بود کہ تحقیق زیار
لعت اید یجید قیامت کونندہ شاہ اولہ مرار
و مؤمن فرزند اشترینہ شفیع اولہ مرار

الحديث

النس رضی اللہ عنہ **ان المؤمن اذا کان**
فی الصلوة فانما یناجی ربہ فلا یزقن بین یدیه ولا
عن یسینہ و لکن عن یسارہ تحت قدمی راوی
حدیث شریف النس رضی اللہ عنہ در بخاری
و مسلم رحمہما اللہ اتفاقاً اخراج ابیہ شد در تحقیق
مؤمن یجن نمازہ اولہ رتبہ مناجات ایدر
بس ایدی او کینہ و صانع جانبہ تو کور مسون و لکن صول
جانبہ ایاغی التہ تو کور مسون رعایت ادب صلوات
بیان ضمنتہ وارد اولمش در امام نووی رحمہ اللہ
بیور شد کہ نہی نبوی عموم اوزرہ در مسجدہ و غیرہ بر

ادب بود کہ مصتی او کینہ و صانع طرفہ تو کور میہ اما طرف بسارہ
و تحت قدم القای بزاق مسجد غیرہ مختصر زیر مصتی
مسجدہ تو بندن غیرہ القای بزاق ایدہ مر لقلوہ علیہ السلام
البزاق فی المبیہ خطبہ فکف رنہا و فہنہا

الحديث

ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ **ان المؤمن لا یخس**
راوی حدیث شریف ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ در
بخاری و مسلم رحمہما اللہ اتفاقاً اخراج ابیہ شد در
اللہ اعلم معنای لطیفی بود کہ تحقیق مؤمن عین
نجات اولماز ابو ہریرہ حضرت نوری بر کون بولہ
بیغیر علیہ السلام راست کلوب معابرہ او نور مشرق
ابو ہریرہ آلودہ و سخ جنابت او لمغین خفیہ کدوب
غسل ایدوب کلدی قذہ ایدک دو سوال بورد فکندہ
بار رسول اللہ بکا غسل افتضا ایتشیدی قبل الطہارہ
مجلس شریفکزدہ او نور معنی کریم کورب کمتشیدم
دیدمی اول وقت بو حدیث شریف شرف یافت
ورود اولدی مؤمن جہا و متبا طاہر در عین نجات
اولماز جنابت مانع مجالست و مصاحبت و کلدہ
جہا طاہر اولمہ سی مجمع علیہ در متبا طاہر اولمہ مختلف فیہ
شیخ اکمل الدین تفصیل و تحقیق ابیہ شد

الحديث

جابر رضی اللہ عنہ **ان المرأة تقبل فی صوره**
شیطان راوی حدیث شریف جابر رضی اللہ عنہ
مسلم رحمہ اللہ اخراج ابیہ شد در اللہ اعلم
معنای لطیفی بود کہ تحقیق کوزل عورت است

صفتند توجه ایدر یعنی شیطان نیجه قلوب القای
وساوس منتهیه ایدر جمیع عورتی نظر دخی کذلک
خاطره وسوسه کتورر حتی اولمقوله نسوانه دوجار
اولد قده دفع وسوسه ایچون خا نو نرینه قر بان
ایتمه نک استجابنی امت مرحومه به تفهیم یور مشردر

الحديث

ابو مسعود عقبة بن عمر والاضاری رضی الله عنه
ان المسلم اذا انفق على اهل نفقة وهو محتسبها
كانت له صدقة راوی حدیث شریف ابو مسعود
رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله تعالی
اخراج ایشردر الله اعلم معنی لطیفی بودر که
تحقیق ایچون مسلم اهل و عیاله نفقه و بر سر اول نفقه
سببی بله طالب ثواب اولد یعنی حالده اول نفقه
ایچون صدقه اولور یعنی بر کس جهت حلالدن
اولان کس بن صدقه نبی اهل و عیاله انفاق
ایتمه فقرای مستحقینه رضای الله تعالی اعطا و
انفاق ایتمش قدر ماجور و مناب اولور ایچون
علما و مشردر که کسب الحلال و النفقة علی العیال
من اعمال الابدال لکن بو ثوابی اکتسابه ریای
و سمع دن عاری نیست خالصه لازمدر

الحديث

عبد الله بن عمر و رضی الله عنه **ان المسلمین**
عند الله علی منابر من نور عن بین الرحمن
و کلن بدیه بین الذین بعد لون فی حکمهم و اهلهم و
اولوا راوی حدیث شریف عبد الله رضی الله عنه در

مسلم رحمه الله اخراج ایشردر الله اعلم معنی لطیفی
بودر که تحقیق عادلر عند الله نور دن منبر لاوزنده
اوله منبر لکه الله عظیم الشانک بد قدر تندر بیندن
مراد ببار مقابل اولان اعضا و جوارح مخصوصه دن
اولیوب بد قدرت ایدر بین بیان ایچون ایکبده
بین در یور دیر اول منابر نورده جالس اولندر
اوله عادلر در که منقلد اولد قلری امور خلافت و امامه
و قضاء و اهل و عیالری ایچون واجب اولان
حقوقده و سار ولی اولد قلری خصوصه عدالت
ایدر لر بین لغتده جانبی اولانک جانب انوی سده
دیر لکه ترکیده صاغ بان تعبیر اولور جهات سند
بریدر معنی حقیقیسی رب العالمین حقده مستغدر
لکن قرآن و حدیثده وارد اولمشدر منشاءات
قرآن و حدیث دینلور بونده علما اهل سنت ایکی
مذاهب ذاهب اولمشدر منقده بین اهل سنت که
امام اعظم رحمه الله اندر بله بیلدر لفظک وارد
اولد بغنه ایمان کنورب معنا سنک علمنی رب العالمین
حواله ایشردر منافعین اهل سنتیمت ما و یلذاب
ایشردر بو مقامده بین تشریفدن کنایه در
عادتا خارجه لازم الاکرام اولندر تشریف ایتمده
جانب بینه اجلاس اولور ارباب بلاغت
بو فاعده به مجازات منفرعه عن الکتابت دیر
جناب بارینک عبادنه اگر امنده مجازا استعمال
اولندی بو حدیث شریفک ما دیر و سبب توجیهی
شرح مشارف شریفده مرسوم فلم تفصیلدر

مال معنا بود که اوزرینه عدلی واجب اولان امور و
عدالت ابدن مؤمنین عند الله مقام رفیع و مرتبه
عالیه اصحابی اولور. عدالت وسیله نیل درجات
عالیه ایدمکن بیان ضمننده شرف فناء و روادا شد.

الحديث

عائشة رضي الله عنها ان الملائكة تنزل في العنان
وهو السحاب فتذكر الامر فتضي في السماء فتسترق
الشياطين السمع فتسمعه فتوحيه الى الكهان
فيكذبون بها كذبة من عند انفسهم راوی حدیث
شریف عائشة رضي الله عنها در بخاری رحمہ اللہ
اخراج ابلشد. الله اعلم مال معنای لطیفی بود که
تحقیق ملکی بولنه انزل یعنی سماء دنیا پر انبوب سماوی
قضا اولان امری ذکر ایدر. پس شیا طین استراق
سمع ابدوب استند کلمی حوادثی کا هنلره خبر و بر
اندوخی اول کلمات مسموعه ابله بانرندن بوزیلان دخی قانوب
سویلر. کاهن غیب بلک دعوا سبله امور مستقبله
خبر و برن کسبه و برل عرف و منجتن و خر کا هنلر
زمره سندندر. شرع جمله سن نکذب ابلشد.
تصدیق و اعتماد جائز دکلدر. عرف امور
ستوره اوزرینه اسباب و مقدمات ابله استدلال
ایدوب خبر و برن کسبه و برل.

الحديث

جابر رضي الله عنه ان الموت فزع فاذ
فاذا رايتم البحر فقوموا راوی حدیث
شریف جابر رضي الله عنه در بخاری رحمہ اللہ

اخراج ابلشد. الله اعلم معنای لطیفی بود که
تحقیق موت فزع یعنی خوفدر. پس فجن بر جنازه
کورر سبک قیام ابدک. قیام تعظیم ایچون دکلدر موت
خوف ایچوندر. علما مرقب مده اختلاف ابدوب
بعصیلر بو حدیث منسوخر بغیر علیه السلام زک ابلشد.
ویدر. وبعصیلر سجد زک ابد کلمی جوازی بیان
ایچوندر ویدر. لایق اولان میت کوردکده
موندن مستشر و مضطرب اولمقد.

الحديث

انس رضي الله عنه ان الميت اذا وضع
في قبره انه لیسع قرع نعالهم اذا انصرفوا راوی
حدیث شریف انس رضي الله عنه در مسلم
رحمه الله اخراج ابلشد. الله اعلم معنای
لطیفی بود که. تحقیق میت فجن قبره فونلر
انی قبره فو یوب کیدن آدمک نعلر نک آوازی
ابلشد. متیک روحی قبرده اعاده اولنمه سنه
دیلدر. بو بابده اولان تحقیقات علما کتب
عقادده مرقوم قلم تفصیلدر.

الحديث

ابن عمر رضي الله عنه ان الميت لبعدب
ببكاء الحی راوی حدیث شریف ابن عمر
رضی الله عنه در بخاری رحمہ اللہ اخراج ابلشد.
الله اعلم معنای لطیفی بود که. تحقیق میت عذاب
اولتور قبیلر سی انک اوزرینه اخلقی سیر ابله
اگر مرض موندنه بنم ایچون نوحه ابدک دیو وصیت

ایتمش ایسه • در صبح و عصر برای اختیار
معفو در سبب عذاب و صیته مفرون اولم نوحه در

الحديث

ابن عباس رضی الله عنه **ان النار لا بعذاب**
بها الا الله راوی حدیث شریف ابن عباس
رضی الله عنه در بخاری رحمہ اللہ اخراج
ایلمش در • الله اعلم معنای لطیفی بود که
تحقیق انش ایلمش کلمه بی عذاب ایتمش الا الله
عظیم الشان ایدر • بو حدیث شریف صورته
اخبار معنیده انشا در • **ما المعنى انش ایلمش**
کلمه عذاب ایتمشون دیک اولور

الحديث

انس رضی الله عنه **ان الناس قد صلوا**
وناموا ولن تزالوا في صلاة ما انتظرتم الصلاة
راوی حدیث شریف انس رضی الله عنه در
مسلم رحمہ اللہ اخراج ایلمش در • الله اعلم
معنای لطیفی بود که • تحقیق ناس نمازی قبله بلر
واو بود بلر • نماز دن زائل اولم بکوز • یعنی احراز
ثواب صلاتن زائل اولم بکوز مادامکه نمازه
منتظر اولم بکوز • بر کجه صلاۀ عثمانی نصف اللیلہ دکت
تاخیر ایتمشیدی بو تاخیرک ثوابی بمان صمنده بومشدر

الحديث

مجاهد بن مسعود رضی الله عنه **ان الهجرة قد مضت**
لا لها ولكن على الاسلام والجهاد والنجار راوی
حدیث شریف مجاهد رضی الله عنه در بخاری

ومسلم رحمهما الله اتفاقا اخراج ایلمش در • الله
اعلم معنای لطیفی بود که • تحقیق هجرت اهل ایچون
کجی • یعنی مکۀ دن مدینه به هجرت فتح مکۀ دن اول حب
ایدی بعد الفتح وجوب هجرت نسخ اولدی لکن
بعثت کز اسلام و جهاد و افعال خبر اوزرینه در •
مجاهد فرزنداشی ایلمش پیشگاه نبوت پناه کلوب
هجرت اوزرینه بعثت مراد ایلمش کلر نده بومشدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **ان اليهود والنصارى**
لا يصبغون فحالفواهم راوی حدیث شریف
ابو هریره رضی الله عنه در بخاری رحمہ اللہ
اخراج ایلمش در • الله اعلم معنای لطیفی بود که
تحقیق یهود و نصاری صفا للربن بو یا مزلر سزانله
مخالفت ایدک • یعنی صفا لکزی حنا ایلمش بوباک
رخصت انجق حنا و وسمه ایلمش در سباه ایلمش
بو بامق منهیدر • زیر احدیث آخزده غیروا
الشيب واجتنبوا السواد بومشدر

الحديث

ابن عمر رضي الله عنه **اننا ما كنم حوصنا**
كما بين جرباء واذرج راوی حدیث شریف ابن عمر
رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقا اخراج ایلمش در • الله اعلم معنای
لطیفی بود که • تحقیق محشده حوصن اولد در
وسعتی جرباء ایلمش اذرج مابینی قدر در جرباء و اذرج
دبار شده ایلمش زید در که مابینی اوج کونلک مسافه در

مراد وسعت حوض کوثری بیا نذر • تعیین علی سبیل
التفهیم • تحدید ایچون دکلدر

الحديث

انس رضی اللہ عنہ **ان امثلا ما نذاو یتیم**
الحجاء والقسط البحرى راوی حدیث شریف
انس رضی اللہ عنہ در • بخاری و مسلم رحمہما اللہ
اتفاقی اخراج ابمشدر • اللہ اعلم معنی
لطیفی بود کہ • تحقیق شول شیک اعلا و النقی کہ
مزانکله دوا ایدر سز حجامندر و قسط بحریدر قسط بحر
بر بیاض کوکدر در پادہ اولور انکله اطفال و نفسایہ
بحور ایدر لر • اصحاب بدن بعض کسہ لکنہ ولہ
نافع دوا سوال ابتد کدہ پیغمبر علیہ السلام نور
نبوت ایلہ انکرت مزاجنہ موافق دوا بونلر ایدون
مشاہدہ ایدوب ببور دبلر • انسانک مزاجی منحرف
اولد فده دوا انک جائز ایدکی بو حدیث شریفہ ثابتدر

الحديث

ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ **ان امرأة بغیا رأت کلبا**
فی يوم حارٍ لطیفٍ یسرقہ اذ لع ساء من العطش
فترعت له بموقها فغفر لها قال البخاری فترعت
خفها فو ثقتہ بخار ہا فترعت له من الماء فغفر لها بذلك
راوی حدیث شریف ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ در
بخاری و مسلم رحمہما اللہ اتفاقی اخراج ابمشدر در
اللہ اعلم معنی لطیفی بود کہ • تحقیق بر زانیہ
عورت بر کلبی کوردیکہ بر استی کوندہ بر قویہ نک
اطرافندہ دور ایدر شدت حوار بدن دلن جفا میش

اول عورت جدیکی ایلہ صوجفاروب اول کلبی
صواردی • اللہ عظیم الشان انک کناہن عفو
ایدوب بار لغادی • بخاری رحمہ اللہ دیدیکہ اول
عورت جدیکن باشراور نوسی اولان بڑہ غلیوب
اول کلب ایچون صوجفاروبی حق تعالی اول
سبب ایلہ انی مغفرت ایلدی • مفهوم حدیث
شریفدن معلوم اولدی کہ کناہ کبیرہ صاحبی اولان
مؤمن توبہ سزدخی فوت اولور • حق سبحانہ
و تعالی دبلر • ادنی بہانہ ایلہ مغفرت ایدر
اعتقاد اہل سنت بونک اوزرینہ در

الحديث

فاطمہ بنت قیس رضی اللہ عنہا **ان ام شریک**
بأبنتها المہاجرین الاولون فانطلقی الی ابن
ام مکتوم الا عمی فانک اذا وضعت خمارک
لم یرک قالہا حین ارادت ان لغت
و قد طلقها زوجها ابو عمرو بن حفص البتہ راوی
حدیث شریف فاطمہ رضی اللہ عنہا در بخاری
و مسلم رحمہما اللہ اتفاقی اخراج ابمشدر در
اللہ اعلم معنی لطیفی بود کہ • تحقیق ام شریک
منزلہ مہاجرین اولین چون کسہ کلور
ام مکتوم او غلی اعما در انک منزلہ وار کہ باشک
اور نوسن کیدر کدہ اول سنی کور مرفاطمہ
بنت قیس زوجی عمرو بن حفص طلاق ثلث ایلہ
نطبقی ابتد کدہ حضور رسالت پناہ علیہ السلام
کلوب عدم تمانہ دکت بر آخر منزلہ اولمن دبرم

اجازت و برکت دید که بود حدیث شریفی بپور شد

الحديث

ابو سعید رضی الله عنه **ان امة من بنی اسرائیل**
مسخت فلا ادری ایتی الله و اب مسخت راوی
حدیث شریف ابو سعید رضی الله عنه در بخاری
و مسلم رحمهما الله اتفاقاً اخراج ابمشدر در
الله اعلم معانی لطیفی بود که تحقیق بنی اسرائیل
بر امت مسخ اولندی یعنی صور تدری تغییر اولدی
بمزم که دو ابدن قنقی دایه به مسخ اولندی سبب
ورودی بود که بر یک کلوب کلر دبد کلری حیوانی
اکل ایده لمی دبو سوال ایتد کده بپور شد در
مسخ صورت انسانیه دن صورت حیوانه
تغییر اولمغه دیرل امام مسلم تخریجده وارد
اولان حدیث شریف اخذده کلری بن اکل
ایتم و سزی اکلدن نهی ایتم بپور شد

الحديث

عائشه رضی الله عنها **ان اولئك اذا كان**
فيهم الرجل الصالح فمات بنوا على قبره مسجداً
وصورا وابنه تلك الصور اولئك نزار الخلق
عن الله يوم القيمة یعنی کفینه بالحیثه کان نزار
لها ماریه راوی حدیث شریف عائشه رضی الله
عنها در بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقاً اخراج
ابمشدر در الله اعلم معانی لطیفی بود که تحقیق
اهل حبشه ابجند ز عمل بنجر بر صالح آدم اولسم فوت
اولد قده قبری اوزرینه مسجد بنا ایدوب انلرک

اشکالنی انده تصویر ایدرل اهل حبشه که مزار اوزره
مسجد بنا ایدرل در انلر خلقت بر ازمدر عن الله
قیامت کونده مسجد دن مراد کنبه در که حبشه
قومی اکا ماریه نسیمه ایدرل

الحديث

عبد الله بن عمر رضی الله عنه **ان اول**
الاباب خروجا طلوع الشمس من مغربها
وخروج الدابة على الناس صحنج و ابها ما كانت قبل
صاحبها فالاخرى على اثرها قریباً راوی حدیث
شریف عبد الله رضی الله عنه در مسلم رحمهما الله
اخراج ابمشدر الله اعلم معانی لطیفی بود که
تحقیق قیامت علامتیک ظاهر اولق جهنم دن
اولی یعنی اول ظاهر اولانی کونشک مغرب
جانبندن طلوع عیدر و دابة الارضک ناس
اوزرینه صحنج و قنده خروجه در هر نقش
اول ظهور ایدر اول بری قریبانی تعقیب ایدر

الحديث

ابو هريرة رضی الله عنه **ان اول زمرة تدخل**
الجنة على صورة القمر ليلة البدر والنبي فيها
على اصنور كوكب دري في السماء لكل امرئ منهم
زوجتان اثنتان بری مخ سوفهما من ورا اللهم
وما في الجنة اغرب راوی حدیث شریف ابو هريرة
رضی الله عنه در مسلم رحمهما الله اخراج
ابمشدر الله اعلم معانی لطیفی بود که تحقیق اول
جنت داخل اولان زمرة مؤمنین قمرک لیل ایدر

اولد یعنی صورت او زره داخل اولور. **المرکب**
عقبه داخل اولور غایت منور پلدر صورتی او زره
داخل اولور. **المرکب** نورانیت و بشاشتندن کنایه
انردن هر بری ابچون یکی حوری و اردر که غایت
لطافت و لغو مثلند و وراو طمدن بالدر لرنگ
ایلی کورنور و جسته ارکن ادم بو قدر

الحکایت

ابوسعید رضی الله عنه **ان اهل الجنة لیتراؤن**
اهل الغرف من فوقهم كما تتراؤن الکوکب الذری
الغابر فی الأفق من المشرق او المغرب لتفاضل
ما بینهم قالوا یا رسول الله تلك منازل الانبیاء لا یبلغها
غیرهم قال **بلی والذی نفس بیده رجال امنوا بالله**
وصدقوا المرسلین راوی حدیث شریف
ابوسعید رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقی اخراج ابمشرد در **الله اعلم معنی لطیفی**
بودر که تحقیق اهل جنت کورر کند و رک مافوقه
اولان اهل درجاتی سزاوارقدن منور پلدری افق شرقیه
و یا غربیه کورر دگر کبی بنیزنده درجاتی متفاوت اولد یعنی
اجلدن صحابه کرام و بدیلر که یا رسول الله اول رتبه
رفیع انبیاء منازل لیدر انردن غیری که اکلا و اصل اولر
پیغمبر علیه السلام بپور دیلر که اول الله حبیب چون که تقسم
انک بد قدرنده در **الله عظیم الشان** ایمان کنور
مسلم بنی تصدق ایدن مؤمنه اکلا و اصل اولور **عزف**
عزف نک جمیع کوشک معناسنه در مفاد حدیث
امت محمد کتفاضل در جات غالب تنی بیان

الحکایت

النعمان بن بشیر رضی الله عنه **ان اهل اهل**
النار عذاباً من له نعلان و شرکان من نار یعنی
منها و ما عه کما یعنی المرجل ما یری آن احداً انشد منه
عذاباً و انه لا یونهم عذاباً راوی حدیث شریف
نعمان رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقی اخراج ابمشرد در **الله اعلم معنی**
لطیفی بودر که تحقیق اهل نارک عذاب جهنمدن
سانی شول که در که انکچون انشدن ابلی نعل
و ایکی تا صمه و اردر که اندک شدت تاثیرندن و ما
قیسار قرغان انشده قیاد یعنی کبی اول که
کند و دن معذب که بلز شدت عذابدن یعنی
ظن ابلمر که بر احد عذاب جهنمه اندن انشد اول
حال بو که عذابک بو اهو نیدر **نعیم اهل جنت متفاوت**
اولد یعنی کبی عذاب اهل نار دخی متفاوت اید یکن
بیان ضمننده و ارد اولان احادیث شریفه دندر

الحکایت

ابوسعید رضی الله عنه **ان بالمدینه جنة قد**
اسموا فاذا رايتهم منهم شيا فاذنوه ثم انتم ايام
فان بدکم بعد ذلک فاقتلوه فانما هو شیطان
راوی حدیث شریف ابوسعید رضی الله عنه در
مسلم رحمہ الله اخراج ابمشرد در **الله اعلم**
معنی لطیفی بودر که تحقیق مدینه ده جنة و اردر که
اسلام کلمشردن فچن انردن بر شر کور سیکز

یعنی بیان کورد که ده اوج کون اعلام و انداز ایدک
اگر اندن صکره ده کور بنور سه قتل ایدک
تحقیق شیطا ندر زیرا جن اجسام لطیفه دن
اولمغین کا هی بیان صورتنه گیر کورد که ده نسلیک
بالعه الذی اخذ علیک سلیمان بن داود ان لا
توذنبنا حدیثن اوج کون اوقیه اعلام و انداز دن مراد
بودر اگر بوند نصکره ده کمنیوب ترم ایدر سه شیطا ندر
بلا تا خیر قتل اولنه بو حدیث شریفک سبب
درودین اکمل الدین علیه الرحمه تفصیل و تبیین ایشدر

الحديث

عائشه رضي الله عنها ان بلالاً يؤذن بليل فكلوا
واشربوا حتى يؤذن ابن مكنوم راوی حدیث
شریف عائشه رضي الله عنها در بخاری و مسلم
رحمهما الله اتفاقاً اخراج ایشدر در الله اعلم
معنای لطیفی بودر که تحقیق بلال اذانی کیجه ایل
او قور سزیکت ابجک حتی ابن مکنوم اذان
او قوبجه زیرا بلال نهجه وقتنده اذانی تا مکر بیدار
اولسوندر بو او قور صلاه فجر ایچون او قیماز
شمدی مؤذن نهجه او قور اما ابن مکنوم وقتله او قور

الحديث

ابن مسعود رضي الله عنه ان بين يدي الساعة
اياماً ينزل فيها الجهل ويرفع فيها العلم ويكثر فيها
الهرج والهرج القتل راوی حدیث شریف
ابن مسعود رضي الله عنه در بخاری و مسلم
رحمهما الله اتفاقاً اخراج ایشدر در الله اعلم معنای

لطیفی بودر که تحقیق قیامدن اول کونر و اول آمده جهل
نزول ایدر و علم رفع اول نور یعنی ترک علم
مقتضی موانع سببی ایله تحصیل امکان اولیوب
علمایه دخی انا فانا موت و انتقال ایله انقراض
کلمکله علم شریف نفسی و متروک اولور و اول کوندره
قتل جوق اولور هرج قتل معنایه در

الحديث

جابر بن سبرة رضي الله عنه ان بين يدي
الساعة كذا بين فاحذر واهم راوی حدیث
شریف جابر رضي الله عنه در مسلم رحمه الله
اخراج ایشدر در الله اعلم معنای لطیفی بودر که
تحقیق قیامت قریب اولد فده کذا ایلر ظهوره
کله کر کدر سزاندن حذر ایدک اسود
عنصر و سبيله کذاب و دجال و اندر کی
ینجه ارباب بدعت و ضلالت ظهورنه اشارتدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه ان ثلثة في بني اسرائيل
ابرص واقرع واعمي فاراد الله ان يبتليهم
فبعث اليهم ملكاً فاني الا برص فقال امي ثي
احب اليك فقال لون حسن وجلد حسن
ويذهب عني الذي قد قدرني ان اس قال نسحه
فذهب عنه قدره واعطى لونا حسناً و
جلداً حسناً قال فاني المال احب اليك قال
الا بل او قال البقر شك اسحق بن عبد الله
احد رواة هذا الحديث الا ان الا برص او الا قرع

قال احدهما الابل والاخر البقر فاعطى ناقه عشرين
فقالت بارك الله لك فيها قال فاني الافرغ
فقالت امي شئ احب اليك فقال شعر حسن
ويذهب عني هذا الذي قد قذرني الناس فمسحه
فذهب عنه واعطى شعرا حسنا قال
فاني المال احب اليك قال البقر فاعطى بقرة
حاملة قال بارك الله لك فيها قال فاني الاعمى
فقالت امي شئ احب اليك قال ان يرد الله
الي بصري فابصر به الناس قال فمسحه ورد الله اليه
بصره قال فاني المال احب اليك قال الغنم
فاعطى شاة والد آفانج هذا وولد هذا
فكان لهذا واد من الابل ولهذا واد من البقر
ولهذا واد من الغنم قال ثم انه اتى الابرص في
صورته وهيئة فقال رجل مسكين قد انقطعت
بي الحبال في سفرى فلا بلاغ لي اليوم الا بالله
ثم بكى اسئلك بالذي اعطاك الملوك
الحسن والجلد الحسن والمال بعيرا اتبلغ
عليه في سفرى فقال الحقون كثيرة فقال له كاني
اعرفك لم تكن ابرص بقذر ك اناس
فقيرا فاعطاك الله فقال انما ورثت هذا المال
كابر عن كابر فقال ان كنت كاذبا فصيرك
الله الى ما كنت هذا قال والى الافرغ في صورته
فقال له مثل ما قال لهذا ورد عليه مثل
ما رد على هذا قال ان كنت كاذبا فصيرك الله
الى ما كنت قال والى الاعمى في صورته وهيئة

80
فقال رجل مسكين وابن سبيل انقطعت
بي الحبال في سفرى فلا بلاغ لي اليوم الا بالله
ثم بكى اسئلك بالذي رد عليك بصرك
شاة اتبلغ بها في سفرى فقال قد كنت اعمى
فرد الله الي بصري فخذ ما شئت ودع ما شئت
فوالله لا اجهدك اليوم شيئا اتخذته الله وروى
لا احمدك اليوم بشئ اخذته الله فقال امسك
مالك فانما ابتليتم فقد رضى الله عنك وسمخط
على صاحبك راوى حديث ثعلبي ابو هريرة
رضي الله عنه در بخاري ومسلم رحمهما الله
التفا في اخراج ابله در الله اعلم مال معاني
لطيفي بودر که تحقيق بني اسرائيل را سنده اوج
كبر و ار ایدی بری ابرص بری کل بری اعمی
ایدی حق تعالی بوندی امتحان مراد ابدوب
بر ملک ارسال ابدی صورت بشوده مرد ابرص
كلوب سكا غایت سوكلوندر دیدی اولدخی
علم زائل اولوب لون و جلد کوزل اولد بغن
استرم که خلق بندن استکراه ایتیه ردیدی
پس اول ملک انی دست حکمت پیوست ابله
صغا یوب لون و جلدی جمیل اولدی واقسام
مالدن مالدن فقیرن زباده سورسک دیدی
دوه بی سورم دیدی پس اکابر دیشی دوه و بروب
الله مبارک ابلسون دیدی بعده اول شخص افرغ
كلوب سكا غایت سوكلوندر دید که علم زائل
اولد بغن استرم که خلق بندن استکراه ایتیه ردیدی

ایندخی مسح ایدوب علتی زائل اولدی اکابرکه اینک
 اعطا ایلدی اعطایه واروب استنطاق ایلد که
 روشن چشم اولمق رجاسله اشک نیازی ریزان
 اینک مسح ایندی کبی کوز لری اچیلوب اقسام مالان
 غنمه عداقه بند محبت اولمغین اکادخی بطوغربچی قیون
 اعطا وبرکاتیله دعا ایلدی پس بونکره انعام اولان
 انعام طوغروب حق تعالی بر مرتبه برکات احسان
 ایلد که بونکره حیوانانی ایل وادیلری مال مال اولدی
 صکره اول ملک غنی ابرصه تذکیر زوال محنت و شکر
 حدود نعمت ایچون اول کلدیکی صورنده کلدی
 و با خود فقیر ابرص صورنده کلوب بر مرد فقیرم
 اسباب معیشت منقطع اولدی سفرده مقصودم
 پیشزم آلا الهک لطفیله صکره سندن یاردم
 طلب ایدرم سکا بولون جمیل و مال کثیری احسان
 ایدن الله حیچون بکار دوه اعطا ایلد که سفرده
 مقصودم ایرشتم دیدی مصر فم جو قدر ویره مم
 دیور دویاس ایلد جواب ویرد که ملک
 دیدیک سن اول شخص فقیر ابرص دکلمن که خلق
 سندن استکراه ایدرکن حق تعالی کمال لطفیله عتک
 زائل و بوقدر مال نائل ایلدی اول شخص کافر النعم
 دامن انکاره نشبت ایدوب بن کابر عن کابر
 سدا له اغنایدن بر مرد ذی مال وراثتله مالک اولدم دید
 پس ملک دیدیکه اگر بوسوز که کاذب ایک حق تعالی
 سنی حال اولکه اعاده ایلسون بعده غنی افرعه
 کلوب استعطف ایلد که کل دخی بو معامله یی

ایدوب رد ایلد جواب ویریک اکادخی کالاول
 بد دعا ایدوب قریر العین اولان اعطای بصیره واروب
 عرض احتیاج ایلدی اول مرد شکر النعم سرکذشتن
 کتم و اخفا اینیوب بندخی بر اعمی مرد فقیر ایدم حق
 تعالی حضرت ملک لطفیله کوز لرم اچیلوب نعم انعام
 ایلد مفتنم اولدم پس استنه قیوندم هر مقدار ویدر سک
 اخذ ایلد و هر مقدار ویدر سک بنم ایچون زک ایلد
 الله حیچون بر آئی تحصیل رضای باری استخذا ایلد کیم
 مالان سنی منع ورد ایتکله سکا مشقت ویرم بر ویدر
 بو کون محتاج اولد یغک بر شکر زک ایدر سک
 راضی اولمام خلاصه بو کون سکا لازم اولان شی
 بندن اگر ائماز سک خاطر م قالور دیدی ملک دیدیک
 مالکی ضبط ایلد مراد افعالکزی امتحان ایدی الله
 سبحانه و تعالی سندن راضی اولدی و اول ابرص
 واقعه غضب ایلدی بو حدیث شریفک مفهوم مشفیدن
 مستفاد اولان بودر که شول کج که شکر
 نعمتی بلوب رضا الله تعالی اعطا و انفاق ایلد
 انک کر بسحق مزید النعم فحوا سنجه ترا اید
 نعم کرم ربانی ایلد مفتنم اولور

الحسنة

میمونه رضی الله عنها ان جبرائیل کان وعد لی ان
 بلقی الله فلیم یلقنی اما والله ما اخلقنی مسلم
 رحم الله اخراج ایلد میمونه رضی الله عنها
 راویت ایدر که بر صبح پیغمبر علیه السلام ده آثار حزن
 و انفعال مشاهده ایدوب سبب سوال ایلد م

بو حدیث شریفی بیور دیر • الله اعلم معانی لطیفی
 بود که • تحقیق جبرائیل بود که بکجه ملاقاته وعده
 اتشیدی بکا ملاقی اولدی اکاه اولک که والله
 بودندن غیری بر وفته جبرائیل بکا خلف وعده ای
 صکره پیغمبر علیه السلام تذکر ایله بر تخطی بر کوکت
 باورسی واریش جفا ردوب بر نه مبارک
 اللمی ایله صوصا حدیث اول کجه جبرائیل علیه السلام
 کلمی خلف وعده نه باعث اولدی دیو تقصص
 بیور و قلنده • بار رسول الله بر منزله که کلب اوله بز
 اکا داخل اولما ز دیدی • داخل اولیان ملاکه حمزه
 حفظه ملکری دکدر • کلب زرع و ماشیه و صید
 بو حکم سنننی در • بونلرک اوده بولنه
 مانع دخول ملاکه رحمت دکدر

الحديث

ام سلمة رضي الله عنها ان **سنة احمي**
من الرضا راوی حدیث شریف ام سلمه
 رضي الله عنها در • مسلم رحمه الله اخراج
 ایلمشدر • الله اعلم معانی لطیفی بود که
 تحقیق حمزه بنم سود فرزند اشدر • حضرت حمزه
 رضي الله عنهما بر جمیله کریمه سی و ارایدی بنجون
 تزوج اینمزد بو ترغیب اولنده شرفیافته و رود ایلمشدر

الحديث

حذيفة بن اليمان رضي الله عنه ان **حو**
لا بعد من آية من عدن والذي **نفسه** **بده** **اني**
لا ذود عنه الرجال كما **بذود** **الرجل** **الابل** **الغريبة** **عن** **حوضه**

راوی حدیث شریف حذیفه رضي الله عنه در • مسلم رحمه الله
 اخراج ایلمشدر • الله اعلم معانی لطیفی بود که تحقیق بنم
 حوضه و سعتی آیه ابله عدن مابیندن ار تو قدر مراد
 وسعت حوضی بایندر • شول الله جفجفو که بنم نفسم انک
 بد قدر تنده در • تحقیق بن اول حوضدن منع ایدرم
 کافر لری و با خود امم سابقه بی کند و دوه لاندن غیری
 بایندن کلش غریب دوه بی حوضدن منع ایدرم
 ادم کبی • بعضی علما ممنوع اولنلر صورت اسلامده
 اولنلر اعتقادات زایفه ار بایدر دیشدر آیه شایده بر بلده
 اکمیدر • عدن بلا دیمندن بر شمس شهرک اسمیدر

الحديث

عائشة رضي الله عنها ان **حيضتك** **لبت** **في يدك**
 قاله لها • راوی حدیث شریف حضرت عایشه
 رضي الله عنها در • مسلم رحمه الله اخراج ایلمشدر
 الله اعلم معانی لطیفی بود که • تحقیق حیض سنک
 اکده دکدر • یا خود حالت حیضتک وقوعی والبسته
 دست اختیارت دکدر حضرت عائشه خطابه ادوب بولمیشدر

الحديث

المسور بن مخرمة ومروان بن الحكم رضي الله عنهما
 ان **خالد بن الوليد** **بالغميم** **في خيل** **لقریش** **طليعة**
فخذوا ذات اليمين قاله زمن **الحمد** **ببنة** **راوی**
 حدیث شریف مسور و مروان رضي الله عنهما در
 بخاری رحمه الله اخراج ایلمشدر • الله اعلم
 معانی لطیفی بود که • تحقیق خالد بن ولید غیمده در
 بر مقدار املو عسکر ابله قریش ایچون طلیعه اولدیغی خالده

من صانع جانمندان کیدک اوزرینه او غراکت حذر ایدک
 حدیبیه زمانی شرف یافته او رود اولمشدر
 غنیمت مکة ابله مدینه را اسنده بر موضعک اسمدر
 که انغ الغنیم و یکله معروفدر حدیبیه مکة به قریب
 بر موضعک اسمدر طلعبه مشهور در احوال
 دشمنه تحصیل اطلاع ایچون مقدم کوندر بن عسکره
 ویرل مفاد حدیث شریف سفردہ تبقظ و انتباه
 اوزره حرکت از دست نبیه و است رتدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه ان داود النبي كان لا
 يأكل الا من عمل يده راوی حدیث شریف ابو هريره
 رضي الله عنه در بخاری رحمه الله اخراج ایشدر
 الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق داود پیغمبر
 علیه السلام یزدی الا کند و الی امکان بر دی
 حق تعالی اکا صنعت در عی تعلیم ایتشیدی زره
 استلبوب صاوب ثنبله نقیش ایدردی
 مفاد حدیث شریف کد یمن ابله کسب و نقیش
 احسن و جوه الکتاب ایدوکنه اشارتدر

الحديث

جابر رضي الله عنه ان دماؤکم و اموالکم حرام
 علیکم کحرمة بولکم هذا فی شهرکم هذا فی بلدکم هذا الاکل شی
 من امر الجاهلیة تحت قدمی موضوع و دماء الجاهلیة
 موضوعه و ان اول دم اضع من دمانا دم ابن ببيعة
 بن الحارث کان ستر صنفا فی بنی سعد فقتلته
 یزید و رباء الجاهلیة موضوع و اول ربا اضع ربانا

ربا العباس بن عبد المطلب فانه موضوع كلمة
 فالتقوا الله فی الساء فانکم اخذتموهن با ما ان الله
 و استخلمتم فی وجهن بحکمة الله و لکم علیهن ان لا
 یوطئن فرشکم احدکم هونه فان فعلن ذلك
 فاضربوهن ضربا غیر مبرح و ان علیکم رزقهن و
 کسوتهن فی ما کون فیکم ما لن تضلوا بعین
 ان اعصمتن به کتاب الله و انتم لکون عنی
 فانتم فاکون قالوا لشهد انکم قد بلغت و ادیت
 و نصحت فقال با حصبه السابة برفعها الی السماء و
 یکنها الی الناس اللهم اشهد اللهم اشهد
 اللهم اشهد راوی حدیث شریف جابر
 رضي الله عنه در مسلم رحمه الله اخراج
 ایشدر الله اعلم مضمون معنای شرف مشحونه
 بودر که حضرت خضر عالم صلی الله علیه و سلم عرفه کونه
 بطن و اودیه خطبه و داعده اصحاب که امه توجیه
 خطاب مستطاب ایدوب بیوردیدر که
 تحقیق نزک قائلر کوز و ماللر کموز اوزر یکزه حرامدر
 یعنی بری بر یکزی بغیر حق قتل و ظلم مالنی الموقر
 عرفه کونی شهر دنی الحجه ده مکة ده حرام اولد یعنی کبی
 اگر چه جمیع او قائده سفک دما و غصب اموال حرامدر
 اما ایام مجده است حرماتدن اولد یعنی اجلدن افعال
 مالوفه لاندن ارتداع ایچون تا کید و نشاید
 دخی بیوردیدر که اکاه اولکت که هر نشانه که امر
 جاهلیتندر ایا قدم التمه وضع ایدیم یعنی ایام
 جاهلیتده صور تباب اولان جنا بای عفو و ابطال

ابتداء بعد الاسلام مؤاخذة اولها زلزال زمان
جایسته اولان قائله ترک اولمشدر اندر ایچون
قصاص و دیت و کفارت یوقدر تحقیق اول
عفوایتد بکم قان ابن ربیعہ نک قاندر که هنوز سود
امر زلزدی بنی سعد قبیلہ سنک ایچنده نزل قیلکند
انی قتل ابتداء مزلور ابن ربیعہ نک نسر
عبد المطلبه منتمی در پیغمبر علیه السلام اقر باسندن
اولمغین قلوب ناسی تمکین ایچون اندن استدا
بور و بلر و زمان جایسته اولان رباری ابطال
اولمشدر اول ترک و ابطال ابتداء بکم رباعباسک اعمال
ابتدایی ربادر اولدخی اقر بای نبوت پناهن اولمغین
تقدیم ابتداء و اللهدن قور نک خاتونلر حقنده
تحقیق سزاندری نکاح ابله الدیکوز اللهک امر بله
حلال ایدند کوز و سزک ایچون اندر اوزرینه لازم
اولان حقوقند که اسنکراه ابتداء کوز امور دن
نخا شرابتوب نامحرم ابله معاشرت ایتیه لر
اگر او بله افعال غیر مشروعه به نصه ی ایدر لر
ضرب ایدک اما مجروح ایتکوز و اندر ایچون
سزک اوزر بکزه لازم اولان حقوقند نفقه و کسوه
وجه شرعی اوزره قدر معروف کورب تیز و قنبر
ایتیه سز تحقیق بن سزک ارا کوزده سزک
ابتداء اول امری که من بعد سزی اصلا ایتیز
اگر سزانکله اعتصام ایدر ابسه کوز اول کتاب
الله در یعنی سزه تبلیغ ایتد بکم احکام شرعی
زمان صمد ایدر سز قیامت کونده سوال اولنور سکوز

یعنی الله عظیم الشان خطاب ایدر که سزه پیغمبر
کوندردم تبلیغ احکام ابتدایی اول کونده نه جواب
ویرر سز اصحاب کرام با جمعمهم دیدلر که بار رسول
الله شهادت ایدر که تحقیق تبلیغ رسالت
ایدوب ادا ایدک و نصیحت ایدک پیغمبر
علیه السلام مبارک بار مقلدین جانب سها به
رفع دناسه اشارت ایدر اوج کره اللهم اشهد بور و بلر

الحديث

خولة بنت ثامر رضي الله عنها ان رجلا بمخوضون
في مال الله بغير حق فلهام ان ريوم القيمة راوي
حديث شريف خولة رضي الله عنها در بخاری
رحم الله اخراج ايتشد الله اعلم معنای
لطیفی بودر که تحقیق شول که مال غنیمت
و بیت المال بغير حق تصرف ایدر یعنی اللهک
رضنا سر او لمیان برده اخذ صرف ایدر
یوم قیامتده نار اندر ایچوندر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه ان رجلا رأى
كل باكل الثري من العطش فاخذ الرجل
خفه فجعل يغرف له به حتى ارواه فشكر الله
له فادخله الجنة راوي حديث شريف
ابو هريرة رضي الله عنه در بخاری رحم الله
اخراج ايتشد الله اعلم معنای لطیفی
بودر که تحقیق بر ادم کوردیکه بر کلب کما
حرارتندن نمناک براق بر اول کسه چه بکن

چهاروب صوابه طولد رب اول کلب سیراب
اولنج صواری حق تعالی اول کلب نک
عملن قبول ایدوب جنت اداخل ابدی عمل خیر
هر نه قدر قلیل ایه ده عند الله ضایع
اولماز فاعلی ناجور و مناب اولور

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه ان رجلا زارا محالة
في قرية اخرى فارصد الله على مدرجته ملكا
فلما اتى عليه قال ابن تزييد قال اريد اخالي في هذه
القرية قال بل لك عليه من نعمة تربها قال لا
غير اني احببت الله قال فاني رسول الله اليك
بان الله قد احبك كما احببت فيه راوي حديث
شريف ابوهريرة رضي الله عنه در مسلم رحمه
الله اخراج ابلشدر الله اعلم قال معني
لطيفي بودر که تحقيق برکب اخو فزيه ده اولان
بر مؤمن فرزنداشني زبارة کيدردی حق تعالی انک
بولنه بر ملک کوندردی کله کده فنده کيدرسک دپوسال
ابلدی اولدخي شو فزيه ده بر فرزنداشم وارانی زبارة
کيدرم ديدی ملک ديد بکه اول کلب نک سنک
اوز کده نعم دنوبه دن بر حقی وارمیدر که زبارة ده
اول اولدخي خبر زبارة موجب حقی بودر انجن رضاء
لله محبت بنا کيدرم ديدی ملک ديد بکه تحقيق بن
سکا قبل حقدن پیام آور بشارتم که تحقيق الله عظيم
الشان سکا محبت ابدی سن اول آدم محبت
ابلدک کبی یعنی سندن راضی اولدی

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه ان رجلا من اهل
البحرين استاذن ربه في الزرع فقال له
اولست فيما اشتريت قال بلى وكنتي احب
ان ازرع فاسرع وبذر فبادر الطرف نباته
واستواوه واستحصاده ونكوبه امثال
البحال فيقول الله دونك يا ابن آدم فانه لا
يشبعك شيء راوي حديث شريف ابوهريرة
رضي الله عنه در بخاری رحمه الله اخراج
ابلشدر الله اعلم قال معني لطيفي بودر که
تحقيق اهل جنتدن برکب جناب رب العالمين
زراعت اذن طلب ابدی حق تعالی بوردیکه
ارزومند اولد بک نعم نعم ابله مستع
دکلمن اول کلمه ديد بکه مفتنم نعم مکن زراعت
ایتمی سورم پس اول آدم حق تعالی حضرت ملک
اذنيله زراعت ابدی اکین اکدی طرفه العين
ایچنده مزروعاتی بتوب حصا اولوب
بچیلوب طاغیر کبی بغدی حق تعالی اول
شخصه خطاب ایدوب ای ابن آدم آل
مطلوبی کی سنی بر شئی طوبی مز دبدی مفاد حد
شریف قلة قناعت خاصه نوع انسانی ابدیکه
است رندر لکن انب واولیا عنایت حقله
اول خصلت رذيله دن خلاص اولشدر

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه ان رجلا من بني اسرائيل

قال بعض بني اسرائيل ان يسلفه الف دينار
فقال اتيتني بالشهداء اشهدهم فقال كفي بالله
شهادا قال فأتيتني بالكفيل قال كفي بالله
كفيلا قال صدقت فدفعها اليه الى اجل مسمى
فخرج في البحر ففقدني حاجته ثم التمس مركبا
بركبه يقدم عليه للاجل الذي اجله فلم يجد
مركبا فاخذ خشبة فنقر بها فادخل فيها الف
دينار وصحيفة منه الى صاحب ثم زنج
موضعا ثم اتى بها الى البحر فقال اللهم انك
تعلم اني تسلفت من فلان الف دينار
فستلني كفيل فقلت كفي بالله كفيل فرضي
بك وسألني شهيدا فقلت كفي بالله شهيدا
فرضي بك فاني جهدت ان اجد مركبا
ابعث اليه الذي له فلم اقدر واني استودعته
فرضي بها في البحر حتى ولجت فيه ثم انصرف
وهو في ذلك بئس مركبا بخرج الى بلدة
فخرج الرجل الذي كان اسلفه بنظر لعل
مركبا قد جاء بما له فاذا بالخشبة التي فيها المال
فاخذها لاهله حطبا فلما نشرها وجد المال
والصحيفة ثم قدم الذي كان اسلفه فأتى
بالف دينار وقال والله ما زلت جاها في
طلب مركب لا ينك بما لك فاجدته
مركبا قبل الذي اتيت فيه قال بل كنت بعثت
الي بشر قال اخبرك اني لم اجد مركبا
قبل الذي جئت فيه قال فان الله تعالى قد ادى

عنت الذي بعثت واخشية فانصرف بالالف
دينار راشدا راوي حديث شريف ابوهريره
رضي الله عنه در بخاري رحمه الله اخراج المحدثين
الله اعلم مفهوم معنای لطیفی بود که تحقیق بنی اسرائیل
بر کس بر کس دن بیک التون فرض استدی
اول دخی شاه کتور ویره یم دیدی الله عظیم
الشان شاه یر دیدی کفیل استدی الله
عظیم الشان کفیل یر دیدی کرچک سوبدک
دوبوب وقت معینه دکت مؤجلا بیک التون
فرض وپردی اول کس مبلغ مرفومی الوب
تجارته در با سفرینه کندی مصالحي صورتياب
ختم اولوب وقت تا جیل دخی فزیب اولمغین
ذمتنده اولان مالی صاحبته دفع و تسلیمه
مسارعت ایدوب البصال اینکچون بر سفینه
ارادی بوله میوب تا چار بر اغاج پاره سن
تجويف و بیک التونی ایدوبه تعبیه ایدوب
واحوالنی دخی بر کاغده یازوب بیل و صنع ابدی
واغزین زفت ابله تسویه ایدوب در یا کفارنه
کلوب دیدیکه یاربلی تحقیق بیورسکت که بن فلان
اودن بیک التون استقرض ایدوب بدن
کفیل استدکده کفی بالله کفیل ایدیم شاه
استدکده کفی بالله شهید ایدیم اولد اخي راضي
اولوب اولمقدار مبلغی و پردی حالا مالنی ارساله
سفینه بوله مدم تحقیق سکا امانت ایدیم پس
اول اغاجی دریایه القا ایدوب کندی حال بود که

اول ادم ديارينه عزيمت. همچون سفينه التماس
ايدردی. بوجاننده اجل موعود حلول ايتمکن
صاحب مال اولان ادم درياکن رنه کلوب
شاید بر سفينه ايله مالم کلور دیو اطرافنه
نکران اکین لب دریاده ناکاه اول اغاجی بولوب
اوطون اینکچون الوب خانه سنه کتوردی
وقت که اغاجی منشار ايله قطع ایلدی
مبلغ معدود و کاغذ معهودی بولوب اخذ ایلدی
بعده صاحب دین دخی بر سفينه بولوب ديارنه
کله کده اقراض ایتدی کی مبلغ مرقومی کتور
مقدار اسلوب مذکور اوزره ارسال ایتدین
سویب سوب داینه دیدیکه الله حقیچون سکا
وعد ایندیکم وقتده دینم اولان مبلغی ایصال
ایچون بنکله بر سفينه طلب ایتدین خالی اولدم
شده ی بنوب کله یکم سفينه دن مقدم کلور سفينه
بولدم. آنچه صاحبی دیدیکه بوندن اقدم بکار نشه
کونزدکی. اولدخی ماجرای علی ماجری نقل و تقریر
ایتد کده. تحقیق الله عظیم الشان اول
انچه بی بعث ایتدکک اغاج ایل ادا ایلدی. آل
کتور دکلک بیک التونی کت را شد اولدیکک حالدیه

الحديث

عائشة رضي الله عنها ان روح القدس
لا يزال يوتدك مانا تحت عن الله ورسوله
قاله الحسن بن ثابت. راوی حدیث
شریف عائشة رضي الله عنها در بخاری و مسلم

رحمهما الله اتفاني اخراج اليشدر. الله اعلم معاني
الطيفي بودر که. حسن بن ثابت رضي الله عنه
حضرت نرينه توجب خطاب مستطاب ايدوب بودر
تحقيق جبرائيل عليه السلام داناسنی ناييد ايد
مادامکه سن الله ورسولندن دفع ايد سن
يعني سن شعرايله تقويت اهل اسلام ايچون کفاری
بجو و تذليل ایتدکچ سکا روح القدس امداد
والهام صواب ايد. يا خود معنا دپاک اوله که
مادامکه سن کفاری بجو ايله اهل اسلام تقويت
ديره سن روح القدس سکا امداد و
الهام صواب ایتدن زائل اوله سن

الحديث

ابو ذر رضي الله عنه ان شدة الحر من فيج
جهنم فاذا اشتد الحر فابدوا عن الصلوة

راوی حدیث شریف ابو ذر رضي الله عنه در
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاني اخراج اليشدر
الله اعلم معاني الطيفي بودر که تحقیق شدت حرارت
شمس آیام صيفک وقت ظهرنده جهنم حارته
جستنددر. يا خود حرارت نار جهنم کبیر. پس
ایدی فجن که حرارت شدت اولسه صلواتی تبرید
ایدک. یعنی آیام حاره ده ناب افتابه نوع فتور
کلبنه صلوة ظهري تا خبر ایدک. باز کوندرنده صلوة
ظهري وقت اولدن تا خبر مستحب ایدکن باید

الحديث

عائشة رضي الله عنها ان شر الناس عند الله

منزلة يوم القيمة من فقه الناس اتفاق
ویرودی من تركه راوی حدیث شریف عائشه
رضی الله عنها در بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاق
اخراج ابی شری در الله اعلم معنای لطیفی بود که
تحقیق ناسک برامزی عند الله منزله و مکان
بوندن شول که در که خلق انک فحشا نند
تحرزا اندن خوف ایلیه بر روایند فحشا نند
خوف ایدوب اکا تقرضی ترک ایدوب
فحشا قول و فعله حد مشرودی بخا و زانکه در

عائشه رضی الله عنها ان ثمر الناس عند الله
يوم القيمة عبد اذهب اخرته بدنيا غيره راوی
حدیث شریف عائشه رضی الله عنها در
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاق
اخراج ابی شری در الله اعلم معنای لطیفی بود که
تحقیق ناسک برامزی عند الله قیامت کونده شول فولد که
اخوتنی اخرت دنیا سی بجون ضایع انبش اوله
مفاد حدیث شریف ظلمه و ارباب فسوف الت
اولوب منشیت امور لایه معاونت ایدوب تحذیر

عمار رضی الله عنه ان طول صلاة الرجل
وقصر خطبته من فقهه فاطيلوا الصلوة
واقصروا الخطبة راوی حدیث شریف
عمار رضی الله عنه در مسلم رحمهما الله
اخراج ابی شری در الله اعلم معنای لطیفی بود که

تحقیق ادک نمازی طویل و خطبه سی قصیر اولی فقهائین
علامه در پس ایدمی نمازی تطویل ایدوب خطبه سی
قصیر ایدک مراد خطبه اید جمع اولان صلوة جمع
و عبیدن در وجهی بود که فقیه اولان ادم بدور که
مقصود اصلی صلات در خطبه اکا وسیله در پس کمال
عنائی مقصود اصلی به صرف ایدر اطلاع صلات
مراد خطبه به نسبت اید در یوسف ناس
مشقت ابراث اید جک مرتبه تطویل دکلدر

ابن عمر رضی الله عنه ان عاشوراء يوم من ايام
الله فمن شاء صام بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاق اخراج ابی شری در ابن عمر رضی الله عنه
روایت ایدر که يوم عاشوراء اهل جا هلیه صام
اولور لایدی رمضان فرض اولمزدن مقدم بغیر
علیه السلام دخی انی صائم اولمشیدی وقت که
رمضان فرض اولوب فرضیت عاشورا نسخ
اولدی بو حدیث شریفی بوردیلر الله اعلم
معنای لطیفی بود که تحقیق يوم عاشورا الهک
کونمزدن برکوند پس برک دیرسی انی صائم اولسون

عثمان وعائشه رضی الله عنهما ان عثمان رجل
جیانی وانی خشیت ان اذنت له علی نکت
الحال ان لا يبلغ الي في حاجته مسلم عليه
عثمان وعائشه رضی الله عنهما دن تخریج ابی شری
عائشه رضی الله عنها روایت ایدر که برکون بغیر

علیه السلام بنم ایله برکسوه ایچره پهلوزده فراس
 صحبت ایدی ابو بکر رضی الله عنه کلوب حصوه
 سعادته دخیل ایچون اذن طلب ایلدی
 رخصت یافته مثل اولوب مصالحین کورب
 کندی • بعده عمر رضی الله عنه کلوب اولدخی
 بوا سلوب اوزره مقضی المرام اولوب
 کندی • وقت که عثمان رضی الله عنه کلوب استیذان
 ایلدی تسویه ثناب ایدوب جالس صدر سعادت
 اولدقد نصکره دخوله اذن و بردیلر انکله بومعالمه
 جمیله نکت وجهی سوال ایلدی بکده بوحديث شریفی
 بوردیلر • الله اعلم معنی لطیفی بودر که تحقیق
 عثمان محبوب آدمدر • تحقیق بن خوف ایندم که اگر
 بوحال اوزره ایچون دخوله اذن و بر رسم حیا
 ایدوب حاجتنی بکا تبلیغ ایلدی • مفاد حدیث حضرت
 عثمان نکت کمال حیالده انصاف و حکمت قدر حسن اوصافه اثبات

الحديث

ابو الدرداء رضی الله عنه ان عدو الله ابليس
 جاء بشهاب من نار ليجعله في وجهي فقلت
 اعوذ بالله منك ثلاث مرات ثم قلت العنك
 بلعنة الله الثالثة فلم يبق ثلاث مرات ثم اردت
 اخذه والله لو لا دعوة اخينا سليمان لاصبح موتقا
 بلعب به ولدان اهل المدينة راوی حدیث
 شریف ابو الدرداء رضی الله عنه در • مسلم
 رحمه الله اخراج ایشدر • الله اعلم مال معنی
 لطیفی بودر که • تحقیق عدو الله اولان ابليس

آتشیدن بر شعله ایله وجهه القا ایچون کلدی
 اوج کره سندن الله صغورم دیدم بعده اللهم
 لعنت ثامه سید سکا لعنت ایدرم دیدم اوج کره
 کبر و به چکلمدی • صکره اخذ اینک مراد ایدم والله
 فرزند اشم سلیمان بیغمبرک دعاسی اولسیدی
 صباح شیطان با غلغلهش بولنوردی • اهل
 مدینه نکت اطفالی انکله اویساردی

الحديث

ابو هريرة رضی الله عنه ان عفریثا من الجن
 نفلت علی البارحة ليقطع علی صلاتی فامکننی
 الله منه فاخذته فاردت ان اربطه علی
 سارية من سواری المسجد حتی نظروا الیه
 کلکم فذکرت دعوة اخي سليمان رب اغفر لی
 وهب لی ملکاً لا یبغی لاحد من بعدی فوددت
 خاسماً راوی حدیث شریف ابو هريرة رضی
 الله عنه در • بخاری و مسلم رحمهما الله انفاقی
 اخراج ایشدر • الله اعلم معنی لطیفی بودر که
 تحقیق طائفه جن سندن بر عفریت نازمی بوز غنچول
 دون کجه اوزره صحرادی یعنی لغرض ایلدی
 حق تعالی بکا قدرت ویردی انی اخذ ایدم
 مراد ایدم که مسجدک دیر کلکندن بر نیل بر بط ایلیم
 ناکه جمله کوز کوره سز • پس فرزند اشم سلیمان
 بیغمبرک دعاسی تذکر ایدم که رب اغفر لی
 وهب لی ملکاً لا یبغی لاحد من بعدی • دبشدر
 اکا بناء ذیل و مطرود اولدینی حالده نکره ایدم

الحديث

عائشة رضي الله عنها ان عيني تاملان ولا
ينام قلبي بخاري رحمه الله اخراج ايلشدر
عائشة رضي الله عنها روايت ايدر که و تردن
اول او بيد بکوز يا رسول الله ديدکده بو حديث
شريفی بپور ديلر الله اعلم معنى لطيفی بودر که
تحقيق کوز لرم او پور قلم او بوماز بو کيفيت
انبياء عليهم السلام حضراتک خاصا بصندندر

الحديث

المسور بن محرز رضي الله عنه ان فاطمة منى والى
الخوف ان تفتن في دينها واني لست احرم حلالا
ولا احل حراما ولكن والله لا يجتمع بنت رسول الله
وبنت عدا الله مكانا واحدا رواي حديث
شريف مسور رضي الله عنه در بخاري وسلم
رحمهما الله اتفاقا اخراج ايلشدر در الله اعلم
معنى لطيفی بودر که تحقيق فاطمة بنت
برجزو در تحقيق بن خوف ايدر که امر دينده
اکافتنه اصابت ابيه فرط غيبت و بابت
کافرايه مجاورتدن تحقيق بن حلالی حرام و حرمی
حلال ايتتم لکن والله رسول الله قزی ايله عدا الله
قزی بر مکانده ابد جمع اولمازم يعني نکاح ايله
ايکيکنت جمعی جائز دکلدر حضرت
علي ابو جهلک قزبن تزوج ابد بکي مسموع سعادتي
اولدقه شرف افته ورود اولشدر

الحديث

عمر بن العاص رضي الله عنه ان فصل
بابين صبا منا وصيام اهل لکن ب اكله السم راوي
حديث شريف عمرو رضي الله عنه در مسلم رحمه الله
اخراج ايلشدر الله اعلم معنى لطيفی بودر که
تحقيق بزم صبا مزايله اهل کتاب صبا منک فرقه
سحور بکلدر او بود قد نصكره انرا بچون اکل و شرب
حلال اولمبوسب حق تعالى نعم کر میده امت محمدی
انردن ممتنا ز ايدوب وقت اساکه دکل اکل و شرب مباح ايلدی

الحديث

عبد الله بن عمر رضي الله عنه ان فقرأ المهاجرين
يسبقون الاغنياء يوم القيمة الى الجنة باربعين
خريفا راوي حديث شريف عبد الله رضي الله
عنه در مسلم رحمه الله اخراج ايلشدر
الله اعلم معنى لطيفی بودر که تحقيق فقراي مهاجرين
قباست کونده اغنيادن فرق ييل اول جسته
کير لر تعيين سنده دن مراد نخديد دکلدر فقيرين
بياندر زير احديث اخروده بنجسمائة عام وارد
اولشدر بعضيد مراد تخديد در ديو ب
بنهمایي توفيق ايلشدر در

الحديث

سهل بن سعد رضي الله عنه ان في الجنة بابا
يقال له الرابان يدخل منه الصائمون يوم القيمة
لا يدخل منه احد غيرهم يقال ابن الصائمون
فبقومون لا يدخل منه احد غيرهم فاذا دخلوا
انطلق فلم يدخل منه احد راوي حديث شريف

سهل رضي الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقی اخراج ایشود در الله اعلم معنی
لطیفی بود که تحقیق جنته بر قیو وار در اکاربان
و برار قیامت کوننده صائمه داخل اولور اول
قبودن اندری غیر کبر مز قنی صائمه وینلور
پس اندر قارق اندون غیر اول قبودن که
داخل اولماز پس اندر قنکه داخل اولور
اول قیو قیو نور بر احد اندن داخل اولماز

الحديث

ابو سعيد رضي الله عنه ان في الجنة شجرة
سیر الزاکی الجواد المضمرة السریع مائة
عام ما يقطعها راوی حدیث شریف ابو سعید
رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقی اخراج ایشود در الله اعلم معنی
لطیفی بود که تحقیق جنته براغاج وارد که
بر اندر ک غایت بوکرک بر انش کبیلان
ات ایله کمال سرعت اوزره یوزیل مقداری زمان
سیر ایدر حال بو که انی قطع ایده مز یعنی نهایت دانه
مفاد حدیث عظیم قدره الله والساع جنتی بیاند

الحديث

النس رضي الله عنه ان في الجنة لسوقا باؤها
كل جمعة فتهب ریح الشمال فتحنوني وجوههم
وتباههم فزادون حسنا وجمالا فيرجعون
الي اهلهم وقد ازدادوا حسنا وجمالا فيقول لهم
اهلهم والله لقد ازدادتم بعدا حسنا وجمالا فيقولون

وانتم والله لقد ازدادتم بعدا حسنا وجمالا راوی
حدیث شریف النس رضي الله عنه در مسلم
رحمه الله اخراج ایشود در الله اعلم معنی
لطیفی بود که تحقیق جنته بر چار سو وار در که
پنفسه اندر اهل جنت انده کلورل پس ریح شمال اسوب
اندرک یوزلرین و ثوبلرین انواع عطر ایله تعطیر ایدر
پس حسن و جمالی زیاده اولور اهلر نه رجوع
ایله حسن و جمالی زیاده اولد یعنی حالد ه
اهلری درلر که والله بزدن مفارقت نصکره
حسن و جمالک زیاده اولش اندر دخی درلر که
والله بزدن صکره سزک دخی حسن و جمالک
زیاده اولش چار سودن مراد بر محلد که اهل
جنت اندر مجتمع اولورل مکر اول محلی کوزلر کورمش
وقو نظر اشنه مش تحف ایله ترین ایدرلر
مؤمنلر هر نه بی آرزو ایدرلر بلا شرا ایدر
بودخی بر نوع لذتدر اللهم فبتنا علی القراط
المستقیم ووفقنا الوصول الی ذلک النعیم

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه ان في الجنة مائة درجة
اعد بها الله للمجاهدين في سبيله كل در جنتین
ما بینهما کما بین السماء والارض فاذا سلم الله
فاستلموه الفردوس فانه اوسط الجنة
واعلى الجنة وفوقه عرش الرحمن ومنه تفرج
انهار الجنة راوی حدیث شریف ابو هریره
رضی الله عنه در بخاری رحمه الله اخراج ایشود

الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق جنته یوز درجه
 دارد یعنی مراتب کثیره دارد که حق تعالی غزات
 و مجاهدین دین و حجاج مسلمین ایچون احضار المیزان
 بر ایکی درجه نیک بابینی زمین ایله آسمان بابینی کی در
 جنة عدن عظیم الشانک فضلندن طلب ایدر سبکوز
 زدوسر طلب الیک تحقیق زدوسر جنته
 برستاندر که مویه نیک جمیع اصنافی جامع جنتک
 اعلا و اشرفیدر و فوقنده عرش رحماندر
 جنتک انهاری زدوسر منتهی اولور

الحديث

ابن مسعود رضی الله عنه ان فی الصلوة شغلان
 راوی حدیث شریف ابن مسعود رضی الله عنه در
 بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقی اخراج المیزان
 الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق نماز ایچنه
 شغلدارد یعنی تلاوة و اذکار ایله اشتغال
 کلام ناسدن منع ایدر با خود معنادیک
 اوله که مصیبتی انکله مشغول اولور

الحديث

عمار و حذیفه رضی الله عنهما شکر شعبه ان فی
 امتی اثنی عشر منافقا لا بدخلون الجنة ولا یجدون
 رجها حتی یلج الجمل فی ستم الحیاط ثانیة منهم
 تکفیکهم الدبیل مراج من النار یظهر فی الکناهم
 حتی یختم من صدورهم مسلم رحمه الله اخراج
 ابتدکی احادیث شریفه دندرد راوی عمار و حذیفه

رضی الله عنهما تابعین شعبة روا بده شکر ایله
 الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق آتمده اون ایکی
 منافق وارد جنته داخل اولور و جنت
 رایحه سن بولور تا دوه ایکنه دلوکنه کیر میخه تعلیق
 بالمحال در ابدی جنته دخولدری عدم الاحتمال ایدیکین
 بیاندرد ای حذیفه اندر سکر نیک ثمرنی دینیک
 اوزر کدن دفع ایدر دبیله اتشدن بر شعله در که
 اندرک اوموز لنده حادث اولور حتی حارسته
 سینه لندن ظهور ایدر یعنی اوموز لنده بر جهان
 حادث اولور که حارته سینه لندن ظاهر اولوب
 اندری قتل ایدر بولور اول منافق در که بغیر علیهم السلام
 غزوه نبوکدن رجعت بوردقلرنده لیله عقبه ده
 تغییر اشکال و ستر و جوه ایدوب ایصال ضرر
 قصد یله حضرت فخر کائنات علیه السلامی تعقیب
 اتمیشدیدی نور نبوت ایله واقف دسینه حال
 اولوب حذیفه رضی الله عنه دفع ایله بولدری دیو
 امر ایله بر حق تعالی اندرک قلوبنه رعب و هراس
 القا ایدوب حذیفه بی کورد کلری ساعت سرعت
 و شتاب ایله کیرویه فرار ایدوب عسکره
 فارشدیدر حذیفه پیشگاه نبوت پناه علیه السلام
 کلده که بیلدی کیمدر دبو سوال بوردیدر مستور
 الوجوه اولمغین بیلدم انجیق دوه لرین بیوم دیدی
 بغیر علیه السلام بوردیدر که حق تعالی اندری بابارکی
 اسمیکه بکا خبر ویدی ان شاء الله بارین
 سکا خبر ویررم امت اجابت مخلص فی النار

اولماز بونلرامت دعوت اربا بندر

الحديث

اسما بنت ابی بکر رضی الله عنها **ان فی تعقیف**
میسرا وکذا راوی حدیث شریف اسماء رضی الله
عنها در مسلم رحمه الله اخراج ابمشدر
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق تعقیف قبیلک سنده
بر مهملک و بر کذاب وارد در حجاج ظالم ابله
مختار بن ابی عبید که ابله قبله مزبوره دن
ظهوره اشارت در اهلک نفوسه متهاک حجاج
مانند ظلمه دن که کلامش در حرویده طعمه شمشیر
ابندگی ناسدن ماعد بوز بکر می بیک آدمی علف تیغ
تلف ابمشدر مختار بن ابی عبید سرآمد کرده کذابین
ابدی جمله قباوح کذبندن بری حاشا جبرائیل علیه
السلام بکا و حی ابله کله می دیو او عا ایدر دی مثال
احوالکری کتب نوار بچده تفصیل اولمشدر مفاد
حدیث شریف امور آتیه دن اخبار در
پیغمبر علیه السلام جمله معجزاتش در

الحديث

انس رضی الله عنه **ان فی حوضی من الالباب**
بعد و نجوم السماء راوی حدیث شریف انس
رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمه الله اتفاق
اخراج ابمشدر در الله اعلم معنای لطیفی بود که
تحقیق بنم حوضه ابر بقله وارد نجوم آسمان عدد نجم
مراد ابر بقله بن غایت کثر تن بیاند

الحديث

عائشه رضی الله عنها **ان فی عجوة العالیه شفاء**
وانها تر باق اول البکرة راوی حدیث شریف
عائشه رضی الله عنها در مسلم رحمه الله اخراج
ابمشدر در الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق
عالیه خرما سنده شفا وارد در تحقیق اول خرما زبده
وقت صبا حده عجوه بر نوع خرما در که رنگی سیاه
مانند پیغمبر علیه السلام غرس ابدگی خرما در دندر
عالیه مدینه منوره نکت اوست جانبده طرف
نجد دن سکر میل بره دک اطلاق اول نور

الحديث

ابو سعید رضی الله عنه **ان فیک لخصلتین**
بجبهما الله الحکم والایمانه قاله لاشیج عبد القیس
راوی حدیث شریف ابو سعید رضی الله عنه در
بخاری و مسلم رحمه الله اتفاق اخراج ابمشدر در
الله اعلم معنای لطیفی بود که عبد القیس قبیلک
رئسی اولان اشج نام شخصه توجیه خطاب ابدوب
بورد بکر که تحقیق سنده ایکی خصلت وارد که
حق تعالی ایکس سنده سور بری حلم و بری ثبوت
و وقار در مزبور کت بوزنده بار بقی نشانی
اولمغله اشج نسبه و نمشیدی پیغمبر علیه السلام امنی منذر نو دیر

الحديث

انس رضی الله عنه **ان ربنا حدیث**
عهد بجاهلیه و مصیبه وانی اردت ان جیزهم
وانا لفهم اما رضون ان يرجع الناس بال دنیا
و ترجعوا برسول الله الی بوکم لوسلک اناس

وادی و سلک الانصار شعبا سلک شعب الانصار
 راوی حدیث شریف انس رضی الله عنه در
 بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخرج ابوشیر در
 الله اعلم مال معنای لطیفی بود که تحقیق قریش
 یقین ز مانده دیار لرزدن مهجور اولوب اقرار با
 و تعلقا تدرینک هلاکیده گرفتار مصائب و مشدد
 تحقیق تحف و عطا یا ابله اندک قلوبی تا لیت اتمک
 مراد ایدرم. نمر اضی و کلمبیز که ناس دنیا ایل
 رجوع ایده یعنی قریش مال غنیمت ایل رجوع
 ایدوب نمر منزله بکزه رسول الله صلی الله علیه و آله
 رجوع ایده نمر اگر ناس وادی به سلوک ایل
 انصار طایف بولنه سلوک ایل به بندگی
 انصار ک ساکت اولد یعنی طایف بولنه کیدرم
 بو تعبیر ایل مراد انصاره کمال محبت درین اظهار
 یوحه انله اقتدا و متابعت و کلد در پیغمبر
 علیه السلام یوم حنین ده هوا زن طائفه سنک
 اموالنی تقسیم ایلد که ده رجال قریشدن بر قاج
 که به یوز دوه اعطا بومر مشریدی انصار
 بعضی بی نوع استکثاری موجب قتل و قار
 ایلد کلدی مسموع شریفی اولد که شرفیافته و رود اولد

الحديث

عبد الله بن عمرو رضي الله عنه ان قلوب بني
 ادم كلها بين اصبعين من اصابع الرحمن قلب
 واحد بصرفه حيث يشاء مسلم رحمه الله
 عبد الله رضي الله عنه دن اخراج ابوشير

بو حدیث شریف متشابهاند در متقدمین اهل
 سنت لفظک وارد اولد بغنه ایمان کتوب
 معنای سنک علمنی رب العالمینه تفویض ایلد
 متأخرین اهل سنت تا و بده ذاهب اولوب
 تمثیل قیلند در اصبعین قدرت و اراده
 رحمانی دن کنایه در دیشدر بو تقدیر وجه العلم مال
 معنای اعجاز استمالی اجمالا بود که بنی آدم
 بالکلیه قلوبی الله عظیم الشانک قبضه قدرت
 و ارادنده قلب واحدگی در انی بنجه دیر
 اولد تصرف ایدرم یعنی تصرف قلوب بنی آدم
 مع الکثرة و تباین الاحوال قدره الله فلو اوجده
 تصرف کبی در بو حدیث شریف دلالت ایدر
 مؤمنه لابق اولان بین الخوف و الرجاء و المقدر

الحديث

المغيرة بن شعبه رضي الله عنه ان كذبا على
 ليس ككذب علي احد من كذب علي
 متعمدا فليتبوء عقوبة من النار راوی حدیث
 شریف مغیره رضی الله عنه در بخاری و مسلم
 رحمهما الله اتفاقا اخرج ابوشیر در الله اعلم
 معنای لطیفی بود که تحقیق بنم اوزر به کذب
 اتمک اخر کسه اوزرینه کذب اتمک کبی
 و کلد در بر کسه بنم اوزر به قصد کذب ایل
 ناردده موضع قعودی اتخاذا بلسون یعنی جهنم
 اکا واجب اولور لفظا افرعنا خبر در صیغه امر ایل
 تعبیر ایمانه در بعضی دعا علیه در دیشدر

عياذا بالله تعالى افترأ على الرسول هدم قواعده
اسلام و افساد شريعت و احكامه مؤذی اولو راعظم ذنوب

الحديث

عائشة رضي الله عنها **ان لصاحب الحق نقالا**
راوی حدیث شریف عائشة رضي الله عنها در
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخراج ابمشدد
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق حق صاحبی
ابچون سوز و آرد در یعنی بر کس نک دینی اولوب
ادایه مما طله ابله غریبی تقاضا و عتاب ایدوب
احقاق حق ابچون احضار شرع اینک جائز در

الحديث

ابن عمر رضي الله عنه **ان لك اجر رجل**
ممن شهد بدرا و سهم قاله لعثمان بن عفان
راوی حدیث شریف ابن عمر رضي الله عنه در
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخراج ابمشدد
الله اعلم معنای لطیفی بود که حضرت فخر کائنات
عليه افضل الصلوات عثمان بن عفان رضي الله عنه
حضرت نرینه بوردید که تحقیق سنک ابچون اجر
و ثواب هم وارد در غزوه بدره حاضر اولان غازیکن
فائز اولد یعنی اجر و ثواب مقداری و انده حاصل
اولان مال غنا بدن نصیبی مقداری زبر حضرت
عثمانک خاتونی رقیه بنت رسول الله خسته
اولمغه تشبیه مهمی ابچون فرمان نبوی ابله
مدینه ده مکث ایدوب غزوه بدره حاضر عطا
اولا مشریدی مال غنا بدن حصه این افزا

ابد و غزوات این احراز ایند کربن بشیر ابدید

الحديث

انس رضي الله عنه **ان لكل آية امنا وان**
امينا آيتها الامة ابو عبيد قيس بن الجراح راوی
حدیث شریف انس رضي الله عنه در بخاری
و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخراج ابمشدد
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق هر امت
ابچون بر این وارد در تحقیق بزم امینزای بنم انتم
ابو عبیده بن الجراح در مثالی حضرت نرینک اسم
شرفی عامر بن عبد الله در عشره مبشره دندر

الحديث

جابر رضي الله عنه **ان لكل بني حواري و حواري**
الزبير راوی حدیث شریف جابر رضي الله عنه در
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخراج ابمشدد
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق هر بنی
ابچون بر ناصر مخلص وارد در بنم ناصر مخلصم
زبیر در بوندنی عشره مبشره دندر

الحديث

انس رضي الله عنه **ان لكل ي دعوة والي**
اختبات دعوتي شفاعته لأمته يوم القيمة
راوی حدیث شریف انس رضي الله عنه در
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخراج ابمشدد
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق هر بنی ابچون
اجابتی شفاعت بر دعا وارد در تحقیق بن دعای يوم
قبامنده امتی شفاعت ابچون صرف اینک ادعا ایدم

الحديث

ابن كعب رضي الله عنه **ان لك ما احسبت**
 قال رجل كان يشر الى مسجد النبي صلى الله عليه
 وسلم ولا يركب ويرجو في اثره الاجر راوى
 حديث شريف ابن كعب رضي الله عنه
 مسلم رحمه الله اخراج المفسر الله اعلم معاني
 لطيفي بودر که تحقیق سنک ایچون اجر و ثواب
 وارد در حبه لله هر نه نیت اینک ای
 برکت نک منزلی مسجد رسول الله علیه السلام
 بعد ابدی هر وقت ادای صلاته پیاده کلور دی
 خطواته اجر و ثواب رجاسه سوار اولمزدی
 توجب خطایب ایدوب اول کسمه به فاز نصیب
 اجر و ثواب اولد یعنی افاده بیور دیر

الحديث

جابر رضي الله عنه **ان لكم بكل خطوة درجة**
 قال له ط جابر وقد ارادوا ان يبعوا ابو تهم
 فيقربوا من المسجد راوى حديث شريف جابر
 رضي الله عنه در مسلم رحمه الله اخراج
 المفسر رهط جابر که انصار دن بنو سلمه قبله سید
 مراد است بل که منزل لدرین صانوب مسجد رسول
 الله قریب منزل ندرت ایدر بهیچنبر علیه
 السلام استند کده بخویر ایتوب بو حدیث
 شریفی بیور دیر الله اعلم معانی لطیفی بودر که
 تحقیق منزک ایچون هر خطوه یله بر درجه رفیع
 وارد در یعنی بعد منزل جهنم ایاب و ذهابدن

خطواتک زباده اولمغه عند الله در جائز عالی اولور

الحديث

ابو هريره رضي الله عنه **ان لله تسعة وتسعين**
اسما مائة الا واحد من احصاها دخل الجنة
 راوى حديث شريف ابو هريره رضي الله عنه
 بخاری رحمه الله اخراج المفسر الله اعلم
 معانی لطیفی بودر که تحقیق الله عظیم
 الشانک طقسان طقوز اسمی وارد در شول
 کسمه که اول اسمای احصا ایلسه یعنی تبرکا
 و اخلاصا حفظ ایل جهنم داخل اولور

الحديث

اسامة بن زيد رضي الله عنه **ان الله ما اخذ**
وله ما اعطى وكل شئ عنده باجل مستمى راوى
 حديث شريف اسامة رضي الله عنه در
 بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخراج المفسر
 الله اعلم مال معانی لطیفی بودر که تحقیق الله
 عظیم الشان ایچون مخصوص صدر اخذ و اعطا
 و هر شئ عند الله و نت معین ابله تقدیر اولمفسر

الحديث

سلمان رضي الله عنه **ان لله مائة رحمة فمنها**
رحمة يترحم بها الخلق بينهم وتسعون ليوم
القيامة راوى حديث شريف سلمان رضي الله
 عنه در مسلم رحمه الله اخراج المفسر
 الله اعلم معانی لطیفی بودر که تحقیق الله عظیم
 الشانک بوز رحمتی وارد در المردن بر طه خلق بیلزده

برای برینه رحم ایدر لر طفق ان طقو زی قیامت
کونی ایچوندر رحمت الهی غیر متناهی در بومقامده
تعیین عدد تحدید ایچون دکلدر مراد کثرت
رحمت رحمانی تفهیم در مفاد حدیث
شریف مؤمنین بشارتدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه ان الله ملائكة يطوفون
في الطرق يمسون اهل الذكر فاذا وجدوا قوما
يذكرون الله تنادوا اهلوا الى حاجتكم قال
فيحفظونهم باجنتهم الى السماء الدنيا فاذا تفرقوا
عرجوا الى السماء قال فيا لهم ربهم وهو اعلم بهم
من اين جئتم فيقولون جئنا من عند عبادك
في الارض قال فيا لهم وهو اعلم بهم منهم ما
يقول عبادي قالوا سبحونك ويكبرونك
ويحمدونك ويهللونك ويهيجونك قال
فيقول اهل راؤني قال فيقولون لا والله ما راؤك
قال فيقول كيف لوراؤني قال فيقولون لوراؤك
كانوا اشتد لك عبادة واشد لك تمجيد واكثر
لك تسبيحا قال فيقول فيا سلوني قالوا
يسألونك الجنة قال يقول اهل راؤها قال
يقولون لا والله يا رب ما راؤها قال يقول فكيف
لوراؤها قال يقولون لو انهم راؤها كانوا اشتد
عليها حرصا واشد لها طلبا واعظم فيها
رغبة قال فتمتعوا بعودون قال يقولون من النار
قال يقول اهل راؤها قال يقولون لا والله يا رب

ماراؤها قال يقول فكيف لوراؤها قال يقولون
لو انهم راؤها كانوا اشتد منها فزارا واشد لها مخافة
قالوا وبس تغفرونك قال فيقول فاشهدكم اني قد
عفرت لكم قال يقول ملك من الملائكة رب
فيهم فلان ليس منهم انما جاء الحجة قال هم القوم
لا يشقي جلبسهم راوي حدیث شریف ابو هريرة
رضي الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله الغافی
اخراج ایلمشدر الله اعلم مال معانی لطیفی ایلم
بودر که تحقیق الله عظیم الشانک ملکری وارد
بولدره کزوب اهل ذکر می طلب ایدر لر بس
چون ذکر الله ایدن قومی بولر برای برینند
ایدوب در لر که کلک مقصود بکزه یعنی اهل ذکر
زبارت و ذکر الهی استماع اید بکوز بعین علی السبیل
بورد بلر که ملک اول ذکر الله ایدن جامع سما و دنیاید
قت دلری ایلد احاطه ایدر لر چون بوجامعت ذکر لرین
تمام ایدوب متفرق اولیچن ملک سما به جبقار لر
الله عظیم الشان ملکله فذن کلد بکوزدو سوال
ایدر حال بوکه اندون زیاده احوال لرین بیلور
ملکدر لر که بر بوزنده اولان فوللرک بانندن کلدک
بس سوال ایدر که قوللرم نه سو بلر حال بوکه اندون زیاده
اندرک افوالنی بیلور ملکدر لر که بار بے سکا تسبیح
ونکبر و حمد و تهلیل و تمجید ایدر لر حق تعالی بورد که
اندر بنی کورد بلمی ملکدر لر که لا والله کورد بلمی حق
تعالی بورد که اگر کورد لر بنجه ایدر لر بدی ملکدر
دیر لر که اگر کورد لر دی سنجون دخی زیاده عباد

و بحمد ابد و ب سنجون دخی جوق تسبیح ایدر یکی
حق تعالی بپور که قولدم بدن نه طلب ایدر • ملک
دیر که جنت طلب ایدر • حق تعالی بپور که اندر
جنتی کور دیر می • ملک دیر که لا والله کور مدبر
باری • پس بپور که اگر کور رنج ایدر دی • ملک
دیر که کور لاندک او زرنه حرص و طلب زیاده
اولوب عظیم رعیت ایدر ندی • حق تعالی
بپور که ندن صاف نور • ملک دیر که باری جهنم
صاف نور • حق تعالی بپور که اندر جهنمی کور دیر می •
ملک دیر که لا والله باری کور مدبر • حق تعالی بپور
اگر کور رنج ایدر دی • ملک دیر که اگر کور
است خوف ابد فرار ایدر دی • ملک دیر که
اول قولدک مغفرت طلب ایدر • حق تعالی
بپور که سز می شاد طوتم تحقیق بن اندر می مغفرت
ایدم • ملک دیر باری دیر که باری فلان کس
ذاکر بدن دکلیدی اندر بانه بر مصلحت ایچون
کلمه شدی • حق تعالی بپور که اندر بر تو مدر که اندر
جلیب شقی اولماز • سادانه مخالطه بدن اهل سعادت
اولور • الله عظیم الشان احوال عبادی عالم ایکن
ملائکه کر آمدن سوالی اهل ذکرک تفخیم شان
و علو مکانین اظهار ایچوندر • اذکار مؤمنین
تسبیح ملائکه دن اعلا بد بکنه تنبیه در • ذکر مذکور دن
مراد مجر و تسبیح و تهلیل و کلام • تلاوت قرآن
عظیم و مدارسه علوم دین • و رضا الله موافق
اولان کلمات بالجله انواع ذکر در •

الحديث

ابو موسى رضي الله عنه ان للمؤمن في الجنة خيمة
من لؤلؤة واحدة مجوفة طولها في السماء و يروي
عرضها ستون ميلا للمؤمن فيها اهلون بطوف
عليهم المؤمن فلا يرى بعضهم بعضا راوي حديث
شريف ابو موسى رضي الله عنه در بخاري و مسلم
رحمهما الله اتفاقا اخراج ايشان در • الله اعلم
مال معنای لطیفی بود که • تحقیق مؤمن ایچون جنت
بر دانه التجوف ایچون بر چادر وار در طولی آسمان
پیوسته در • بر روایت عرض الشمس میلدر
اول چادر ایچنده مؤمن ایچون اهل بیت وار در
مؤمن اندر او زرنه طواف ایدر بری بر لای کوزل
طول و عرض خیمه بی تحدید بطریق الفرض و التقدير
کمال و سعته بیاندن کنایه در • طولی سادده دیک
من حبش الارفاغ و العلو فرضا زمین آسمان
قدر بعید در • و کاولو • الله عظیم الشان
عظیم قدرش • و اهل جنتک سعته منازل و کثرت
خدم و حشم جهنم مظهر اولد قدر
احسانی بیان ضمننده وارد اولمدر •

الحديث

انس رضي الله عنه ان ابن طلحة من كان
ظاهرة حاضرا فليركب معنا قاله عن خوجه
الی بدر • راوي حديث شريف انس رضي الله عنه
مسلم رحمهما الله اخراج ايشان در • الله اعلم
معنای لطیفی بود که • تحقیق بزم مطلوب بر وار در

شول کت که به جک طواری حاضر در بزم ایل
معا بنسون غزوه بدره نهضت بیور و قلنده
شرفافت و رود اولمش

الحديث

ابن عباس رضی الله عنه **ان له دسما**
قاله حين شرب لبنائهم دعا بما فتمضمض راوی
حديث شريف ابن عباس رضی الله عنه در
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخراج ابمشدر
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق سوداچون
باغ وارد در لبن ایچ که نضکره صواستوب
بعد المضمضه بود حدیثی بیور دیر هر بار که باغلی
ننه تناول اولنه و با بعد الاکل آغزده
بقیه طعام قاله مضمضه انک مستحبر

الحديث

رافع بن خدیج رضی الله عنه **ان لهذه البهائم**
اوابد کا و ابد الوحش راوی حدیث شریف
رافع رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقا اخراج ابمشدر در الله اعلم معنای
لطیفی بود که تحقیق شو بهایم ایه جنسه و کلک
وارد در وحش جو انک طاعنی اولوب مانوس
اولسندی کبی آواید جمع آیده در شول جوانه دیر
آدم طوئق مراد است که او رکوب قاجه بو مقوله
حیوانات ایه ابده سهولت اخذی ممکن
اولیحق صید و حشر حکنده اولور برکسه نک
دوه سی قاجوب اخذنه عاجز اولغله بر آدم اوقا ایل

اورب قتل اتمشیدی اکلی صلا لیدر دبو سوال اولنده
بو حدیث شریف ایل حله اشارت بیور دیر

الحديث

انس رضی الله عنه **ان ماء الرجل غليظ**
ابيض و ماء المرأة رقيق اصفر لمن ابها عدا
اوسبق يكون منه الشبه راوی حدیث شریف
انس رضی الله عنه در مسلم رحمهما الله اخراج ابمشدر
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق رجهک منسی غلیظ و ابیضدر عورنک
منسی رقیق و اصفر در هر نقیصه غالب و با سابق
اولسه یعنی اول و اصل اولسه مولود اکامش به اولور
یعنی رجهک منسی اول و اصل اولسه ولد ارکات
اولور عورنک اول و اصل اولسه ولد دیشی
اولور تفصیلی شروح مشرق شریفه مذکور در

الحديث

ابو موسی رضی الله عنه **ان مثل ما بعثني**
الله به من الهدى والعلم كمثل غيث اصاب
ارضا فكانت منها طائفة طيبة قبلت الماء
وانبت الكلأ والعشب الكثير وكانت
منها اجاديب اشكت الماء فتقح الله بها
ان من قثروا منها وسقوا وزرعوا واصاب
منها طائفة اخرى اتاهي قيعان لا تمسك ماء
ولا تنبت كلا فذلك مثل من فقه في دين الله
ونفعه الله بما بعثني به فعلم وعلم ومن لم
يرفع بذلك رأسا ولم يقبل هدى الله الذي
ارسلت به راوی حدیث شریف ابو موسی

رضی الله عنه در بخاری و مسلم و حمها الله
اتفقوا في اخرج ابله در الله اعلم ما في معاني
الطيفي بود که تحقیق شول شبنک مثلی که الله تعالی
بنی انکه بعث ایلدی اول هدایت و علم و ندر
یعنی قرآن و احکام دین اسلام در شول لغور
کبیر که ارضه اصابت ایلدی اول ارضه ن
بعضی طیبیه در بغموری قبول ایدوب انواع
نباتات دن قتی جوق اولر بتوردی اذن بعضی سیخی
منبت دکدر اما جقوریر اولمعد انجق صوبه
اساک ایلدی پس حق تعالی اول صوبه
ناسی سودمند ایلدی اذن ابجد بر و سقی و زرع
ایندیلر اذن بعضی درخی قیغاندر یعنی براض
مستویدر که نه صوبی اساک ایدر نه اوت
بنورر پس جنس آدمی دین محمدی و احکام
الهیة بی قبول ایتمده بطریق التشبیه اوج نوع
اولدی قسم اول که تعلم و تعلیم ایدوب
مقتضا سبله عمده موفق اولندر اول ارض
طیبیه مثالی در که نافع اولان بغمور صوبین قبول
ایدوب اذن انواع نباتات حاصل اولمعد
من کل الوجوه نفع محض اولدی ابکنجی طائفه
عالم غیر عالمدر که ناس کند و دن تعلم و انتفاع
ایدر اندر بشر بتور مسبوب نقطه اساک ما ایدن
ارض غیر منبته مائیدر او جبنجی فقه مظهر هدایت
اولمبوب تعلم و تعلیم و عملدن بی بهره اولندر که
کالا نعام بل هم اضل و صف شاندر ایدر اول

ارض مستوی بکزر که نه اوت بتور و نه صوامس
ایدر بوزمره فاجره خسر الدنیا و الاخره در متن
حدیثه اولان تشبیهات اعجاز ایه تشبیه
مرکب دیر لر بعضید تشبیه مفرق دیشد محمدی معلومدر

ابوهریره رضی الله عنه ان مثلی و مثل الانبیاء
من قبلی کمثل رجل بنی بنیانا فاحسنه و اجمله
موضع لبنة من زاوية من زواياه فجعل الناس
بطوفون به و يعجبون له و يقولون هذا وضعت

هذه اللبنة فانما اللبنة وانا خاتم النبیین
راوی حدیث شریف ابوهریره رضی الله عنه در
بخاری و مسلم و حمها الله اتفقوا في اخرج المیشدر
الله اعلم لمعنی لطیفی بودر که تحقیق بنم مثلی
و بدن اول کلن انبیا نکت مثلی بر جلت بنیان
کبیر که اول بنیان غایت کوزل بادی الا
کوشه لرندن بر کوشه ده بر کر بچ قویا جوق بر
بر قالدی ناس اول بنیان طوائف ایدوب
حسن و ضعیفی تعجب ایدر لیدی بنچون شور ایدر
بر کر بچ قونلدمی دیر لیدی پس بن اول کر بچم
برینه قونلدم یعنی بنیان نبوت بنمله تمام اولدی
و بن خاتم الانبیاء و لکن رسول الله و خاتم النبیین
ایه شریفی نازل اولد فده سد باب نبوتی کفار
استغراب انکمن نفوس ناسده تقریر ایچون
علی طریق التمثیل بو حدیث شریفی بوردیلر

ابو موسی رضی الله عنه **ان مثلی و مثل**
ما بعثنی الله به کمثل رجل اتی قوما فقال یا قوم اتنی
رایت الجحش بعینی وانی انا الذی یرالعبان
فالخی، فاطعه طائفه من قومه فادجوا فانطلقوا
علی مهلم وکذبت طائفه منهم فاصبحوا مکانهم
فصبحهم الجحش فاکلمهم واجتاحهم فذلک مثل
من اطاعنی واتبع ما جئت به و مثل من عصانی
و کذب بما جئت به من الحق راوی حدیث
 شریف ابو موسی رضی الله عنه در بخاری
 و مسلم رحمهما الله انفا فی اخراج ابی بشر
 الله اعلم لمعنا می لطیفی بود که تحقیق بنم مثل
 و حق تعالی بنی انکله بعث ابی بکر بنی مثلی
 شول کسر کبیر که بر قوم کلدی دید که تحقیق بن
 ابی کوزم ایله دشمن عسکرانی کوردم تحقیق بن
 نذر بر عریانم سرعت طلب ایدک بو محل منی طره دن
 کیدک پس اول قوم دن بر طائفه اطاعت
 ایدوب اول لیلده تاتی ایله کوچوب کندی
 اندون بر طائفه اول نذر صادق نکذب ایدوب
 مکاننده قالوب صبا حلدید علی الصباح دشمن
 عسکر می بصوب جمله سنی هلاک ایلدی
 پس بکا اطاعت ایدوب قبل حقن کتوردیم
 احکامه اتباع ایدنر ایله عصیان و نکذب ایدنر
 مثلی بودر یعنی بکا اطاعت و احکام الهی اتباع
 ایدن مؤمنین فائز نجات اولوب عصیان و
 نکذب ایدنر هلاک اولور نذر عربان ضروب

امثالندر شده امر و قرب محذوره ضرب اولور

الحديث

حذیفة رضی الله عنه **ان مع ما و نار افاره**
ما و ما و نار راوی حدیث شریف حذیفه
 رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله
 انفا فی اخراج ابی بشر در الله اعلم معنی
 لطیفی بود که تحقیق و جال ایله صو وارد و
 آتش واردر پس آتشی صودر و صوبی آتش
 یعنی ناسک آتش کورد کلمی حقیقه مآر بار
 ولدنر صو کورد کلمی آتش در و جال علیه
 اللعنه کند وی نکذب ایدنر اول آتش القا
 ایدر حق تعالی اول آتشی اندر مآر بار ایدر
 نار نرودی ابراهیم علیه السلام بر دوسلام
 ایدنر کبی و کند وی نصیبت ایدنر اول
 صودن سقی ایدر اول صو آتش سوزان اولوب
 اندر یافر کفری سبی ایله ایدر جهنم مستحق اولدیر

الحديث

ابو شریح الخزاعی رضی الله عنه **ان مکة حرمها**
الله ولم یحرمها الناس فلا یحل لامرء یومن
بالله و الیوم الاخر ان یسفلت بها و ما ولا یعضد
بها شجرة فان احد ترخص لقال رسول الله فقولوا له
ان الله قد اذن لرسوله ولم یاذن لکم و انما اذن
لی فیها ساعة من نهار ثم عادت حرمتها الیوم
کرمها بالاس و یبلغ الشاهد الغائب راوی
 حدیث شریف ابو شریح رضی الله عنه در

بنی رمی و سلم رحمهما الله اتفاقا اخراج ایشد در
 الله اعلم المعانی لطیفی بود که تحقیق الله عظم
 الشان مکه به حرم ابدی ناس حرم ابدی
 با خود معنا مکه مکه نیک حرمی اجتهاد ناس ابدی و کلد
 امر باری ابد اول شد پس ابدی الله و یوم آخره
 ایمان کنورن که ایچون عدال اولی مکه ده فان
 دو حکمت و اغا چهرین قطع ابدی اگر بر کس دیر
 رسول الله مکه ده فتال ابدی فعل نبوی بزه خصم
 سزا اول گم به سو بک که حق تعالی رسولنه اذن
 و بر دی سزه اذن و بر دی ایچون بکا دخی ارا قیده
 اذن نهارک بر ساعتده و بر دی صکره حرمی
 ایوم عودت ابدی دونکی کون اولان حرمی کس
 یعنی حرمی کما کان مستقر اولدی بو حاضر اولندر
 غایب اولنده بو احکامی تبلیغ ایلسون

انس رضی الله عنه **ان من شرائط النعمة**
ان يرفع العلم ويظهر الجهل و يفسو الزنا و يشرب
الخمر و يذهب الرجال و تبقى النساء حتى يكون
خمس بن امرأة قتم واحد راوی حدیث شریف
 انس رضی الله عنه در بخاری و سلم رحمهما الله
 اتفاقا اخراج ایشد در الله اعلم المعانی لطیفی
 بود که تحقیق قیامت علامتند در علم رفع
 اولمنق یعنی علما به موت ابدی القراض کما
 و جمل ظاهر اولمق و زنا فاش اولمق و جوق
 شراب ایشد یعنی ارباب فسق و فجور نمانند

و مهالات ایشد ب افشای زنا و ان شراب خمر
 ایدر و کثرت قتال ابدی رجالة القراض کلوب غورندر
 فالور حتی الی غورنک مصالحی کور مکه بر آدم قیم اولور

واتله بن الاسقع رضی الله عنه **ان من اعظم**
الفری ان یذعی الرجل الی غیر ابیه او بری عینی
ما لم تر یا او یقول علی رسول الله ما لم یقل راوی
 حدیث شریف و اتله رضی الله عنه در بخاری
 رحمه الله اخراج ایشد در الله اعلم المعانی
 لطیفی بود که تحقیق کذبک اعظمند در بر کس
 حقیقه با باسن انکار ایدوب غیر می کس به با بدر
 دبو دعوی انتساب نسب ایشد و با خود لا عن اصل
 دوش کور دم دیو بلندن رو با نقل ایشد
 و با خود پیغمبر علیه السلام سوبیدی سوز سوبیدی دیو افر ایشد

علی رضی الله عنه **ان من البیان لسحر راوی**
 حدیث شریف علی رضی الله عنه در بخاری
 رحمه الله اخراج ایشد در الله اعلم المعانی
 لطیفی بود که تحقیق بیاندن بعضی سحر در
 یعنی حسن بیان مقتضای مقام موافق و هر لفظ
 موقعنده اولوب محسنات معنویه ابد عزم
 اولمغین قلوبی میل ایدر مکه سحر منابه سنده در
 طرف مشرقدن ایکی آدم کلوب کما فصاحت
 و بلاغت خطبه او قید بر خلق بوندرک فصاحت
 و بلاغت استعجاب ایدر مکرنده بو حدیث

انك خلافتی امرنده ناس مخافت ایتمسوندر
ایچون وجه ابلاغ اوزره سد باب نراعه نلیج و اشارتدر

الحديث
عائذ بن عمرو رضی الله عنه **ان من ثمر الرعاء**
الحطمة راوی حدیث شریف عائذ رضی الله
عنه در **مسلم** رحمه الله اخرج البمشدر
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق امر انک
بر امری رعایایه ظلم ابدوب مرحمتی اولیا مکرده
ظلمه ولایه و حکام ایچون ضرب مثل بپوشددر

الحديث
ابو سعید رضی الله عنه **ان من ثمر الناس**
عند الله منزلة يوم القيمة و بر وی من اعظم
الامانة عند الله يوم القيمة الرجل يفضي
الى امراته و يفضي اليه ثم ينشر سراها راوی حدیث
شریف ابو سعید رضی الله عنه در **مسلم**
الله اخرج البمشدر الله اعلم مال معنای لطیفی
بود که تحقیق ناسک بر امزدن عند الله منزله
جهتیه قیامت کونده شول کمره در که بر روایه
امانه اعظم خیانتدندر شول کمره نک خیانتی که
خاتونیه استمناع ایدوب قولا و فعلا
بپوشد جاری اولان سری فاش ایلیم

الحديث
ابو سعید رضی الله عنه **ان من ضیضی هذا قوما**
يقرون القرآن لا يجاوز حناجرهم يقتلون اهل
الاسلام و يدعون اهل الاوثان يمزقون من الاسلام

الحديث
قال عاصم لذي الكوفة بصره حين قال انك الله
بالمحمد حين قسم ذميمة في زبها كان بعث بها
على رضي الله عنه من اليمن بين الاقرع وعبيدة
وعلقمة وزييد الخيل راوی حدیث شریف
ابو سعید رضی الله عنه در **بخاری** و **مسلم**
رحمهما الله اتفاقی اخرج البمشدر الله اعلم
مال معنای لطیفی بود که تحقیق شوک
اصلندندر بر قوم که قرآن او قورلر بو غازلر
بچمر یعنی صوت مجر در قلبه بینه تاثیر ایتیز
شامل اولدنی احکامه عامل و قصص و وعد
و وعیدی ایله منعظ اولملر اهل اسلمی
قتل ایدرلر بت پرستلری ترک ایدرلر
اسلامدن جقارلر اوق دابه مریمه دن جقدنی
کبی والله اگر بن اندره ابرشرسم جمله سنی
قتل ایدرم اول زمره ذمیه دن ابتدا ظهور
ایدن اهل نهر و اندر که حضرت علی رضی الله عنه
اوزرینه خروج ایشددر تفصیلی کتب سیره
مذکور در حضرت علی رضی الله عنه بمندن
بر مقدار تبرکوندیشیدی جناب رسالت بنه
علیه السلام مؤلفه قلوبدن دورت نقر که
اقرع و عیبینه و علقمة و زیید الخیل در اول التونی
اندره تقسیم ابدیکی وقت ذوالکوفه بصره و دیگر
شخص الله نورق دبودن کسناخیه جات ابدکه بپوشددر

الحديث

الس رضي الله عنه ان من عباده الله
من لو اقسم على الله لا يتره راوي حديث
شريف الش رضي الله عنه در بخاري رحمه الله
اخراج ايش در الله اعلم مال معاني لطيفي
بودر که تحقيق الله قول لادن ادم واردر که
الله قسم ايله لا اجل کر امته اني بيشده صادق
قبله يعني مرادي اوزره مطلوب حصوله کلور فاضلي
عليه الرحمه در که معنا باري عز وجل لک حقيقون
شوايشر شويده ايله د بودعا ايله حق تعالي
اجابت ايدر ديمکر سبب و روي شروح مشارقه مذکور در

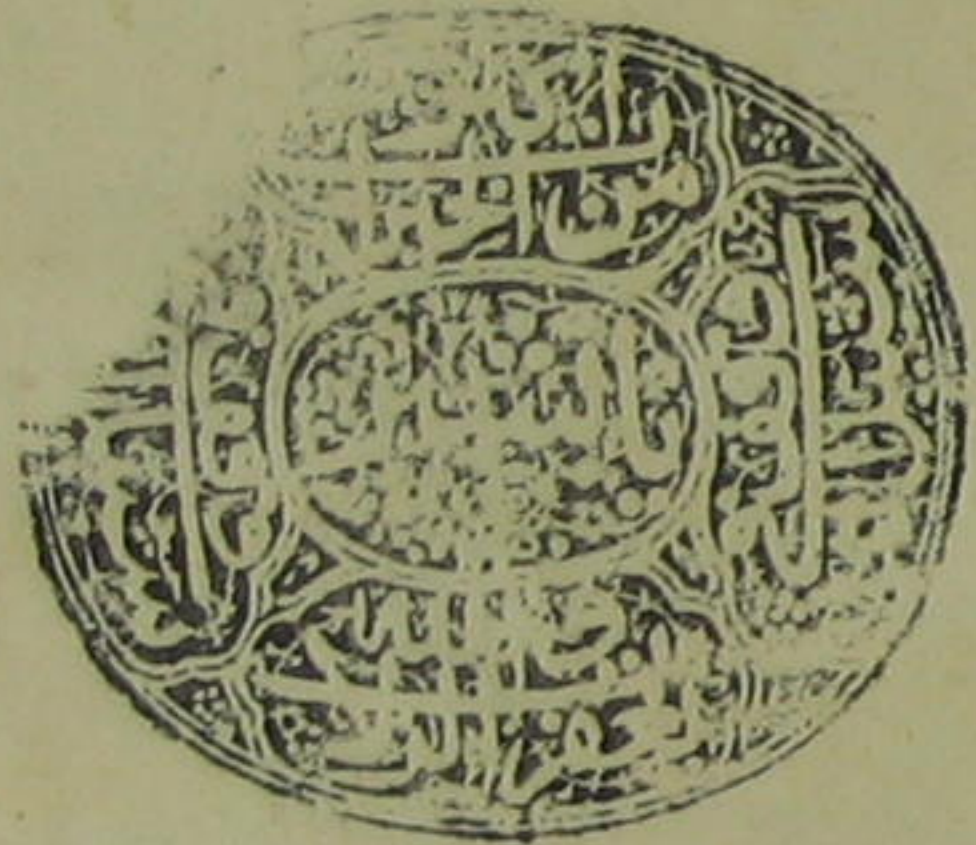
الحديث
ابو مسعود عقبة بن عمر والانصاري رضي الله عنه
ان مما ادرک الناس من كلام النبوة الاولى
اذا لم تسبح فاصنع ما شئت راوي حديث
شريف ابو مسعود رضي الله عنه در بخاري
رحمه الله اخراج ايش در الله اعلم معاني
لطيفي بودر که تحقيق انبياء اولينک کلام مذکور
بين ان اس باني قدان کلام در فجن حيا
ايمز سکت ديله بکک ايشدر بعضيد اصنع
لفظا امر معني خبر در ديشدر حيا ايله منصف
اوليشدره نو پنج در يعني بر آدم که حيا ايميه ديله کن
ايشدر ديمکر صفت حيا شرايع سابقه ده
دخي مستحسن و مندوب ايد کن بيان
ضمننده شريفانه و ر و د اوليشدر

ابي بن كعب رضي الله عنه ان موسى قام
خطيبا في بني اسرائيل فسل اي الناس اعلم
فقال انا فعتب الله عليه اذ لم يرد العلم اليه
فاوحى الله اليه ان لي عبدا يجمع البحرين هو
اعلم منك فقال موسى يارب وكيف لي به
قال تأخذ معك حوتا فتجعله في مكمل فحيت ما
فقدت الحوت فهو ثمة فاخذ حوتا فجعله في مكمل
ثم اطلق واطلق معه بقناه يوشع بن نون حتى اذا
اتيا الصخرة وصغارا وسهما فنا و اضطرب الحوت
في المكمل فخرج منه فسقط في البحر واتخذ سبيلا
في البحر سربا وامسك الله عن الحوت جرية
الماء فصار عليه مثل الطاق فلما استيقظ نسي
صاحبه ان يجزئه بالحوت فاطلقا بقيته
يومهما وليلتها حتى اذا كان من الغد قال موسى
لفقاه اتنا غدا تا لقد لقينا من سفرنا هذا نصبا
قال ولم يجد موسى النصب حتى جاوز المكان
الذي امره الله به قال له فقاه ارايت اذا وينا
الي الصخرة فاني نسيت الحوت وما النسيان
الا الشيطان ان اذكره واتخذ سبيلا في البحر
عجبا قال فكان للحوت سربا ولموسى ولفقاه
عجبا فقال موسى ذلک ما کنا نبغي فارتد اعلی اناهما
قصصا قال فزجعا بقصان اناهما حتى انتهيا الي
الصخرة فاذا رجل مستحي ثوبا نسج عليه موسى فقال
الخضر واني بارئ منک السلام قال انا موسى قال
موسی بنی اسرائیل قال نعم انبتک لتعلمنی فاعلمت

رشتا قال انك لن تطيع معي صبرا يا موسى
 اني على علم من علم الله علمه لا تعلم وانت على
 علم من علم الله علمه لا اعلم فقال موسى تجدرني
 ان شاء الله صابرا ولا اعصى لك امرا فقال
 له الخضر فان اتبعني فلا تسألني عن شيء حتى احث
 لك منه ذكرا فانطلقا بمشبان على ساحل البحر
 فمرت سفينة فكلوا هم ان يحملوا هم فغرقوا الخضر
 فحملوا بغير نول فلما ركبوا في السفينة لم يبق الا والخضر
 قد قطع لوحا من الواح السفينة بالقدر فم قال له
 موسى قوم حملونا بغير نول عمدت الى سفينتهم فخرقتهما
 لتفترقا بهما لقد جئت شيئا امرا قال الم اقل انك
 لن تطيع معي صبرا قال لا توأخذني بما نسيت
 ولا ترهقني من امري عسرا قال وقال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم فكانت الاولى من موسى
 شيئا ما قال وجاء عصفور فوقع على حرف السفينة
 فتقرنى البحر نفرة فقال له الخضر ما علمي وعلماك من
 علم الا مثل ما نقص هذا العصفور من هذا البحر ثم خرجا
 من السفينة فبينما هما يمشيان على الساحل اذا بصير
 الخضر غلاما يلعب مع الغلمان فاخذ الخضر برأسه
 فاقتلعه بيده فقتله فقال له موسى اقلت نفسا
 زكية بغير نفس لقد جئت شيئا لهما قال الم اقل
 لك انك لن تطيع معي صبرا قال وهذه اشهد
 من الاولى قال ان شاء الله عن شيء بعد ما فلا
 نصا جيني قد بلغت من لدني عذرا فانطلقا حتى
 اذا اتيا اهل قرية استطعما اهلها فاوباوا ان يضيفوهما

فوجدوا فيها جدارا يريد ان ينقض قال ما لى فقال الخضر
 سببه فاقام فقال موسى قوم اتينا هم فلم يطعمونا
 ولم يضيفونا لو شئت لا اتخذت عليه اجرا
 قال هذا فراقت بيني وبينك سببتك بتاويل
 ما لم تستطع عليه صبرا فقال عليه السلام ودونا
 ان موسى كان صبرا حتى يقص علينا من خبرهما
 راوي حديث شريف ابى رضى الله عنه در
 بخاري ومسلم رحمهما الله اتفاقا في اخراج المفسر
 الله اعلم ما ل معنى فيض استمالى بودر که
 موسى عليه السلام برکون بنی اسرائیل را اسنده
 خطبه او قیدی ناسک اعلمی کبدر دبو سوال
 اولند قد بهم دیدی الله بیلور دیدیکی ایچون حق تعالی
 عتاب ایددی یعنی را منی اولمدی بس اکا
 وحی ابدیکه با موسی تحقیق بنم مجمع البحرینده بر قوم
 وارد در اول سندن اعلمدر موسی علیه السلام
 دیدیکه بارتبی انکله ملاقات بکا بنجه میسر اولور
 حق تعالی بیوردیکه بر بالیق آل بر زنبیل تحمیل ایلد
 هر فنده که بالغی ضایع اید سن اول قوم او
 مکانه در بس حضرت موسی بر بالغی الوب
 زنبیل قوبوب کندی پوشع بن لوزن که هاشیره
 زاده سید اولدخی انکله همراه اولدی حتی صحفه
 موعوده کلدیلر با شدر بن قوبوب اولودیلر
 پوشع او باند قد نصکره بالیق زنبیلده حرکت
 ایلوب جقوب دکره دوشدی و دکرده
 یولنی طوندی کندی حق تعالی صوبک جریان

طوتی و صوبالوق اوزرنده کمرکبی اولدی وقت که
حضرت موسی او یاندی بوشع بالفدن کوردیکی احوال
غریبه بی خبر و برکه اوندی اول کونک و کچی نک
بقیه سنی کند بلر حتی بارنداسی اولدی حضرت
موسی بوشعه دیدیکه اکل ایچون احضار اولان غدا
کتور تحقیق بوسفر مزده مشقت و زحمت ملائی اولد
حضرت موسی من طرف الله مامور اولدیغی مکانی تجاوز
ایتمکجه انار لغب مشا هده ایلمدی بوشع دیدیکیم
کوردیکی بن صخره معهوده کلدکه بالغت باجراستی
سویلمک تحقیق اوندیم عجبدر که بالوق بولی طوتوب
دریا به کندی بو وقعیه سویلمکی اوندی مدی آلا
شیطان اوندی پیغمبر علیه السلام دیدیکه
بالوق ایچون دکرده بول اولدی موسی ایلم بوشعه
بو کیفیت و قوعی محل تعجب اولدی حضرت
موسی دیدیکه بزم اسند بکمز بوایدی زیر موضع مطلوب
بالغت ضایع اولدیغی برایدی پس ایکیسی دخی
ازلیه رک کبرویه دوندیلر پیغمبر علیه السلام بوردیکه
ایکی سردخی استقصای انار ایدیه رک رجعت
ایلمدیلر حتی اول صخره معهوده کلدیلر ناکاه کوردیکه
برآدم برنوب ایلم او تنش حضرت موسی سلام وردی
خضر علیه السلام استبعاد ایدوب بو کلدک
برده سلام نیجه اولور بوردیه سلام معهود دکلر
دیدیم موسی علیه السلام بن موسایم دیدیم موسای
بنی اسرائیل سن دیدیم بلی سکا کلدکه او کونک
علمدن بکا نفس الامر مطابقت علم تعلیم ایده سن

107
دیدیم خضر علیه السلام دیدیکه تحقیق سن بنله صبر
ایتمک فادر دکل سن حق تعالی بکا بر علم او کونک سن
انی بمن سن سندخی علم اللهم بر علم بپورسک که
بن آنی بلکم حضرت موسی دیدیکه ان شاء الله
سن بنی صابر لدن بولورسک سکا عاصی اولم
خضر علیه السلام دیدیکه پس ایدی بکا مناعت ایدیک
بندن بر ننه سوال ایلمه بن سویلمد کچه پس ایکیسی دخی
دریا کنارنه کلدیلر باندرندن بر سفینه کچدی اهل سفینه
بولنده سویلمدیلر خضر ایدیکین ببولوب نولن المیوب
کمی پشدر دیدیم وقت که سفینه به سوار اولدی حضرت
موسی کوردیکه خضر علیه السلام فی الحال الواح سفینه
برین کسر ایلمد فو بارش حضرت موسی بواهی استغراب
ایدوب بر قوم که بزی اهر تسر سفینه لینه تحمیل ایدیه
سن اندی غرق ایچون سفینه لرین تخریق ایدیه سن
تحقیق عجب عظیم البش ایدک دیدیم خضر
علیه السلام دیدیکه بن سکا دیدیمیکه تحقیق سن صبر
ایده مزسک حضرت موسی دیدیکه بنی اوندیغم سن
ایلمه مواخذه ایلمه و بکا امریده کوچ سنه تحمیل ایلمه
یعنی سهولتله معامله ایدیه بن سنک صحبتک مراد
ایدیم بونک طریق عفو در حضرت فخر عالم صلی الله
صلیه وسلم موسی علیه السلام می تصدق ایدوب
اولکی سوالی سیانله ایدی دیدیکه پیغمبر علیه السلام
بوردیکه بر سر چه کلدی اول سفینه نک کنارنه فوندی
منقارنی دریا به ادخال ایدیم خضر علیه السلام حضرت
موسی علیه السلام دیدیکه بنم علم و سنک علمک

علم الله ان دكله الا بوسرجه در يادن مقدار صو
 نقصان اينديسه اولمذار در كند ورك معلوم
 علم الله نسبت در يادن قطره دكل ايد وكن تفهيم
 همچون تقريباً الى الفهم عرف ناسه مبتنى تعبیر اليه تشبیه
 ايت بلر بوجبه متناهي اولان علم مخلوقى غير متناهي
 اولان علم الله نسبت احتمالي اراده اولها مشد
 بعده سفينه دن جقوب در باكن رنده معا كبر كن خضر
 عليه السلام بر او غلجق كوردى صيانله ملاعبه ايدر
 با شنى طوبى الى ايله قويا ردى الى قتل ايلدى
 حضرت موسى ديد كيه كنه دن عارى بر نفس بغير حق قتل
 ايلد كن تحقيق امر منكر ايشد كن خضر عليه السلام
 ديد كيه بن سكا ديد مى تحقيق سنده بنه صبر ايشد كن قدرت
 بوقدر فخر كائنات عليه افضل الصلوات خضر نرى
 بپور ديد كيه موسى عليه السلام بوسوالى او لكى
 سواله دن ايشد در پس حضرت موسى ديد كيه
 بوند نصكره بدختر بنى دن سوال ايدر رسم تحقيق
 بنمله مرا فقت دمها حبتى زك ايله صحبتدن باعث
 امتناع اولان عذر كن يانده واضح اولور پس معا
 كند بلر حتى بر قرينه بكد بلر جو علمى كماله ايشد كيه
 اهل قرينه دن طعام طلب ايلد بلر پس اهل قرينه بونرى
 قولقلغه قبول ايتوب اطعامدن امتناع ايلد بلر
 پس بوند قرينه ده بر ديوار بولد بلر كه سقوطه قريب
 اولمش بغيره عليه السلام بپور ديد كيه اول ديوار
 سقوطه مبل ايشد كيه خضر عليه السلام دست
 حكمت بپوستى ايله اشارت ايلدى اول ديوار

طوغر لى • حضرت موسى ديد كيه بر قوم كه بزي
 اطعام ايتوب مافزته قبول ايتد بلر مراد
 ايلد كن بوعملك همچون اندردن اجرت
 اولور دك حتى انكه طعام الورق • خضر
 عليه السلام ديد كيه بوا عراض بينم زده باعث
 مفارقت در قرياسكا خبر ويرم صبره عدم
 اسطاعتك تا و بلنى بغيره عليه السلام بپور ديد كيه
 بوسور دك موسى عليه السلام صبر ايديدى
 حتى الله عظيم الشان اندك خبر ندن بزه وحى ايله بيان ايدردى

ابن عمر رضى الله عنه ان ناساً منهم
 قد اُرُوا النَّبِيَّ الْقَدِيرَ فِي السَّبْعِ الْأَوَّلِ وَأَرَى
 نَاسٍ مِنْكُمْ أَنَّهُمْ فِي السَّبْعِ الْغَوَابِرِ فَالْمَسْئُومُ
 فِي الْعَشْرِ الْغَوَابِرِ رَأَى حَبِيبَ شَرِيفِ بْنِ عَمْرِو
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي بَحَارَى دَسْمِ رَحْمَتِ اللَّهِ
 الْفَاتَى أَخْرَجَ إِلَيْهِمْ لَدَّرَ اللَّهُ أَعْلَمَ مَعْنَاى
 لَطِيفِ بُوْدَرِ كَ • تحقيق سزدن بعض كيه اوليله
 قدر كوستر لى يعنى روبا رنده نخبيل اولد كيه
 تحقيق ليله قدر شهر رمضانك سبع اوللرنده
 اوليجيد يعنى عشر اوائلك پدى كوندلرنده
 ودخى سزدن بعصيده سبع غوابر ده يعنى عشر
 او اخر ك پدى كوندلرنده كوستر لى پس ليله
 قدرى سز آيك عشر او اخرنده طلب ايدك

عدنى بن حاتم رضى الله عنه ان و سادك

عریض انما هو سواد الليل وياض النهار
 قاله له بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا اخرج
 ابوشمره در حدیثی بن حاتم رضی الله عنه
 روایت ایدر که وقت که کلو او اثر بود حتی ببین
 لکم الخیط الابيض من الخیط الاسود نظم که می نازل
 اولدی ایکی ایب الدم بری بیاض بری سیاه
 یا صد بغم التمه وضع ایدوب صبا دکن با قدم
 انکب سنک دخی بیاض و سیاه هر فرق اولندی
 علی الصبح پیغمبر علیه السلام نفسه بی نقل ایدم
 تبسم ایدوب بو حدیث شریفی بیوردیلر
 الله اعلم معنی شریفی بودر که تحقیق سنک
 یا صد بک عریضه یعنی اتلور ایه کریم ده
 مذکور اولان خیط و کله الاسود لیل و یاض
 نهار در مال معنی اول لیلدن حجره دکن
 اکل و شربک جو ازنی بیا ندر عریض الوساده
 تعبیری عریض القفا دیدن کنایه در عریض القفا
 دیکت البه اید دیدن کنایه در علی سبیل الانتقال
 عریض الوساده دیکت البه دیکت اولور بو کما کنایه
 عن الکنایه ویرر ذکر ملزوم اراده لازم قبیلند

ابن مسعود رضی الله عنه ان هاتین الصلاتین
حوالت عن وقتها فی هذا المکان یعنی صلاة
 المغرب و صلاة الفجر بمزدلفه بخاری و مسلم
 رحمهما الله اتفاقا اخرج ابوشمره در الله اعلم
 معنی لطیفی بودر که تحقیق بو ایکی نماز وقت مهور

تحویل اولدی بو مکانده یعنی مزدلفه ده اخشام
 نمازی وقت معیندن تا خیر اولوب صبح نماز تقدیم اولد

الحديث

ابو مسعود عقبه بن عمرو الانصاری رضی الله عنه
ان هذا اتبعنا فان شئت ان نأذن له وان
شئت رجع قال بل أذن له يا رسول الله
 قاله لابی شعیب الانصاری لما دعاه خامس
 خمسة فاتبعه رجل بخاری و مسلم رحمهما الله
 اتفاقا ابو مسعود رضی الله عنه دن تخریج
 ابوشمره در ابو شعیب انصاری رضی الله عنه
 بشش آدیه کفایت مقداری طعام احضار
 ایدوب پیغمبر علیه السلامی اصحابدن دور
 که اید دعوت ایتشیدی اجابت
 بیوردیلر فکرنده بر ادم دخی بوندره تابع اولدی
 وقت که قبویه واردیلر جناب رسالت پناه
 علیه السلام صاحب دعوت نوحیه خطاب
 ایدوب بو حدیث شریفی بیوردیلر الله اعلم
 معنی شریفی بودر که تحقیق شو آدم بزه اتباع
 ایدمی اگر انکیچون اذن و برکت و رسالت اذن
 و برکتسون و اگر دیر سکت و ونسون کتسون
 ابو شعیب رضی الله عنه اقبال ایدوب
 یا رسول الله انکیچون اذن و برکت کسون دیدی
 معنی حدیث شریف بلاد دعوت
 صیانت خاصه به وارث منتهی ایدیکنه دلیلدر

الحديث

جابر رضی اللہ عنہ ان ہذا اختر ط علی سبی
 وانا نام فاستیظت و ہونی بدہ صلتا فقال
 من ینک منی فقلت اللہ ثلثا بخاری و سلم
 رحمہما اللہ الثانی تخریج ابی شہرہ در جابر رضی اللہ
 عنہ روایت ایدر کہ غزو انک بر ندہ روادی
 فونشدن عسکر متفرق اولوب ہر کس بردخت
 سایہ سندہ خوابہ واردیدر پیغمبر علیہ السلام
 دخی شمشیرنی بردختہ تعلیق ایدوب
 سایہ سندہ عنودہ جلیاب خواب و شہرہ
 ناکاہ بزمی استدی حضور سعادتمندہ واردیغزودہ
 بانندہ براعرابی کوردک اول وقت بو حدیث
 شریفی بیوردیدر اللہ اعلم معنای لطیفی بودر کہ
 تحقیق شواعرابی قلیجی غلافندن جفا روب
 اوزریمہ حملہ ایلدی حال بو کہ بن او بوردیم پس
 او باندیم بالن قلیج اللہ سنی بندن کیم منع ایدر
 دیدی اوج کرہ اللہ تعالی منع ایدر دیدیم پس
 قلیج اللہ دن دوشدی اخذ ایدوب سنی
 بندن شدی کیم خلاص ایدر دیدیم اخذ ایدر بجلدک
 خیر لوسی اول دیدی راوی رضی اللہ عنہ نقل
 ایدر کہ پیغمبر علیہ السلام اول اعرابی یہ خطاب
 ایدوب جناب باری تعالی نک و حد انتہہ و بنم
 رسالتہ شہادت ایدر می سک دیدیدر شہادت
 ایتمم کن عہد ایدر مکہ سز مکہ مقاتلہ ایتمیم و مقاتلہ ایدر
 طائفہ ایدر دخر بو لنہایم دیدی حضرت فخر عالم
 صلی اللہ علیہ وسلم انک خط سبہ نامہ خط کنند

بخار نشان صفحہ جمیل اولوب عفو و اطلاق
 ایلدی اول شخص عورت الملائک اسمی
 غوث اولیق اوزرہ ر فرزدہ کلک رواہ اخبار در

معاویہ بن ابی سفیان رضی اللہ عنہ ان ہذا الامر
 فی قریش لا یعاد بہم احد الا کتبہ اللہ علی وجہہ
 ما اقاموا الدین بخاری رحمہ اللہ معاویہ رضی اللہ
 عنہ دن تخریج ابی شہرہ اللہ اعلم معنای شریفی
 بودر کہ تحقیق امر خلافت قریش بچندہ ثابتہ
 ہیج بر احد انمرہ مخالفت ایتمز الا مخالفت ایدر
 حق تعالی انی بوزی اوزریمہ دو شمر مادامکہ قریش دینی محافظہ ایدر

عمر رضی اللہ عنہ ان ہذا القرآن انزل علی
 سبعۃ احرف فاقرأوا ما نزل منہ بخاری
 و سلم رحمہما اللہ ثانی عمر رضی اللہ عنہ دن
 تخریج ابی شہرہ اللہ اعلم معنای لطیفی بودر کہ
 تحقیق شواقران بدی لغت اوزریمہ انزال اولدی
 پس آمدن آسان اولانی قرائت ایدر بکوز
 بعضیدر مراد سبعہ بہ حصر و کدر توسعہ و تسہیلہ
 دبشدر اکثر علما حصر فہم اول نور دیوب مراد
 نبودہ اختلاف ایتمشدر در ظاہر بودر کہ
 قرائت سبعہ در تفصیلی شروح مشرقیہ مذکور در

عائشہ رضی اللہ عنہا ان ہذا شی کتبہ اللہ علی
 بنات آدم فانضی ما بقضی الحاج غیر ان لا یظنونی

باب **بیت حتی تغتسلی** قاله لها حين حاصت بئرف
 عام حجة الوداع بخاري ومسلم رحمهما الله
 اتفاقا يخرج البشردر عائشة رضي الله عنها
 روايت ايدرك عام حجة الوداع به بغير عليه السلام
 ايله معاً احرام بند عزيمت اولمشيدم مكره قريب
 سرف نام موضع كلكه بگزده حبض كورب كمال
 انفعال من كريان اولدم سبب انفعال معلوم
 غزلي اولد قده بو حديث شريفى بورد بلر
 الله اعلم معنى لطيفى بودرك تحقيق شو حبض
 برشى در كه حق تعالى بنابت آدم اوزره يعنى نسوانه
 قضا و نقدر ابدى پس حجاج ايشد كى
 افعال حجت طواف بيتن غيرى سنى
 سندن ايشد تا غسل ايتد كچه طواف ايله

ابو موسى رضي الله عنه **ان هذا قدر البشري**
فانتم قاله لابي موسى وبلال حين قال لا اعز
 اكثر من علي من البشر بخاري ومسلم
 رحمهما الله اتفاقا اخراج البشردر ابو موسى
 رضي الله عنه روايت ايدرك جبرانه نام موصوفه
 براعرابى بيشگاه نبوت پناه عليه السلام كلوب
 يا محمد بچون بكا اولان وعدي انجاز ايتد ك
 ديدى سنبچون بشارت ايدرم دبو تلطف
 ايدلر سن بكا البشر لفظنى چون ايتد ك ديدكده
 ابو موسى وبلال رضي الله عنهما به توجه خطاب
 ايدوب بو حديث شريفى بورد بلر الله اعلم

معنى لطيفى بودرك تحقيق شواعرابى بشارت
 روايلدى سز قبول ايدرك

زيد بن ثابت رضي الله عنه **ان هذه الآية**
تبتلى في قبورها فقلوا ان لا تدافنوا الدعوت

الله ان يسمعكم من عذاب القبر الذى
 اسمع منه قاله لما مر بقبور المشركين مسلم
 رحمه الله زيد رضي الله عنه دن نخرج البشردر
 الله اعلم معنى شريفى بودرك تحقيق شواست
 قبر لنده المعنى اول نورلر مراد منك وكميرك
 سوا ايدرك اكر موتاي دفن ايتماك خوفى اولمى
 الله عظيم الشانه دعا ايدوب عذاب قبردن
 بنم ايشد كى سزه ايشد سنى استردم
 يعنى اكر عذاب قبر استماع اولنه كمال ايشدن
 ميتلر دن دفن ايتد كچه قادر اولد مزلردى
 با استهانده دفن ميتى ترك ايدرك ايدى ويا خود
 اقرباسى فضيحت الحوفندن احزازا ميتلر دن
 بعد صحرا لره الفا ايدرك ايدى قور مشركين
 بانندن مرور ايتد كچه ابراد ايتد در

ابو بصرة الغفاري رضي الله عنه **ان هذا**
الصلاة عرضت على من كان قبلكم فضيعوها
من حافظ عليها كان له اجره مرتين ولا صلاة
بعد ما حتى يطلع الشاه يعنى صلاة العصر
 سلم رحمه الله ابو بصرة الغفاري رضي الله عنه دن

تخریج ابلشد. الله اعلم معنی شریفی بود که
تحقیق شود نماز یعنی صلاة عصر نزدن اول کلن که
اوزرینه عرض اولندی پس اندر اول نمازی ضایع
ابتدای وقت اشتغالده اولد یعنی ایچون اکا
ملازمتی ترک ابدی شود که اول نمازی
محافظة اوزره اولوب ادا به مداومت ایله
ایچون ایکی کراهه اجر اولور بر اجر امر باری تعالی به
امثال ایندکی جهندن اولور بر اجر اسلاف
ضایع ایندکی صدق محافظه ایستکی جهندن اولور
بعد العصر نماز بود قدر حتی بلذ ظاهر اولنج مراد غروب
شمس بعد العصر مکروه اولان صلاة نافله در اولمه
شمس متغیر اولمه فضای فوائت جائز در

الحديث
معاوية بن الحكم السلمي رضي الله عنه ان هذه
الصلاة لا يصلح فيها شيء من كلام الناس
انما هي التسبيح والتكبير وقراءة القرآن مسلم
رحم الله معاوية رضي الله عنه دن تخریج ابلشد
الله اعلم معنی شریفی بود که تحقیق شو
جنس صلاة ایچنده كلام ناسدن برشی صالح
اولماز یعنی خلق ایله تکلم جائز دکدر نماز
دکدر آلتسبیح و تکبیر و قراة قرآن در

الحديث
ابو هريرة رضي الله عنه ان هذه القبور
مملوءة ظلمة على اهلها وان الله ينورها لهم
بصلاتي عليهم مسلم رحم الله ابو هريرة رضي الله

عنه دن تخریج ابلشد. الله اعلم معنی شریفی بود که
تحقیق شو قبر لظلمت بودند اهل قبور اوزرینه مملود
تحقیق الله عظیم الشان اهل قبور اوزرینه بنم نماز
سببی ایله اندر ایچون قبر لظلمت منور ایدر

الحديث
انس رضي الله عنه ان هذه المساجد
تصلح لشي من هذا البول والقذر انما هي لذكر الله
والصلاة وقراءة القرآن بخاري ومسلم رحمهما
اتفاق انس رضي الله عنه دن تخریج ابلشد
الله اعلم معنی شریفی بود که تحقیق شو مسجد
شوبول و قذر دن برش ایچون صالح اولماز
یعنی بول و قاذورات و اندر امثالی موجب تنفیر
طبیعت اولان اشیا منتنه ایله مسجدی تلویت
ایتمک جائز دکدر مساجد کدر آلا ذکر الله
و صلاة و قراة قرآن ایچوندر بر اعرابی تمک مسجد
بول ایستکین کوردکده اکا خطا ب
ایدوب بو حدیث شریفی ابراد ایدیلر

الحديث
ابو موسى رضي الله عنه ان هذه النار انما هي
عدو لكم فاذا نتم فاطفئوها عنكم بخاري ومسلم
رحمهما الله اتفاق ابو موسى رضي الله عنه دن
تخریج ابلشد. الله اعلم معنی شریفی
بودر که تحقیق شو انتار ندن خوف اولما
اتش دکدر آلا اول اتش نرک ایچون
دشمندر پس چن او بومق مراد ایدر سز آنی

اطفا ایدک یعنی اول انشی شو و جهله تکین ایدیکه
سزدن ضرری مندفع اوله بر کجه مدینه منوره ده
برکات نک منزلی محرق اولشیدی مسموع
سعادتمری اولدقه شرف یافته و رود اولمشدر

الحديث

عبد الله بن عمرو رضي الله عنه **ان هذه من**
باس الكفار فلا تلبسها قاله حين راى عليه
ثوبين معصفرين وفي رواية انه قال **انك امرتك**
بهذا قلت اغسلهما قال بل احرقهما مسلم
رحمه الله اخراج ابمشدر راوي حديث شريف
عبد الله رضي الله عنه بوبالي ابكي ثوب
جشم شیدی بغمبر عليه السلام کورد کده بوردیلر که
تحقیق بوباکي ثوب لباس کفار و نذر کیمه بر
روایته بولباسلری کیمکه مادرکی امرایندی
ویدیلر روایه اولی ده لباس کفار دن ایدکی
مصر صدر روایه ثانیه نسوانه مخصوص لباس
ایدکینه ولبسدر عبد الله رضي الله عنه نقل
ایدک که یا رسول الله بولبولری غسل ایدیم دیدیم بلکه
احراق اید ویدیلر احراقله امر دن مراد نبوی با بیع
و با همه اید ملکدن اخراج اید دیک ایدی انکارده
مبالغه به بنا بو و جهله تعبیر ایدیلر اول دخی
معنای ظاهر بن فهم ایدوب احراق اید کده
بجون بعض اهلکه لباس ایدک انرا بجون لباسد بوردیلر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **اني اخبر الانبياء وان مسجد**

اخرا **مسجد** مسلم رحمه الله ابو هريرة رضي الله
عنه دن تخريج ابمشدر الله اعلم معنای شریفی اید
بودر که تحقیق بن آخر انبیایم و تحقیق مسجد مسجده
انبیایک آخریدر **مسجد** انبیای مسجد حرام و مسجد
اقصى و مسجد رسول الله عليه السلام

الحديث

جندب بن عبد الله رضي الله عنه **اني ابرأ الى**
الله تعالى ان يكون لي منكم خليل فان الله قد
اتخذني خليلا كما اتخذ ابراهيم خليلا مسلم
رحمه الله جندب بن عبد الله رضي الله عنه دن
تخريج ابمشدر الله اعلم معنای شریفی بودر که
تحقیق بن الله عظیم الشان التجا ایدرم که سزدن
بر کیز بنم ابجون خلیل اوله تحقیق الله عظیم الشان
بنی خلیل اتخا ذایتدی ابراهیم علیه
السلامی خلیل اتخا ذایتدی کی

الحديث

سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه **اني احرم ما بين**
لابتي المدينة ان تقطع عضاها او يقتل
صيدها مسلم رحمه الله سعد رضي الله عنه دن تخريج
ابمشدر الله اعلم معنای شریفی بودر که تحقیق
بن حرام ایدم مدینه نک ابکی لابه سی بینده اولن
دکندرک قطع اولنما سنی با خود صید نک
قتل اولنما سنی مدینه نک ابکی جاننده اولن سیاه
طاشلی یک برینه لابه شرقی برینه لابه غربی دیرلر
مدینه منوره بوندرک ما بینده واقع اولمشدر

الحديث
 انس رضي الله عنه اني ارجمها قتل اخوها معي
 يعني ام سلمة ام الش بن مالك بخاري ومسلم
 رحمهما الله اتفاني انس رضي الله عنه دن نخرنج
 ابشر دور الله اعلم مال معاني شريفني بودر که
 تحقيق بن ام سلمه مرحمت ايدرم که قزدا شتر
 بنمله حق اوزره معيتده قتل اولندي
 تفصيلي شروح مشارفده مذکور در

الحديث
 ابو سعيد رضي الله عنه اني اعتكفت العشر
 الاول التمس هذه الليلة ثم اعتكفت العشر
 الاوسط ثم انبت فقيلا في انها في العشر الاواخر فمن
 احب منكم ان يعتكف فليعتكف بخاري و
 مسلم رحمهما الله اتفاني ابو سعيد رضي الله عنه دن
 نخرنج ابشر دور الله اعلم معاني شريفني بودر که
 تحقيق بن شهر رمضان عشر اولنده اعتكاف ابدم
 لبدا قدری طلب ايد بچی اولد بيم حالده صکره
 عشر واسطنده اعتكاف ابدم صکره بر ملک کلدی
 بکا دید که تحقيق لبدا قدر عشر او اخزده در پس
 بن عشر او اخزده اعتكاف اينکه غزبت ابدم
 سزدن بر بکز بکا موافقت اينکی سور
 عشر او اخزده معتكف اولسون

الحديث
 عائشة رضي الله عنها اني ذاكر لك امرا فلا
 عليك ان تستعجلي حتى تستأمرى ابوبك

قاله لها بخاري ومسلم رحمهما الله اتفاني عائشة
 رضي الله عنها دن نخرنج ابشر دور ازواج
 طهرات رضي الله عنهم حضراتي بغير علي
 السلام دن نفقه وافرده ونياب فخره طلب
 ابشر بدی بايتها البنتي قل لازواجك ان كنتين
 نردن الحيوه الدنيا اية شريفني نازل اولد قد حشر
 عائشه به توجب خطا ب ايدوب بوحديث
 شريفني ببور ديدر الله اعلم معاني لطيفني بودر که
 تحقيق بن سکا بر امر سويلرم لا باس در جوابده
 حمله ابنة حتى والد بنك ابله مشورت ايند کچه
 حضرت عائشه رضي الله عنها دهن کتای
 حسن بيان اولوب بار رسول الله بوليه امرده
 ابوين ابله استشاره به نه حاجت بن الله
 ورسولني ودار آخرتي مراد ايدرم دیدی

الحديث
 عائشة رضي الله عنها اني على الحوض انظر من
 يرد علي منكم والله ليقطعن دوني رجال فلا قولن
 اي رب مني ومن امتي فيقول انك لا تدري ما
 احد ثوابك ما زالوا يرجعون علي اعقابهم
 مسلم رحم الله عائشه رضي الله عنها دن اخراج
 ابشر دور الله اعلم معاني شريفني بودر که
 تحقيق بن موقفده حوضم اوزرنده بيم حال بوکه نظر
 ايدرم نردن بعضکيز صوابچک آرزو سيله بکا
 کلور والله بکا قريب مکرانده قطع اولنور
 بن دبر که بار بن بوندن در و بنم امند ندر

حق تعالی بپور که سن بزرگ بود و سنده
نه احداث اید بر عقلمی اوزره رجوع اید
زائل و ملدیر یعنی اسلامه اولان حقوق
واجب بے قبولدن اعراض اید
اعمال صالحه دن سبانه رجوع اید

الحديث

عقبة بن عامر رضی الله عنه انی فرطکم وانا
شاهد علیکم وانی والله لا نظری حوضی
الآن وانی اعطیت مغانج خزائن الارض
مغانج الارض وانی والله اخاف علیکم ان تشرکوا بعدی وکن
اخاف علیکم ان تنافسوا فیها وروی حدیث شریف عقبة
بن عامر رضی الله عنه در بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقی تخریج اید کبری احادیث اعجاز اشتمال
بنوی دندر الله اعلم معنی لطیفی بود که تحقیق
بن سرک ابچون مقدم واروب حوض اصباح
ایدی بی یعنی جسته تزل و منزل مهیا ایدرم و دخی
سزی حفظ اید بی بی و تحقیق و الله موقف و محشرده
اولان حوضه الآن نظر ایدرم و تحقیق خزائن الارض
با خود ارضاک مغانجی بکا اعطا اولندی مسکین
نصرت قرین هر حالده غالب اولوب فتوحات
مداین و قلاع اید بکام و خزاین ملوکی داخل نبضه
ملک ایدوب احوال غنایم اید فائز نصاب مرام
اولا رینه اش رندر تحقیق و الله سرک اوزرکه
خوف ایدم که بندن صکره مشرک اوله سز و کن
اموال خرابنده بری برکز اوزرینه تباعض و تحاسد

اینگذون خوف ایدرم جمله معجزات با هر
بنوی دندر که اشارت بپور و قلمی اوزره مد
و قلاع و خزاین ملوک زب ملک البمین مجاهدین
دین اولوب منافسات عدیده و منازعات
شستی صورنیافته و نوع اولشده تفصیلی کتب
سیر و تواریخده نگاشته کلک رواه اخبار در

الحديث

ابن عمر رضی الله عنه انی قد خیرت فاخترت
ولو اعلم انی ان زدت علی السبعین بغفرله
زدت علیها بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاق
ابن عمر رضی الله عنه دن تخریج اید شد در
رئیس المنافقین عبد الله بن ابی مراد اولیده
او علی عبد الله صلحان اولمغین رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم رجاسه مساعده
ایدوب نمازین قیلغه توجه بپور و قلنده حضرت
عمر رضی الله عنه مثالب احوالنی در میان
ایدوب اوله منافق بی دینک نمازین قیلمی سکر
و بو منع مراد اینکن بو حدیث شریفی بپور دید
الله اعلم معنی لطیفی بود که تحقیق بن نجیر
اولندم یعنی انک حفته استغفار ایدوب
اینها ملک خصوصنده حق تعالی بنی مجیر قیدی
بن استغفاری اخبار ایدم تحقیق اگر تمش
اوزرینه زیاده ایدرم ابچون مغفرت اوله جغنی
اگر بیدم استغفاری تمش اوزرینه زیاده
ایدرم تفصیلی کتب نفاسیر و شروح مشارف مذکور

اولمغین مفاد حدیثی افاده ایله اکتفا اولندی

الحديث

ابو ذر رضی الله عنه انی قد وجهت لی ارض
ذات نخل لا اراها الا بثر ب فذل انت مبتغ
عنی فو مک عسی الله ان یفهمک وبجرک
فبهم قال له عند انصرافه الی ابله مسلم رحمه
تخرج استبدکی اخبار نبوی دندر ابو ذر رضی الله عنه
مکه به کلوب شرفا فته دولت اسلام اولوب
مدینه به رجعت ایندکی وقت بو حدیث شریفی
بیوردیلر الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق
بکا عالم منامده خرما آغاجی بر برکت جنتی کوسرلدی
ظن ایتیم الا اول بری بثر ب ظن ایدرم با اباذر
بندن استند کلر کی فو مکه تبلیغ ایدرمی سکت
حق تعالی دن رجا ایدرم که سنک سیککه حق
تعالی اندره منفعت ویره واندرک اسلام کلدری ابله
سکا اجر ویره بثر ب مدینه نک اسمیر
سکره طیبه وطایه نسیمه اولمشدر

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه اني كنت امرتكم ان
تحرثوا فلانا وفلانا وان ان لا يعذب بها
الا الله فان وجدتموها فاقتلوهما قال الصغاني
مؤلف هذا الكتاب احد الرجلين هبار بن الاسود
بن عبد المطلب والاخر نافع بن عبد القيس
بخاري عليه الرحمة تخرج استبدکی اخبار نبوی دندر
ابو هريرة رضي الله عنه روايت ایدر که پیغمبر

عليه السلام زبي بر عسكرة نعين ابدوب فلان وفلان
فلاني اولد قد احرقت بالنار ايدک دیو امر ايتمشدر
وداعه وارديغز ده بو حدیث شریفی بیوردیلر
الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق بن سزه فلان
وفلانی احرقت ايدک دیو امر ايتمشدر و تحقیق
بن دیر که نار ابله عذاب ایتیم الا الله عظیم الشان
ایدر پس اگر اندری بو لورس کوز قتل ايدک
مؤلف کتاب امام صفانی علیه الرحمة دیر که اول
ایکی آدک بر بک اسمی هبار بن اسود بن عبد المطلب
وبر بک اسم نافع بن عبد القيس ایدی

الحديث

جابر رضي الله عنه اني لا استشهد الا على حق
مسلم عليه الرحمة اخراج استبدکی جواهر انا نبوی دندر
جابر رضي الله عنه روايت ایدر که برک
پیغمبر علیه السلام کلوب عبد مملوکی او غلمه هبه
ایلم شهادت او لکزدیدی دخی اولادک
وارمیدر دیو سوال بیوردیلر بی واردر دیدی
با اندره دخی بو مشملو هبه ایندکی دید کلر ندره بوق
اندره هبه ایتیم دیجک بو حدیث شریفی بیوردیلر
الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق بن شهادت
ایتیم الا حق اوزرینه شهادت ایدرم مفاد حدیث
شریف مطلقا هبه بین الاولاد طلب نسوبه در
امام احمد و بعضی تابعین رحمهم الله بو نکلر استدل
ایدوب امر هبه ده بعضی اولادی بعضی آخراوزرینه
لفضیل اینک حرامدیش انا جمهور علما کراهته

ذاهب اولوب مراد لایق مروت اولیان امره
شاید اولم دیکدر زبر بعض روایانده بنده
غیر بنی اشها دایله بیورد قلمی مثبت در بوقدر
حرمست اقتضا ایلمز بومقامده حق
جدر ولایت معانسه در د بوقویه ایشلردر

الحديث

عمر بن ابی سلمه وعائشه رضی الله عنهما
انی لاتفککم الله واختاکم له ویرومی واعلمکم
بحدوده راوی حدیث شریف عمرو عائشه
رضی الله عنهما در بخاری وسلم رحمهما الله
اتفاقی اخراج ایشلردر الله اعلم قال
معنای لطیفی بود که تحقیق بن الله تعالی تقوا
و خستیده سزدن زیاده بم و انبجیون خوفم
سزدن زیاده در بر روایتده حدود الهی
سزدن زیاده بیلورم بیورمشلردر

الحديث

انس رضی الله عنه **انی لا دخل فی الصلاة**
وانا اريد اطلاتها فاسمع بكاء الصبي فاجوز فی
صلاتي فما اعلم من شدة وجدانه من بكائه
بخاری وسلم رحمهما الله اتفاقی انس رضی الله
عنه دن تخریج ایشلردر الله اعلم لمعنای
شربنی بود که تحقیق بن نمازه شروع ایدرم حال
بو که نطوبین مراد ایدرم پس اوشان غلادغنی
ایشلردر انک بکاسندن آنسک شدت
حزنی بید بکم اجلدن نمازی تخفیف ایدرم

ابن مسعود رضی الله عنه **انی لا عرف اسمهم**
واسماء ابائهم والوان خبولهم هم خير فوارس
على ظهر الارض يومئذ او من خير فوارس على
ظهر الارض يومئذ یعنی عشره فوارس
بمعنوی طلیعه بعد فتح قسطنطنیه حین بقال ان
الله جال قد خلفهم فی دزار بهم سلم علیه الرحم
ابن مسعود رضی الله عنه دن تخریج ایشلردر
الله اعلم معنای لطیفی بود که تحقیق بن بیورم
اندرک اسمک بنی و با بار بنک اسمک بنی و آندرک
الوانی انرا اول کون بر بوزنده اولان انلورک
خبر لوسیدر بر روایتده اول کون بر بوزنده
اولان آنلورک خبر لوسیدر یعنی اون انلور
طلیعه اولد قلمی حالده بعث او لنور قسطنطنیه
فتح اولند قد نصره مسلمین اخذ غنائمه
مشغول اولد قلمی حبسه شیطان علیه اللعنه
تحقیق دجال سزه خلف اولوب اولاد و عیالکری
ضبط ایشلردر بوقوعه نک نوع ما اجمالی بود که
دجال خروج ایشلردر ایامده مسلمین کفار ایلد
ترتب ساز مصاف اولوب بروفق و الحواه
اعدای دینی بی سرفبغای انخرام ایدر که نصره
قسطنطنیه بی فتح ایدوب اخذ غنائمه مشغول
ایکن شیطان علیه اللعنه مسلمین تفرقه و ریک
ایچون زیادکنان اگر چه منصور و مظفر اولد بکیز
انادجال دبار کوزه ستولی اولوب اهل عیالکری
داخل قبضه تصرف ایلدی د بوند ایدر مجاهدین دن

استقصای احوال ابی چون سبحان غزانت
سلبیدن اون نفر آدم کوندر لر انلرک
او صاف جمیده و فضائل جلیده لرین
بیان ضمننده شرفیافته و رود اولمشدر
غایت تفصیلی تحفه الاسرارده کذارش بذر تحریردر

الحديث

ابو موسی رضی الله عنه انی لاعرف اصوات
رفقة الاشعریین بالقرآن حین یدخلون
باللیل واعرف منازلهم من اصواتهم
بالقرآن باللیل وان كنت لم ار منازلهم حین
زلوا بالنهار ومنهم حکیم اذا لقي الخبيل او قال
العدو قال لهم ان اصحابي يأمرؤکم ان تنظروهم
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا ابو موسی رضی
الله عنه دن تخریج ابیشدر در الله اعلم
معنای لطیفی بودر که تحقیق اشعر قبیله
جماعتک آوازنی تلاوت قرآن ایله بیلورم
کجه منزله د اخل اولد قری وقتده
ومنزل لرین کجه ایل قرآن او قید قلنده صدرلرین
بیلورم اگرچه کوندر نزول است کلری وقت
منزل لرین کوردم ایلده وانمردن برحمه
واردر حکیمدر بعضیدر حکیمدر اصحابیدندر
دیدلر و بعضیدر صفیدر دیدلر بچن اولد حکیم
آلویه ملاقی اولد و علی قول دشمنه ملاقی اولد
تحقیق بنم اصحابم سزدن مهل طلب ایدر لدیو
سویدر استمهال محتملدر که اصلاح ذات البین

ابی چون اولد حکیم لفظی دخی بو معنایی اشعار ایدر
ابو موسی رضی الله عنه اول قبیده دندر حضرت
علی ایله معاویه امرنده رفزده کلک رواة اخبار اولدی
اوزره اصلاح ذات البین ابی چون حکم اولمشدر

الحديث

جابر بن سمره رضی الله عنه انی لاعرف حجر
بکته کان یسلم علی قبل ان انبعث انی لاعرفه
الآن سلم علیه الرحمه جابر رضی الله عنه دن
تخریج ابیشدر الله اعلم معنای لطیفی بودر که
تحقیق بن بیلورم مکده بر طاش بکا سلام
ویردی بن نبوت ایله بعث اولمزدن اول
تحقیق بن اول طاشر حالابیلورم بو کیفیت
وفوعی قبل البعثه در ذرا بعد البعثه جمله احجار
سلام ویردی اول طاش حجر الاسود اولق
اوزره مرویدر بعضیدر غیریدر دبشدر
انبیاء عظام علیهم السلام حضراتندن قبل البعثه
صادر اولان خوارق عاده اربا صاات
بعد البعثه اولت معجزات در لر

الحديث

سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه انی لاعطی
الرجل وغیره احب الی منه خشیة ان یبک
فی ان را علی وجه بخاری و مسلم رحمهما الله
اتفاقا تخریج ابیشدر در سعد رضی الله عنه
روایت ایدر که پیغمبر علیه السلام بر جماعت
میننده مال غنیمت تقسیم ایدوب انمردن بر سر

زک ابندی بار رسول الله فلان اومه اعطا ابندیکز
 حال بود که مؤمن در دید بکده بود حدیث شریفی بود در
 الله اعلم مال معنای لطیفی بود در که تحقیق بن مال
 غنیمت دن اول کسیه و بر رم حال بود که انک غیری
 اول کسیه دن بگا سو کلو در خوف ایدرم که
 و بر رم اول کسیه بوزی اوزرینه جهنم و دوشتر یعنی
 بعض کسیه ایمانی ضعیف اولد یعنی بیدیکم ابچون
 اعطا ایدرم زیرا اعطا ایتسم حق دن اعراض
 ایدوب بوزی اوزرینه جهنم و دوشتر و بعضی
 قسمت ده زک ایدرم ایمانی کامل اولد یعنی بیدیکم
 ابچون زیرا جمیع افعاله و فوقی وارد در منع و اعطا
 حکمت مبتنی ایدیکم ببلوب بر شش اید
 متغیر اولماز امام مال غنی ای قسمت ایدیکم صلح
 بعض کسیه آخره ترجیح ایتیم نک جوازنی بیاند

الحديث

ابن مسعود رضي الله عنه اني لا علم اخر اهل النار
 خروجا منها و اخر اهل الجنة دخولا الجنة رجل يخرج
 من النار جواء فيقول الله له اذهب فادخل الجنة
 فباتها فيخيل اليه انها ملاي فيرجع فيقول بارب
 وجدتها ملاي فيقول الله له اذهب فادخل الجنة
 فباتها فيخيل اليه انها ملاي فيرجع فيقول بارب
 وجدتها ملاي فيقول الله له اذهب فادخل الجنة
 فان لك مثل الدنيا وعشرة امثالها وان
 لك مثل عشرة امثال الدنيا فيقول الشيخ بے
 او نضحك بي وانت الميك قال ابن مسعود

قلقد رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم حتى بدت
 نواجذه فكان يقال ذلك ادنى اهل الجنة منزلة
 بخاري ومسلم رحمهما الله اتفاني ابن مسعود
 رضي الله عنه دن تخرنج ايتشدور الله اعلم
 معنای لطیفی بود که تحقیق بن بلورم اهل نار دن
 جمله دن صکره نار دن چقان کسیه بے
 و اهل جنت دن جمله دن صکره جنت داخل اولن
 کسیه بی بر کسیه سورینه رک جهنم دن چبقار
 حق تعالی اول کسیه ابچون وار جنته کبر د بود
 فرمان ایدر اول کسیه جنته کلور جنت انک
 خیالنده مال مال کورینور کبر وید و دوشوب بار بے
 جنتی مملو بودم دیر حق تعالی اول کسیه ابچون
 وار جنته کبر د بود تکرار فرمان ایدر پس اول
 کسیه جنته کلور بینه جنت کالاول خیالنده مملو
 کورینور بینه کبر وید و دوشوب بار بی جنتی مملو بودم دیر
 پس حق تعالی فرمان ایدر که وار جنته کبر تحقیق
 سبکچون دنیا مثلی و دنیا نک عشر امثالی
 بر وارد بر با خود تحقیق سبکچون دنیا نک
 عشر امثالی وارد بر پس اول کسیه دیر که بار بی
 بنی تخفیر می با خود استخفافی ایدر سک حال بود که
 جمله نک سن بلکی اکرم الاکر بن سک یاربے
 سخره و ضحک معنای ظاهری رب العالمین
 حقیقده سخیل اولمغین معنای لازمی اوزرینه
 حمل اولنوب مالی بار بی بنی تخفیر و استخفافی ایدر
 دیکت اولور ابن مسعود رضي الله عنه نقل ایدر که

رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت ندرین
کوردم تبسم بپوردیدر حتی مبارک دیشدری
نابان اولدی و اول زمان بن المسلمین سولنوردی
اهل جنات منزله جهنم ادناسی دنیا نکت
عشر امثالی در مفاد حدیث شریف اهل ایمان
ایچون موعود اولان جهان عالیا نکت کمال
وسعت برهاندر با حسان بامثال انزلنا
فی ذلک المكان من غیر عسر و هو ان

عائشه رضی الله عنها انی لاعلم اذا كنت عتی
راضیه واذا كنت علی غضبی قالت فقلت
ومن ابن تعرف ذلک فقال اما اذا كنت
عتی راضیه فانک تقولین لا ورب محمد واذا
كنت غضبی قلت لا ورب ابرهیم قلت
اجل والله ما اهجرا الا اسمک بخاری و مسلم
رحمهما الله اتفانی عائشه رضی الله عنها دن تخریج
ایلمدر در الله اعلم معانی لطیفی بودر که
تحقیق بن بیورم یا عائشه فچن سن بدن راضی
اولورسک و فچن بکا انجنورسک عائشه
رضی الله عنها نقل ایدر که ندن بیدر بونی بارسول
دیدم بپوردیدر که فچن بدن راضی اولورسک
قسم ایند که اسم بادا بدوب لا ورب محمد
درسک و فچن انجنورسک لا ورب ابرهیم
دوب اسم ترک ایدر سکت اولد در بارسول
انجنی اسم شریفکرزک ایدرم دیدم یعنی

120
هجرانم اسم شریفکرزده مقصور در استیلا نعدی ایلمدر
حضرت عائشه دن بو فعلک صدوری اختیار
دکدر نسوانه مخصوص غیره مبنی بر معنادر که کمال
محبت دن ناشی انک خاطرین بو وضع ایدر بیان
ایدر نسوانک بو مقوله افعالی معفودر حتی
امام مالک رحمہ الله دیشدر که بر خاتون من جهة
الغیره زوجنه محبتات ایدر کذف الیسه اندن حدیث اولور

سلمان بن صرد رضی الله عنه انی لاعلم کلمه
لوقا لها لذهب عنه فابجد لوقا لعود بالله من
الشیطان الرحیم لذهب عنه ما بجد
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفانی تخریج ایلمدر در
سلمان رضی الله عنه روایت ایدر که بر کون بیخبر
علیه السلام کوردیدر که بر کس قرنداشی ایدر خالصه
ایدر کمال غضبندن بوزی فرزش و عروقه
قبارش اول وقت بو حدیث شریفی بپوردیدر
الله اعلم معانی لطیفی بودر که تحقیق بن بر کلام
بیورم لکراول آدم انی سوبس غضبندن نفسنده
بولان حالت کیدردی اگر اول آدم اعود
بالله من الشیطان الرحیم دلبه انده بولان
غضب اندن کیدردی مفاد حدیث شریف
واما بنز غنک من الشیطان نزغ فاستغذ
بالله نظیم کربی مصداقی اوزره نزغات
شیطان اولان سورت انش غضبک
تکبیری وابسته زلال استعاذه ایدر بکنه دیشدر

عاشق رضی الله عنها **انی لا فعل ذلك** انا و هذه
تم نقتل مسلم عليه الرحمة اخراج البمشدر
 عاشق رضی الله عنها روایت دیگر که پیغمبر
 علیه السلام بآنند او تور دم بر آدم کلدی
 کشر اهل ابله جماع ابدوب ازال اولاس
 اوز لرینه غسل واجب اولور می دیو سوال
 ابدی و وجوب غسلی افاده اراده ابدوب
 بو حدیثی بیوردیله الله اعلم معنی شریفی
 بودر که تحقیق بن و مشارایها یعنی عاشق
 بو فعلی ابدوب صکره غسل ابدی

ابو هريرة رضي الله عنه **انی لا نقرب الی اهل**
فاجد النمرة فطر علی فراشی او فی بیتی فارغها
لا کلهما ثم اخش ان یكون صدقة فالفیها
 بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا ابو هريرة
 رضی الله عنه دن تخریج البمشدر
 الله اعلم مال معنی شریفی بودر که تحقیق بن
 اهل بیته رجوع ابدوب کلدی که فراشم
 اوزرینه یا خود بیتیم ایچنده دو شمش خرمالورم
 اکل اینک ایچون قالدرد قد نصکره صدقه اولتی
 استمالی ابله خوف ابدوب اول خرمالی براغورم
 مفاد حدیث شریف ذات مفه سرینه
 اوساخ ناس اولان صدقه حرمینی بباندر

129
 ابو هريرة رضي الله عنه **انی لا اول من یرفع رأسه**
بعد النخعة فاذا موسى متعلق بالعرش بخاری
 و مسلم رحمهما الله اتفاقا ابو هريرة رضی الله عنه دن
 تخریج البمشدر الله اعلم اجمالا معنی لطیفی
 بودر که تحقیق بن نفخه ثانیه و نصکره باشنی
 رفع ایدن کس نک اولی یم ناکاه موسی علیه السلام
 عرش متعلق کوررم تفصیلی ام جوزی بصعقة
 الطور حدیثی ترجمه سنده دگر اولور مفاد شریفی
 موسی علیه السلام علور نبه و عظم قدرنی بایندر

حفصة رضي الله عنها **انی لبدت رأسی و قلدت**
هدی فلا اهل حتی انخر بخاری و مسلم رحمهما الله
 اتفاقا حفصة رضی الله عنها دن تخریج البمشدر
 الله اعلم اجمالا معنی شریفی بودر که تحقیق بن رأسی
 نلبید و هدیمی قلبیه ابدیم تا فور بانی بو غاز لمیخه
 احوال دن جیفتم نلبید رأس نوز کبر مسون
 دیو کشر صاحبی ضنغ و یا غیری سنه ابله جمع
 اینکه دبرلر قلبیه هدی زبان ابدی معلوم اولسون
 دیو بو بن بر علامت وضع اینکه دبرلر

ابن عمر رضي الله عنه **انی لست کبیتکم**
انی اظل اعظم و اسقى بخاری و مسلم رحمهما الله
 اتفاقا ابن عمر رضی الله عنه دن تخریج البمشدر
 الله اعلم مال معنی شریفی بودر که تحقیق بن ترک
 هیا نکز کبر دکلم تحقیق بن اطعام و اسقا اولورم

یعنی نرگس است که بدل ما تحملد محتاج بدر صوم وصال
مزه ضعف قوی ابراست ایدر خشوع ایلد عبادت
عاجز اولور سبکزم بنم هیا تم اولد دکلدر جناب قدسه
غایت انجذابلی ابجوت مزاجم تحملدن محفوظدر
الله عظیم الشان اکل و شربدن حاصل اوله حق
قوتی اکل و شرب بجا احسان ایشدر اصحاب
کرامی صوم وصالدن نهی بورد قلزنده شرف یافته ورود ایشدر

الحديث

ابو سعید رضی الله عنه **انی لم ادر ان النقب**
عن قلوب الناس ولا اشد بطونهم بخاری
وسلم رحمهما الله اتفاقاً ابو سعید رضی الله عنه
تخریج ایشدر در حضرت علی رضی الله عنه
بمندن کوندردیکی تبرذ هبی پیغمبر علیه السلام دور
نفر کس بمندن تقسیم ایدوب اخوه و برادر
بر شخص کسناخ بار رسول الله اللهم دن خوف ایلد
دبو مختل ادب و منع اینکدن خالد رضی الله عنه
بار رسول الله اذن و برکوز بو کسناخی قتل ایده بم
دیدمی جائز که نماز قبلد یوب منع ایند بلر نکرار
جوابه نصدی ایدوب بنجیه مصتی وارد که قلبنده
اولمیان سویدر دیدکده بو حدیث شریفی بوردیلر
الله اعلم معنی لطیفی بودر که تحقیق بن ناسک
قلوبنی دلکه وقار نکر بن بار مغه امر اولندم یعنی خلق
مانی الضمیرنی استکشاف ایلد مامور اولدم
لکن ظاهراً حکم ایدوب درونلرنده منوی اولان
اسرارنی عالم السرائر نفویض اینکله مامور اولدم

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **انی لم البعث لقانا**
وانما بعثت رحمة مسلم رحمه الله اخراج ایشدر
ابو هريرة رضي الله عنه روایت ایدر که بار رسول الله
مشرکین اوزرینه بد دعا ایدک دیدکده بو حدیث
شریفی بوردیلر الله اعلم معنی لطیفی بودر که
تحقیق بن لقان اولد یغم حالده بعث اولندم
تحقیق رحمة للعالمین بعث اولندم
وما ارسلناک الا رحمة للعالمین قول کریمه ایشدر

الحديث

انس رضي الله عنه **انی لم البعثها اليك**
لتنبيهها وانما بعثت بها اليك لتنتفع بتمنها
مسلم رحمه الله اخراج ایشدر انس
رضی الله عنه روایت ایدر که پیغمبر علیه السلام
عمر رضی الله عنه حضرت عمر بن عبد القمان کوندرد
بار رسول الله دیبایی لابس اولمازالا آخرنده
اینکچون نصب اولمیان ادم لابس اولور دبو
بوردیلر کوز دیدکده بو حدیث شریفی بوردیلر
الله اعلم معنی لطیفی بودر که تحقیق بن
اول قفانی سکا لابس اولمچون کوندردم
صا توب ثمنی ایلد انتفاع اینک ابجون کوندردم

الحديث

ابو حمزة السعدي رضي الله عنه **انی مسرع**
فمن شاء منكم فليسرع معي ومن شاء
فليمت قاله منصوره من ثبوت بخاری وسلم

رحمهما الله اتفاقا ابو حمزه رضي الله عنه دن
تخریج ایلشدر در الله اعلم معانی شریفی بود که
تحقیق بن سرعت کیدرم پس ایدی نزد
شول کیدر بنم ایله معا سرعت اینسون
وشول کیدر سه مکث اینسون یعنی ثانی
ایله کنسون غزوه تبوک دن رجعت یورد قلری
وقت شرف یافت صدور اولشدر

الحديث

زید بن ثابت رضي الله عنه **انی والله ما آمن**
یهود علی کتابی قاله لما امره ان یسلم کتاب
الیهود بخاری رحمہ الله زید رضي الله عنه دن
تخریج ایلشدر الله اعلم معانی شریفی
بود که تحقیق والله یهود یلر بازو سید
بکا کلن کتاب بن اعتماد ایتیم ایچنده اولاشی
اوزرینه زیاده ونقصان اینک احتیالی
اولد یعنی ایچون زید رضي الله عنه نجباء
النصار وندر کاتب وحی ایدی یهوده مخصوص
اولان کتابتی تسلم ایلد و پوزمان یورد قلرند
شرف یافت و رود اولشدر زید رضي الله عنه
نقل ایدر که اون بسش کون مرد و ایندین یهوده
مخصوص اولان کتابتی اوکر نوب انلرک لسان
اوزره اوقوب باز مقده استاد اولدم

فصل فی الخبر

الشیرید بن سوبیر الثقفی رضي الله عنه **انا قد**
بایناک فارجع قاله لرجل مجذوم من وفد ثقیف

مسلم رحمہ الله اخراج ایلشدر شریذ رضي الله عنه
روایت ایدر که قبیلہ ثقیف دن کلن ایچیلر ایلد
بر جذام کیدر واریدی بو حدیث شریف
ایچون شرف یافت و رود اولدی الله اعلم
معانی لطیفی بود که تحقیق بز سیکله مبا یعه
ایندک دون کیت مبا یعه نک معانی
رسول الله طرف دن ثواب ایلد وعد جانب اخذ
الترام طاعندر مفاد حدیث شریف علیه جذام
اجتنابی موجب امراض ساریه دن اولد یعنی
دلالت ایدر بو کادار کلامک
تفصیلی شروح مثرقده مذکور در

الحديث

المسور بن مخزوم مروان بن الحکم رضي الله عنهما
انا لاندري من اذن منکم فی ذلک ممن لم
یأذن فارجعوا حتی یرفع البنا عرفا وکم امرکم
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا مسور و مروان
رضی الله عنهما دن تخریج ایلشدر در هوازن
قبیلہ سنک خلقی مسلمان اولوب مال و اسیرینک
اسر دادی ایچون ایچیلری کلد که بعینر علیه السلام
ایکی امرک برین اختیار ایدک د پوزمان یورد یلر
یعنی بامالکزی با اسیر لکیزی طلب ایدک دیدلر
انلر دخی اسیر لری اختیار ایددی سید عالم
صلی الله علیه وسلم اصحاب کرامه توجیه نکاه
ایدوب حمد و ثناء نکره یورد یلر که تحقیق
شو قند اسیر لکوز ناسب اولد قلری حالد کلد یلر

تحقیق اسیر لرینی انوره ویرکی بن مناسب کوردم
پس سزدن شول که نک باننده که انوردن اسیر
اوله طیب خاطر ایلد رد اینکی سورده رد ابلسون
اصحاب کرام باجمله طیب ذلک یارسول الله
دیوب رد ائسارایه رضالین بیان ایلد کله
بو حدیث شریفی بوردیلر الله علم معنی لطیفی بودر که
تحقیق بز بلرز بو خصوصه سزدن اذن و بر نری اذن
و بر سزدن یعنی اذن و برن کیمدر اذن و برین
کیمدر معلومزد کله پس وارک عریفه کوزی
کوندرک اندرزه امر کیزی بیدرسون اندر دخی عریفی
ایله سوبلشوب طیب خاطر ایلد اذن و بر دکلرین کلوب
خبر و بر دیلر عریف امور قبیلده به قتم اولان
کار کذار آوده دیرلر ز کیده ایش اری تغییر اولنور

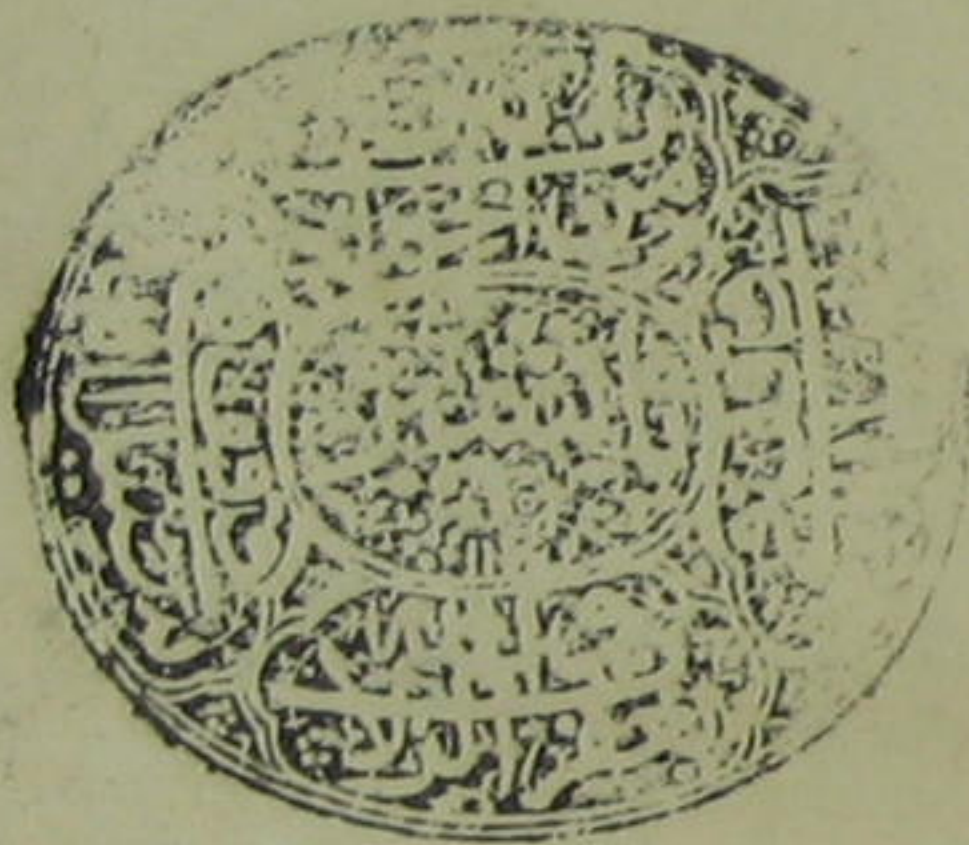
الحکدیش

عائشه رضی الله عنها **انا لانتعین و پروی**
لن انتعین بشک سلم رحمه الله تخرنج
ایلمشدر عائشه رضی الله عنها روایت ایدر که
پیغمبر علیه السلام غزوه بدره توجب وجهه
عزیمت بورد قلدنده اثنای راهده بر کس
ایریشوب سزه اعانت اینکه کلام دیدی
مسلمان اولور می سک دیدیلر بوق دیجاک
بو حدیث شریفی بوردیلر الله اعلم معنای
لطیفی بودر که تحقیق بز باردم طلب ایتمز مشرک
بر روایتده البتده مشرکدن باردم طلب
ایتمز علما وقت اقتضاده کافردن استعانتی

نحوه ایتمشدر اما مجاهدین ابله عدم مساوات
ایچون مال غنایمکن انوره حصه و بر لزل قال ابله
اعانت ایدر اعانت بر مقدار شئی و بر بلور فقها
اصطلاحنده اکار ضح دیرلر اگر دلاله ایلد اعانت
ایدر سهم غنیمتدن زیاده شسر ویر ملک جائز
اولور زبرا اجمدر کذا فی تحفه الاسرار

الحکدیش

المسور بن مخزومه مروان بن الحکم رضی الله عنهما انا
لم نجی لقتال احد و لکننا جئنا معتمرین و ان قریشا
قد نهکتم الحرب و اضرت بهم فان شأوا
ما ددتم مدد و یجئوا بمینی و بین البیت فان اظهر
فان شأوا ان یدخلوا فیما دخل فیہ ان کس
فعلوا و الا فقد جموا و ان هم أبوا فوالذی نفس
بیده لا قاتلهم علی امری هذا حتی تنفرد سلفتی
و لنفذن الله امره بخاری و سلم رحمهما الله
اتفاقی اخراج ایلمشدر مسور و مروان رضی الله
عنهما روایت ایدر که پیغمبر علیه السلام اصحاب
کرام ابله زیارت بیت الله الحرام احرام بند
عزیمت اولوب حدیبیه نام منزله نشر بفلکندده
قریش سده کشیده مخالفت اولد قلری رسیده
درجه تحقیق اولد قده بو حدیث شریفی بوردیلر
الله اعلم مال معنای لطیفی بودر که تحقیق ز کسه ایلد
قال ایچون کله ک معتمر اولد بغیر حالد کله ک
یعنی بیت اللهی زیارت آرزو سیده ندر حالد
عزیمت ایتمشدر حال بو که تحقیق قریشی معرکه بدر

مشقت و دشواری امر حرب انده ضرر ایلدی. اگر
 بزم ابله بیت محترم بنی تخلصه اینک شرطیله صلح طلب
 اولوب و جنگدن بر مدت مهلت استرلر
 امهال ایدرز. اگر غالب اولورسم دیرلر
 ناس داخل اولد یعنی امده داخل اولوب مسلمان
 اولورل. یعنی غلبه و نصرت بنم اولورسه انده محیر در
 سلامت بولمق دیرلر مسلمان اولورل
 و آلا اگر غالب اولورسم سترنج اولورل
 و اگر انده مصالحه و تخلصه به راضی اولوب ابا ایدرلر
 شول الله حقیقون که نفسم اینک بد قدر تنده در
 تا صفحه که دئم منفرد اولنجه بنم شوامرم اوزرینه انده ابله
 قتال ایدرم. یعنی تا اولنجه. یا الله عظیم الشان
 امر بنی انفاذ ایدوب دو سترنج منصور و
 دشمنین مهور ایدنجه مشتمل حرب و قتال اولوم
 انفرادی سالفه موتدن کنایه در. مفاد حدیث شریف
 لاجل المصلحه کفار ابله مصالحه جوازنه دلسلدر

الحديث
 الصعب بن جشامة رضي الله عنه **انا لن نرده**
عليك الا انا حرم قاله له بخاري و مسلم
 رحمهما الله انفاذی تخریج ایلشدر. صعب
 رضي الله عنه روايت ایدر که بر حمار وحشی صبد
 ایدوب پیغمبر علیه السلام هدیه کتور شیدم
 عدم قبوللرندن انفعالم کورب بو حدیث
 شریفی بوردلر. الله اعلم معنای لطیفی بودر که
 تحقیق بزانی سکار دایلمدک آلا بز محرمز اینکچون

ردایلمدک. یعنی عدم قبوللر احرام بند اولد بغیره
 بناؤدر. بوش سنی تحفه ایچون دکلدر

فصل الحديث
 ابو هريرة رضي الله عنه انه اذا مات احمد بن محمد الفطع
 عمله و انه لا يزيد المؤمن عمره الا خيرا مسلم رحمه الله
 ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ایلشدر
 الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق نشان
 سزدن بر بکزه فوت اولسه عملی منقطع اولور و تحقیق نشان
 مؤمن عمری زیاده ایتمز آلا خیر زیاده ایدر

الحديث
 عائشة رضي الله عنها انه خلق كل انسان من
 بني ادم على سنین وثلثمائة مفصل فمن كبر الله
 وحمد الله وهلل الله وسبح الله واستغفر الله
 وغزل حجرا عن طريق الناس او شوكة او عظما عن
 طريق الناس او امر بمعروف او نهى عن منكر
 عد و تلك السنين و الثلثمائة السلي فانه
 بمسر و بروی بمشقی بومنه و قد زحزح نف
 عن النار مسلم رحمه الله عائشة رضي الله
 عنها دن تخریج ایلشدر. الله اعلم معنای شریفی
 بودر که تحقیق نشان بنی آدم دن هر کس او چپوز
 التماس مفصل اوزرینه خلق اولمشدر پس
 شول کسه که اول مفصللر عد دنجه تکبیر و حمد و تهلیل
 و تسبیح و استغفار ایلسه یعنی بو اذکار ک
 جمله سنی و با خود هر بر بنی او چپوز التماس کره
 اوقبسه با خود طریق ناسدن طاش کیدر

و باد بکن و یا کموک کیدر • و بار معروف
ایله امر ایدوب • بار منکر دن نهی ایله
تحقیق اول کس • اول کونی کجه ر بر رواسته
اول کون بورر • حال بوکه نفسی دخول ناردن
تبعید اندی • مفصل و سلامی بدن انسانی ده
ایکی کموک بر برینه طانی اولد بغی محله
دیر • بونده عظام کلبیسی مراد اولمشدر •

الحديث

عرفه بن شرح رضی الله عنه انه قد شهد بدرا و ما
هنات و هنات فمن اراد ان يفرق امر
بن الامة و هي جميع فاضربوه بالسيف
كانا من كان مسلم رحمه الله عرفه رضی الله
عنه دن تخریج ایلمشدر • الله اعلم مال معای
شریفی بودر که • تحقیق نشان قریب فتنه
و فساد را اولور • پس شول کس که شوامتک
امر بنی تفریق اینک مراد ایدر • حال بوکه اول آنه
امام واحد اوزرینه مجتهد در • پس اول نفرقه مراد
ایدن کس ری قیلج ایله ضرب ایدیکوز کیم اولور
اولسون یعنی کرک افراد ناسدن و کرک
ساداندن اولسون طوق اطاعت سلطانیدن
بجپیده کردن اولوب عزلنی اراده ایدنلری
و یا اسلام متعلق اموره بین المسلمین نفرقه
اند از اولسری قتل ایدیکوز • امام اوزرینه
خروجک عدم جواز نه و بیعت اوله و فاجوبه دلیدر •

الحديث

عاشه رضی الله عنها انه قد اذن لکن ان يخرج
لها جملک بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا عائشه
رضی الله عنها دن تخریج ایلمشدر • الله اعلم
معنای شریفی بودر که • تحقیق نشان سرک
ایچون اذن اولسندی حاجتک ایچون طشره
چقماغه • یعنی نسوانه قصار حاجت ایچون
موضع معاهده خروج جائز در زوجک اذنه محتاج دکلدر •

الحديث

علي رضي الله عنه انه قد شهد بدرا و ما
بدر بک لعل الله ان يكون قد اطلع على اهل
بدر فقال اعملوا ما تشاءم فقد غفرت لكم
یعنی حاطب بن ابی بلتعنه • بخاری علیه الرحمه
علی رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر • الله اعلم
تحقیق حاطب بدر غزاسنه حاضر اولمشدر
با عسیر بودم قتل مستحق اولد بغی سکانه
بیلدردی • رجا ایدر که الله عظیم الشان غزوه
بدره حاضر اولسدره نظر رحمت و مغفرت ایله
نظر ایلدی • انکره خطاب ایدوب نه دیر سکوز
ابشک تحقیق سرک ایچون مغفرت ایلدم
دیدی • مراد غزوه بدره حاضر اولسدره الله عظیم
الشاکت کما عنا یتنی اظهار در • و انکرک
علو قدر و سمو منزلت سرین اعلامدر • بوجه
افعال کلیه ده رخصت دکلدر • تفصیلی
کتاب سیر و شروح مشرقده مذکور در •

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه انه كان فيما مضى بملك من
الامم محدثون وانه ان كان في امتي هذه فانه عمر
بن الخطاب بخاري عليه الرحمة ابو هريرة
رضي الله عنه دن تخرنج ايلشدر الله اعلم معاني
شربني بودر که تحقيق شان مردن مقدم کچن
امندر ار اسنده محدث واریدی یعنی عالم عبیدن
ملهم نلنده مصیب اصحاب فراست واریدی
اگر بنم امتده بود اوله تحقیق عمر بن خطاب بدر
مراد حضرت عمر ک ملهم بالصواب اید وکنده
زود وکلدر کار فضیلت و نهایت فراستی
بیاندر زیرا امت محمد خیر الامم ابدیکی قرآن عظیم
ایله ثابتدر امم سالقه ده بو مقوله اولیا الله
اولیحق حضرت عمر ده بو کیفیت وقوعی جای
استباه وکلدر مناقب جلیده ری وصفده
وینلشدر فضائل عمر لا یخفی علی
احد الا علی احد لا یعرف القمرا

عبد الله بن مغفل رضي الله عنه انه لا يصاد
به الصيد ولا ينكح به العدة ولا يكت بكسر الهمزة
ويفقأ العين يعني الخذف بخاري ومسلم
رحمهما الله الثقاتي عبد الله بن مغفل رضي الله عنه دن
تخرنج ايلشدر در الله اعلم معاني شربني
بودر که تحقيق شان خذف ايله صيد اولماز
ودشمن قتل اولماز لکن خذف ویش قبر
کوز جقارر خذف ایکی بار من ار اسنده اند فکر خرده

طاشه دراز کده فکه طاشی تعبیر اولنور

عائشه رضي الله عنها انه لم يقبض بنی قط حتى بری
مفقه من الجنة ثم بخیر بخاري ومسلم رحمهما الله
الثقاتي عائشه رضي الله عنها دن تخرنج ايلشدر در
الله اعلم معاني شربني بودر که تحقيق شان
هرگز بر بنی نک رومی قبض اولندی تا انک
جنتده او توراجق بری کوسر لمینجه صکره دیا ده
اقامت ابله آخره رحلت بینده تخیر اولنور

عبد الله بن عمر رضي الله عنه انه لم يكن
بنی قبلي الا كان حقا عليه ان يدل امت
على خبر ما يعلم لهم ويثبتهم ثم ما يعلمهم وان
امتكم هذه جعل عافيتها في اولها وسبب
اخرها بلاء وامور تنكرونها ونجى فتنة فترق
بعضها بعضا ونجى الفتنة فيقول المؤمن هذه
مهلكتي ثم تنكشف ونجى الفتنة فيقول المؤمن هذه
هذه فمن احب ان يزحزح عن النار ويدخل الجنة
فلن انه منيته وهو يؤمن بالله واليوم الآخر واليات
الى ان س الذي يحب ان يؤتى اليه ومن يبيع
اما ما فاعطاه صفقة بده وثمرة قلب فليطعه ان
اسطرع فان جاء اخر بنا زعه فاضربوا عنق
الاخر مسلم رحمهما الله عبد الله بن عمر دن
اخراج ايلشدر الله اعلم مال معاني شربني
بودر که تحقيق شان بدن اول بر بنی اولدی

الا اوزرینه واجب اولدی امتنی دلالت ایلیم
 انرا ایچون بیلدیکی شیدک خبر لوسنه و دخی انری
 انداز و تحویف ایلیم انرا ایچون بیلدیکی شیدک
 شرنیدن یعنی انری امور خیره دلالت ایلیم بیا
 شیدک دن نخذ بر ایلیم تحقیق نرک نیکرک شو
 امتنی نرک عاقبتی اولنده قبلت شر انرک
 صوکیته قریب بلا اصابت ایدر و دخی شول امور
 اصابت ایدر که انی انکار ایدر یعنی کور دکه بزار
 اولور و دخر فتنه کلور که بعضی بعضینی
 زریق ایدر یعنی ظهور ایدن فتنه لر بری برندن
 اشد اولوب فتنه اولی فتنه ثانیه بستر
 سهل و آسان کلور بر فتنه دخی کلور که مؤمن
 بو فتنه بنی هلاک ایدر بیدر دیر یعنی کمال شدت
 و صعوبت بنا حیانتن قطع امید ایدر صکره
 منکشف اولور بر فتنه دخی کلور که مؤمن پنده
 پنده دیر یعنی فتنه ماضیه نرک شد ایدن فراموش
 ایدوب بنی هلاک ایده جاک شو در شودر دیو
 مضطرب اولور خلاصه اخر زمانه فتنه متعاقبه
 ظهور ایدر که بری برندن شد بد اولمغین سلمینی
 غرقاب کرداب اضطراب ایدر پس شول
 کس که ناردن ابعاد اولوب جنت اداخل
 اولمغنی سور موتنه کلسون الله عظیم الشان
 و بوم اخر نه مؤمن اولدی یعنی موتی حالنده صفت
 ایمان اوزرینه اولسون و دخی کند و نفسی ایچون نهم
 شنی سور ناسه دخرانی ایشسون بعضی

۴۸
 دری التظامی جوامع الکلم و نذر دیشدر و شول
 کلمه که امام بیعت ایدوب اکا صفقه بد
 و ثمره قلب اعطا ایلیم اگر قادر اولور
 پس اکا اطاعت ایلسون صفقه بد عقد بیعت
 و ثمره قلب خلوص عهد دن کنایه در پس اگر آخر
 کس کلوب اکا منازع اولور اول آخری
 قتل ایدر یعنی بادشا به خلوص عهد ایل
 بیعت و طوع و رضا ایل اطاعت ایدر انک
 امر نه و خلافت منازع اخر ظهور ایدر قادر
 اولد چنه انی دفع ایدر اگر بلا مقابله و فنی ممکن
 اولماز انکله مقابله ایدر اگر مقابله انک
 قتل مفضی اولور ظالم متعدی اولدی یعنی
 ایچون بغیر ضمانت قتل جائز در کذا فی تحفه الاسرار

ابوهریره رضی الله عنه انه لن مبسط احد ثوبه حتى
 اقضى مقالتي ثم يجمع اليه ثوبه الا و عى ما قول بخاري
 و سلم رحمهما الله التفاني اخراج ابد كلوى جواهر انار
 نبوی و نذر الله اعلم مال معنای شریفی بودر که تحقیق
 البته بر احد ثوبی بسط ایلر حتی سوزمی تمام ایدنجیه دگ صکره
 ثوبی کند و به جمع ایدر الا سوبد یکم شنی حفظ ایدر یعنی
 شول کس که بن سوزمی تمام ایدنجیه دگ ثوبی بسط
 ایدوب بعده اول ثوبی کند و به جمع ایلیم البته کلامی حفظ ایدر
 ابوهریره رضی الله عنه حضرت سر اسحاب که آمدن زیاده حاد
 شریفه روایت ایدر دی و جهی سوال اولند فده دیدر که
 مهاجرین و انصار کسب کاره شول ایدر بن فایز دستمایه

نصاب اولیوب قوه قلبه قناعت ابتدکم
اجدن پیوسته خدمت ملازمت خواجه کائنات
علیه افضل الصلوات سرمایہ فخر و مباہم ایدی
کونکرده بر کون بوحیث شریفی بود و بیلر پس
بندخی ثوبی بسط ایدم حتی چنگ که تمام کلام
لایکی انتظام ایدیلر اول ثوبی جمع ایدوب
صدر به وضع ایدم قرطه کوشش ادغام اولان
فراید اخبار نبوت دثار محفوظ کنجینه درون
اولوب من بعد تاراج کرده دست نیسان
اولدی بسط ثوب اوزرینه حفظ وعدم نیاند
رتب ایدن شش معجزه باهره نبوی در

الحديث
ابوهريرة رضي الله عنه انه لياتي الرجل لعظيم
السمن يوم القيامة لا يزن عند الله جناح
بعوضه اقراوا فلا تقيم لهم يوم القيامة وزنا
بخاري ومسلم رحمهما الله اتفاقا ابوهريرة رضي
الله عنه دن اخراج ايلشدر الله اعلم
معناي شريفی بودر که تحقيق شان
دنا ده مال و جاهايله عظيم القدر بر سمن آدم
قيامت کوننده کلور عند الله سوري سگيل
قناتي مقداري قدری اولماز قلبی خبر و با ماذن
اولدغی بجول یعنی جاها و ثروت و سمن و جاست
عند الله وسیله قدر و حرمت اولماز فلا
نقيم لهم يوم القيامة وزنا نظم کریمي قرات
ابدک معنای شریفی تفاسیرده مذکور در

الحديث
عائشة رضي الله عنها انه لبكي عليها وانها
لتعذب في قبرها يعني يهودية بخاري ومسلم
رحمهما الله اتفاقا عائشة رضي الله عنها دن
تخریج ايلشدر الله اعلم معناي
شريفی بودر که تحقيق شان بودی
عورتی اوزرینه بکا اولسور حال بود که قبرنده اکا عذاب

الحديث
وابل بن حجر رضي الله عنه انه ليس بدواء
ولكن داء يعني الخمر مسلم رحمه الله وابل
بن حجر رضي الله عنه دن تخریج ايلشدر
الله اعلم معنای شريفی بودر که تحقيق خمر دوا
دکدر و لکن مرصدر یعنی اطبا زعمی اوزره
صورتا بعض امراض جسمانية به دوا ايلشدر
سبب عذاب اخراش اولمغین
حقیقته سبک دینی ابجون مرصدر

الحديث
ام سلمة رضي الله عنها انه ليس بك
على اهلك هو ان ان شئت سبعت
لك وان سبعت لك سبعت لنفسك
مسلم عليه الرحمه تخریج ايلشدر ام سلمه
رضی الله عنها روايت ایدر که پیغمبر علیه السلام
بنی نزوح ایلد کلرنده اوج کون بانه مکث
وارام ایدوب بعده کنک مراد ایلدیلر ذل
مکرملرینه شئت ایدوب نو قفلرین نیازمند اولدغیده

بو حدیث شریف ابله شانه بخش تسلیت
 اولد بلر الله اعلم مال معنای لطیفی بود که
 تحقیق شان سنگ سبکله اهلک اوزرینه
 مذلت بودر یعنی اقامتی اوج کونه قصر ابدیم
 ایچون سنی تحقیر لازم کلمه بومعالمه صحبت که عدم
 رغبتدن ناشی دکلدر حکم شرع بودله در
 اگر دیر سک بدی کجه یا نکلده اقامت ایدرم
 اما اگر سبکچون بدی کجه اقامت ایدرم
 سز خا تو ندرم ایچون دخی بد بشر کجه اقامت
 ایدرم مفاد حدیث شریف نسوه بنینده
 بحسب البیتونه وجوب تسویه بی بیا ندر
 بو کافتم دیر لکتب فقهیه ده مذکور در

الاعز المزی رضی الله عنه انه لیغان علی قلبی
 وانی لا استغفر الله فی کل یوم مائه مره
 راوی حدیث شریف اعز المزی رضی الله عنه در
 مسلم علیه الرحمه اخراج استدکی اثار نبوی دندر
 معنای لطیفنده علما اختلاف ایشلدر
 بعضید تا ادب ایدوب مهبط فیض فیض خفایق
 اولان قلب پر انور لری خصایصنه تحصیل تطلوع
 خارج فتم بشر در دیو کف لک ایشلدر
 حتی اصمعی دن سوال اولندقه اگر قلب شریف
 رسالت پناه علیه السلام بدن غیر اولسه
 تفسیر ایدرم دیو احسن وجهله سالک
 منهج ادب اولمشدر لکن علی قول اجمالاً

ظاهر مفاد مفهوم تحت اللفظی الله اعلم بودر که
 تحقیق شان بنم قلبم اوزرینه غین اولنور
 یعنی احوال امنی تذکر سببی ابله قلبم نوع غشاوه
 واقع اولور تحقیق بن هر کونده بوز کره استغفار
 ایدرم غین لغتده بولنه دیر لک اگر چه چاکسوار
 شراح احادیث میدان بیانده ادهم سیه
 زانوی قلم ارخا اغان ایدوب سیه
 فسیحه الارجای تفریده هر بری بر کونه طریقه
 وجولان ایشلدر اما فی الحقیقه شرط ادب
 بو واد بری سلوک اقدام اقدام انیسوب
 تاویل و تفسیری دایره سندن ماله زمام کلام ایشلدر

ام سلمه رضی الله عنها انه یستعمل علیکم امر
 فتر فون و تکر دن فن کره فقد بری و من انکر
 فقد سلم و لکن من رضی و تابع بخاری علیه
 الرحمه ام سلمه رضی الله عنها دن مخزنج المشردر
 الله اعلم معنای شریفی بودر که تحقیق شان
 سزک اوزر بکره امر استعمال اولنور یعنی
 ولایت و حکام نصب اولنور سز انکر
 بعضیدندن احکام الله موافق اقوال و افعاله
 کورب راضی اولور سز و بعضیدندن مخالف
 شرع منیف اولان افعالی کورب انکار
 ایدرم سز پس شول کجه که انکر افعال
 ذمیه لری بن قلبی ابله کره کوربه نفاقدن بری اولور
 و شول کجه که انی قلبی ابله انکار ایلسه اثم و عقوبتدن

سالم اولور لر • لکن شول کج که انرک
فسوقه قلبی ایله راضی اولوب اعمال قبیحه لرینه
متابعت ایلسه اثم و نفاق دن بری اولماز
خلاصه ولایت و حکماکت مفایر شرع نبوی
اولان افعالی بد و لسانی ایله معصیه قاراولما
که قلب انکار اتمکله اثم و نفاق دن بری و
عقوبت عبادن سالم اولور • راضی و
تابع اولنرا اثم و نفاق دن بری و عقوبت دن سالم اولماز

فصل الحادیس

عمر رضی الله عنه **انهم خیرونی بنی ان**
یسلمونی بالفحش او یجملونی ولست باخیل
قاله حبن قسم قسما فقال عمر بارسول الله
لغیر هؤلاء کان الحق بینهم • مسلم رحمه الله عمر
رضی الله عنه دن تخریج ایلشد • پیغمبر
صلی الله علیه و آله بر قاج که بینده بر مفدا رشی
تقسیم ایلد که حضرت عمر رضی الله عنه
بارسول الله اهل صیفه بوندن احقر ویدی
اول وقت بو حدیث شریفی بوردیلر • الله اعلم
معنای لطیفی بودر که • تحقیق بوا عطا ایند بکم
ادملر بنی نجیر ایتدیلر • فحش ایلد بدن طلب
ایتمکله بنی بخله نسبت ایتمک بینده حال بوکمه بن
بخیل دکلم • یعنی بوندک حالی احد امریدن
خالی دکلد • مقتضای ظاهر افعالی با طلبه
نعمی • با بنی بخله نسبت ایتدیلر • پس انره
اول اعطا ایند بکم شی اول ایکی امری دفعه ایچوند

رضای قلب ایلد دکلد • مفاد حدیث شریف برای
مصلحت اهل جهل ایلد مدارا جواز نه دلیلد

فصل الحادیس

عائشه رضی الله عنها **انها ابنة ابي بكر** قاله عن
انتصار عائشه من زینب بنت جحش
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا عائشه
رضی الله عنها دن تخریج ایلشد • الله اعلم
معنای شریفی بودر که • تحقیق عائشه ابو بکر
فرزیدر • سب و رودی بو و جهل طراز
صحایف تخریردر که بر کون ازواج طاهرات
حضرت فاطمه رضی الله عنها بی جناب رسالت
بناه علیه السلام کوندروب حضرت عائشه پی
ایتم کلمی محبت کی کند و لره دخی محبت ایتمدن
نیاز مند اولدیلر • حضرت فاطمه تبلیغ پیام
ایتم کده بوردیلر که با فاطمه بنی سور بسن نسیم
بارسول الله دبد کده بس ابدی سندخی عائشه
محبت ایلد دبدیلر • حضرت فاطمه کلوب ماجرای
نقل ایتد کده زینب رضی الله عنها بی کوندیلر که
حضور سید کائنات علیه السلام مدینه عظمه
قدر و جلالت شانی واریدی • اولد خیر کلوب
اشنای کلام و سیاق عرض مراده حضرت
عائشه به حرف انداز اولیحق مقام انتقام قیام
ابد و بوجوب مسکنه ایلد زینبی الزام ایند کده
کمال فهم و فصاحتنه بو حدیث ایلد اشارت بوردیلر

الحادیس

ابن مسعود رضی اللہ عنہ **انہا سنکون بعدی**
اثرہ و امور تنکر و نہا قالوا یا رسول اللہ فما ثمرنا
 قال **تو دون الحق الذی علیکم و لا لون**
الذی لکم بخاری و مسلم رحمہما اللہ اتفاقاً
 ابن مسعود رضی اللہ عنہ دن تخریج ابمشرد
 اللہ اعلم معنای شریفی بود کہ تحقیق نشان
 وقصہ یقینہ بند نصکرہ اثرہ واقع اولور یعنی
 امر اکوز فضل و استحقاقی اولیندری اوز رکوزہ
 تفضیل ایدر لر با خود معنا ہوا ی نفسی رضای
 حق اوز رینہ ترجیح ایدر لببت المال سلمینی
 غیر مستحقہ صرف ایدر لر دیک اولور و دخی
 بنجہ امور اولور کہ نرائی انکار ایدر ستر مغایر شرع
 اولد یعنی ایچون قبول ایتمز ستر اصحاب کرام
 بار رسول اللہ اول وقت بولنور سق بزه نہ امر ایدر
 دید کلر نہ ہور دیکر کہ اوزر یکوزہ لازم اولان حتی
 او اید یکوز یعنی امرایہ اطاعت اید یکوز
 واللہ عظیم الشان دن نواب طلب اید یکوز

زید بن ثابت رضی اللہ عنہ **انہا طیبہ و انہا**
تنفی الخبث کما تنفی النار خبث الفضلہ بخاری
 و مسلم رحمہما اللہ اتفاقاً زید رضی اللہ عنہ دن
 تخریج ابمشرد در اللہ اعلم معنای شریفی
 بود کہ تحقیق مدینہ طیبہ در تحقیق مدینہ ناسک
 بر امر لائی نفی ایدر انش کو مشک اوس خنی
 کیدر دیکر کہ یعنی مدینہ پاکدر اندہ شرار

ناس ارام ایدہ فریب و رودی شرو صده مذکور در
الحديث
 ام عطیہ واسمہا سببہ رضی اللہ عنہا **انہا قد بعثت**
محلہا قالہ حین بعث رسول اللہ صلی اللہ علیہ
 وسلم بشاہ ایہا من الصدقۃ فبعثت الی عائشہ
 منها بشر فجاء رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 الی عائشہ فقال ہل عندکم من شئ قالت لا
 الا ان نسبہ بعثت ایہا من الشاہ الی
 بعثت بہا ایہا بخاری و مسلم رحمہما اللہ
 اتفاقاً ام عطیہ رضی اللہ عنہا دن تخریج ابمشرد
 اللہ اعلم معنای لطیفی بود کہ تحقیق صدقہ موصفہ
 واقع اولوب تمام اولدی یعنی اول قبول
 نسبہ ایچون صدقہ واقع اولوب انک
 ملکی اولدی صکرہ انک ملکیتی ابلہ بزم ایچون
 ہدیہ اولدی پیغمبر علیہ السلام نسبہ بہ
 صدقہ دن بر قبول کوندر شرییدی اولدی
 ہدیہ طریقہ بر مقدار بن حضرت عائشہ بہ
 کوندر دی پس رسول اللہ صلی اللہ علیہ
 وسلم حضرت عائشہ بہ کلوب بانکرزہ
 جنس ما کولاندن بر شئی وار میدرد بوسئول
 بورد قلر نہ نسبہ بوقدر الحق نسبہ بہ
 کوندر دکلز قبولدن بزه کوندر دیکر ہدیہ واردر
 دیدی اول وقت بو حدیث شریفی ہور دیکر
 مضمون مسنی ذات مقدس نبوی ایچون ہدیہ نک
 حلقی و تبدل ملک تبدل عین منزہ سندنہ اولد یعنی بایندر

الحديث
عائشة رضي الله عنها انها كانت وكانت وكان
في الاول يعني خديجة بخاري عليه الرحمه تخرنيج ايلمشد
عائشة رضي الله عنها روايت ابراهيم بن محمد بن علي بن
حضرت خديجة رضي الله عنها في اكثرها ذكر ايدوب
احبابه هبة كوندرددي بركونه سوانه مخصوص غيرة
بناء كوياد ناده خديجة دن غيرة خاتون اولمدي
ديدم اول وقت بو حديث شريفي ايرادون
جليله وصفات مرضيه سني بعد ادايدوب
كريمه و شريفه و مطيعه ايدى و بنم اولاد لرم اندن اولم
و بو موجب محبتي اشعار ايلدير كانت وكانت
تعبيري بعد اد مناف و فضايل اشارتد

الحديث
علي رضي الله عنه انها لا تحل لي انها ابنة
اخى من الرضا عة يعني بنت حمزة سلم
رحم الله حضرت علي رضي الله عنه دن
تخرنيج ايلمشد الله اعلم معنای شريفي
بودر که تحقيق بنت حمزه بنم ابچون حلال دکلدر
تحقيق اول قرسو و قرنداشک قریدر
سب و رودی ثروح مشارفده مذکوردر

الحديث
ابو ذر رضي الله عنه انها مباركة انها طعام
طعم يعني زمزم سلم رحم الله اخراج ايلمشد
ابو ذر رضي الله عنه روايت ابراهيم بن محمد بن علي بن
السلام حضرت نيك خبرن ايلمشدوب فاذن

طلاقات اولمق داعيه سيله مکه به کلمت سيدم
سعاد تخانه ربن سوال ايلدکده اهل وادی اوزريمه
بهجوم ايدوب بهوش اولنجه ضرب ايلدير
دست بعد يارندن فرار ايدوب بن استار
الکعبه اختفا ايلدم پس بعض کچه رده بهيغبر
عليه السلام طواف ابرکن کورب نحيث
السلام ايله عرض اخلاص و عبوديت ايلدم
اتام اقا منمدن سوال بورديدر اونوز کوندکه
بونده متواري کنج ازوايم ديدم سني کيم
اطعام ايدرديدر ما زمزم دن غيرة طعام
بو قدر ديدکده بو حديث شريفي بورديدر
الله اعلم معنای لطيفي بودر که تحقيق ما زمزم
مبارکدر تحقيق ما زمزم طعام مشيددر

فصل الحديث
ابو ذر رضي الله عنه انك امرأ فلبس
جا بليته هم اخوانكم و خولكم جعلهم الله تحت
ايدكم فن كان اخوه تحت يدك فليطعمه ما ياكل
وليلبس ما يلبس ولا تكلفوهم ما يغلبهم
فان كلفتموهم فاعينوهم عليه قال له حين عبر
غلامه بآته بخاري وسلم رحمها الله اتفاني
تخرنيج ايلمشددر ابو ذر رضي الله عنه
بركون غلامه شتم ايلدي بهيغبر عليه السلام
اول وقت اکا توجب خطابه عتاب
ايدوب بو حديث شريفي بورديدر الله اعلم
معنای لطيفي بودر که تحقيق سن برادرم

سند اخلاق جاهلیه دن خوی وارور • بو
عبد و جوار می سزک • اخوانکزد و خادکزد
حق تعالی اندری سزک • الذی یزک التذیه قبلدی
بس شول کسه نک • که فرزند اش زردستند
اوله کند و اکل ابتدا بکی طعام چشندن انی اطعام
ایسون و کند و لا بس اوله بغی لباس چشندن
انی لباس ایسون • و انره غالب اولان شیری
انره تکلیف اینک • یعنی وسیع و اقل ارلندن
خارج اولان اعمال شانه ابله انقاب اینک
اگر اولمقوله امور عسیره تکلیف ایدر البسه کوز
اول عمل عسیره اوزرینه انره اعانت اید کوز
طعام و لباسه مشارکت اید امر عادت عرب
نسبتد در بود بار لره قیاس و نماز فی زمانه
قدر معروف اعتبار اول نور

الحکایت

سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه **انک ان**
تذر ورثک اغنیاء خیر من ان تذرهم عالة
یتکففون الناس وانک لن تنفق نفقة
تبتنی بها وجه الله الا اجرت بها حتی ما تجعل
فی فی امر انک قال قلت یارسول الله خلف
بعد اصحابی قال **انک لن تخلف فتعمل عملا**
تبتنی به وجه الله الا ازودت به درجه و رفعة
ولعلک ان تخلف حتی یتففع بک اقوام
ویضربک اخر دن اللهم امض لا صحی بهجرهم
ولا تزد هم علی اعقابهم لکن البائس سعد بن خولة

قال له لا عادة • بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا
تخریج ابی شد در • سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه
روایت ایدر که حجة الوداع سنه سی مکة ده حسته
اولدم • پیغمبر علیه السلام بنی عبادده ایچون تشریف
بور دقلنده • یارسول الله فقط بر قزم وار مالم چوقدر
ثلثانی رضا الله تعالی نصدق ایدیه بمی و بدم جواز
کوسریدلر • ثلث مال نصدق ایدیه بم و بد که ده
معقول اما ثلث دخی چوقدر دپوب بو حدیث
شربنی بور دیلر • الله اعلم مال معانی لطیفی بودر که
تحقیق با سعد سن وار ثلثک اغنیاء زک اینک
فقر زک ایندن خبر بودر • فقیر اولحق ناسه ال جواب
جرو سوال ایدر لر • تحقیق البته سن بر نفقه یه انفاق
ایتمز سکت که انک سبی اید الله تعالی نک رضای
طلب ایدر سکت الا اول نفقه سبی اید ما جور و ثنای
اولور سکت حتی خانوونکک اغزنه وضع اید کاک
طعامدن بیله سکا اجر وارور • سعد رضی الله عنه
ثقل ایدر که یارسول الله ایا بومر صدقن صحت بولوریم
بوخصه اصحاب کتد که نصدکه مکده قالوریم و بدم
بو کلامی مکده فوت اولمق خوفندن سولیدی •
زیرا مهاجرین زک ایند کلری دیارده موتی کریم
کور لر دی • حضرت فخر کائنات علیه السلام
شفا بخش نسلیت اولوب بور دیلر که البته سن
تخلف اولمز سکت یعنی اگر اتفاقا عده مزاج حسبیه
اصحابکدن تخلف ایدوب مکده قالور سکت ضرر
ویرمز • رمهای یاری تعالی به موافق بر عمل صالح ایند سکت

انك سبيي ايله درجه و رفعتك زياده اولور
 ورجا ايدركه عسك اوزون اوله حتى مؤمنلر
 سنك جانبك سبيي ايله منتفع اولوب كافلر
 منظر اوله • حقا كه نطق روح افزاي نبوي جان
 بولوب سعد رضی الله عنه سكران اوج سكه
 معمر اولمشدر • و فارس و عراق فتحه سردار
 اولوب عنعنۀ ثقاته رواة ايدرسیده درجه
 ايقان اولد بغي اوزره اول اقبلي و اخل قلمرو
 اسلاميان ايشدر • بعده مهاجر بنه دعاء خير
 ايدوب بوردلر كه يارلي اصحابك هجر بني
 تنقيه ايله عقبري اوزره ردايله • يعني ترك
 ايشك لري و يارده افتاده حفرۀ لحد ايله
 سعد بن خوله مکه ده فوت اولمغن تاسف ورتله
 لكن فقير سعد بن خوله تخلف اولندي بوردلر

ابن عباس رضی الله عنه انك ستان
 قوما اهل الكتاب فاذا جئتم فادعهم الى ان
 يشهدوا ان لا اله الا الله وان محمدا رسول
 الله فان هم اطاعوا لك بذلك فاجبرهم ان
 الله فرض عليهم خمس صلوة في كل يوم وليلة
 فان هم اطاعوا لك بذلك فاجبرهم ان الله
 فرض عليهم صدقة تؤخذ من اغنياهم فترد على
 فقرائهم فان هم اطاعوا لك بذلك فياك
 وكرائم اموالهم و اتق دعوة المظلوم فانه ليس
 بينها وبين الله حجاب بخاري و مسلم

135
 رحمهما الله اتفاني ابن عباس رضی الله عنه دن
 تخرنچ ايشدر • بغير عليه السلام معاذ
 رضی الله عنه حضرت بن بيه بعث ايشك لري
 وقت شريف فته وروداولان احاديث
 شريفه دندر • الله اعلم مال معاني شريفه
 بودر كه • تحقيق با معاذ سن بقبينه اهل كن بدن
 برنوه كلورسك يعني ملاقي اولورسك كه انلر
 اهل كفا بدر • پس چنگه انلره كلورسك
 انلري كلمتين شهادت بنه دعوت ايله • اگر انلر كلمتين
 شهادت بنی تلفظ ايتكم سكا طاعت و انقياد ايدركه
 يعني سلمان اولورلر • سن انلره خبر و بر كه
 تحقيق الله عظيم الشان انلرك اوزرينه هر كونده
 و كچه ده بشس وقت نماز فرض ايلدي • اگر انلر
 سكا طاعت ايدرلر • يعني وجوبني اقرار و ادايه
 امثال ايدرلر • انلره سن خبر و بر كه تحقيق الله
 عظيم الشان انلرك اوزرينه زكات فرض ايلدي
 غنيلرندن النوب فقيرلر بنه رداولنه • اگر انلر سكا
 طاعت ايدرلر • يعني زكائلك وجوبني اقرار و غنيلري
 اداسني التزام ايدرلر • صاقرن انلرك
 كرايم اموالندن اخذ ايله • يعني ماللرينك اعدا
 واحسنندن آله كه ظلمدر • و مظلوملرك دعاسندن
 حذر ايله تحقيق مظلومك دعاسيله الله عظيم
 الشان بيننده حجاب بوقدر • يعني ظالم حصنه
 مظلومك دعاسر فزين قبول اولور

الحديث

سلمه بن الاكوع رضي الله عنه **انك**

كاذبي قال الاول اللهم البغني حبيبا هو احب

الي من نفسي قال له سلمه رحمه الله يخرج اليه

سلمه رضي الله عنه روايت ايدركه ببغيمه عليه السلام

عام حبيب ده بكار قلقت اعطايتمشيدري صكره

بنی سلاحدن عاری کورب سکا اعطا ايند بكم

قلقت بنجه اولدمي ديدير بندخي عثم غامره اعطا

ايند بكمي بيان ايند كده بو حديث شريفني بورد

الله اعلم معنای لطيفي بودركه تحقيق سن

شول ادم بكمي سكك كه زمان اولده دعا بدوب

ويدمي باري سن بنم ايچون بردوست طلب

اينده اعانت ايند كه اول دوست بكا نفسدن

سوكلو اوله حضرت سلمه نك كرم طبعنه استحسن

ضمننده شرفنافت ورود اولمشدر

كشي دوستني نفنه ترجيح ايدوب كندويه

لازم اولان شئي اكادير مك سنخ نك اعلاي

مرايتي در بوكا ايتار ديرله مرسوم قلم عاجزانه مر

اولان اخلاق احمدي و خلاصه الاخلاق نام

اثار مزده انواع مراتب سنخ و عظم قدر استخبا

ار ايش صحايف بيان اولمغين ايراد اولنمدي

الحديث

عمر بن عبد رضي الله عنه **انك لا تطيع**

ذلك بومك هذا الازي حالي وحال الناس

ولكن ارجع الى اهلك فاذا جمعت لي قد ظهرت

فاني قال له حين قال له اني متبعك سلم

رحمه الله افراد ايند بكمي اخبار نبوي دندر عمرو

رضي الله عنه روايت ايدركه زمان جايلسته

پرستش اصنام ايندرك و بندري باطل ايند بكم

اذعان ايدردم وقت كه ببغيمه عليه السلام

مكه ده ظهورين اينددم شدر حله عزيمت ايدوب

خاك قدم مبارك رينه يوزم سورددم كيفيت

احوال اعجاز استمالرندن تفحص ايند كده مبعوث

بالحق ببغيمه ديدمي حق تعالى نري نه شئي ايله ارسا

ايندمي ديدم صله ارحام و كسر اوثان ايندكمه

والله عظيم الشاني لو حيد ايدوب برشي ايله

شريك ايندكمه مبعوثم ديدمي تحقيق سكا نابعم

يارسول الله ديدم بو حديث شريفني بورد دير

الله اعلم معنای لطيفي بودركه تحقيق بو كونه سن

بكا اتباعه قادر و كل سن بنم عالم ايله ناسك

حالن كور مزيسك زير اهنوز كفركت انش

طغياندمي شراره باش اولد يني وقت ايدمي

بو ايامده اتباع متعذر در و لكن ديدرك رجعت

ايله فتن غالب اولد يني ايندرك سكك بكا

اول محله كل راوي رضي الله عنه نقل ايدركه

مدينه به هجرت بورد قلنده حضور عز نرينه كلوب

بنی بسيد كوزمي يارسول الله ديدم نعم بكا مكه ده

ملاقي اولمشيدك ديوب مشمول لحاظه التفات بورد دير

الحديث

ابن عمر رضي الله عنه **انك لست تصنع**

ذلك خيلا قاله لابي بكر يعني اسر خاء الازار

بخاری علیه الرحمہ تخریج ایلمشدر ابن عمر
رضی اللہ عنہ روایت ایدر کہ برکون پیغمبر علیہ
السلام بپور مشد بدیکہ بر آدم کبر ایچون جر آزار
ایلمش یعنی تکبر قصدی ایلمش اوزون الثواب
کیسه حق تعالی اکا بوم قبا منده رحمت
ایلمش ابو بکر رضی اللہ عنہ آزار مک بر طرئی
اوز وندر دید که ه بوحسب شریفی بپور دیر
اللہ اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق سن
کبر ایچون استرخاء آزار ایتمز سک

فصل الحدیث

ام سلمه رضی اللہ عنہا انکم تختصمون الی و لعل
بعضکم ان یکون الحن بحجة من بعض فافضی
له بخوما استمع منه فمن قطعت له من حق اخيه
شیئا فلا یأخذن فانما اقطع له قطعة من النار
بخاری و مسلم رحمهما اللہ اتفاقا ام سلمه
رضی اللہ عنہا دن تخریج ایلمشدر اللہ
اعلم مال معنای شریفی بودر که تحقیق سزری
بر بکر ایلمش خصوصت ایدوب بکامرافعه به کلور سز
احتمالدر که بعضیکر تقریر دعوا ده بعضیکر دن
ایلمش اوله بس اول بعض بلعندن ایلمشدر
مشلولون انکیچون حکم ایدرم بس شول کسه که
بن انکیچون ترند استنک حقندن بر شی حکم
ایدم انی اخذ ایلسون زیرا انکیچون حکم ایلمشدر
شرد کلدر آلا ناردن بر قطعه در خلاصه
بعض ک اداره کلامه قادر طلیق اللہ

آدم اولغله دعوائی باطلی صورت حقده تقریر
ایتمن موجبیه حکم ایدرم زیرا اشرع ظاهره
حکم ایدر اما کند و دعوائی باطل
ایدکن بیور کن مجر د قوه ناطقه و حسن تعبیر ایلمش
ظاهر شرعه تطبیق ایتمکله حکم اولان شر
کندویه حلال اولماز آتشندن بر قطعه در آنی یاز
حکم ظاهری سند ایدوب اول شی اخذ ایلسون

الحدیث

ابو قتاده رضی اللہ عنہ انکم تسیرون
عشیتکم و لیتکم و تاتون الماء ان شاء
اللہ غدا قاله قبل لبلة الثعلبیس بیوم
مسلم رحمہ اللہ ابو قتاده رضی اللہ عنہ دن
تخریج ایلمشدر اللہ اعلم معنای شریفی
بودر که تحقیق سز زوال شمدن کیجه صباحه
بورر سیکز ان شاء اللہ بارین صوبه کلور سیکز
لبلة تقریردن برکون اول شرفیفته ورود
اولمشدر تقریر بس بولجی اخذ لیده بر مقدار
نوم و استراحت ایچون بر محله نزول ایتمکه دیر

الحدیث

معاذ بن جبل رضی اللہ عنہ انکم سنا تون
غدا ان شاء اللہ عین نبوک وانکم لن
تاتوها حتی یضی النهار فمن جاءها منکم فلا یمس
من ما یها شیئا حتی آتی مسلم رحمہ اللہ
معاذ رضی اللہ عنہ دن تخریج ایلمشدر
اللہ اعلم معنای شریفی بودر که تحقیق سز

بار بن ان شاعر الله نبوک بیکارینه کور سیکز
و تحقیق نزا اول محله کله سیکز حتی ضعی و قتی
کلور سیکز پس نردن نول که اول
بیکاره کله تاین کلنجه صوبه بابشما سون راوی
رضی الله عنه نقل ایدر که عین تبوک کله بیکز ده
صوغایت قلیل ابدی ایکی اوج آدمه انجق
کفایت ایدردی سرچشمه رسالت علیه السلام
کلوب وجه کریم و دست مبارک کربن غسل ایدوب
دعا ایلدی اثر معجزه نبوی ایلد اول عین بے آب
بر مرتبه منفجر اولد بکه عسکر و دواب با کجه سیرا ولد یلد

الحمد لله

ابوهریره رضی الله عنه انکم ستحسون
الامارة و انها تكون ندامة يوم القيامة فنعص
المرصعة و بنسب الفاطمة بخاری علیه الرحمه
ابوهریره رضی الله عنه دن تخریج ابشدر
الله اعلم معانی شریفی بودر که تحقیق سز قریبا
امارت اوزرینه حریص اولور سیکز تحقیق
اول امارت بوم قیامته ندامت اولور
یعنی ابالت و حکومت طالب اولور سز انا اجرای
احکام عدالتده تصور بکن باعث ندامت اولور
امارت نه کوزل مرصعه در و نه پرامر فاطمه در
امارتده منافع عاجله حاصل اولعین مرصعه ایل تمثیل
بورلدی عزل و موت سبب انقطاع منافع
ولذا ایدر لد یعنی ایچون فاطمه ایل تمثیل بورلدی
مرصعه سودا مرز بچی خانونه دیرل فاطمه سودی

138
قطع اولمش خانونه دیرل کذا فی مبارق الازهار

الحمد لله

جر بر رضی الله عنه انکم سترون ربکم کما ترون
هذا لاقصا تون فی رؤیته فان استطعتم ان
لا تغلبوا علی صلاة قبل طلوع الشمس و
قبل غروبها فافعلوا ثم فزاد و سجد بحمد ربک
قبل طلوع الشمس و قبل الغروب بخاری
و مسلم رحمهما الله الفانی تخریج ابشدر
جر بر رضی الله عنه روایت ایدر که بر کجه
بسمیغیر علیه السلام ایلد اولور ردق آیه نظر ایلدیلر
تمام بدر اولمشیدی حضا رجله توجیه
خطاب ایدوب بو حدیث شریفی بورلدیلر
الله اعلم مال معنای لطیفی ایلدیلر که تحقیق
سز قریب الله عظیم الشانی کور سیکز
شوبدر اولمش قمری کورد کلز کجی رویتده
برمی بریکزه مزاحم اولماز سیکز هر بریکز علی
الافراد مستاده ایدر سز و یا خود معنا
رویتده ظلم اولماز سیکز بریکز کورب
بریکز کور محک اولماز اصل رویت علی
السویه در رویتی رویت تشبیه و صنوده
تشبیه در بوخسه الله عظیم الشانی قره
تشبیه دکدر اگر قادر اولور ایسم کوز
صلاة فجر و عصری ادا بے مداومت ایدر
مغلوب اولماک بعده و سجد بحمد ربک
قبل طلوع الشمس و قبل الغروب

آیه شریفین قرائت بپور دیر • امت ملتقی
بالقبول ایند کلمی حدیث مشهور در
دار آفریده مؤمنین ابی چون جواز رؤیت اوزرینه
اهل سنت بونکله استدلال ایمن در

الحديث
ابو ذر رضي الله عنه انكم **ستفتحون ارضا**
بذكر فيها القيراط و بروی **ستفتحون مصر**
ارض بستی فيها القيراط **فاستوصوا باهلها**
خيرا فان لهم ذمة ورحما **مسلم** رحمه الله ابو ذر
رضي الله عنه دن تخریج ایمن در • الله اعلم
معنای شریفی بود که • تحقیق سز یقیننده
بریر فتح ایدر سز که انده قیراط ذکر اول نور
برروایته قریب مصری فتح ایدر سز
مصر بریر در که انده قیراط **تسمیه** اول نور
یعنی اهل مصر قله مز و تدرینه بناء معاملة انده قیراط
چون استعمال ایدر ل • اهل مصره خبر ایمنکه
کند و لف یکزدن وصیت طلب ایدک
با خود بنم و صیتم قبول ایدوب انرا ایل حسن
معامله ایدک • زیر تحقیق انرا ابی چون حرمت
وامان و قرابت وارد در • نجل نبیل و مخدوم
جلیل می ابراهیمیک والد سی ماریه و جد
امجد لری حضرت اسمعیل علیه السلام
والده سی هاجر مصر دن او مغله • ایل سنی
حرمت و امان و شرف قرابت ایل مکریم ایدوب
مراعات خاطر لری ایل توصیه ضمننده شرف یافته ورود اولمشدر

الحديث
الس رضي الله عنه انكم **ستلقون بعدي**
اثره فاصبروا حتى تلقوني على الحومن بخاری
علیه الرحمه الس رضي الله عنه دن تخریج ایمن در
الله اعلم مال معنای لطیفی بود که • تحقیق سز
بند نصکره بقینده مشقته ملاقی اولور سز
یعنی امر اکز ادانی و اسافلی اوزر بکره تفصیل
و تقدیم ایدر ل • بو شد انده صبر ایدوب تا حوضم
اوزرنده بکا ملاقی اولنجه انکره محالفت ایمنک

الحديث
ابو سعيد رضي الله عنه انكم **قد دلوتم من عدوكم**
والفطر اقوى لكم قاله حين دنا من مكة قال ابو سعيد
فزلنا منزلا اخر فقال انكم **مصبحون** **عدوكم** و
الفطر اقوى لكم **فاظفروا فكانت غزوة** **فاظفروا**
ثم لقد رأبنا نصوم مع رسول الله بعد ذلك
في السفر **مسلم** رحمه الله ابو سعيد رضي الله
عنه دن تخریج ایمن در • الله اعلم معنای
شریفی بود که • تحقیق سز دشمنکره قریب اولد بکر
افطار ایمنک سزک ابی چون اقواد در • فتح مکة به
شمبر بسنه غزیمت اولوب محل معرکه به
قریب اولد قده بو مشدر در • راوی رضي الله
عنه نقل ایدر که منزل آخره قوند بغزوه بپور دیر که
تحقیق سز صباح دشمنکره ملاقی اولور سز بکر فطر
سزک ابی چون اقواد در افطار اید بکر پس افطار
ایمنک فرض اولدی • شهر رمضان اولمعین حال

التقاده افطار ايله امر ايت بله بزدي اقطار
بلدك • بوند نصكره كوردك سفرده رسول
الله ايله معا صائم اولوردق • مفاد حديث شريف
سفرده صوم و فطر ك جواز نه دلسيدر •

الحديث

حذيفة رضى الله عنه انكم لاندرون لعلمكم ان
تبتلوا بخاري وسلم رحمهما الله اتفاقى حذيفة
رضى الله عنه دن تخرنج ايلشدر • الله
اعلم معنای شريفى بودر كه • تحقيق سز بنم سبكر
اوكلر كيزده اولان فتنه لى طن ايدر م كه مبتلا
اولنور سبكر • راوى رضى الله عنه نقل ايدر كه
خبر اعجاز نماي نبوي صورت بافته عرصه
و قوع بولوب انتقاللر دن صكره بعض
فتن ظهورى ايله مبتلا اولدق • حتى نجه كسه لر
فتنه خوف دن طشره جهميوس نمازين خانه سنده مخفى قيدر دق

الحديث

انس رضى الله عنه انكم لستم مثلى اما
والله لو تادمى الى الشهر لو اصلت وصال
يدع المتعمقون نعمهم بخاري وسلم رحمهما الله
اتفاقى انس رضى الله عنه دن تخرنج ايلشدر •
الله اعلم معنای لطيفى بودر كه • تحقيق سز بنم كى
دكل سبكر آگاه اولك كه والله اگر شهر رمضان
بنم ابجون منامدى اوله • يعنى هلال شتواك
مناخر اولوب رمضان مد اولنه صومى
مواصله ايدر م • متعمقون نعمقون ترك ايلسون

متعمق اول كسه دبر لر كه بر عملى اقصاى غايت
ايرشدر كه زياده مجد اوله • صوم وصال
معروفدر بر فاج كچه على الترتيب افطار ايتيوس
مستمر امساك ايتكه دبر لر • خصائص
نبوي دندر سارك عدم استطاعتى ظاهر
اولمعين بوطاعتى اجرايه مجد اولسرى نهي
ايلد بله • قاضى عليه الرحمه ديشدر كه نهي لاجل
التخفيف در • زيرا ضعفاى امت ضعف
قوى سببى ايله و ظايف طاعانى اجرايه عاجز اولور
اما اقوياء امت كه اولياء الله در اندر صوم واكلن ممنوع دكلدر

الحديث

ابن عباس رضى الله عنه انكم ملاقوا الله
مشاة حفاة عراة غرلا مسلم رحمه الله
ابن عباس رضى الله عنه دن تخرنج ايلشدر •
الله اعلم معنای لطيفى بودر كه • تحقيق سز
الله عظيم الشانه ملاقنى اولور سبكر بيا ده
و بارهنه و عربان و اغرل اولد بگيز حالده •
اغرل سنت اولماش آده دبر لر • يعنى
انادن طوغد بگيز كى حشر اولنور سبكر
اعراض د نبويه دن سز كله بر شى بولنمز

الحديث

عائشة رضى الله عنها انكم لانن صواب
يوسف مروا ابا بكر فليصل بالناس قاله
فى مرضه الذى توفى فيه • بخاري وسلم
رحمهما الله اتفاقى عايشه رضى الله عنها دن

تخریج ابی بشر در الله اعلم معنی لطیفی بود که
تحقیق نیز بوسف علیه السلام صاحب لرینر
یعنی مراد کوزه تمثیل و برکت ایچون ابرام و اسحاق
ایتمده اندک جنبه کوز ابو بکره امایک یعنی
سویک نامت امانت ابلسون انتقال
ایتمده کلمه می خسته لکده شرف یافته و رود اولمشدر
امام امتی حضرت ابی بکره نقولین خلافت استخفا
تلمیذ سب و رودی شروح مشارفده مذکور در

فصل الحديث

ابن عمر رضی الله عنه انما اجلکم فی اجل من خلا
من الامم کما بین صلاة العصر الی مغرب الشمس
وانما مثلکم و مثل الیهود و النصارى کر جل استعمل
عمالا فقال من یعمل لی الی نصف النهار علی قیراط
قیراط فعملت الیهود الی نصف النهار علی قیراط
قیراط ثم قال من یعمل لی من نصف النهار الی صلاة
العصر علی قیراط قیراط فعملت النصارى من نصف
النهار الی صلاة العصر علی قیراط قیراط ثم قال
من یعمل لی من صلاة العصر الی مغرب الشمس علی قیراطین
قیراطین الا فانتم الذین تعملون من صلاة العصر الی مغرب
الشمس علی قیراطین قیراطین الا کم الاجرم تبین بغضت الیهود
و النصارى فقالوا نحن اکثر عملا و اقل عطاء قال الله تعالی
یا ظالمین من حکم شینا قالوا لا قال فانه فضلی اعطیه من
شئت بخاری علیه الرحمه ابن عمر رضی الله عنه دن
تخریج ابی بشر در الله اعلم مال معنی شریفی
بود که تحقیق سزک مدت عمر کوز ام ماضیه نک

عمری باشد صلاة عصر الیه مغرب بینده اولان مدت
کبی در یعنی اول نهار دن عصره دک اولان مدت
باشد و وقت عصر دن اخشا دک اولان مدت
قلیل اولد یعنی کبی امت محمدک عصری دخی ام
ماضیه نک اعمار نه نسبت قلیلدر تحقیق سزک
مثلی کوز الیه یهود و نصاری مثلی دکدر الا شول دک
مثلی کبی در که عاقله استعمال ایلدی پس بدیکه
کیم ابی بشر بنم ایچون نصف نهاره دک بر قیراط
پس یهود نصف نهاره دک بر قیراط ابی بشر
صکره دیدیکه کیم ابی بشر بنم ایچون نصف نهاره دن
صلاة عصره دک بر قیراط پس نصاری نصف
نهار دن صلاة عصره دک بر قیراط ابی بشر
صکره دیدیکه کیم ابی بشر بنم ایچون صلاة عصره دن
غروب شمس دک ابی بشر قیراط پس کاه
اولک سزک مثلی سزک صلاة عصر دن غروب
شمس دک ابی بشر قیراط ابی بشر کاه
اولک سزک ایچون ابی اجر و ارددر پس
یهود و نصاری انجند بیدر دیدیکه بز عمل جهتیه
کثیر و عطا جهتیه قلیلدر یعنی امت محمدک عملدی
قلیل ایکن ثواب کثیر اعطا ایدوب بز عمال
کثیر ایکن ثواب قلیل اعطا ایدک یاربی دیدیکه
الله عظیم الشان بوردیکه ظلم ایدوب
حقوق دن برشی قطع ایلدی بوق برش قطع
ایتمده یاربی دیدیکه الله عظیم الشان
بوردیکه زیاده و برکت بنم فضلدر دیدیکه ویرم

بو حدیث شریفک مدلول بشارت نمود
بودر که امت محمد قصیر العسر و قلیل الاعمال
ایکن ثوابی طویل العسر و کثیر الاعمال اولان
احم ماضیه دن زیاده در ثواب اعمال من جهة
الاستحقاق دکلدر جناب باری تعالی نک
فضل و کرمه وابسته در دیند و کنه اعطا ایدر

الحديث

سهل بن سعد رضی الله عنه **انما الاعمال بالخواص**
بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا سهل بن سعد
رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر در الله اعلم
معنای شریفی بودر که اعتبار اعمال دکلدر آلا
شول عمل در که عاملک امری انکله ختم اولنور
بعنی نظر اعتبار خاتمه کاره در بنجه کافر متعبد
آخر عمرنده شرف یافته دولت اسلام اولوب
فائز دستما به حسن خاتمه اولور و بنجه مسلم
متعبدک عبادا بالله تعالی ایمانی سلب اولنوب
شقاوت ایله ختم اولنور **نألت يا ذا الكرم و**
الافضال ان نمخنا حسن خاتمه الاعمال

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **انما الامام جنة يقاتل**
من وراءه و يبقى به فان امر بنقوى الله وعدل
كان له بذلك اجر و ان يأمر بغيره كان عليه منه
مسلم رحمه الله ابو هريرة رضي الله عنه دن
تخریج ایلمشدر الله اعلم معنای شریفی
بودر که تحقیق امام یعنی اولوالامر دکلدر آلا قلعاندر

442
انک در اسنده مقاتله اولنور واکا البقا اولنور
یعنی سلاطین قلعان دیکلری صلاح مناسنده
خلق مظالم دن ایمن و حاجتبری حصوله ترین
اولمچون الملکک سبابان امانته البقا ایدر
اگر تقوی ایله امر ایدوب عدل ایدر سه بو امر وعدل
سیبی ایله ایلمچون اجر حاصل اولور اگر تقوانک
غیری ایله امر ایدوب جاده عدالت دن عدو
ایدر سه اندن حاصل اولان وزر و بالانک اوزرینه عائد اولور

الحديث

البراء بن عازب رضي الله عنه **انما الخالة ام**
بخاری و مسلم رحمهما الله براء بن عازب
رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر در
الله اعلم معنای شریفی بودر که تحقیق خالته
یعنی انانک فرزندانسی دکلدر آلا حق حضانه ده
انامنزله سنده در صغیرک اناسی اولمچون
سبب ورودی شروح مشرقه مذکور در

الحديث

اسامة بن زيد رضي الله عنه **انما الربوا في**
النسبة بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقا
اسامة رضي الله عنه دن تخریج ایلمشدر در
الله اعلم معنای شریفی بودر که تحقیق ربا
دکلدر آلا نسبه در ربا معروفه نفیسی کتب فقهیه ده مذکور در

الحديث

عائشة رضي الله عنها **انما الرضا ع من المجاعة**
بخاری رحمه الله عائشة رضي الله عنها دن تخریج

ایستدر • الله اعلم معنای شریفی بود که • تحقیق
رضاعه دکلدر الامحاجه دندر • یعنی ثبوت رضاعه که
انحوت و حرمتی مستلزمه • مجرد مرصعه نک سودنی
مض ابثکله اولماز • حقیقتیه سود و زنداشی اکادیر که
حال صغرنده مدت رضاعده بر مرصعه نک سودین
اممکله دفع جوع ابد و ب طعام اخره محتاج اولیه
مدت رضاع و سبب وجوب حرمت فقه شریفه مذکور در

الحديث

ابوسعید رضی الله عنه **انما الماء من الماء** هذا
حدیث منسوخ • مسلم رحمه الله ابوسعید رضی الله
عنه دن تخریج ابثدر • الله اعلم معنای شریفی
بود که • تحقیق غسل واجب اولماز الامنی خودی
ایله واجب اولور • بو حدیث اذا جاوز السحان
بالسحان حدیثی ایله منسوخ در • موضع ختان نک
دلوجی ایله غسل واجب اولور انزال شرط دکلدر

الحديث

جابر رضی الله عنه **انما المدينه كالکبر نفی**
خبثها وينصع طبيها بخاری و مسلم رحمهما الله نقله
جابر رضی الله عنه دن تخریج ابثدر •
الله اعلم معنای شریفی بود که • تحقیق مدینه
دکلدر آلا منفخه حدادی در برامنی کیدوب
ابوسی تلخیص و تمیز ایدر • علی سبیل التمثیل
شرف فقه حدور اولمشر • مال تمثیل حبیب
النفس و دنی الاصل اولمشر مشاق فقهیه
عدم تحمل سببی ایله کیدوب زکی النفس و طیب

الاعراق اولمشر مکث و آرام ایدر دکلدر • منفخه حدادی
کوره آهنگر معناسنه در زکیده و مورچی گوریکی دیر

الحديث

رافع بن خدیج رضی الله عنه **انما انما بشر اذا امرکم**
بشي من دينکم فخذوا به واذا امرکم بشي من راي
فانما انما بشر مسلم رحمه الله رافع بن خدیج
رضی الله عنه دن تخریج ابثدر • الله اعلم
معنای شریفی بود که • تحقیق بن دکلیم آلا بشرم
فچن سزه احکام دینیة دن برشی امر ایدرم اخذ و امتثال
ایدوب موجب عمل ایدک • و چن سزه احوال
دنیویة دن ظن ایله برشی امر ایدرم تحقیق بن دکلیم
آلا بشرم • امور دنیویة ده بحسب البشر خطا
و اصابت واقع اولور • زیرا سهو و نسیان انسان
بعید دکلدر • دیر کوز اول امر منظون ایله عمل
ایدک دیر کوز نک ایدک • سبب
ورودی بود که مدینه به شر بفکرنده کوز دیر که
ایلی مدینه خرما غلجری تا بیر ایده بورل • ظن ایدر که
بویه اینت کوز نک ایچون خیر اوله دیشلریدی
اندرخی تا بیر ایندیر • بامر الله تعالی اول سنه
خرما سنین سازه دن نقصان اولد فقهیه بو
حدیث شریفی بور دیر • تا بیر دیشلر **خرمانک**
خرمانک اغاجن شوق ایدوب ارکلت
خرمانک طلعنی ایچینه وضع ابثکه دیر

الحديث

ابن مسعود رضی الله عنه **انما انما بشر** نفی

کما تنسون فاذا نسيت فذكروني بخاري
 وسلم رحمهما الله اتفاقا تخریج ابی حادث
 شریفه وندر ابن مسعود رضی الله عنه روایت
 ایدر که بر کون پیغمبر علیه السلام او به نازین بش
 رکعت قلید بعد السلام کیفیت خبر و در کلمه
 سهو ایچون ابی سجد ایدوب بو حدیث شریفی
 یوردیلر الله اعلم معنای لطیفی بودر که
 تحقیق بن دکلم الا بشرم سزاوند یغز کبی و نودم
 بس چن رننه لی او نودم بنی آگاه ایدر

الحديث
 ام سلمة رضي الله عنها انما ابشر وانه يا بني
 الخصم فلعن بعضهم ان يكون ابلغ من بعض فاحسب
 انه صادق فاقضى له فمن قضيت له بحق مسلم
 فانما هي قطعة من النار فليحملها او يذر بها بخاري
 وسلم رحمهما الله اتفاقا ام سلمة رضي الله عنها
 تخریج ابی حادث در الله اعلم معنای شریفی بودر که
 تحقیق بن دکلم الا بشرم تحقیق شان ابی
 دعوا جی بکا مرا فعه به کلور احتیالدر که تقرر حجت
 بعضی بعضی نندن ابلغ اوله بس تقرر حجت
 بلیغ اولان آدمی صادق ظن ایدوب آنچون
 حکم ایدرم بس شول کسه که بن آنچون بر
 سلمات حقیقی حکم ایدرم اول شی دکدر الا نار
 بر قطعه در دیرسه آلی کو تورسون دیرسه ترک
 ایلسون مراد تخیر دکدر نهید و نو بخار

الحديث

عائشة رضي الله عنها انما ابك الذين قبلكم
 انهم كانوا اذا سرق فيهم الشريف تركوه واذا
 سرق فيهم الضعيف اقاموا عليه الحد وایم الله
 لو ان فاطمة بنت محمد سرق لقطعن يد بها
 بخاري وسلم رحمهما الله اتفاقا تخریج ابی حادث
 عائشة رضي الله عنها روایت ایدر که بنی محزون
 قبله سنه فسوب بر عورت سرقه ایلدی
 پیغمبر علیه السلام قطع ید فرمان ایلد که اس
 بن زید رضی الله عنه استعفا داعیه سبله
 مقام شفاعته قیام ایتکن بو حدیث شریفی یوردیلر
 الله اعلم معنای لطیفی بودر که تحقیق نردن مقدم
 کلن قومی هلاک ایتدی الا اول سنه هلاک ایلد که
 چن المذکک ایچنده شریف اولدر سرقه ایلد
 ترک ایدوب چن ضعیف اولدر سرقه ایلد
 اوزرینه اقامت حدود ایدر لدی یعنی مراعات
 خاطری احکام الله ترجیح ایدر کلر ایچون هلاک اولدیلر
 و اللهی اگر فاطمه بنت محمد سرقه ایلد اللهی قطع ایدرم

الحديث
 ابن عمر رضي الله عنهما انما بقاؤكم فيما سلف
 قبلكم من الامم كما بين صلاة العصر الى غروب
 الشمس بخاري عليه الرحمة ابن عمر رضي الله
 عنه دن تخریج ابی حادث در الله اعلم معنای
 شریفی بودر که تحقیق سنک زمان بقا کوز
 نردن اول کچن امت سلفه ارا سنده دکدر
 الا صلاة عصر دن غروب شمک دک اولان

زمان بابینی کبی در • یعنی امام ماضیه نک
اعمار بنه نسبت بو انک عسری قلیدر •

الحديث

جبر بن مطعم رضی الله عنه **انا بنو مطلب**
و بنو هاشم شئ واحد بخاری رحمه الله اخراج
ایلمشدر • جبر رضی الله عنه روایت ایدر که پیغمبر
علیه السلام خمس خبر دن تقسیم ایند کلمری
وقت حضرت عثمان ایله حضور غزوة تبوک واروب
بار رسول الله بنو مطلب و بنو هاشم اعطا ایدوب
بزی ترک ایند بکنز مع هذا جناب سعادته قرابت
جهت دن انرا ایله بر منزلده ده یوز دید بکمزده یو حدیث
شریفی یوز دیدر • الله اعلم معای لطیفی بودر که
تحقیق بنو مطلب و بنو هاشم دکلر آلاشی واحددر
هاشم و مطلب و نوفل و عبد الشمس پیغمبر علی
السلامت جد را بعی عبد مناف او غلدر
حضرت سید کائنات علیه افضل الصلوات
بنی هاشم ندر • جبر رضی الله عنه بنی نوفل ندر •
عثمان رضی الله عنه بنی عبد الشمس ندر •
درجه قرابتده مساوات بود جمله در • لکن
بنی هاشم ایله بنی مطلب اندر اوزر بنه ترجیح اولند بکنز
سببی بودر که زمان جا هاستده بوندر جناب
رسالت بناه علیه السلام تعاون و حمایه بابنده
اتحاد و اتفاق و عهد و میثاق ایدوب شرائط نصرت
کما یبغنی رعایت اینمشدیدی • اسلامده دخی
کما کان اول امر اوزره ثابت قدم و حق قرابتی

قضاده هدم اولدیلر • بناء علیه کمال اتحاد لرینه
اشارت ایدوب بو تعبیر دلپذیر ایدوب
رجحان و امتیاز لرین اشعار یوز دیدر •

الحديث

سهل بن سعد رضی الله عنه **انا جعل الاذن من**
قبل البصر بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقاً تخریج
ایلمشدر • سهل رضی الله عنه روایت ایدر که
بر کس پیغمبر علیه السلام باب سعادته ندری
شکا فتن اینچرویه نظر ایددی دست اعجاز پیوست
بنوی ده بندری دید کلمری آله معروف واریدی که
آنکله با شنده اولان صاجی تسویه و اصلاح
ایدر لر جوالدوز کبی بر شدر • اول شخصی خطاب
ایدوب اگر سنک با قد یکنی بسم بندری ایله
کوزیکه اورردوم دیوب بو حدیث شریفی یوز دیدر •
الله اعلم معای لطیفی بودر که • تحقیق دخوله
اذن قبلندمی الا نظر اجلی ایچون قبلندی •
یعنی بر منزلده دخوله استندانه محتاج اولمق
خارجده اولان کس داخل بیت نظر اتمسون ایچوندر
بلا استندان دخول منهی اولد بکنی نظر اینک دخی منهدر •

الحديث

ابو هريره رضی الله عنه **انا جعل الامام ليومئذ به**
فلا يختلفوا عليه بخاری و مسلم رحمهما الله اتفاقاً
ابو هريره رضی الله عنه دن تخریج ایلمشدر •
الله اعلم معای شریفی بودر که • تحقیق امام قبلندی
الا کافوا اول لم یغیجون امام قبلندی • پس امام

اوزرینه افعال صلاته اختلاف ابلیس
 تکبیر و رکوع و سجود و جلوس ده اتباع ایدک
 تفصیلی شرح مشارف مذکور در

الحديث

ابن عباس رضی اللہ عنہ **انما حرم من المیتة**
اکلمنا بخاری و مسلم رحمهما اللہ اتفاقاً ابن عباس
 رضی اللہ عنہ دن تخریج ابی شریح تحقیق تحریم
 اولندی میت دن الا اکلی تحریم اولندی
 میتة نجس اولدی یعنی ابی چون اکلی حرامدر اما یوکی
 و دیشر ابله انتفاع جائزدر و بعد الد باغه جلدی
 ظاهر اولور تفصیلی کتب فقهیه ده مذکور در

الحديث

ابو هريرة رضي الله عنه **انما سني الخضر لانه جلس**
على فوه بيضاء فاهتزت تحت خضراء بخاري
 عليه الرحمة ابو هريرة رضي الله عنه دن تخریج ابی شریح
 الله اعلم معنای شری یعنی بودر که تحقیق خضره
 خضر نسیم اولندی زیرا نباتان دن خالی بر قوری
 بر اوزرینه اولور اول یر انک التند
 بشیل اولدی یعنی حالده حرکت ایدردی
 یعنی اولور دیغی زمین سبز زار اولور دی خضر
 علیه السلام اسمی بیان ملکانه خضر یعنی در
 اسم لقبه ده اطلاق اولور حدیث منافی دکلدر

الحديث

عمار بن ياسر رضي الله عنه **انما يكفيك**
ان تقول بديك هكذا ثم ضرب بيده الارض

ضربة واحدة ثم مسح الشمال على اليمين وظاهر كفيه ووجهه
 وروی ثم ضرب بيده الى الارض فنفض يديه فمسح
 وجهه وكفيه قال له بخاري و مسلم رحمهما الله
 اتفاقاً تخریج ابی شریح در عمار رضی اللہ عنہ
 روایت ایدر که پیغمبر علیه السلام بنی بر مصلحت
 کوندر مشیدی وارد بغم برده بکا غسل اقتضت
 ابلدی صوبو لنیوب بر پاک طبراعه حیوان کی
 بو اللدم بعده حضور رسالت پناه علیه السلام
 کلوب کیفیتی ذکر ابتدا بکده بو حدیث شریفی
 بودیدر الله اعلم معنای شری یعنی بودر که
 تحقیق سکا کفایت ایتز الا ایکی الدرکله شوبله انکله
 کفایت ایدر صکره بدکر بکین ضرب واحد ابله ارضه
 ضرب ایند بک صکره صول الدین صاغ الدین وزر
 مسح ابلد بک کذا صاغ الدین صول الی اوزرینه
 مسح ابلد بک والدینک ارفه سنی ووجه شریفی
 مسح ابلد بک بر روایت الدین بره ضرب ایند کفکله
 الدین سکلوب بوزینی والدینک اباسنی
 مسح ابلدی بو محله ضرب واحد ابله اکتفا بولفک
 مراد صورت ضرب بی تعلیم بونح حاصل
 بنمهی بیان دکلدر زیرا نیم ضربتان ابله حاصل ایدبی
 حدیث آخر ایله ثابتدر مفاد حدیث محدث
 و جنب نیمده مادی ایدمکنه دلیدر

الحديث

ابن عباس رضي الله عنه **انما مثل من امل**
الذي يصلي وهو مكتوف يعني الذي يصلي

وراء معقوص • سلم رحمه الله ابن عباس
رضي الله عنه دن تخریج ایلشد • الله اعلم
معنای شربنی بود که • تحقیق شوکت نک مثلی
دکدر الا شول ک • نک مثلی در که اکثری اوموزینه
باغی اولد بغی حالد ه نماز قیلر • یعنی باشک حنی
طرز معروف اوزره بوکوب نماز قبلن ک نک
نمازی اکثری اوموزینه باغی اولان ادک نمازی کبی مکرور

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه انما مثلي ومثل امي مثل
رجل استوقد نارا فجعلت الدواب و
الفراش يقعن فيه وانا اخذ بحجركم وانتم تقعون
في • سلم رحمه الله ابوهريرة رضي الله عنه دن
تخریج ایلشد • الله اعلم معنای شربنی بود که
تحقیق بنم مثلم و اتمک مثلی دکدر الا شول ک نک
مثلی کبی در که آتش باقدی برده کزن حیوانات
در واند اول آتش دوشد بلر بن سزی فوش غمکزد
اخذ اید بچی بم حتی سزی ناردن ابعاد ایدرم حال بوک
سز اول آتش دوشمکه مقیم اولور سز تقیم برشته
من غیر رویت بغته دخوله درل هول دشته استعمال النور

الحديث

ابوهريرة رضي الله عنه انما هذا من اخوان الكهان
قاله لجل بن مالك بن النابغة بخاري و سلم
رحمهما الله اتفاقا اخرج ایلشد در ابوهريرة
رضي الله عنه روایت ایدر که نهیل قبله سنه
بر عورت بر حامله عورتی طاشله اورب قتل

ایتمشیدی بقیمبر علیه السلام مقتوله ایچون دیت
و فارنده هلاک اولان جنین ایچون غره حکم
ایدوب عاقله سنه ادا ایلد دیو امرایتدی
حمل بن مالک بن نابغه نام شخص کتایخ کلمات
مستجمعه ایلد معرض معارضه ده قدم اقدام قیام ایدوب
اکل و شرب و نطق و آواز می و لیان سنه ایچون
نه کیفیت ایلد تغریم اولورز • بو مثللو دم پدر اولور
تضمین اولنماز دید کده بو حدیث شربنی سپوردیلر
الله اعلم معنای شربنی بود که • تحقیق شوکت
یعنی حمل بن مالک دکدر الا کاهندرک قنداشلند
حکم شرعی به معارضه ایدوب کاهندر مذهبی اوزره
ابا طیلینی نزوح ایچون سجع ایلد تزیین کلام ایندی
اجلدن بو وجهده ذمایم احوالنی اشعار سپوردیلر
جنین هنوز آنه فرشته اولان ولده دیرل غره
دیت جنین اولان عید واه به دیرل
تفصیلی کتب فقهیه ده مذکور در کاهن معروفدر
امور مستفیده دن خبر ویرن شخصدر که نکیده فالجی دیرل

الحديث

عبد الله بن عمر رضي الله عنه انما هلك
من كان قبلکم باختلافهم في الکتاب سلم
رحمهما الله عبد الله رضي الله عنه دن تخریج
ایلشد • الله اعلم معنای شربنی بود که
تحقیق امم ماضیه هلاک اولدیلر الا کتب
منزله ده اختلاف فکری سببی ایلد هلاک اولدیلر
بس ابدی سز قرآن کریمده اختلاف اینک

منه اولان اختلاف منزل اوله ده نزارعه
مفضی اولان نظم حسبه در وجه معانیده اولان اختلاف

زینب بنت جحش رضی الله عنها **انما هی اربعة اشهر وعشر وقد كانت احد کین فی الجاهلیة**
ترمی بالبعة علی رأس الحول بخاری
وسلم رحمهما الله اتفاقی تخریج ابی شد در
زینب رضی الله عنها روایت ایدر که اشتم
ام سلمه رضی الله عنها نقل ایدر دیکه بر خاتون
حضور رسالت پناه علیه السلام کلوب
فرمانک زوجی فوت اولدی کوزلی غریبور
سوره جکسونی دیدی لالادوب ایکی اوج کره
نهی ایدوب بو حدیث شریفی بیوردیلر
الله اعلم بمعنا لطفی بودر که تحقیق موده
عدت دکلدر آلا دورت آمی اون کوندر حال
بو تحقیق سزدن بریکز زمان جاهلیت ده دوه
قیغنی سینه باشنده بابانه امار اولدی
رمی بیره دن مراد کویا بر سینه عدت چکک
بکا بودوه قیغنی بابانه اتمقدن آساندر دیک
اوله یا خود بر سینه عدت چکدم نهایت
پذیر اولدی حالا شودوه قیغنی بابانه التوب
منفصل اولدیغم کبی منفصل اولدم دیک
اوله زمان جاهلیت ده بر خاتونک زوجی فوت
اوله بر سینه عدت چکدی صکره سلامه تحقیق
اولنوب دورت آمی اون کون اولدی

حفصة رضی الله عنها **انما یخرج من غصبة بعضیها**
الدجال سلم رحمهم الله حفصة رضی الله عنها دن تخریج
ابیشدر الله اعلم مال معنای شریفی بودر که تحقیق دجال
خروج اینز آلا بر غصب شید یجون خروج ایدر که اول غصبت
شدنی ایله زنجیر لی قیور تفصیلی شروعه مذکور در

ام سلمه رضی الله عنها **انما یکفیک ان یخفی علیک**
ثلاث حیات لم تفیضین علیک الماء
فتطهرین بخاری علیه الرحمه تخریج ابیشدر
ام سلمه رضی الله عنها روایت ایدر که غسل ایدر
صاحبک اور کولرین جوزیمی یا رسول الله دیدم
بو حدیث شریفی بیوردیلر الله اعلم مال معنای
لطیفی بودر که تحقیق سکا کفایت اینز آلا بشیکه
الله کله اوج کره صود و کک کفایت ایدر صکره
اوزر یک صود و کر سک پاک اولور سک مراد
اوجه حصر دکلدر صوبی اصول شعره ایصالدر
خلاصه صاحبک ظاهر و باطنی اصلند قد صکره طهارت
حاصل اولور نسوان ایجون اور کولرین جوزیمه حاجت بودر

عمر رضی الله عنه **انما یلبس الحر من لای خلق له**
سلم رحمهم الله عمر رضی الله عنه دن تخریج ابیشدر
الله اعلم معنای شریفی بودر که تحقیق حریری
لابس اولماز آلا شول که لابس اولور که
انک ایجون اخونده لابس حر بر نصیب اولیه

بس جردن نصیبی او لما مق جنة عدم دخولن
کنايه در کافر حقنه ظاهردر اما مؤمن حقنه
کمال تغلیظه محمولدر مفاد حدیث شریف رجال
ایچون بس جریک حشره دلسدر
والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

المنة لله تعالى و تقدس مددکاری عون باری الیه
ترجمه مشارق الانوار قرین حسن ختام اولغین
تبرکات قطعه اولی مرفوع پیشگاه رافت پناه ولی النبی
قبلتوق وسیله حصول مرام اتخاذ اولنمشد **قطعه**
دوت قیل زمان دولشکده ای کرم کام
مددکارم اولور همک دولشو سلطانم
جوامع الیه بویکشن سند فخر طریقت
بکاکیم جوق کور خوان کرده بردم نا

بحق فیض حدیث سید القلین همیشه مصدر خیر ایدیه از دست

وجود پاکنی حفظ ابلوب خطاردن
مدی لدهو راو که سند فردز استقلال

